

Α.Τ.Ε.Ι. ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗ Κ' ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ
ΤΜΗΜΑ : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :
“ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ – ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ
ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ”

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : ΦΩΤΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
ΖΙΑΚΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : κος ΑΛΚΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΑ 2004

ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ	6754
----------------------	------

ΜΕΡΟΣ Ι

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η ισχύουσα σήμερα ελληνική νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα βασίζεται στις ρυθμίσεις του Ν.2121/1993, όπως έχει μεταγενέστερα τροποποιηθεί, κυρίως με το Ν.2435/1996 (άρθρα 3 και 10), το Ν.2557/1997 (άρθρο 8) και το Ν.2819/2000 (άρθρο 7). Σκοπός του Ν.2121/1993 είναι η πληρέστερη και αποτελεσματικότερη προστασία των πνευματικών δημιουργών. Η αρχή αυτή εκδηλώνεται σε πολλές επιμέρους διατάξεις όπως π.χ. στην προστασία του ηθικού δικαιώματος, στην αναγνώριση του κανόνα ότι μόνο φυσικά πρόσωπα μπορούν να θεωρηθούν πνευματικοί δημιουργοί, στη θέσπιση της ποσοστιαίας αμοιβής, στην καθιέρωση κανόνων αναγκαστικού δικαίου κλπ.

Ο θεσμός όμως αυτός δεν αποβλέπει μόνο στην προστασία του δημιουργού και στην επιβράβευση του πνευματικού μόχθου, αλλά αποτελεί και κίνητρο για πολιτιστική ανάπτυξη αφού έχει γίνει συνείδηση όλων ότι είναι ένα βασικό μέσο για την υλοποίηση της πολιτιστικής πολιτικής μιας χώρας. Η πολιτιστική κληρονομιά προστατεύεται μεταξύ άλλων και με την πνευματική ιδιοκτησία της οποίας κινητήριος μοχλός είναι πάντοτε ο δημιουργός.

Περαιτέρω η πνευματική ιδιοκτησία έχει και μεγάλη οικονομική σημασία. Οι λεγόμενες πολιτιστικές επιχειρήσεις, όπως εκδοτικοί οίκοι, παραγωγοί οπτικοακουστικών μέσων, παραγωγοί φωνογραφημάτων, οργανισμοί ραδιοτηλεόρασης, θεατρικές επιχειρήσεις, αίθουσες κινηματογράφων και θεάτρων, αίθουσες εκθέσεων και δημοπρασιών, εταιρείες λογισμικού, με επίκεντρο πάντοτε το δημιουργό και το έργο του, αποτελούν βασικούς συντελεστές συνεισφοράς στο εθνικό εισόδημα. Συγκεκριμένα η προστιθέμενη αξία των βιομηχανιών που έχουν σχέση με την πνευματική ιδιοκτησία βρέθηκε ότι κυμαίνεται σε ποσοστό περίπου 2% με 6.6%.

Η αναγνώριση της πνευματικής ιδιοκτησίας αποσκοπεί στην προστασία του δημιουργού, του πολιτισμού και της οικονομίας. Η τριλογία συμφερόντων- του δημιουργού, της ολότητας και των πολιτιστικών επιχειρήσεων- αποτελεί ρυθμιστικό παράγοντα της διαμόρφωσης των δύο βασικών συστημάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας. Το ευρωπαϊκό(ηπειρωτικό) σύστημα προστασίας, στο οποίο εντάσσεται και το ελληνικό δίκαιο, είναι αφιερωμένο στο δημιουργό, φυσικό πρόσωπο, σ' αυτόν δηλαδή που δημιούργησε το έργο. Η προστασία του δημιουργού και του έργου του πηγάζει από το φυσικό δίκαιο, αρχή που διαφαίνεται και στην Οικουμενική Διακήρυξη των Ανθρώπινων Δικαιωμάτων (άρθρο 27).

Το σύστημα του copyright στο οποίο ανήκει το αμερικάνικο και αγγλοσαξονικό δίκαιο, έχει χαρακτήρα καθαρά περιουσιακό και βασίζεται στο δικαίωμα του δικαιούχου να απαγορεύει την αντιγραφή του έργου (right to copy). Εδώ οι καρποί του ανθρώπινου πνεύματος προστατεύονται στο μέτρο που μπορούν να είναι αντικείμενο επικερδούς εκμετάλλευσης. Το βάρος της προστασίας πέφτει στον περιουσιακό και οικονομικό χαρακτήρα του δικαιώματος, ενώ η προστασία των ηθικών συμφερόντων του δημιουργού απασχολεί λιγότερο το νομοθέτη. Παρά τις ουσιώδεις διαφοροποιήσεις, τα δύο συστήματα σε πολλές περιπτώσεις πλησίασαν το ένα το άλλο, ενώ μεγαλύτερη θα είναι η προσέγγιση τα επόμενα χρόνια, εξαιτίας του διαδικτύου, αλλά και της κοινοτικής εναρμόνισης.

Η θέσπιση θεμελιωδών νομοθετικών ρυθμίσεων για την πνευματική ιδιοκτησία προϋποθέτει πρόοδο της τεχνολογίας, ώστε να καταστεί δυνατή η διάδοση των

έργων, υψηλό πολιτιστικό επίπεδο, σεβασμό των ατομικών ελευθεριών και υπεροχή του πνεύματος μέσα στην κοινωνία για να μπορούν οι δημιουργοί να πετύχουν την προστασία τους.

Η τεχνολογική πρόοδος οδήγησε στη θέσπιση του δικαίου αυτού και συνέβαλε στη διαμόρφωση και προσαρμογή της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας στις τεχνολογικές εξελίξεις. Η φωτογραφία και η κινηματογραφία οδήγησαν σε νέες μορφές έργων, ενώ το ραδιόφωνο, ο φωνογράφος και η τηλεόραση αποτέλεσαν νέο μέσο διάδοσης των ανθρώπινων δημιουργημάτων.

Σε συνέχεια οι μαγνητοταινίες, οι κασέτες, τα φωτοτυπικά μηχανήματα, η δορυφορική και καλωδιακή τηλεόραση έφεραν αντιμέτωπο το νομοθέτη με την εξεύρεση λύσεων για την ιδιωτική αναπαραγωγή, τη δορυφορική μετάδοση και καλωδιακή αναμετάδοση. Τα τελευταία χρόνια εντάχτηκαν στο χώρο της πνευματικής ιδιοκτησίας τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και οι βάσεις δεδομένων. Τώρα οι προβληματισμοί περιστρέφονται γύρω από την κοινωνία των πληροφοριών.

Στην Ελλάδα ως πρώτη νομοθετική ρύθμιση θεωρούνται τα άρθρα 432, 433, 371 του Παλαιού Ποινικού Νόμου (1834). Το άρθρο 432 τιμωρούσε τη “μετατύπωση” όταν γίνονταν χωρίς άδεια του δημιουργού και χωρίς “επεξεργασία ή ανάπλαση”. Το άρθρο 433 επέτρεπε την επέκταση της προστασίας αυτής σε αλλοδαπούς με τον όρο της αμοιβαιότητας, ενώ με το άρθρο 371 συμπεριέλαβε ρητά στο αδίκημα της “κλοπής” και τα έργα του “ανθρώπινου νου”.

Η ανεπάρκεια της προστασίας αυτής οδήγησε στην ψήφιση του Ν.ΓΥΠΓ/1909 για τα θεατρικά έργα, καθώς και του Ν.2387/1920 που αποτελούσε το βασικό νόμο για την πνευματική ιδιοκτησία μέχρι το έτος 1993, οπότε ψηφίστηκε ο ισχύων σήμερα νόμος 2121/1993.

Σε διεθνές επίπεδο η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας επιτυγχάνεται με τρεις διεθνείς συμβάσεις.

- Τη διεθνή Σύμβαση της Βέρνης-Παρισιού (1971) η οποία στηρίζεται στη γνωστή αρχή της εξομοίωσης των ξένων δημιουργών ή έργων που προστατεύονται από τη Σύμβαση προς τους υπηκόους της χώρας όπου ζητείται η προστασία
- Τη Διεθνή Σύμβαση της Ρώμης (1961) που προστατεύει τις τρεις βασικές κατηγορίες δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, δηλαδή τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, τους παραγωγούς φωνογραφημάτων και τους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς
- Τη Συμφωνία TRIPS, δηλαδή τη συμφωνία για τα Δικαιώματα Διανοητικής Ιδιοκτησίας στον τομέα Εμπορίου που περιλαμβάνεται στην τελική πράξη του Γύρου της Ουρουγουάης και άρχισε να δεσμεύει τα περισσότερα κράτη την πρώτη Ιανουαρίου 1996.

Ιστορικό γεγονός για τη διεθνή προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων ήταν η Διπλωματική Διάσκεψη της Γενεύης που πραγματοποιήθηκε 2-20 Δεκεμβρίου 1996 στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (WIPO) και οδήγησε στην ψήφιση δύο νέων Διεθνών συνθηκών. Πρόκειται για τη Συνθήκη WIPO για την πνευματική ιδιοκτησία και τη Συνθήκη WIPO για τις ερμηνείες-εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα. Οι δύο αυτές Συνθήκες, γνωστές και ως Συνθήκες Internet, βελτιώνουν τις ήδη υπάρχουσες ρυθμίσεις δίνοντας λύσεις σε ορισμένα από τα προβλήματα που δημιουργεί η ψηφιακή τεχνολογία και διαμορφώνουν σε διεθνές επίπεδο το θεσμικό πλαίσιο για την προστασία των έργων και των καλλιτεχνικών εισφορών στην κοινωνία των πληροφοριών.

Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα τελευταία χρόνια έχουν πάρει σοβαρές πρωτοβουλίες στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων με την έκδοση πέντε κοινοτικών οδηγιών που αποτελούν το λεγόμενο "κοινοτικό κεκτημένο".

- Οδηγία 91/250/ΕΟΚ της 14/5/1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Τα προγράμματα προστατεύονται ως λογοτεχνικά έργα με τις διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας. Η Οδηγία έχει σημασία και για την κοινωνία των πληροφοριών, γιατί το λογισμικό είναι το μέσο που επιτρέπει την ψηφιακή μετατροπή και αποθήκευση των πληροφοριών.

- Οδηγία 92/100/ΕΟΚ της 19/11/1992 σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων διανοίας.

Η οδηγία αυτή θεσπίζει το αποκλειστικό δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού και εναρμονίζει τα συγγενικά δικαιώματα σε ομοιόμορφη βάση, η οποία υπερβαίνει σε πολλά σημεία το πλαίσιο τη Διεθνή Σύμβαση της Ρώμης.

- Οδηγία 93/83/ΕΟΚ της 27/9/1993 περί συντονισμού ορισμένων κανόνων όσον αφορά το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα που εφαρμόζονται στις δορυφορικές ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και την καλωδιακή αναμετάδοση.

Η οδηγία αυτή στοχεύει στη δημιουργία ενός ομοιόμορφου νομικού πλαισίου στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων δορυφορικής ραδιοτηλεοπτικής και καλωδιακής μετάδοσης στην Ευρώπη. Ένα βασικό σημείο αφορά «την παρουσίαση στο κοινό μέσω δορυφόρου» η οποία τελείται στο κράτος προέλευσης των σημάτων-φορέων προγραμμάτων.

- Οδηγία 93/98/ΕΟΚ της 29/10/1993 περί εναρμόνισης της διάρκειας προστασίας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και ορισμένων συγγενικών δικαιωμάτων.

Με την οδηγία αυτή πραγματοποιείται πλήρης εναρμόνιση της διάρκειας προστασίας όλων των έργων και συνεισφορών που προστατεύονται με τα συγγενικά δικαιώματα. Η διάρκεια εναρμονίζεται στα 70 έτη μετά το θάνατο του δημιουργού και 50 έτη για τα συγγενικά δικαιώματα.

- Οδηγία 96/9/ΕΟΚ της 11/3/1996 για τη νομική προστασία των βάσεων δεδομένων.

Η καινοτομία της Οδηγίας αυτής έγκειται στο γεγονός ότι προβλέπεται ένα *sui generis* δικαίωμα με το οποίο προστατεύονται οι βάσεις δεδομένων ανεξάρτητα από την προστασία με την πνευματική ιδιοκτησία. Η προστασία με την πνευματική ιδιοκτησία αφορά τις βάσεις δεδομένων που εμφανίζουν πρωτοτυπία. Το *sui generis* δικαίωμα παρέχει στον κατασκευαστή το δικαίωμα να απαγορεύει την εξαγωγή ή επαναχρησιμοποίηση του συνόλου ή ουσιώδους μέρους του περιεχομένου της βάσης δεδομένων.

Αυξημένο κύρος στην πνευματική ιδιοκτησία προσδίδει η Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου που περιλαμβάνει την πνευματική ιδιοκτησία μεταξύ των πολιτιστικών δικαιωμάτων καθιερώνοντας στο άρθρο 27 την εξής αρχή: «(1) Καθένας έχει το δικαίωμα να συμμετέχει ελεύθερα στην πνευματική ζωή της κοινότητας, να χαιρείται τις καλές τέχνες και να μετέχει στην επιστημονική πρόοδο και στα αγαθά της. (2) Καθένας έχει το δικαίωμα να προστατεύονται τα ηθικά και υλικά συμφέροντά του που απορρέουν από κάθε είδους επιστημονική, λογοτεχνική ή καλλιτεχνική παραγωγή του».

Το Σύνταγμα του 1975 προστατεύει την πνευματική ιδιοκτησία με τις διατάξεις που κατοχυρώνουν τα ατομικά δικαιώματα. Ειδικότερα, την προστασία του πνευματικού δημιουργού εγγυάται το άρθρο 2 παρ. 1 του Συντάγματος που αναφέρεται στην αρχή προστασίας της ανθρώπινης αξίας, το άρθρο 5 παρ.1 και 3 του Συντάγματος που εγγυάται την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας, το άρθρο 14 παρ.1 που κατοχυρώνει την ελεύθερη έκφραση και διάδοση των στοχασμών και το άρθρο 16 παρ. 1 που αναφέρεται στην ελευθερία της τέχνης, της επιστήμης, της έρευνας και της διδασκαλίας.

«Στην έννοια της περιουσίας περιλαμβάνονται όχι μόνο τα εμπράγματα δικαιώματα, αλλά και όλα τα δικαιώματα περιουσιακής φύσεως και τα κεκτημένα οικονομικά συμφέροντα». Αυξημένη προστασία αποκτά η πνευματική ιδιοκτησία βάσει του άρθρου 28 του Συντάγματος σύμφωνα με το οποίο οι διεθνείς συμβάσεις, από την επικύρωσή τους με νόμο και τη θέση τους σε ισχύ σύμφωνα με τους όρους καθεμίας, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού ελληνικού δικαίου και υπερισχύουν από κάθε άλλη αντίθετη διάταξη νόμου.

Ο Ν.2121/1993 αποτελεί σταθμό στην ιστορία της πνευματικής ιδιοκτησίας του τόπου μας. Ο νόμος αυτός διαπνέεται από όλα τα σύγχρονα ρεύματα που έχουν αποτυπωθεί στις εθνικές νομοθεσίες των ευρωπαϊκών κυρίως κρατών και είναι εναρμονισμένος με τις κοινοτικές οδηγίες που συνιστούν κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο Ν.2121/1993 προστατεύει και το ηθικό δικαίωμα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών με το άρθρο 50 που εγγυάται την αναγνώριση της πατρότητας και ακεραιότητας της συνεισφοράς τους.

Ο Ν.2121/1993 προβλέπει νέες ρυθμίσεις που καθιερώνουν ισχυρές μορφές προστασίας του δημιουργού και των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων. Αναφέρονται ενδεικτικά το δικαίωμα εκμίσθωσης και δανεισμού, η ενίσχυση του δικαιώματος αναπαραγωγής, η καθιέρωση του έγγραφου τύπου, η αρχή της ποσοστιαίας αμοιβής, η μη δυνατότητα κατάρτισης συμβάσεων που αφορούν το σύνολο των μελλοντικών έργων ή αναφέρονται σε μελλοντικούς τρόπους εκμετάλλευσης, οι ερμηνευτικοί κανόνες για τη διάρκεια, το σκοπό, την έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης, η αναγνώριση της εύλογης αμοιβής για την ιδιωτική αναπαραγωγή, η μεγάλη διάρκεια προστασίας που φτάνει τα 70 χρόνια μετά το θάνατο του δημιουργού, το πλέγμα των αστικών κυρώσεων που - μεταξύ άλλων - διευκολύνουν τον υπολογισμό και την αποκατάσταση της ζημιάς και οι αυστηρές ποινικές κυρώσεις που έχουν σκοπό να αποτρέψουν την προσβολή του δικαιώματος.

Αξίζει επίσης να σημειωθεί ότι θεσπίζονται συγγενικά δικαιώματα υπέρ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και οπτικοακουστικών έργων και των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών, σε ευρύτερη έκταση από τη Διεθνή Σύμβαση της Ρώμης, ενώ καθιερώνεται για πρώτη φορά ένα συγγενικό δικαίωμα υπέρ των εκδοτών εντύπων που αφορά τη στοιχειοθεσία και τη σελιδοποίηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΑ ΓΝΩΡΙΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Ο όρος «πνευματική ιδιοκτησία» υποδηλώνει τον κλάδο του ιδιωτικού δικαίου που ρυθμίζει την προστασία του δημιουργού, αλλά κυρίως τα δικαιώματα που η έννομη τάξη αναγνωρίζει στο δημιουργό πάνω στο έργο του.

Ο όρος «δικαίωμα του δημιουργού» ίσως να αποδίδει ακριβέστερα το πνεύμα της ελληνικής νομοθεσίας που έχει επίκεντρο το δημιουργό – φυσικό πρόσωπο και το έργο του, δεν έχει όμως επικρατήσει, ούτε στη θεωρία, ούτε στη δικαστηριακή πρακτική.

Ο Ν.2121/1993 στο άρθρο 1 προβλέπει ρητά ότι η πνευματική ιδιοκτησία περιλαμβάνει δύο επιμέρους δικαιώματα, το *ηθικό* και το *περιουσιακό* δικαίωμα. Από τα δικαιώματα αυτά, το μεν ηθικό έχει προσωπικό χαρακτήρα και αποσκοπεί στην προστασία του προσωπικού δεσμού του δημιουργού με το έργο του, ενώ το περιουσιακό έχει οικονομική αξία και είναι δεκτικό εκμετάλλευσης. Τα δικαιώματα αυτά χαρακτηρίζονται από το νόμο ως αποκλειστικά και απόλυτα και περιλαμβάνουν τις εξουσίες που απαριθμούνται στα άρθρα 3 και 4 του νέου νόμου.

Η ρύθμιση του άρθρου 1 Ν.2121/1993 είναι σημαντική για τους εξής λόγους:

- Μεταβάλλει ουσιαστικά τη διδασκαλία ως προς τη νομική φύση της πνευματικής ιδιοκτησίας. Με βάση το παλιό δίκαιο υποστηρίχονταν ότι το ηθικό δικαίωμα δεν αποτελούσε στοιχείο της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά αναγνωρίζονταν ως μια εκδήλωση του δικαιώματος της προσωπικότητας. Η πνευματική ιδιοκτησία ταυτίζονταν, κατά συνέπεια, με το περιουσιακό δικαίωμα του δημιουργού πάνω στο έργο του.
- Η άποψη αυτή δεν μπορεί να βρει έρεισμα στο νέο νόμο, αφού το άρθρο 1 αναγνωρίζει ρητά ότι το ηθικό δικαίωμα αποτελεί στοιχείο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Συνεπώς συνάγεται ότι ο νομοθέτης επέλεξε τη μονιστική αντίληψη σύμφωνα με την οποία η πνευματική ιδιοκτησία αποτελεί ένα ενιαίο δικαίωμα από το οποίο απορρέουν δικαιώματα – εξουσίες που προστατεύουν τα ηθικά και περιουσιακά συμφέροντα του δημιουργού.
- Στο πνεύμα αυτό το άρθρο 1 τονίζει ότι η πνευματική ιδιοκτησία περιλαμβάνει το *ηθικό* δικαίωμα, που παρέχεται για την προστασία του προσωπικού δεσμού του δημιουργού προς το έργο του και το *περιουσιακό* δικαίωμα που αναγνωρίζεται για την ικανοποίηση οικονομικών συμφερόντων του δημιουργού από την εκμετάλλευση του έργου του.
- Η ένωση όμως αυτή δύο επιμέρους δικαιωμάτων σε ένα ενιαίο, μικτό από απόψεως αστικού δικαίου δικαίωμα, όπως διαμορφώνεται από το νόμο, δημιουργεί ορισμένα ιδιόμορφα δογματικά ζητήματα. Τα δύο αυτά δικαιώματα είναι στενά συνδεδεμένα μεταξύ τους από την άποψη ότι πολλές φορές το ηθικό δικαίωμα εξυπηρετεί οικονομικά συμφέροντα, ή αντίστροφα το περιουσιακό δικαίωμα συντελεί στην ικανοποίηση ηθικών συμφερόντων του δημιουργού, παράλληλα όμως υπόκεινται από το νόμο σε χωριστή ρύθμιση. Έτσι, τα δύο δικαιώματα παρά το ότι εμφανίζουν ορισμένα κοινά εννοιολογικά γνωρίσματα, έχουν δηλαδή απεριόριστο, απόλυτο και αποκλειστικό χαρακτήρα, παράλληλα είναι ανεξάρτητα μεταξύ τους, γιατί το

καθένα από αυτά μπορεί να έχει διαφορετικό φορέα, αφού το περιουσιακό δικαίωμα μεταβιβάζεται με πράξη εν ζωή ή αιτία θανάτου, ενώ το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων και μόνο μετά το θάνατο του δημιουργού περιέχεται στους κληρονόμους του. Το ίδιο ισχύει εν μέρει και για τη διάρκεια προστασίας. Τα δύο δικαιώματα διαρκούν όλη τη ζωή του δημιουργού και 70 χρόνια μετά το θάνατό του, ενώ μετά τη λήξη της διάρκειας αυτής, μόνο το Κράτος μπορεί να παρέμβει για να ασκήσει ορισμένες απ' τις εξουσίες του ηθικού δικαιώματος. Εξάλλου το περιουσιακό δικαίωμα υπόκειται από το νόμο σε ορισμένους περιορισμούς ως προς την έκταση και το περιεχόμενό του, ενώ για το ηθικό δικαίωμα δεν προβλέπονται τέτοιου είδους περιορισμοί.

Το άρθρο 1 επιβεβαιώνει τον απεριόριστο, απόλυτο και αποκλειστικό χαρακτήρα της πνευματικής ιδιοκτησίας, που συμπίπτει με τα κοινά εννοιολογικά γνωρίσματα του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος. Ο απεριόριστος χαρακτήρας έχει την έννοια ότι η πνευματική ιδιοκτησία καλύπτει κάθε εξουσία που περιέχεται στα δικαιώματα που πηγάζουν απ' αυτήν. Τα άρθρα 3 και 4 του Ν.2121/1993 αναφέρουν ενδεικτικά τις εξουσίες που απορρέουν απ' το περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα αντίστοιχα, αλλά η απαρίθμηση αυτή είναι ενδεικτική, όπως προκύπτει από τη λέξη «ιδίως» που χρησιμοποιείται στις διατάξεις αυτές.

Κατά συνέπεια μπορούν να προστατευτούν και άλλες επιμέρους εξουσίες ανεξάρτητα αν περιλαμβάνονται ή όχι στις συγκεκριμένες ρυθμίσεις. Περαιτέρω, ως απόλυτο δικαίωμα, η πνευματική ιδιοκτησία έχει ισχύ έναντι όλων και δίνει στο δημιουργό την εξουσία να στραφεί και να αποκρούσει κάθε προσβολή τρίτων πάνω στο έργο, ενώ ο όρος αποκλειστικό δικαίωμα υποδηλώνει ότι ο δημιουργός έχει την άμεση και αποκλειστική εξουσία πάνω στο έργο του και ότι μόνος αυτός μπορεί να επιτρέψει ή να απαγορεύσει την εκμετάλλευσή του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

I. Γενικά

Αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι το έργο ως *ύλο αγαθό*. Η διάκριση μεταξύ ύλου αγαθού και υλικού φορέα είναι γνωστή και διατρέχει όλο το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο δίσκος ως υλικός φορέας αποτελεί ενσώματο αντικείμενο και βρίσκεται έξω απ' το χώρο της πνευματικής ιδιοκτησίας, σε αντίθεση με τη μουσική σύνθεση που έχει γραφεί πάνω σ' αυτόν. Το ίδιο ισχύει και για το βιβλίο. Με την πνευματική ιδιοκτησία δεν προστατεύεται το έντυπο αυτό καθαυτό αλλά το λογοτεχνικό έργο που αποτυπώνεται πάνω σ' αυτό. Οι έννομες σχέσεις που αφορούν το υλικό αντικείμενο διέπονται κυρίως από τις διατάξεις του αστικού δικαίου, ενώ οι έννομες σχέσεις που αναφέρονται στο έργο ρυθμίζονται από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας.

II. Η προστασία της μορφής.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 1 Ν.2121/1993 «Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή...». Από τον ορισμό συνάγεται ότι προστατεύεται το έργο το οποίο πηγάζει από το ανθρώπινο πνεύμα και είναι αποτέλεσμα πνευματικής δημιουργίας που προέρχεται από τον άνθρωπο. Περαιτέρω προστατεύεται το έργο που εκφράζεται με «οποιαδήποτε μορφή». Αντικείμενο προστασίας είναι το έργο ανεξάρτητα από τα μέσα και τον τρόπο δημιουργίας του.

Ειδικότερα, προστατεύονται τα έργα του προφορικού ή γραπτού λόγου, οι μουσικές συνθέσεις με κείμενο ή χωρίς λόγια, τα έργα ζωγραφικής ανεξάρτητα αν πρόκειται για πίνακες, σκίτσα ή σχέδια, λιθογραφίες, χαλκογραφίες ή ξυλογραφίες και κάθε άλλο πνευματικό δημιούργημα οποιοδήποτε είναι το μέσο ή ο τρόπος με τον οποίο εξωτερικεύεται. Αντικείμενο προστασίας αποτελεί και το έργο που εμφανίζεται με ηλεκτρονική ή ψηφιακή μορφή.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθεί ότι αντικείμενο της προστασίας είναι η μορφή και όχι η ιδέα που περιέχεται σε ένα πνευματικό δημιούργημα. Η προστασία της μορφής και όχι της ιδέας παραμένει ο βασικός κανόνας διάκρισης μεταξύ των στοιχείων που προστατεύονται με την πνευματική ιδιοκτησία και των στοιχείων εκείνων που μένουν έξω από το πεδίο της εφαρμογής της.

Η ιδέα είναι ελεύθερη και προσιτή στον καθένα, αποτελεί κοινό κτήμα και δεν μπορεί να γίνει αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, παρά μόνο όταν πάρει κάποια μορφή. Από την άποψη αυτή γίνεται δεκτό ότι δεν προστατεύονται με την πνευματική ιδιοκτησία οι επιστημονικές ανακαλύψεις ή θεωρίες αυτές καθαυτές.

Η διάκριση μεταξύ μορφής και ιδέας εφαρμόζεται στα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή. Σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ. 3, η προστασία με το Ν.2121/1993 παρέχεται σε κάθε μορφή έκφρασης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή και δεν επεκτείνεται στις ιδέες και στις αρχές στις οποίες βασίζεται οποιοδήποτε

στοιχείο του προγράμματος, περιλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες βασίζονται τα συστήματα διασύνδεσής του.

III. Η πρωτοτυπία

Η πρωτοτυπία αποτελεί βασική προϋπόθεση της προστασίας, όπως άλλωστε προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 Ν.2121/1993 που ορίζει ότι «ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης...».

Ο νόμος με εξαίρεση τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή, δεν δίνει ορισμό πρωτοτυπίας, αλλά αφήνει στην επιστήμη και στη νομολογία τον προσδιορισμό της έννοιας. Σύμφωνα με τα κριτήρια που διαμορφώθηκαν υπό το καθεστώς του προϊσχύσαντος δικαίου, η πρωτοτυπία είναι αποτέλεσμα *προσωπικής συμβολής* του δημιουργού χάρη στην οποία το έργο παρουσιάζει κάποια *ιδιαίτερη ατομικότητα*, έτσι ώστε να διακρίνεται από τα διανοητικά προϊόντα της ανθρώπινης καθημερινότητας.

Το στοιχείο της πρωτοτυπίας διακρίνεται από το στοιχείο του νέου. Το έργο για να είναι πρωτότυπο δεν χρειάζεται να είναι νέο. Η πρωτοτυπία είναι έννοια υποκειμενική (προσωπική συμβολή του δημιουργού, ατομικότητα) και αποτελεί βασική προϋπόθεση για την προστασία με την πνευματική ιδιοκτησία, ενώ το στοιχείο του νέου στηρίζεται σε στοιχεία αντικειμενικά (ύπαρξη άλλου όμοιου δημιουργήματος) και δεν αποτελεί προϋπόθεση προστασίας.

Στο αγγλοσαξονικό και αμερικανικό δίκαιο επικρατούν επεικέστερα κριτήρια. Η πρωτοτυπία βασίζεται στο γεγονός ότι ένα έργο δεν είναι αντιγραφή ενός άλλου. Το copyright είναι κυρίως το δικαίωμα που απαγορεύει την αντιγραφή ενός έργου και έχει σκοπό να ανταμείψει την ικανότητα, την εργασία και τη διανοητική προσπάθεια. Με άλλα λόγια η προστασία εξαρτάται από την εργασία που επιτελεί ο δημιουργός χωρίς να δίνεται έμφαση στο προσωπικό στοιχείο ή στην ατομικότητα του έργου.

Υποστηρίζεται ότι η πρωτοτυπία είναι «έννοια με μεταβλητό περιεχόμενο». Με άλλα λόγια η πρωτοτυπία προσδιορίζεται ανάλογα με το αντικείμενο της προστασίας. Σήμερα η έννοια της πρωτοτυπίας διαμορφώνεται ανάλογα με τρεις κατηγορίες έργων. Πρόκειται για τα καλλιτεχνικά, τα πραγματικά και τα λειτουργικά έργα.

Στην πρώτη κατηγορία μπορούν να υπαχθούν όλα τα «κλασσικά» έργα, όπως λογοτεχνικά, μουσικά, θεατρικά. Στη δεύτερη κατηγορία κατατάσσονται τα έργα τα οποία έχουν περιεχόμενο πληροφοριακό και εκφράζουν την αλήθεια των πραγμάτων, όπως τα επιστημονικά έργα, οι βάσεις δεδομένων, οι χάρτες, οι κατάλογοι. Στην τρίτη κατηγορία εντάσσονται τα έργα που αποσκοπούν στην εκτέλεση μιας λειτουργίας ή ενός αποτελέσματος, όπως τα προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή και τα σχέδια-υποδείγματα.

IV. Ενδεικτική απαρίθμηση των έργων

Τα έργα που αναφέρονται στην ενδεικτική απαρίθμηση είναι οι μουσικές συνθέσεις, τα θεατρικά έργα, οι χορογραφίες, οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών (έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, χαρακτηριστικά έργα, λιθογραφίες), τα αρχιτεκτονικά έργα, οι φωτογραφίες, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες και τα τρισδιάστατα έργα που έχουν σχέση με τη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη. Ο νόμος διευκρινίζει επίσης ότι προστατεύονται τόσο τα έργα του γραπτού όσο και του προφορικού λόγου.

Κατά τη διάρκεια της Κοινοβουλευτικής Διαδικασίας για την ψήφιση του Ν.2121/1993 ζωηρές συζητήσεις έγιναν σχετικά με τις φωτογραφίες. Στην αρχική διατύπωση ο νόμος αναφερόταν στα «φωτογραφικά έργα», όπως προβλέπεται και στην αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης – Παρισιού. Προτιμήθηκε όμως τελικά ο όρος «φωτογραφίες» για να μη θεωρηθεί ότι προστατεύονται μόνο οι καλλιτεχνικές φωτογραφίες, αλλά να είναι σαφές ότι η προστασία καλύπτει οποιαδήποτε φωτογραφία, ακόμη και στην απλή, εφόσον εμφανίζει πρωτοτυπία.

Γίνεται γενικά δεκτό ότι η πρωτοτυπία της φωτογραφίας κρίνεται με επιείκεια. Στις φωτογραφίες υπάγονται οι έγχρωμες διαφάνειες και γενικά κάθε εικόνα που παράγεται με ανάλογο μέσο ή τρόπο, όπως η φωτογραφία που διαμορφώνεται από ηλεκτρονικό υπολογιστή. Αντικείμενο προστασίας είναι η φωτογραφία αυτή καθαυτή και όχι το φωτογραφιζόμενο αντικείμενο ή το εικονιζόμενο πρόσωπο.

Τα οπτικοακουστικά έργα αναφέρονται στην ενδεικτική απαρίθμηση του άρθρου 2 παρ. 1 Ν.2121/1993 χωρίς όμως να προκύπτει κάποιος ορισμός. Σύμφωνα με τον επικρατέστερο ορισμό οπτικοακουστικά έργα είναι τα έργα που «απαρτίζονται» από μια σειρά κινούμενων εικόνων, συνοδευόμενων από ήχους ή όχι». Ειδικός ορισμός για το κινηματογραφικό έργο αναφέρεται στο Ν.1597/1996 σύμφωνα με τον οποίο κινηματογραφικό έργο είναι εκείνο που αποτυπώνεται σε υλικό φορέα εικόνας ή εικόνας και ήχου και προορίζεται για κινηματογραφική ή τηλεοπτική ή οποιαδήποτε άλλη οπτικοακουστική μετάδοση, όποιο και είναι το περιεχόμενο και η διάρκειά του και όποιες και αν είναι οι μέθοδοι, τα μέσα και τα υλικά που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή, την αναπαραγωγή ή την προβολή του, είτε είναι ήδη γνωστά, είτε θα εφευρευθούν στο μέλλον. Ο όρος *κινηματογραφική ταινία* αφορά κατά κανόνα τον υλικό φορέα πάνω στον οποίο ενσωματώνεται το κινηματογραφικό έργο.

Από τα παραπάνω συνάγεται ότι στην έννοια του οπτικοακουστικού έργου πρέπει να θεωρηθεί ότι περιλαμβάνονται όλα τα κινηματογραφικά έργα, ανεξάρτητα αν πρόκειται για καλλιτεχνικές ταινίες, ντοκιμαντέρ, διαφημιστικές ταινίες ή βίντεοκλιπς, καθώς και τα έργα που παράγονται με μέσα ανάλογα προς εκείνα του κινηματογράφου, όπως οι τηλεοπτικές ταινίες και οι βιντεοταινίες. Τα ραδιοφωνικά προγράμματα δεν ανήκουν στα οπτικοακουστικά έργα, αλλά προστατεύονται ως έργα με τη γενική έννοια του όρου εφόσον καλύπτουν τις απαιτούμενες προϋποθέσεις και ειδικότερα την προϋπόθεση της πρωτοτυπίας.

Οι όροι «μουσικό έργο» και «μουσική σύνθεση» μπορούν να θεωρηθούν ταυτόσημοι. Ο Ν.2121/1993 προστατεύει τις μουσικές συνθέσεις με κείμενο ή χωρίς. Τα κείμενα που συνοδεύουν τη μουσική σύνθεση διατηρούν την αυτοτέλειά τους και κατά συνέπεια μπορούν να προστατευτούν αυτοτελώς. Η μουσική είναι συγχρόνως επιστήμη και τέχνη. Συστατικό στοιχείο της μουσικής είναι ο ήχος χωρίς τον οποίο δεν μπορεί να υπάρχει μουσική. Άλλα κύρια συστατικά στοιχεία της μουσικής είναι η μελωδία, δηλαδή η εκπομπή διαδοχικών ήχων και φθόγγων που αποτελούν το

μουσικό θέμα, η αρμονία που παρουσιάζει την ταυτόχρονη συνήχηση περισσότερων ήχων και φθόγγων, καθώς και ο ρυθμός με τον οποίον καθορίζεται ο τρόπος της διαδοχής των χρονικών αξιών διαμέσου μετρικών μονάδων.

Γίνεται δεκτό ότι ένα έργο για να χαρακτηριστεί ως μουσικό θα πρέπει να έχει ηχητική παράσταση. Σύμφωνα με την κλασική θεωρία, η πρωτοτυπία ενός μουσικού έργου έγκειται στη μελωδία, στην αρμονία και στο ρυθμό. Κύριο στοιχείο της πρωτοτυπίας είναι πάντως η μελωδία. Η αξία και ο προορισμός του μουσικού έργου δεν ενδιαφέρουν. Προστατεύονται τόσο η κλασική συμφωνία, όσο και οι ελαφρές μελωδίες, ακόμη και εκείνες που συνοδεύουν διαφημιστικά μηνύματα.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω τα αρχιτεκτονικά έργα προβλέπονται ρητά μεταξύ των έργων τα οποία απαριθμούνται στο άρθρο 2 παρ. 1 Ν.2121/1993. Τα αρχιτεκτονικά έργα προστατεύονται βέβαια με την πνευματική ιδιοκτησία, εφόσον πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις και κυρίως εφόσον υπάρχει το στοιχείο της πρωτοτυπίας. Η προστασία δεν αφορά τα στοιχεία του αρχιτεκτονικού έργου τα οποία προκύπτουν από τεχνικές και μηχανικές μετρήσεις. Η πνευματική ιδιοκτησία δεν προστατεύει τον αρχιτέκτονα-μηχανικό, αλλά τον αρχιτέκτονα δημιουργό.

Στην έννοια των αρχιτεκτονικών έργων περιλαμβάνονται τα οικοδομήματα τόσο ως προς την εξωτερική τους μορφή (π.χ κτίρια, εκκλησίες, γέφυρες), όσο και ως προς τη διαμόρφωση των χώρων (διακόσμηση, διαρρύθμιση κήπων), καθώς και τα σχετικά σχέδια που έχουν προηγηθεί στα οποία περιλαμβάνονται τα προσχέδια, τα σκίτσα και οι μακέτες.

Η προστασία των αρχιτεκτονικών έργων με τη νομοθεσία της πνευματικής ιδιοκτησίας έχει ως συνέπεια την αναγνώριση του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος στον αρχιτέκτονα (άρθρο 3 και 4 Ν.2121/1993). Ωστόσο τα αρχιτεκτονικά έργα χαρακτηρίζονται από κάποιες ιδιαιτερότητες. Τα αρχιτεκτονικά έργα είναι συνδεδεμένα με τη συγκεκριμένη χρήση που προορίζονται π.χ. κατοικίες, γραφεία, μουσεία, πολιτιστικά μέγαρα και συνήθως περιορίζονται στα πραγματικά δεδομένα της συγκεκριμένης περίπτωσης. Η θέση του οικοπέδου, οι όροι δόμησης, το μέγεθος, ο οικονομικός προϋπολογισμός διαφέρουν σε κάθε περίπτωση. Η πρωτοτυπία του αρχιτεκτονικού έργου χαρακτηρίζεται κατά συνέπεια από τη μοναδικότητα του οικοδομήματος που διαμορφώνεται κάθε φορά διαφορετικά, ανάλογα με τη χρήση και τα πραγματικά στοιχεία.

Στην ενδεικτική απαρίθμηση του άρθρου 2 παρ. 2 Ν.2121/1993 δεν περιλαμβάνεται ο τίτλος. Ο τίτλος προστατεύεται με την πνευματική ιδιοκτησία εφόσον εμφανίζει πρωτοτυπία. Πρωτότυπος είναι ο τίτλος όταν εξατομικεύει το έργο και εναρμονίζεται προς το περιεχόμενό του και γενικότερα όταν έχει διακριτική ικανότητα και εκφράζει την προσωπικότητα του δημιουργού. Αντίθετα, δεν θεωρείται πρωτότυπος ο τίτλος που έχει γενικό χαρακτηρισμό και χρησιμοποιείται σε ολόκληρη κατηγορία έργων π.χ. «Ποινικό δίκαιο», «Εισαγωγή στη Φιλοσοφία», «Εισαγωγή στα λειτουργικά συστήματα».

Στην ενδεικτική απαρίθμηση του νέου νόμου δεν συμπεριλαμβάνονται και τα έργα που δημιουργούνται με ηλεκτρονικό υπολογιστή. Πρόκειται για μουσικές συνθέσεις, λογοτεχνικά έργα, ή έργα των εικαστικών τεχνών που δημιουργούνται με τη βοήθεια ηλεκτρονικού υπολογιστή. Στις περιπτώσεις αυτές ο ηλεκτρονικός υπολογιστής δεν είναι παρά το τεχνικό μέσο που βοηθάει τον άνθρωπο στη διαδικασία της δημιουργίας. Κατά συνέπεια οι καλλιτεχνικές αυτές παραγωγές αποτελούν αντικείμενο προστασίας, εφόσον πληρούνται οι αναγκαίες προϋποθέσεις και κυρίως αν εμφανίζουν πρωτοτυπία.

V. Η αξία και ο προορισμός του έργου ως στοιχεία που δεν λαμβάνονται υπόψη για την προστασία.

Θεμελιώδης αρχή του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι η ανεξαρτησία της προστασίας από την αξία και τον προορισμό του έργου.

Το έργο προστατεύεται ανεξάρτητα από την αισθητική ή καλλιτεχνική αξία του και ανεξάρτητα από τον παράνομο ή ανήθικο χαρακτήρα του. Τα δικαστήρια, όταν έχουν να κρίνουν θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, δεν πρέπει να μετατρέπονται σε «ακαδημίες». Οι δικαστές δεν είναι κριτές έργων τέχνης και δεν μπορούν να εκφράσουν την κρίση τους ως προς την καλλιτεχνική αξία του δημιουργήματος. Η αξιολογική κρίση του έργου δεν ενδιαφέρει το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο νόμος προστατεύει όλα τα έργα χωρίς να θέτει ως προϋπόθεση οποιοδήποτε αξιολογικό κριτήριο.

Η έννοια της πρωτοτυπίας δεν θα πρέπει να συγχέεται με την αξία του έργου, ούτε να εξαρτάται από την καλλιτεχνική καταξίωση του δημιουργού. Κριτής ενός έργου τέχνης δεν είναι ο δικαστής, αλλά ο τεχνοκριτικός και γενικότερα ο ειδικός επιστήμονας που ασχολείται με την τέχνη και κυρίως το κοινό όταν αποδέχεται αυθόρμητα το έργο, όταν αυτό βγει στη δημοσιότητα. Οι δικαστικές αποφάσεις, όταν έχουν αντικείμενο με θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας, πρέπει να μένουν μακριά από οποιαδήποτε αξιολογική κρίση του έργου. Βέβαια, η αρχή αυτή δεν εφαρμόζεται απόλυτα και οι δικαστικές αποφάσεις περιέχουν αθέλητα αξιολογικές εκτιμήσεις.

Την πνευματική ιδιοκτησία δεν ενδιαφέρει επίσης και ο παράνομος ή ανήθικος χαρακτήρας του έργου. Η διασκευή που γίνεται χωρίς την άδεια του δημιουργού είναι παράνομη και αποτελεί προσβολή του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ως διασκευή αυτή καθεαυτή προστατεύεται με το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας γιατί η προστασία είναι ανεξάρτητη από τον παράνομο χαρακτήρα του έργου.

Το έργο προστατεύεται με την πνευματική ιδιοκτησία ανεξάρτητα από τον προορισμό του. Ο κανόνας αυτός διατυπώνεται ρητά στο άρθρο 2 παρ. 4 Ν.2121/1993 που ορίζει ότι «Η προστασία του παρόντος νόμου είναι ανεξάρτητη από... τον προορισμό του έργου». Αντικείμενο της προστασίας αποτελεί όχι μόνο το έργο που δημιουργήθηκε για αισθητικούς ή πνευματικούς σκοπούς, αλλά και εκείνο που εξυπηρετεί καθαρά πρακτικές ανάγκες.

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν και τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών που προβλέπονται άλλωστε ρητά στην ενδεικτική απαρίθμηση του άρθρου 2 παρ.2 Ν.2121/1993. Τα έργα αυτά χρησιμοποιούνται για την αισθητικά καλύτερη εμφάνιση βιομηχανικών προϊόντων ή για αντικείμενα πρακτικής χρησιμότητας, όπως τα καλλιτεχνικά σταχτοδοχεία, τα φωτιστικά, τα σκεύη οικιακής χρήσεως με ζωγραφίες, τα παιχνίδια, οι τάπητες κλπ.

Ο κανόνας της προστασίας ενός έργου ανεξάρτητα απ' το αν εξυπηρετεί πρακτικούς σκοπούς θέτει το πρόβλημα της προστασίας των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων. Σύμφωνα με το άρθρο 2 του ΠΔ 259/1997 ως «σχέδιο ή υπόδειγμα» νοείται η εξωτερικά ορατή εικόνα ενός συνόλου ή μέρους ενός προϊόντος, η οποία προκύπτει από τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που έχει, ιδίως τη γραμμή, το περίγραμμα, το χρώμα, το σχήμα, τη μορφή του προϊόντος ή της διακόσμησης.

Στην έννοια του προϊόντος περιλαμβάνεται κάθε βιομηχανικό ή βιοτεχνικό προϊόν, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται τα συστατικά που προορίζονται για συναρμολόγηση σε ένα σύνθετο προϊόν, η συσκευασία, η παρουσίαση, τα γραφικά σύμβολα και τα τυπογραφικά στοιχεία, αποκλειόμενων των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Στα σχέδια περιλαμβάνονται κυρίως οι δισδιάστατες παραστάσεις που

αποτυπώνονται σε υφάσματα, τάπητες, ενδύματα, καμβάδες κλπ., ενώ στα υποδείγματα μπορούν να υπαχθούν οι τρισδιάστατοι σχηματισμοί της μορφής διαφόρων αντικειμένων πχ. Το σχήμα διακοσμητικών αντικειμένων, υποδημάτων, επίπλων ή άλλων προϊόντων.

Η ύπαρξη ειδικής νομοθεσίας εμφανίζει το πλεονέκτημα ότι τα σχέδια και τα υποδείγματα είναι καταχωρημένα σε κεντρική υπηρεσία (ΟΒΙ) και έτσι μπορούν οι τρίτοι να πληροφορηθούν τι ακριβώς προστατεύεται και τι όχι. Το σχέδιο και το υπόδειγμα προστατεύεται υπό την προϋπόθεση ότι είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα (άρθρο 12 ΠΔ 259/1997). Νέο θεωρείται ένα σχέδιο ή υπόδειγμα, αν μέχρι το χρόνο της κατάθεσης της αίτησης ή μέχρι την ημερομηνία προτεραιότητας, δεν έχει διατεθεί στο κοινό κανένα πανομοιότυπο σχέδιο ή υπόδειγμα. Πανομοιότυπα νοούνται τα σχέδια ή υποδείγματα των οποίων τα χαρακτηριστικά διαφέρουν μόνο ως προς επουσιώδεις λεπτομέρειες (άρθρο 12 παρ.3 ΠΔ 259/1997).

Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα έχει ατομικό χαρακτήρα όταν όλη η εντύπωση που προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη διαφέρει από εκείνη που προκαλεί στον ίδιο χρήστη οποιοδήποτε άλλο σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο έχει καταστεί προσιτό στο κοινό πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για καταχώριση, ή εφόσον διεκδικείται προτεραιότητα, πριν από την ημερομηνία της προτεραιότητας (άρθρο 12 παρ.4 ΠΔ 259/1997).

VI. Η αρχή της μη προστασίας ορισμένων «έργων».

Το άρθρο 2 παρ.5 Ν.2121/1993 προβλέπει ορισμένες περιπτώσεις «έργων» που δεν καλύπτονται με την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο αποκλεισμός αυτός δικαιολογείται είτε από το συμφέρον της Πολιτείας, είτε γιατί υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, είτε γιατί ελλείπουν τα απαιτούμενα στοιχεία του έργου.

Ειδικότερα, δεν αποτελούν αντικείμενο προστασίας τα «*επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση της πολιτειακής αρμοδιότητας*» (άρθρο 2 παρ.5 Ν.2121/1993). Πρόκειται για νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα, τα οποία και υπό το καθεστώς του προϊσχύσαντος δικαίου δεν αποτελούσαν αντικείμενο προστασίας, γιατί έχουν σκοπό να λάβουν ευρύτερη δημοσιότητα και κυκλοφορία χάρη του δημοσίου συμφέροντος.

Περαιτέρω, δεν αναγνωρίζονται δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στις *ειδήσεις και στα απλά γεγονότα ή στοιχεία*. Οι *ειδήσεις* δεν αποτελούν αντικείμενο προστασίας γιατί δεν συγκεντρώνουν τα βασικά χαρακτηριστικά γνωρίσματα του έργου. Ειδικότερα, η απλή είδηση ως γεγονός δεν προστατεύεται γιατί δεν καλύπτεται η προϋπόθεση της πρωτοτυπίας. Το άρθρο όμως ενός δημοσιογράφου αποτελεί αντικείμενο προστασίας, εφόσον παρουσιάζει τα στοιχεία της πνευματικής δημιουργίας. Οι ειδήσεις μπορούν να προστατευθούν με τις διατάξεις για τον αθέμιτο ανταγωνισμό. Τα *απλά γεγονότα ή στοιχεία*, όπως ιστορικά γεγονότα ή βιβλιογραφικό υλικό, δεν αποτελούν αυτά καθαυτά αντικείμενο προστασίας, γιατί δεν υπάρχει το στοιχείο της πρωτοτυπίας. Αν όμως πάρουν τη μορφή συλλογής μπορούν να προστατευτούν, εφόσον η επιλογή ή η διευθέτηση του περιεχομένου τους εμφανίζει πρωτοτυπία.

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 2 παρ.5 Ν.2121/1993, η προστασία δεν εκτείνεται και στις *εκφράσεις λαϊκής παράδοσης*. Ο όρος αυτός χρησιμοποιείται για πρώτη φορά στην ελληνική νομοθεσία. Στην επιστήμη αναφέρεται ο όρος παραδοσιακά έργα ή φολκλορικά έργα (έργα του folklore).

Πρόκειται για τραγούδια, ποιήματα, παραμύθια, θρύλους, χορούς, μουσικές συνθέσεις, κεντήματα, κεραμικά, τάπητες ή άλλες δημιουργίες της λαϊκής παράδοσης, που δεν αποτελούν αντικείμενο προστασίας με την πνευματική ιδιοκτησία, γιατί τις πιο πολλές φορές έχει παρέλθει η διάρκεια προστασίας, οπότε αποτελούν κοινό κτήμα.

Οι διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας δεν συμβιβάζονται με την προστασία των εκφράσεων λαϊκής παράδοσης, κυρίως γιατί όπως αναφέρθηκε η προστασία των έργων του πνεύματος υπόκειται σε χρονικούς περιορισμούς – το έργο προστατεύεται όλη τη ζωή του δημιουργού και 50 ή 70 χρόνια μετά το θάνατό του – ενώ οι φολκλορικές δημιουργίες πρέπει να προστατευτούν ανεξάρτητα από κάθε χρονική διάρκεια.

Η πνευματική ιδιοκτησία προστατεύει το δημιουργό μέσω του έργου του, ενώ οι φολκλορικές δημιουργίες χαρακτηρίζονται απ' τον απρόσωπο χαρακτήρα τους και ανήκουν στην παράδοση κάθε λαού. Η πνευματική ιδιοκτησία αναγνωρίζει στο δημιουργό το απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπει ή να απαγορεύει την εκμετάλλευση του έργου του.

Εκτός από τους έμμεσους αυτούς τρόπους προστασίας, η πνευματική ιδιοκτησία δεν μπορεί να προστατεύσει αυτές καθεαυτές τις δημιουργίες του folklore για τους λόγους που εξετάστηκαν.

Οι εκφράσεις λαϊκής παράδοσης αποτελούνται από χαρακτηριστικά στοιχεία που ανήκουν στην πολιτιστική καλλιτεχνική και παραδοσιακή κληρονομιά μιας κοινωνικής ομάδας και αναπτύσσονται κατά τρόπο συνεχή από την ομάδα αυτή.

Οι εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης κατατάσσονται στις εξής κατηγορίες:

1. ρηματικές εκφράσεις πχ. Λαϊκοί μύθοι και ποιήματα, αινίγματα.
2. μουσικές εκφράσεις πχ. λαϊκά τραγούδια και λαϊκή μουσική.
3. εκφράσεις του σώματος πχ. λαϊκοί χοροί λαϊκά θεάματα.
4. άπτες εκφράσεις πχ. λαϊκά εικαστικά έργα, κοσμήματα, χαλιά, κεντήματα, σχέδια, μωσαϊκά, κεραμικά, κοστούμια, αρχιτεκτονικά έργα και μουσικά όργανα.

Στο σημείο αυτό αξίζει να γίνει αναφορά και στα αρχαία έργα τα οποία δεν προστατεύονται με την πνευματική ιδιοκτησία για το βασικό λόγο ότι έχει λήξει η διάρκεια προστασίας. Τα αρχαία έργα προστατεύονται βέβαια με την ειδική νομοθεσία διοικητικού δικαίου για την προστασία των αρχαιοτήτων. Το άρθρο όμως 14 παρ.1 ΑΝ 1947/1939 αναγνωρίζει στο Ελληνικό Δημόσιο δύο από τις εξουσίες που συγκροτούν το περιουσιακό δικαίωμα, το δικαίωμα αναπαραγωγής και θέσης σε κυκλοφορία αντιγράφων ή εικόνων κάθε αρχαίου έργου.

Το συναφές θέμα της *αποκατάστασης παλαιών κειμένων* (π.χ. αρχαίων κειμένων) δε ρυθμίζεται από το νόμο. Η αναγκαιότητα αποκατάστασης παλαιών κειμένων ή παλιών σχεδίων οφείλεται κυρίως στο γεγονός ότι το κείμενο ή το σχέδιο έχει καταστραφεί ή αλλοιωθεί. Έχει υποστηριχθεί ότι δεν υπάρχει πνευματική ιδιοκτησία στο αποκατεστημένο κείμενο γιατί δεν υπάρχει πνευματική δημιουργία, αλλά εμφάνιση στη δημοσιότητα της αρχικής μορφής έργου άλλου δημιουργού.

Γίνεται πάντως δεκτό ότι υπάρχει πνευματική ιδιοκτησία στα κριτικά σχόλια καθώς και στα τμήματα εκείνα που έχουν χαθεί και κατά συνέπεια συμπληρώνονται από το πρόσωπο που επιχειρεί την αποκατάσταση.

Η πρωτοτυπία συνίσταται στην αποκατάσταση ολόκληρου του ανευρεθέντος κειμένου, στη συμπλήρωση των κενών και στο σχολιασμό. Η αποκατάσταση αρχαίου κειμένου φέρει τα στοιχεία της προσωπικής συμβολής του επιστήμονα ο οποίος επεμβαίνει στο παλαιό κείμενο για να αναδείξει την πραγματική μορφή και σύνθεσή του.

VII. Έλλειψη διατυπώσεων

Είναι γνωστό ότι η πνευματική ιδιοκτησία στηρίζεται στην αρχή της προστασίας χωρίς διατυπώσεις. Το έργο προστατεύεται από τη στιγμή της δημιουργίας του χωρίς να χρειάζεται η τήρηση ορισμένων διατυπώσεων για την κτήση ή την άσκηση του δικαιώματος. Η αρχή αυτή αναγνωρίζεται ρητά στο άρθρο 5 παρ. 2 της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης - Παρισιού που προβλέπει ότι «η απόλαυση και η άσκηση των δικαιωμάτων ... δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε διατύπωση». Την ίδια αρχή καθιερώνει και ο Ν.2121/1993 με τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 1 που ορίζει ότι ο πνευματικός δημιουργός με τη δημιουργία αποκτά πάνω στο έργο πνευματική ιδιοκτησία, καθώς και με τη διάταξη του άρθρου 6 παρ. 2 σύμφωνα με την οποία η πρωτογενής κτήση του δικαιώματος δεν χρειάζεται διατυπώσεις.

Η προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας χωρίς την τήρηση καμιάς διατύπωσης βρίσκει έρεισμα στην αρχή ότι ο δημιουργός αποκτά το δικαίωμα αυτοδικαίως και πρωτογενώς με τη δημιουργία του έργου.

Αντίθετα στη βιομηχανική ιδιοκτησία ισχύει το τυπικό σύστημα προστασίας, που εξαρτά την κτήση του σχετικού δικαιώματος από ορισμένες τυπικές προϋποθέσεις π.χ. καταχώρηση δήλωσης σε δημόσιο βιβλίο ή εξασφάλιση μιας μορφής τυπικής δημοσιότητας π.χ. πληροφόρηση των τρίτων για την ύπαρξη του δικαιώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΤΟ ΗΘΙΚΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ

I. Γενικά

Το ελληνικό δίκαιο αναγνώριζε πάντοτε και προστάτευε το ηθικό δικαίωμα. Η σχέση μεταξύ του ηθικού δικαιώματος και του δικαιώματος της προσωπικότητας συνδέεται με τη νομική φύση του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας και αποτελεί ακόμη και σήμερα σημείο θεωρητικών αναζητήσεων.

Η μία άποψη δέχεται ότι το ηθικό δικαίωμα του δημιουργού δεν αποτελεί στοιχείο ή ειδικότερη εξουσία της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά εκδήλωση του δικαιώματος της προσωπικότητας που καθιερώνεται και προστατεύεται από το άρθρο 57 ΑΚ και έχει σκοπό την περιφρούρηση της προσωπικότητας του δημιουργού.

Αντίθετα, η άλλη άποψη επικρίνει την ταύτιση του ηθικού δικαιώματος με το δικαίωμα της προσωπικότητας, όχι μόνο γιατί ο Ν.2121/1993 αναγνωρίζει ρητά ότι το ηθικό δικαίωμα αποτελεί, μαζί με το περιουσιακό, στοιχείο της πνευματικής ιδιοκτησίας, αλλά και γιατί τα δύο δικαιώματα έχουν διαφορετικό πεδίο εφαρμογής: α) το δικαίωμα της προσωπικότητας συνδέεται με ορισμένο πρόσωπο και υπάρχει ανεξάρτητα από ένα έργο, ενώ το ηθικό δικαίωμα συνδέεται με ορισμένο έργο και υπάρχουν τόσα ηθικά δικαιώματα όσα και τα έργα που έχει δημιουργήσει ο δημιουργός, β) αντικείμενο του δικαιώματος της προσωπικότητας είναι το πρόσωπο του δημιουργού ανεξάρτητα από την ύπαρξη του έργου, ενώ αντικείμενο του ηθικού δικαιώματος είναι ο δεσμός του δημιουργού προς το συγκεκριμένο έργο.

Είναι αναμφισβήτητο ότι η αυτονομία του ηθικού δικαιώματος σε σχέση με το δικαίωμα της προσωπικότητας εκφράζεται νομοθετικά με τη διατύπωση του άρθρου 1 παρ. 1 Ν.2121/1993 που θεσπίζει το ηθικό δικαίωμα ως ένα από τα στοιχεία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο αποχωρισμός αυτός έχει ως συνέπεια να μη χάνεται το ηθικό δικαίωμα μετά το θάνατο του δημιουργού, αλλά να περιέρχεται στους κληρονόμους του για 70 χρόνια μετά το θάνατό του και να μπορεί να ασκηθεί, μετά την πάροδο του χρονικού αυτού διαστήματος, από το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Πολιτισμού, ως προς την εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας και προστασίας της ακεραιότητας του έργου (άρθρο 29 παρ.2 Ν.2121/1993).

II. Η εξουσία δημοσίευσης

Η εξουσία δημοσίευσης καθιερώνεται με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. Α Ν.2121/1993, ως επιμέρους εξουσία του ηθικού δικαιώματος. Με βάση την εξουσία αυτή ο δημιουργός έχει το δικαίωμα να αποφασίζει για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό. Η εξουσία αυτή δηλαδή αποτελεί μια σημαντική εκδήλωση του ηθικού δικαιώματος αφού εξασφαλίζει στο δημιουργό την απόλυτη ελευθερία να αποφασίζει, αν και πότε το έργο του θα δοθεί στη δημοσιότητα και ποιοι θα είναι οι όροι δημοσίευσης.

Η εξουσία δημοσίευσης έχει σημασία, γιατί θέτει σε λειτουργία το περιουσιακό δικαίωμα. Από τη στιγμή που ο δημιουργός αποφασίζει τη δημοσίευση του έργου του συνήθως ακολουθεί η οικονομική εκμετάλλευση και η άσκηση των σχετικών εξουσιών του περιουσιακού δικαιώματος. Το έργο γίνεται οικονομικό αγαθό και αρχίζει η άντληση οικονομικών ωφελημάτων απ' αυτό.

Η δημοσίευση δεν αποτελεί προϋπόθεση προστασίας του έργου. Είναι γνωστό ότι το έργο προστατεύεται από τη στιγμή της δημιουργίας του χωρίς να χρειάζεται καμία άλλη ενέργεια ή η τήρηση ορισμένων διατυπώσεων. Η άσκηση όμως της εξουσίας δημοσίευσης βγάζει το πνευματικό δημιούργημα από την προσωπική σφαίρα του δημιουργού και το παραδίδει στο κοινό με συνέπεια να αρχίζει η οικονομική λειτουργία της πνευματικής ιδιοκτησίας και η χρηματοδότηση του δημιουργού μέσω της σχετικής εκμετάλλευσης του έργου.

III. Η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β Ν.2121/1993, η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας επιτρέπει στο δημιουργό να απαιτεί τη μνεία του ονόματός του πάνω σε κάθε αντίτυπο του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση ή αντίθετα να κρατάει την ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο. Ο εκδότης π.χ. οφείλει να αναγράψει το όνομα του συγγραφέα σε όλα τα αντίτυπα αλλά και να αναφέρει το όνομά του σε όλα τα διαφημιστικά έντυπα

Το ίδιο ισχύει και όταν γίνεται παρουσίαση του βιβλίου σε εφημερίδες, σε περιοδικά ή στα τηλεοπτικά μέσα. Η μη αναγραφή του ονόματος του δημιουργού πρέπει να γίνεται αποδεκτή μόνο σε ακραίες περιπτώσεις, όταν υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες αναφοράς όλων των ονομάτων των δημιουργών ή όταν ο τρόπος μετάδοσης καθιστά δύσκολη τη σχετική αναγραφή, με την προϋπόθεση ότι υπάρχει έγγραφη συμφωνία των μερών.

Ο νόμος περιέχει ειδική ρύθμιση για τους φωτογράφους. Ειδικότερα προβλέπει ότι το όνομα του φωτογράφου πρέπει να αναφέρεται σε κάθε δημοσίευση της φωτογραφίας. Η αναγραφή του ονόματος είναι υποχρεωτική για όλες τις φωτογραφίες ακόμη και για κείνες που δεν θεωρούνται πρωτότυπες. Η ευρεία αυτή αναγνώριση της εξουσίας της πατρότητας για όλους τους φωτογράφους αποτελεί ένα πρώτο βήμα του νομοθέτη για τη μελλοντική προστασία όλων των φωτογραφιών, ακόμη και των απλών, με την αναγνώριση ενός συγγενικού δικαιώματος ή με κάποια άλλη νομοθετική ρύθμιση.

Με ειδική διάταξη κατοχυρώνεται επίσης η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας του *μεταφραστή*. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 33 παρ.7 Ν.2121/1993 το όνομα του μεταφραστή αναφέρεται υποχρεωτικά και με τρόπο εμφανή στη σελίδα του κύριου τίτλου του βιβλίου.

IV. Η εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας του έργου

Η εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας του έργου προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ' Ν.2121/1993 που ορίζει ότι: «Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες... της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου του, καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό». Το περιεχόμενο της εξουσίας περιφρούρησης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. γ' Ν.2121/1993, είναι ευρύ γιατί δίνει τη δυνατότητα στο δημιουργό να απαγορεύει οποιαδήποτε μεταβολή του έργου που γίνεται χωρίς την άδεια του, ενώ αποτελεί προσβολή και ο τρόπος παρουσίασης του έργου στο κοινό. Οι προσβολές που αναφέρονται στις «συνθήκες παρουσίασης» του έργου στο κοινό δεν αφορούν την προσβολή του έργου του στην «ουσία» του, αλλά προσβολή που προέρχεται από την τοποθέτηση ενός έργου σε χώρο ακατάλληλο προς το χαρακτήρα του ή από την

αδικαιολόγητη μεταφορά του από την αρχική θέση που ήταν τοποθετημένο σε άλλο σημείο.

Περαιτέρω οι προσβολές που οφείλονται στις «συνθήκες παρουσίασης» μπορεί να αφορούν ποιοτικά κριτήρια, όπως η κακή εκτέλεση μουσικού έργου ή να αναφέρονται σε χρήση του έργου για διαφημιστικούς σκοπούς χωρίς την άδεια του δημιουργού.

Σε περίπτωση που ο δημιουργός έχει αναθέσει σε τρίτο πρόσωπο την εκμετάλλευση του έργου, η εξουσία περιφρούρησης παραμένει άμεσα συνδεδεμένη με την προσωπικότητά του, αφού το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο σύμφωνα με το άρθρο 12 παρ. 2 Ν.2121/1993.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΤΟΣ 1992

Αριθμ. 1256/1992 (σε Συμβούλιο)

Προεδρεύων: Κ. Παπαδόπουλος

Εισηγητής: Α. Γκιούρας (Αρσοπαγίτης)

“Πότε υπάρχει έλλειψη νόμιμης βάσης. – Είναι έγγραφα οι κινηματογραφικές και τηλεοπτικές ταινίες (βιντεοκασέτες), στις οποίες αποτυπώνεται εικόνα και ήχος. – Τί πρέπει να εκτίθεται στην απόφαση ή το βούλευμα επί πλαστογραφίας ή χρήσης πλαστών βιντεοκασετών. Αναιρείται το προσβαλλόμενο απαλλακτικό βούλευμα για χρήση πλαστών βιντεοκασετών λόγω έλλειψης νόμιμης βάσης, διότι δεν προσδιορίζεται η έννοια των “πειρατικών βιντεοκασετών”, δεν εκτίθεται από ποιες βιντεοπαραγωγούς εταιρίες φέρονται ως αναπαραχθείσες οι ευρεθείσες στο κατάστημα της κατηγορουμένης βιντεοκασέτες, αν οι εταιρίες αυτές έχουν στις αναπαραγόμενες από αυτές βιντεοκασέτες διακριτικά στοιχεία, δηλωτικά της προέλευσής τους από αυτές και αν οι βιντεοκασέτες, που βρέθηκαν στο κατάστημα της κατηγορουμένης, έφεραν τα διακριτικά αυτά στοιχεία κατ’ απομίμησή τους ή όχι. – Αναιρείται το προσβαλλόμενο βούλευμα και κατά τη διάταξή του, με την οποία αποφαινεται να μη γίνει κατηγορία και για παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, λόγω εσφαλμένης ερμηνείας και εφαρμογής ουσιαστικής ποινικής διάταξης, δεδομένου ότι τιμωρείται κατ’ άρθρο 16 Ν. 2387/1920 όχι μόνο αυτός, που εκδίδει ή πολλαπλασιάζει βιντεοκασέτες, αλλά και αυτός που εκθέτει προς πώληση βιντεοκασέτες, που είναι αντίγραφα γνήσιων κασετών αναπαραχθέντα παράνομα από άγνωστα πρόσωπα».

Για να καταλήξει στην απαλλακτική του κρίση το Συμβούλιο εκθέτει στο βούλευμα ότι από τις αναφερόμενες αποδείξεις προέκυψαν τα εξής : Την 22 Σεπτεμβρίου 1989 στο κατάστημα πώλησεως και ενοικιάσεως βιντεοκασετών που διατηρούσε η κατηγορουμένη , βρέθηκαν εκτεθειμένες προς πώληση ή ενοικίαση 81 βιντεοκασέτες και 20 διπλά εξώφυλλα θηκών βιντεοκασετών, που είχαν παραχθεί από άγνωστους αυτουργούς με αντιγραφή από άλλες , χωρίς την έγκριση των δικαιούχων εταιριών.

Από τις βιντεοκασέτες αυτές οι εννέα ήταν «πειρατικές» και οι υπόλοιπες εβδομήντα δύο έφεραν στο περικάλυμμά τους όχι πρωτότυπη αλλά φωτοτυπία ετικέτας, στην οποία αναγράφονταν ο τίτλος, οι εκτελεστές και ο παραγωγός της ταινίας , δεν έφεραν καθόλου ούτε υδατογραφημένη ταινία γνησιότητας ούτε διακριτικό αυτοκόλλητο του παραγωγού τους , όπως φέρουν όλες οι γνήσιες βιντεοκασέτες .

Με τα δεδομένα αυτά οι βιντεοκασέτες αυτές δεν έφεραν εξωτερικά γνώρισμα ή ενδείξεις γνησιότητας και γι’ αυτό ήταν φανερό πως δεν ήταν γνήσιες και δεν προσφέρονταν για τέτοιες. Επομένως οι βιντεοκασέτες αυτές δεν μπορεί να θεωρηθούν ότι αποτελούν πλαστά έγγραφα με την έννοια του άρθρου 216 παρ. 1α του ΠΚ γιατί δεν έλαβε χώρα κατάρτιση πλαστού εγγράφου με την έννοια της έκθεσης πλαστής ή απομίμησης γνήσιας υπογραφής ή με την έννοια της κατάρτισης πλαστού ή μεταβολής του περιεχόμενου εγγράφου. Και καταλήγει το βούλευμα ότι από αυτά παρέπεται ότι η προσφορά των βιντεοκασετών αυτών στο καταναλωτικό

κοινό δεν συνιστά χρήση πλαστού εγγράφου, γι' αυτό και αποφάνθηκε ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία. Έτσι όμως υπάρχουν ασάφειες στο προσβαλλόμενο βούλευμα:

- δεν προσδιορίζεται η έννοια των «πειρατικών», όπως τις ονομάζει, βιντεοκασετών
- δεν εκτίθεται, από ποιες βιντεοπαραγωγικές εταιρίες φέρονται ως αναπαραχθείσες οι ευρεθείσες στο κατάστημα της κατηγορουμένης βιντεοκασέτες,
- αν οι εταιρίες αυτές έχουν στις αναπαραγόμενες από αυτές βιντεοκασέτες διακριτικά στοιχεία, δηλωτικά της προέλευσης αυτών από αυτές και ιδιαίτερα η εγκαλούσα η εγκαλούσα πολιτικώς ενάγουσα, και
- αν οι βιντεοκασέτες που βρέθηκαν στο κατάστημα της κατηγορουμένης, έφεραν τα διακριτικά αυτά στοιχεία, κατ' απομίμησή τους ή όχι.

Με τις ασάφειες αυτές καθίσταται ανέφικτος ο έλεγχος από τον Άρειο Πάγο της ορθής ή μη εφαρμογής των άρθρων 216 και 13 του ΠΚ και συνεπώς πρέπει να αναιρεθεί το προσβαλλόμενο βούλευμα ως προς το έγκλημα αυτό.

Στην προκειμένη περίπτωση ενώ δέχεται το προσβαλλόμενο βούλευμα ότι η κατηγορούμενη είχε εκτεθειμένες στο κατάστημά της προς πώληση βιντεοκασέτες, που ήταν αντίγραφα γνήσιων κασετών, αναπαραχθέντα παράνομα από άγνωστα πρόσωπα, αποφαινεται ότι δεν στοιχειοθετείται το από την ανωτέρω διάταξη προβλεπόμενο έγκλημα και γι' αυτό αποφαινεται ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία για την πράξη αυτή. Έτσι όμως, εσφαλμένα ερμήνευσε τη διάταξη αυτή και συνεπώς πρέπει, κατά παραδοχή, ως βάσιμου, του σχετικού λόγου αναιρέσεως να αναιρεθεί τούτο και κατά τη διάταξή του αυτή.

Έτσι η υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί για νέα κρίση στο ίδιο Συμβούλιο Εφετών, που μπορεί να συγκροτηθεί από άλλους δικαστές (άρθρα 519,485 ΚΠΔ).

Μονομελές Πρωτοδικείο Ρόδου 301/1992

Δικαστής: Α. Πλακίδας

Δικηγόροι: Κ. Πολυζωγόπουλος, Ν. Σκούρτος, Ε. Κουτσούκος, Ι. Χαρίτος

Πνευματική ιδιοκτησία: Κινηματογραφική ταινία. Προβολή από ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό. Αποζημίωση.

Η από ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό προβολή κινηματογραφικών ταινιών χωρίς την άδεια του δικαιούχου συνιστά προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο δικαιούχος δικαιούται αποζημίωσης ίσης με το ποσό που θα πλήρωνε ο προσβολέας για την αγορά του δικαιώματος προβολής.

Η αιτούσα εκθέτει ότι τον Αύγουστο του 1991 ο κατηγορούμενος πρόβαλε από τον ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό που διατηρείται στη Ρόδο τις ταινίες μεγάλου μήκους, τις οποίες αναφέρει στην αίτηση και των οποίων αυτή έχει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς τη νόμιμη άδεια της αιτούσας κι ότι εξ' αιτίας του παραπάνω γεγονότος η τελευταία ζημιώθηκε κατά το ποσό των 35.000 δολαρίων ΗΠΑ, το οποίο παριστά το τίμημα που θα της πλήρωνε ο κατηγορούμενος για την απόκτηση του δικαιώματος προβολής μια φορά των παραπάνω ταινιών.

Με βάση το ιστορικό αυτό και την επίκληση επικείμενου κινδύνου λόγω ανυπαρξίας σημαντικής περιουσίας του κατηγορουμένου, η αιτούσα ζητάει να υποχρεωθεί προσωρινά αυτός να παραλείπει στο μέλλον τη δημόσια προβολή κάθε

ταινίας, της οποίας έχει το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, με την απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης και να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση των περιουσιακών στοιχείων του κατηγορουμένου μέχρι του ποσού των 9.700.000 δρχ., προκειμένου να εξασφαλιστεί η παραπάνω αίτησή της.

Η αίτηση σύμφωνα με τους ισχύοντες νόμους, παραδεκτά εισάγεται για συζήτηση στο δικαστήριο αυτό. Πρέπει να ερευνηθεί όμως παραπέρα και κατ'ουσία.

Η αιτούσα είναι δικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας των ταινιών μεγάλου μήκους με τους τίτλους «C.D.» και «I.J.», οι οποίες είναι καταχωρημένες στο Ειδικό Γραφείο Πνευματικής Ιδιοκτησίας της βιβλιοθήκης του Αμερικανικού Κογκρέσου στο όνομα των εταιριών «RIMFIRE FILMS LIMITED» και «LUKAS FILM L.T.D.» αντίστοιχα, οι οποίες και της εκχώρησαν νόμιμα τα σχετικά δικαιώματα.

Ο κατηγορούμενος που διατηρεί ιδιωτικό τηλεοπτικό στη Ρόδο με το διακριτικό τίτλο «COSMOS T.V.» πρόβαλε δημόσια από το σταθμό αυτό τις παραπάνω ταινίες στις 28 και 30 Αυγούστου 1991 αντίστοιχα. Εξαιτίας της με τον τρόπο αυτό παράνομης και υπαίτιας προσβολής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας της, η αιτούσα υπέστη ζημιά ίση με το ποσό που θα της πλήρωνε ο κατηγορούμενος για την αγορά του δικαιώματος της προβολής μια φορά των παραπάνω ταινιών. Το ποσό αυτό ανέρχεται σε 14.000 δολάρια για την κάθε μία προβολή.

Η σχετική αξίωση αποζημίωσης της αιτούσας υπάρχει κίνδυνος να μην μπορεί να ικανοποιηθεί, ενόψει της πιθανότητας άσκησης κατά του κατηγορουμένου ομοίων αξιώσεων από άλλους παραγωγούς ταινιών προβαλλόμενων κατά τον ίδιο τρόπο από τον τηλεοπτικό του σταθμό και του ότι δεν πιθανολογείται ότι έχει σημαντική περιουσία. Επομένως, η αίτηση είναι και κατ'ουσία βάσιμη και πρέπει να γίνει δεκτή.

Αριθμ. 433/1992

Πρόεδρος: Κ. Παπαδόπουλος

Δικηγόροι: Ν. Γαλεάδης, Α. Σπυρίδωνος

«Πότε η εκτέλεση μουσικού έργου γίνεται δημόσια και ποιος χώρος θεωρείται δημόσιος κατά την έννοια του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. – Πότε υπάρχει έλλειψη αιτιολογίας. – Αναιρείται η προσβαλλόμενη καταδικαστική απόφαση για παράβαση του ανωτέρω νόμου λόγω έλλειψης αιτιολογίας».

Κατά το άρθρο 9 του ν. 2387/1920, απαγορεύεται χωρίς έγγραφη άδεια των συγγραφέων, συνθετών ή των εκδοχέων των δικαιωμάτων αυτών ή των νόμιμων αντιπροσώπων τους, η εκτέλεση μουσικών συνθέσεων σε θέατρα, κινήματογράφους, κέντρα αναψυχής χορευτικά και διασκέδασης, εστιατόρια και ξενοδοχεία.

Στην προκειμένη περίπτωση όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Τριμελές Πλημμελειοδικείο Αθηνών που κήρυξε τον κατηγορούμενο και ήδη αναιρεσιόντα, ένοχο και επέβαλε σ'αυτόν φυλάκιση 20 ημερών, δέχτηκε ότι ο κατηγορούμενος τέλεσε την πράξη που του αποδίδει το κατηγορητήριο, διότι αυτός που έχει εμπορικό κατάστημα με τον τίτλο «Κ.» είχε εγκαταστήσει σ'αυτό μηχανικά μέσα παραγωγής και μετάδοσης του ήχου σ'όλους τους χώρους αυτού και εκτελούσε

δημόσια σε αόριστο αριθμό προσώπων πελατών, μουσικές συνθέσεις που εκπροσωπούνται και προστατεύονται αποκλειστικά στην Ελλάδα από την εγκαλούσα μετά από εκχώρηση των σχετικών δικαιωμάτων, μεταξύ των οποίων και τις αναφερόμενες σ' αυτή μουσικές συνθέσεις. Η απαρίθμηση των δημοσίων χώρων είναι ενδεικτική και επομένως συμπεριλαμβάνονται στους δημόσιους χώρους και τα εμπορικά καταστήματα και πρέπει να κηρυχθεί ένοχος της πράξης αυτής.

Η αιτιολογία αυτή δεν είναι ειδική και εμπειριστατωμένη, όπως απαιτούν τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ αφού δεν αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία ούτε οι σκέψεις με τις οποίες έγινε η υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στις διατάξεις που εφαρμόστηκαν, αλλά βεβαιώνεται απλά ότι τελέστηκε η πράξη της παραβίασης της πνευματικής ιδιοκτησίας όπως αναφέρεται στο διατακτικό, στο οποίο παρατίθενται τα στοιχεία του κατηγορητηρίου.

Συνεπώς η προσβαλλόμενη απόφαση, δεν έχει την ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία την οποία απαιτούν τα πιο πάνω άρθρα γι' αυτό πρέπει να αναιρεθεί σύμφωνα με το άρθρο 510 παρ.1 του ΚΠΔ και να παραπεμφθεί η υπόθεση κατά το άρθρο 519 του παραπάνω κώδικα για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο, αφού είναι δυνατή η σύνθεσή του από άλλους δικαστές εκτός από κείνους που δίκασαν.

Μον. πρωτ. Θεσ 5104/1992

Πρόεδρος: Νικόλαος Δημήτριάδης

Δικηγόροι: Β. Δεληβοριάς, Σ. Προβατάς, Η. Πετρακάκος, Ι. Τσαμούρης.

Στις διατάξεις του ν. 2387/1920, όπως ισχύει μετά την τροποποίησή του με τον ν. 4301/1929, υπάγονται οι συγγραφείς, οι μουσικοσυνθέτες, οι ζωγράφοι, οι σχεδιογράφοι κλπ.

Με τις διατάξεις αυτές προστατεύεται, ως αποκλειστικό, το δικαίωμα του προσώπου στα προϊόντα της διανοίας του, τα οποία αποτελούν την πνευματική του ιδιοκτησία.

Δικαιούχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ο πνευματικός δημιουργός, δηλαδή αυτός του οποίου το όνομα φέρει το έργο και αντικείμενό του το πνευματικό δημιούργημα, το έργο, και ως τέτοιο νοείται όχι κάθε δημιουργία του λόγου ή της τέχνης, αλλά μόνο εκείνο που παρουσιάζει ορισμένη ατομικότητα που οφείλεται στη δημιουργική πνευματική εργασία του δημιουργού του, η οποία του προσδίδει μια πρωτοτυπία, ώστε αυτό να διακρίνεται από το πλέγμα των διανοητικών προϊόντων της καθημερινότητας και ανάγεται σε έργο διάνοιας, άξιο να τύχει προστασίας.

Ο ηθοποιός, παράλληλα προς το σκηνοθέτη και το συγγραφέα, αποκτά πνευματική ιδιοκτησία στο κινηματογραφικό ή τηλεοπτικό έργο.

Η πνευματική ιδιοκτησία δεν προστατεύει τα φανταστικά πρόσωπα που δημιουργούνται ως χαρακτήρες κάποιου έργου.

Με την κρινόμενη αίτησή του ο αιτών, ισχυρίζεται ότι είναι πνευματικός δημιουργός της γριάς που υποδύεται ο ηθοποιός Π.Χ., ο οποίος για λογαριασμό της πρώτης των καθ'ων, της οποίας οι λοιποί αποτελούν ομόρρυθμα μέλη, σαν γριά, διαφημίζει από τα τηλεοπτικά κανάλια Μέγκα Τσάνελ κλπ. το πλυντήριο πιάτων

Μόρις (Morris). Με τον τρόπο αυτό οι καθ'ων προσβάλλουν το αποκλειστικό του δικαίωμα επί του προϊόντος της διανοίας του και της πνευματικής του ιδιοκτησίας, επικαλούμενος δε επείγουσα περίπτωση, ζητεί :

- Να απαγορευθεί στους καθ'ων και σε κάθε τρίτο που έλκει δικαιώματα απ'αυτούς, η παραγωγή, διάθεση, προβολή, εκμετάλλευση και εμπορία του εν λόγω διαφημιστικού μηνύματος και κάθε άλλου μέσου που μπορεί να προσβάλει το πνευματικό του δικαίωμα,
- Να υποχρεωθούν οι καθ'ων και κάθε τρίτος που έλκει δικαιώματα απ'αυτούς να παραλείψουν στο μέλλον να προσβάλουν με τις παράνομες ενέργειές τους τα ηθικά και πνευματικά δικαιώματά του,
- Να διαταχθεί δικαστική μεσεγγύηση ή άλλο πρόσφορο ασφαλιστικό μέτρο για την αφαίρεση κάθε μέσου που συντελεί στην παραγωγή και μετάδοση του διαφημιστικού μηνύματος και
- Να διαταχθεί χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου δρχ. και προσωπική κράτηση ενός χρόνου κατά των νόμιμων εκπροσώπων της πρώτης των καθ'ων για κάθε παράβαση του διατακτικού της απόφασης που θα εκδοθεί.

Η αίτηση αυτή, πλην του αιτήματος περί απειλής χρηματικής ποινής ενός εκατομμυρίου, το οποίο είναι νόμιμο μόνο μέχρι 100.000 δρχ. (άρθρ.947 ΚΠολΔ), είναι νόμιμη σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων που ισχύουν και πρέπει να εξεταστεί στην ουσία της κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο, από τα έγγραφα που προσκομίζουν οι διάδικοι, πιθανολογήθηκαν τα εξής:

Ο αιτών, ο οποίος είναι ηθοποιός, συγγραφέας θεατρικών έργων, σεναριογράφος και σκηνοθέτης έγραψε το σήριαλ «Δ.Μ.Μ.», του οποίου η προβολή των επεισοδίων άρχισε από το τηλεοπτικό κανάλι Μέγκα Τσάνελ στις 31.3.92 και ο πρώτος κύκλος των δεκατριών επεισοδίων διήρκεσε μέχρι τις 35.6.1992.

Στην τηλεοπτική αυτή σειρά πρωταγωνιστές είναι κυρίως δύο πρόσωπα, ο γέρος, που τον υποδύεται ο αιτών, συγγραφέας του έργου και η γριά σύζυγός του, που την υποδύεται ο ηθοποιός Π.Χ., φορώντας μια άσπρη περούκα και μια ρόμπα χρώματος καφέ. Μετά το τέλος του πρώτου κύκλου, ο ηθοποιός Π.Χ., συμβληθείς με την πρώτη των καθ'ων, διαφημιστική εταιρία, άρχισε να εμφανίζεται σε διάφορα τηλεοπτικά κανάλια, όπως το Μέγκα Τσάνελ, Αντέννα, και με την περούκα και τη ρόμπα της γριάς, που φορούσε παίζοντας τη γριά στο παραπάνω τηλεοπτικό σήριαλ του αιτούντος, διαφήμιζε το πλυντήριο πιάτων Μόρις. Το ρόλο της γριάς, όσα δηλαδή λέει η γριά στο τηλεοπτικό σήριαλ «Δ.Μ.Μ.», τον δημιούργησε ο αιτών, όμως ο ρόλος της γριάς στο διαφημιστικό μήνυμα είναι τελείως διάφορος, γραμμένος από άλλον σεναριογράφο.

Εξάλλου, η υλοποίηση της γριάς, η συγκεκριμένη γριά, που υποδύεται τόσο στο σήριαλ όσο και στο διαφημιστικό μήνυμα ο ηθοποιός Π.Χ., με τη χαρακτηριστική φωνή του, τις χαρακτηριστικές κινήσεις του, που είναι αποκλειστικά δικές του, είναι πνευματικό δημιούργημα μάλλον δικό του παρά άλλου.

Υστερα από τα παραπάνω οι ενέργειες των καθ'ων δεν αποτελούν παραβίαση διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας και επομένως η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη και να συμψηφιστεί η δικαστική δαπάνη των διαδίκων λόγω εύλογης αμφιβολίας του αιτούντος ως προς την έκβαση της δίκης (άρθρ. 179 ΚΠολΔ).

Πρόεδρος: Θεοδ. Μητσόπουλος

Δικηγόροι: Αγγ. Περδίκη, Μιχ. Μαρίνος

Τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών αποτελούν αντικείμενο προστασίας πνευματικής ιδιοκτησίας. Έκταση προστασίας. Περιστατικά.

Στην προκειμένη περίπτωση ο ενάγων με την από 30.9.1991 αγωγή του εκθέτει ότι έχει την ιδιότητα του αστρολόγου και με τις γνώσεις και την πείρα που διαθέτει συνέγραψε ένα έργο που πραγματεύεται θεωρία αστρολογίας σε δύο μέρη α) γενεθλίου χάρτη, βάσει της οποίας προλέγεται η τύχη κάποιου προσώπου από τη θέση των αστέρων κατά την ώρα της γέννησής του (ατομικό ωροσκόπιο) και β) συναστρίας βάσει της οποίας βρίσκεται το ατομικό ωροσκόπιο κάποιου προσώπου σε σχέση με άλλο πρόσωπο και τα αφορώντα στις σχέσεις του με αυτό.

Το έργο αυτό που είναι πνευματικό δημιούργημά του έχει αποτυπωθεί γραπτώς σε κείμενο και είναι προσιτό στις αισθήσεις, χαρακτηρίζεται από πρωτοτυπία που του προσδίδει ιδιαίτερη ατομικότητα.

Τον Ιανουάριο του 1990 γνώρισε τον πρώτο εναγόμενο που αναζητούσε για συνεργασία αστρολόγο για τη δημιουργία και παραγωγή ωροσκοπίων μέσω προγραμμάτων Η/Υ που διέθετε και χειριζόταν η δεύτερη εναγόμενη. Έθεσε υπόψη στους δύο πρώτους των εναγομένων το έργο του και συμφώνησαν τη συνεργασία στην εκμετάλλευσή του με τη χρησιμοποίηση του Η/Υ.

Η συνεργασία στην εκμετάλλευση του έργου συνίσταται στο ότι με βάση το συγγραφικό έργο του ενάγοντος και τον από μέρους του σχεδιασμό αυτού για Η/Υ, ειδικός τεχνικός (προγραμματιστής), θα υλοποιούσε το πρόγραμμα αναπτύσσοντάς το και αποτυπώνοντας το σε δισκέτες. Αφού θα ολοκληρώνονταν τα προγράμματα, θα πέρναγαν στον Η/Υ και στη συνέχεια ο χειριστής αυτού (β εναγόμενη) τροφοδοτώντας τον Η/Υ με τα ατομικά στοιχεία κάθε πελάτη, θα έβγαζε σε φυλλάδιο το ατομικό γενέθλιο ωροσκόπιο ή η συναστρία αυτού σε σχέση και με άλλο πρόσωπο.

Οι δύο πρώτοι εναγόμενοι και ο ενάγων ασχολήθηκαν με τη γραμματική διόρθωση του κειμένου προκειμένου να παραδοθεί αυτό στον προγραμματιστή (τρίτο εναγόμενο). Ο πρώτος εναγόμενος ενεργώντας ατομικά και ως νόμιμος εκπρόσωπος της υπό σύστασης ομόρρυθμης εταιρίας με τον διακριτικό τίτλο «Αστρόγνωση» ανέθεσε στον τρίτο εναγόμενο και εκείνος ανέλαβε έναντι αμοιβής την ανάπτυξη των προγραμμάτων βάσει του έργου και του εκπονηθέντος από τον ενάγοντα σχεδιασμού αυτού.

Ο ενάγων διαπίστωσε το Φεβρουάριο του 1991 ότι οι δύο πρώτοι εναγόμενοι, συνεργαζόμενοι και εκμεταλλευόμενοι το πνευματικό έργο του, είχαν αρχίσει να δέχονται πελάτες των οποίων έφτιαχναν τα ωροσκόπια εισπράττοντας αμοιβή 2.500 δρχ. για κάθε ατομικό ωροσκόπιο και 5.000 δρχ. για κάθε ωροσκόπιο συναστρίας. Από την πιο πάνω συμπεριφορά τους ζημιώθηκε ο ενάγων κατά το ποσό των 1.450.000 δρχ., όπως αυτό αναλύεται στην αγωγή, το οποίο θα κέρδιζε αν δεν μεσολαβούσαν οι πιο πάνω παράνομες και υπαίτιες ενέργειες αυτών.

Εξάλλου, οι δύο πρώτοι εναγόμενοι εξ' αιτίας των επανειλημμένων οχλήσεων του ενάγοντος, ζήτησαν από τον τρίτο εναγόμενο να προβεί σε αλλοιώσεις – μετατροπές των προγραμμάτων στις οποίες και προέβη εν γνώσει του ότι το όλο έργο είναι του ενάγοντος και ότι οι δύο πρώτοι εναγόμενοι το εκμεταλλεύονταν χωρίς την άδεια του επί ζημία του και με σκοπό να προσπορίσουν στους εαυτούς τους περιουσιακό όφελος.

Επίσης, πέρα της πιο πάνω περιουσιακής ζημιάς έχει προσβληθεί παράνομα και στην προσωπικότητά του και ζητεί ως χρηματική ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης το ποσό των 1.000.000 δρχ.

Ζητεί δε κατόπιν αυτών να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να διακόψουν την παραγωγή των αναφερόμενων ωροσκοπίων, να παύσουν να αλλοιώνουν τα σχετικά με το έργο του προγράμματα Η/Υ και να παραλείψουν τις πράξεις αυτές στο μέλλον με απειλή χρηματικής ποινής 100.000 δρχ και προσωπική κράτηση 5 μηνών για κάθε παράβαση της απόφασης που θα εκδοθεί. Επίσης, ζητεί να υποχρεωθούν να του καταβάλουν εις ολόκληρο ο καθένας το ποσό των 2.450.000 δρχ. με το νόμιμο τόκο, να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή, πλην της διάταξης περί προσωπικής κράτησης.

Η υπό κρίση αγωγή με την οποία ζητείται έννομη προστασία για τα κείμενα και το πρόγραμμα Η/Υ πρέπει, σύμφωνα με τις αναφερόμενες σκέψεις να απορριφθεί ως αόριστη, διότι ο ενάγων δεν εκθέτει σε τι συνίσταται η συμβολή του στον σχεδιασμό του προγράμματος. Καθόσον απαιτείται συμβολή ή μορφή συνεργασίας που αποτελεί αυτοτελώς θεωρούμενη έργο με την έννοια της πνευματικής ιδιοκτησίας (δημιουργική συμβολή), ούτε αν το πρόγραμμα και τα διάφορα, προκαταρκτικά στάδιά του εμφανίζουν το απαραίτητο όριο δημιουργικής ιδιοτυπίας, αν η διάταξη και ο συνδυασμός των επιμέρους στοιχείων δεν θεωρούνται δεδομένες ενόψει της κανονικής λειτουργίας του προγράμματος και ότι πρόκειται για κάτι περισσότερο από μια απλή τεχνική – μηχανική διαδοχή στοιχείων, ούτε επικαλείται λόγους για τους οποίους το αμφισβητούμενο πρόγραμμα διαφέρει από άλλα προγράμματα της ίδιας κατηγορίας, δηλ. αν η συγκεκριμένη μορφή απεικόνισης εμφανίζει δικές της ιδιαιτερότητες έναντι των ήδη υφιστάμενων. Έτσι η υπό κρίση αγωγή, πρέπει να απορριφθεί.

Μονομ. Πλημμ. Αθηνών Αριθμ. 84417/1992
Δικαστής: Θεοδώρα Χαραλαμπίδου

Κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας. – Κηρύσσονται αθώοι οι κατηγορούμενοι, οι οποίοι εκτέλεσαν δημόσια σε αόριστο αριθμό προσώπων και προς ακρόαση και ψυχαγωγία των πελατών του κέντρου διασκέδασης R. μουσικές συνθέσεις, χωρίς τη γραπτή άδεια της εγκαλούσας δικαιούχου ύστερα από εκχώρηση και μεταβίβαση των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών των συνθέσεων σε αυτήν, επειδή οι κατηγορούμενοι δεν είχαν πρόθεση να μην καταβάλουν τη νόμιμη εισφορά.

Από την εν γένει αποδεικτική διαδικασία, τις καταθέσεις των μαρτύρων της κατηγορίας και της υπεράσπισης που εξετάστηκαν στο ακροατήριο, σε συνδυασμό με την απολογία των κατηγορουμένων, προέκυψε ότι οι κατηγορούμενοι, ως υπεύθυνοι του κέντρου διασκέδασης R χρησιμοποίησαν ως μουσική, δίσκους με μουσικές συνθέσεις και τραγούδια που προστατεύονται από την εγκαλούσα βάσει άδειας που είχαν από το έτος 1987, η οποία ανανεωνόταν κάθε χρόνο και κατέβαλαν κάθε χρόνο τη συμφωνηθείσα προσαύξηση. Το έτος 1989 δεν επετεύχθηκε συμφωνία για το ύψος της εισφοράς των κατηγορουμένων διότι αυτοί πρόσφεραν στην εγκαλούσα το ποσό που κατέβαλαν το προηγούμενο έτος προσαυξημένο, το οποίο αρνήθηκε να παραλάβει.

Άλλωστε η εγκαλούσα δεν κοινοποίησε στους κατηγορουμένους απόφασή της σύμφωνα με την οποία θα υποχρεώνονταν να καταβάλουν συγκεκριμένο ποσό για το

1989. Επειδή εξάλλου οι κατηγορούμενοι δεν είχαν πρόθεση να μην καταβάλουν τη νόμιμη εισφορά πρέπει να απαλλαγούν λόγω έλλειψης δόλου.

Για τους λόγους αυτούς δ ι κ ά ζ ε ι παρόντων των δύο κατηγορουμένων. Κηρύσσει αθώους τους κατηγορουμένους για το γεγονός ότι εκτέλεσαν δημόσια σε αόριστο αριθμό προσώπων και προς ακρόαση, ψυχαγωγία και διασκέδαση των θαμώνων και των πελατών του κέντρου διασκέδασεως με τον τίτλο R., του οποίου ήταν συνυπεύθυνοι, μουσικές συνθέσεις και τραγούδια που εκπροσωπούνται και προστατεύονται αποκλειστικά στην Ελλάδα από την εγκαλούσα δικαιούχο ύστερα από εκχώρηση και μεταβίβαση των πνευματικών δικαιωμάτων χωρίς την κατά νόμο προηγούμενη γραπτή άδεια της .

Δηλαδή, ως επιχειρηματίες διευθυντές και συνυπεύθυνοι του παραπάνω κέντρου διασκέδασης, εγκατέστησαν σε αυτό διάφορα μηχανήματα με τα οποία εκτελούσαν δημόσια στον παραπάνω τόπο και χρόνο μουσικές συνθέσεις και τραγούδια που προστατεύονται από την εγκαλούσα και την κατά νόμο δικαιούχο ΑΕΠΙ Α.Ε. χωρίς την προηγούμενη γραπτή άδεια της.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ως άνω απόφαση απαντά αρνητικά στο εξής ερώτημα: Συντρέχει το στοιχείο του δόλου επί κλοπής πνευματικής ιδιοκτησίας όταν οι δράστες διέπραξαν το εν λόγω αδίκημα προσφερόμενοι να καταβάλουν ένα προσδιορισθέν ποσό κατά βούληση και κατώτερο του συμβατικού? Δεν διευκρινίζει περαιτέρω και δεν αιτιολογεί, από που προκύπτει ότι ελλείπει ο δόλος, όταν οι δράστες διέπραξαν το αδίκημα εν πλήρει γνώσει προσφερόμενοι απλώς να πληρώσουν ένα ποσό.

Θα δικαιολογούνταν επομένως η εν λόγω άποψη, αν στη συγκεκριμένη διάταξη που αφορά την κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας ή σε γενικότερες διατάξεις του ΠΚ προέκυπτε ότι ο δόλος λείπει, εφόσον συντρέχουν τα ως άνω στοιχεία. Όμως τέτοιο συμπέρασμα δεν βλέπουμε να μπορεί να εξαχθεί από πουθενά.

Άλλωστε η έννοια του δόλου είναι ευρύτατη, δεν απαιτείται ο δράστης να τελεί εν γνώσει όλων των στοιχείων της αντικειμενικής υπόστασης ή να γνωρίζει το κείμενο του νόμου. Έτσι ο δόλος σε κάθε μορφή κλοπής πνευματικής ιδιοκτησίας, είναι αυταπόδεικτος και αυτονόητος.

Έτσι θεωρούμε ότι η παραπάνω απόφαση του δικαστηρίου, ήταν λαθεμένη εφόσον δε δέχτηκε το δικαστήριο ότι υπάρχει δόλος στη συγκεκριμένη πράξη των κατηγορουμένων.

Μον.Πρ.Βερ 2/1992 (ασφ. μέτρα)

Δικαστής: Μιχαήλ Θεοχαρίδης

Δικηγόροι: Μ. Καζαμπάκας, Ι. Τζώρτζης, Ι. Βοζίκη, Σ. Παπαδόπουλος

Ασφαλιστικά μέτρα για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων από πνευματική ιδιοκτησία σε έργα (σχέδια κατασκευής πλεκτών ενδυμάτων).

Οι όροι “λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά” έργα περιλαμβάνουν όλες τις παραγωγές λογοτεχνικής, επιστημονικής και καλλιτεχνικής φύσης, οποιοσδήποτε είναι ο τρόπος και η μορφή έκφρασης, όπως τα βιβλία, φυλλάδια και λοιπά γραπτά, τις διαλέξεις, τα σχέδια, τα πλαστικά έργα σχετικά με τη γεωγραφία, την αρχιτεκτονική ή τις επιστήμες (άρθρ. 2 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης).

Επιφυλάσσεται στις νομοθεσίες των χωρών της Ένωσης να προσδιορίσουν το χώρο εφαρμογής των νόμων, οι οποίοι αφορούν τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών και τα

βιομηχανικά σχέδια και πρότυπα, ως και τους όρους προστασίας των έργων, σχεδίων και πρότυπων αυτών... Για τα προστατευόμενα στις χώρες προέλευσης απλώς ως σχέδια η πρότυπα έργα, δεν δύναται να ζητηθεί σε άλλη χώρα της ένωσης ει μη η ειδική προστασία που παρέχεται σ' αυτή τη χώρα στα σχέδια και στα πρότυπα. Εάν στη χώρα αυτή δεν παρέχεται τέτοια ειδική προστασία, τα εν λόγω έργα προστατεύονται ως καλλιτεχνικά έργα (άρθρ. 2 παρ. 7 της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης).

Τα σχέδια και υποδείγματα κατασκευών και γενικά βιομηχανικά παραγόμενα προϊόντα, εφόσον σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως τέτοια δημιουργήματα (έργα τέχνης) για το λόγο ότι δεν εμφανίζουν «δημιουργικό ύφος» και η μορφή τους δεν εκφράζει κάποιο πνευματικό περιεχόμενο προστατεύεται, με βάση τη διάταξη του άρθρ. 2. παρ.7 της Διεθνούς Σύμβασης Βέρνης, ως καλλιτεχνικά έργα, αν στη χώρα, που ζητείται η προστασία τους, όπως η Ελλάδα, δεν παρέχεται ειδική προστασία.

Η προσβολή του δικαιώματος των άυλων αγαθών μπορεί να συνίσταται στην από μέρος τρίτου, χωρίς δικαίωμα, εκμετάλλευση ή διάθεσή τους.

Εφόσον η εκμετάλλευση των άυλων αγαθών από τον τρίτο γίνεται προς το σκοπό ανταγωνισμού και αντίκειται προς τα χρηστά ήθη ή γίνεται με τρόπο που μπορεί να προκαλέσει σύγχυση ως προς την αληθινή προέλευση των εμπορευμάτων, μπορεί να ζητηθεί η προστασία και με τις διατάξεις του αθέμιτου ανταγωνισμού.

Με τις κρινόμενες αιτήσεις, με δήλωση των πληρεξούσιων δικηγόρων των αιτουσών, εξιστορείται ότι η δια της πρώτης αίτησης αιτούσα εταιρία με την επωνυμία «L.S...», που εδρεύει στη Βρέμη Γερμανίας, κατασκευάζει και διαθέτει στην ελληνική αγορά δια της αιτούσας στη δεύτερη αίτηση εταιρίας με την επωνυμία «Φ. ΑΕ», η οποία είναι αποκλειστική αντιπρόσωπος αυτής στην Ελλάδα, πλεκτά γυναικεία ενδύματα, τα οποία αυτή κατασκευάζει στη Γερμανία, βάσει σχεδίων μόδας, τα δικαιώματα των οποίων η δημιουργός τους, που είναι υπάλληλός της, τα έχει μεταβιβάσει σ' αυτήν.

Την 30.8.1991 οι αιτούσες διαπίστωσαν ότι η καθ'ης ομόρρυθμη εταιρία, αφού αντέγραψε δια των εκπροσώπων της τα αναφερόμενα στις αιτήσεις εννέα σχέδια πλεκτών της χειμερινής παραγωγής 1991 της πρώτης αιτούσας, παρήγαγε κατ' απομίμηση ισάριθμα μοντέλα πλεκτών γυναικείων ενδυμάτων, με όμοιους και παρεμφερείς χρωματισμούς προς εκείνα της πρώτης αιτούσας, τα οποία και διαθέτει έκτοτε σε τιμές μειωμένες στην ελληνική αγορά, κατά τρόπο που μπορεί να προκαλέσει σύγχυση ως προς την προέλευση των εν λόγω προϊόντων.

Έτσι με τις ενέργειές της αυτές και με τη χρήση δειγματολογίου που περιέχει τ' ανωτέρω σχέδια ενδυμάτων της πρώτης αιτούσας, η καθ'ης προσβάλλει παράνομα το επί των σχεδίων τούτων δικαίωμα της πρώτης αιτούσας και παράλληλα ανταγωνίζεται και τις δύο αιτούσες αθέμιτα και εναντίον των χρηστών ηθών, με αποτέλεσμα να μειωθεί σημαντικά η πελατεία των αιτουσών και να υποστούν αυτές ακύρωση παραγγελιών πελατών τους, ζημιά συνολικού ύψους 50.000.000 δρχ.

Μετά το ιστορικό αυτό επιδιώκεται με τις αιτήσεις, λόγω επικαλούμενης συνδρομής επείγουσας περίπτωσης και για την αποτροπή επικείμενου κινδύνου, να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα και συγκεκριμένα:

1. να διαταχθεί προσωρινά η κατάσχεση των παραχθέντων από την καθ'ης κατ' απομίμηση των προϊόντων των αιτουσών, γυναικείων πλεκτών ενδυμάτων και να διορισθεί ως μεσεγγυούχος αυτών τρίτο πρόσωπο,
2. να απαγορευθεί προσωρινά στην καθ'ης να παράγει και να διαθέτει στην αγορά τα προαναφερόμενα γυναικεία ενδύματα, με την απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης κατά των ομόρρυθμων μελών αυτής για κάθε μελλοντική παράβαση των διατάξεων της απόφασης που θα εκδοθεί,

3. να υποχρεωθεί η καθ'ης να παράσχει πληροφορίες για τις πωλήσεις των ανωτέρω προϊόντων που διενήργησε μέχρι σήμερα,
4. να διαταχθεί η δημοσίευση διά του τύπου του διατακτικού της απόφασης που θα εκδοθεί και
5. να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση κάθε κινητής και ακίνητης περιουσίας της καθ'ης μέχρι το ποσό των 50.000.000 δρχ. όση ήταν η ζημιά που υπέστησαν από τον αθέμιτο ανταγωνισμό της καθ'ης.

Οι ένδικες αιτήσεις αυτές είναι νόμιμες, η μεν πρώτη και ως προς τις δύο βάσεις της (πνευματικής ιδιοκτησίας και αθέμιτου ανταγωνισμού, η δεύτερη μόνο ως προς τη βάση της εκ αθέμιτου ανταγωνισμού διατάξεις.

Η δεύτερη αίτηση, ως προς τη βάση της εκ παραβίασης του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, κρίνεται απορριπτέα για έλλειψη ενεργητικής νομιμοποίησης της σε αυτήν αιτούσας εταιρίας «Φ. ΑΕ», αφού σύμφωνα με τα εξιστορούμενα, αποκλειστικός δικαιούχος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί των επίμαχων σχεδίων είναι η δια της πρώτης αιτήσεως αιτούσα, κατασκευάστρια των ενδυμάτων, η οποία, χωρίς να έχει μεταβιβάσει με σύμβαση το δικαίωμα αυτό στη δεύτερη αιτούσα, αντιπροσωπεύεται από την τελευταία στην Ελλάδα μόνο ως προς την εκμετάλλευση των ανωτέρω προϊόντων της. Επομένως, πρέπει οι αιτήσεις να εξεταστούν στην ουσία τους κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Είναι φανερό ότι με τις ενέργειές της αυτές η καθ'ης, προσβάλλει παράνομα το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας της πρώτης αιτούσας επί των ανωτέρω σχεδίων κατασκευής ενδυμάτων και ο ανταγωνισμός της καθ'ης είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση αθέμιτος λόγω και του τρόπου που αυτή χρησιμοποιεί για να διαθέσει στην αγορά τα ανωτέρω κατ'απομίμηση παραχθέντα γυναικεία ενδύματα και ιδίως από το γεγονός ότι τα ομόρρυθμα μέλη αυτής κατά το δειγματισμό των εμπορευμάτων σε υποψήφιους αγοραστές βεβαιώνουν αυτούς ότι διαθέτουν δειγματολόγιο με τα μοντέλα που κατασκευάζει η πρώτη αιτούσα.

Το ότι τα ενγέα μοντέλα πλεκτών, που διαθέτει η καθ'ης στην ελληνική αγορά, κατασκευάστηκαν με απομίμηση των μοντέλων της πρώτης αιτούσας, προκύπτει κυρίως από τη σύγκριση των πλεκτών γυναικείων ενδυμάτων που προσκόμισαν οι διάδικοι στο Δικαστήριο.

Συγκεκριμένα, από την αντιπαραβολή των προσκομισθέντων μοντέλων πλεκτών της πρώτης αιτούσας με τα προσκομισθέντα αντίστοιχα μοντέλα που παράγει η καθ'ης, διαπιστώνεται ότι τα μοντέλα της καθ'ης προσομοιάζουν και ταυτίζονται τόσο πολύ με τα μοντέλα της αιτούσας ως προς τα βασικά τους στοιχεία, που είναι το γενικό σχήμα του ρούχου, τα επιμέρους σχέδια που παρέχει αυτό, ο συνδυασμός των χρωμάτων του και η γενική εμφάνιση αυτού, ώστε να μην υπάρχει καμία αμφιβολία ότι πρόκειται για μοντέλα που προήλθαν από αντιγραφή των μοντέλων της αιτούσας.

Μερικές ασήμαντες τροποποιήσεις παραμορφώνουν απλώς την ομοιότητα των δύο μοντέλων και δεν αναιρούν τον κίνδυνο πρόκλησης σύγχυσης στο καταναλωτικό κοινό ως προς την αληθινή προέλευση των παραπάνω προϊόντων.

Ακόμη η παραπλάνηση του αγοραστικού κοινού δεν αποφεύγεται από το γεγονός ότι η καθ'ης αναγράφει επί της ετικέτας των ρούχων που διαθέτει την ένδειξη «Ε.Τ.», το οποίο είναι το διακριτικό γνώρισμα της επιχείρησής της, αφού η ένδειξη αυτή κατά την κρίση του Δικαστηρίου, δεν αποτελεί για τον καταναλωτή το κύριο και βασικό στοιχείο για τη διάκριση της προέλευσης των εν λόγω προϊόντων.

Με αυτά τα δεδομένα και ενόψει του γεγονότος ότι συντρέχει επείγουσα περίπτωση λόγω του ότι η καθ'ης, εξακολουθεί να παράγει και να διαθέτει στην αγορά τα παραπάνω ενδύματα προς ζημιά των αιτουσών, οι κρινόμενες αιτήσεις,

πρέπει να γίνουν εν μέρει δεκτές, ως ουσιαστικά βάσιμες, και να διαταχθούν για την προσωρινή άρση της προσβολής των δικαιωμάτων των αιτουσών και την παράλειψή της στο μέλλον, τα ασφαλιστικά μέτρα που ορίζονται στο διατακτικό, τα οποία είναι, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, τα ενδεδειγμένα στην προκειμένη περίπτωση.

Το αίτημα των αιτουσών όμως να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση κάθε περιουσίας της καθ'ης, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμο, διότι, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι από τα παραπάνω αποδεικτικά μέσα δεν βεβαιώθηκε ότι αυτές υπέστησαν από τον αθέμιτο ανταγωνισμό της καθ'ης συγκεκριμένη ζημιά, η τελευταία έχει σημαντική ακίνητη περιουσία, η οποία εξασφαλίζει πλήρως την ικανοποίηση των αξιώσεων των αιτουσών για αποζημίωση.

Τέλος, πρέπει η καθ'ης να καταδικαστεί στην εν μέρει δικαστική δαπάνη των αιτουσών, σύμφωνα με το άρθρο 178 παρ. 1 του ΚΠολΔ.

ΕΤΟΣ 1993

Μον. Πρ. Θεσ 12162/1993 (ασφαλιστικά μέτρα)

Δικαστής: Ελένη Σπίτσα.

Δικηγόροι: Γ. Μιχάλης – Π. Γρίβας, Α. Νεδελκόπουλος

(1, 3, 4, 13, 19, 29, 63, 64 ν.2121/1993 - 57, 60 ΑΚ – 682, 688 επ. ΚΠολΔ).

Πνευματική ιδιοκτησία. Αντιγραφή αποσπασμάτων αυτούσιων ή με ελάχιστα αλλαγμένη διατύπωση από βιβλίο σε περιοδικό διμηνιαίας κυκλοφορίας, χωρίς την άδεια του συγγραφέα και χωρίς τη μνεία της πηγής. Παραδοχή άγνοιας του αρθρογράφου των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας για αναφορά της βιβλιογραφικής πηγής και λήψη άδειας από το συγγραφέα. Η δημοσίευση ανακοίνωσης αποκατάστασης στο επόμενο τεύχος του περιοδικού καθιστά την αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων ουσιαστικά αβάσιμη.

Υπό την κρίση του δικαστηρίου τίθεται η προκείμενη αίτηση, κατά το ιστορικό της οποίας ο αιτών είναι ο συγγραφέας του βιβλίου με τον τίτλο « Εισαγωγή στο σύγχρονο Bodybuilding», το οποίο εξέδωσε το έτος 1986 και το οποίο επανεκδόθηκε το έτος 1990 από τον εκδοτικό οίκο «S.».

Ο πρώτος των κατηγορουμένων, ο οποίος αρθρογραφεί στο ειδικό αθλητικό περιοδικό με τον τίτλο «S.», ιδιοκτησίας της δεύτερης των καθ' ων, έχοντας μελετήσει το πιο πάνω βιβλίο του, συμπεριέλαβε χωρίς την άδεια του στα άρθρα του, τα οποία ο τρίτος κατηγορούμενος ως εκδότης δημοσίευσε σε αυτό το περιοδικό αυτούσια αποσπάσματα και περικοπές απ' το βιβλίο του, που τα παρουσίασε ως προϊόν της διανοίας του.

Στη συνέχεια ο αιτών, ισχυριζόμενος ότι η πράξη αυτή των καθ' ων αντιβαίνει στο νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας και στην ΑΚ 919 και ότι συντρέχει επείγουσα περίπτωση, ζητεί να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα και ειδικότερα : α) Να υποχρεωθούν οι καθ' ων να άρουν την προσβολή των δικαιωμάτων του και να παραλείψουν στο μέλλον κάθε αντιγραφή ή αναδημοσίευση αποσπασμάτων ή περικοπών από το βιβλίο του, με απειλή κατά του πρώτου και τρίτου προσωπικής κράτησης και χρηματικής ποινής για κάθε παραβίαση των διατάξεων της απόφασης που θα εκδοθεί. β) Να διαταχθεί προσωρινά η κατάσχεση των αντιτύπων των τευχών του περιοδικού «S.» που αναφέρονται σ' αυτήν (αίτηση) και γ) Να διαταχθεί η δημοσίευση του διατακτικού της εκδοθησόμενης απόφασης στο αμέσως επόμενο, μετά τη δημοσίευσή της, τεύχος του περιοδικού αυτού.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων που περιέχονται στα ταυτάριθμα με την παρούσα απόφαση πρακτικά συνεδριάσεως του Δικαστηρίου αυτού, από τα έγγραφα που προσκομίζονται, από όσα προφορικώς στο ακροατήριο και εγγράφως με τα σημειώματά τους ανέπτυξαν οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των διαδίκων, πιθανολογήθηκαν τα εξής :

Ο αιτών είναι ο συγγραφέας του βιβλίου με τον τίτλο «Εισαγωγή στο σύγχρονο Bodybuilding», που εκδόθηκε το έτος 1986 και επανεκδόθηκε το έτος 1990, από τον εκδοτικό οίκο «S.» . Το βιβλίο αυτό βασίζεται στις σύγχρονες τάσεις και παραδοσιακές αρχές της προπόνησης των αθλητών με βάρη. Η δεύτερη των καθ' ων εκδοτική εταιρία εκδίδει το αθλητικό περιοδικό με τον τίτλο «S.», που κυκλοφορεί ανά δίμηνο. Στο 22ο και 23ο τεύχος του πιο πάνω περιοδικού, που κυκλοφόρησαν το μήνα Μάιο και Ιούνιο-Ιούλιο 1993 αντίστοιχα, δημοσιεύθηκαν άρθρα του πρώτου των καθ' ων, στα οποία περιλαμβάνονται αποσπάσματα αυτούσια ή με ελάχιστα

αλλαγμένη τη διατύπωση, από το πιο πάνω βιβλίο του αιτούντος, χωρίς την άδεια του τελευταίου. Το γεγονός αυτό πληροφορήθηκε ο αιτών τον Σεπτέμβριο 1993 και ειδοποίησε τους καθ' όν περί τούτου, ζητώντας να δημοσιευτεί σχετική ανακοίνωση αποκατάστασης στο τεύχος που επρόκειτο να δημοσιευθεί (Σεπτεμβρίου – Οκτωβρίου). Λόγω όμως αντικειμενικών δυσκολιών και συγκεκριμένα διότι το πιο πάνω τεύχος του περιοδικού ήταν τυπωμένο, η σχετική ανακοίνωση έγινε στο τεύχος του περιοδικού των μηνών Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου του περιοδικού «S.».

Ενόψει των παραπάνω και ειδικότερα της αποκατάστασης του αιτούντος με ανακοίνωση στο τεύχος Νοεμβρίου – Δεκεμβρίου του περιοδικού «S.», ότι τα 22 και 23 τεύχη του πιο πάνω περιοδικού έχουν αποσυρθεί προφανώς της κυκλοφορίας, αφού αφορούν προγενέστερο χρόνο, ως και του γεγονότος ότι δεν πιθανολογήθηκε ότι οι καθ' όν ενήργησαν από δολιότητα, αφού ο πρώτος τούτων τυγχάνει ερασιτέχνης αρθρογράφος και προφανώς δε γνωρίζει τις περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεις. Οι δε λοιποί δεν γνώριζαν ότι ο πρώτος στα άρθρα του περιέχει αποσπάσματα από το βιβλίο του αιτούντος, χωρίς να αναφέρει σε αυτό βιβλιογραφική πηγή, το Δικαστήριο κρίνει ότι δεν υφίσταται στην προκειμένη περίπτωση κατεπείγουσα περίπτωση, που να δικαιολογεί τη λήψη των ζητούμενων ασφαλιστικών μέτρων. Συνακόλουθα η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμη.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η απόφαση απορρίπτει την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που υπέβαλλε ο συγγραφέας του βιβλίου εναντίον εκείνου που δημοσίευσε αποσπάσματα του βιβλίου ως έργο δικό του και εναντίον του εκδότη του περιοδικού όπου δημοσιεύτηκαν τα αποσπάσματα. Θα εξεταστεί τώρα κατά πόσον η απόρριψη αυτή δικαιολογείται.

Το δικαστήριο στηρίζει την κρίση του αυτή στο ότι «δεν πιθανολογήθηκε ότι οι καθ' όν ενήργησαν από δολιότητα». Πουθενά δε λέει όμως η Πολιτική Δικονομία ότι η λήψη ασφαλιστικών μέτρων και ειδικότερα η κρίση περί κατεπείγοντος ή όχι προϋποθέτει δόλο ή έστω και αμέλεια του καθ' ου.

Αφού το δικαστήριο υπέθεσε ότι χρειάζεται «δολιότητα» για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κι έτσι αναζήτησε την ύπαρξη αυτού του στοιχείου, βρήκε ότι το στοιχείο αυτό δεν υπάρχει. Στηρίχθηκε γι αυτό σε δυο άγνοιες. Η πρώτη άγνοια: οι δύο από τους καθ' όν «δεν γνώριζαν ότι ο πρώτος στα άρθρα του περιέχει αποσπάσματα από το βιβλίο του αιτούντος χωρίς να αναφέρει σε αυτό βιβλιογραφική πηγή. Δηλαδή αν τα άρθρα περιείχαν μεν τα αποσπάσματα αλλά ανέφεραν την πηγή θα ήταν νόμιμη η δημοσίευση? Το δικαστήριο δεν φαίνεται να πρόσεξε το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας ο οποίος απαγορεύει την παράθεση αποσπασμάτων από ξένο έργο που εμφανίζονται ως έργο άλλου και όχι του πραγματικού δημιουργού τους.

Σοβαρότερη ακόμα είναι η δεύτερη άγνοια που στηρίζει την έλλειψη «δολιότητας»: ο πρώτος από τους καθ' όν « τυγχάνει ερασιτέχνης αρθρογράφος και προφανώς δεν γνωρίζει τις περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεις». Δηλαδή μόνο οι επαγγελματίες αρθρογράφοι μπορεί να ξέρουν ότι δεν επιτρέπεται να πάρεις αντικείμενο κάποιου άλλου και να το δημοσιεύσεις ως δικό σου. Όλοι οι άλλοι «ερασιτέχνες αρθρογράφοι» προφανώς δικαιολογούνται να το αγνοούν και, επειδή το αγνοούν, να μην εμποδίζεται καν η διάπραξη της παρανομίας τους. Το δικαστήριο δεν υπέθεσε ότι η απαγόρευση της λογοκλοπής είναι γνωστή και στα μικρά παιδιά....

Για τους παραπάνω λόγους πιστεύουμε ότι λανθασμένα το δικαστήριο απέρριψε την παραπάνω αίτηση για ασφαλιστικά μέτρα του αιτούντος στηριζόμενο στη μη δολιότητα των πράξεων των καθ' ὄντων, η οποία δολιότητα δεν ήταν προϋπόθεση για την απόρριψη ή μη της αίτησης του αιτούντος σύμφωνα με την Πολιτική Δικονομία.

Εφ. Πειραιώς 375/1993

Πρόεδρος: Γεώργιος Μπούτσικος.

Δικαστές: Δ. Σουλτανιάς, Α. Παπαντωνίου.

Δικηγόροι: Γ. Ντοκόπουλος – Δ. Στεφανίδης.

Νόμος 2387/1920 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το ν. 4301/1922 και τα ν.δ. 6.9.41 και 1136/1944: Από το γενικό δικαίωμα που έχει ο κάθε άνθρωπος στην προσωπικότητά του απορρέει και το ειδικότερο δικαίωμά του στα προϊόντα της διανοίας του ή στην πνευματική ιδιοκτησία του. Με βάση το δικαίωμα αυτό, μόνο ο δημιουργός αποκτά πρωτογενώς απόλυτο και απεριόριστο δικαίωμα στο πνευματικό δημιούργημα. Το δικαίωμα αυτό, όταν έχει και περιουσιακή αξία, μπορεί να μεταβιβαστεί σε τρίτον.

Είναι δυνατόν με σύμβαση να παραχωρούνται από το δημιουργό στο διηνεκές όλες οι εξουσίες τις οποίες έχει αυτός δικαίωμα να ασκήσει στο προϊόν, οπότε ο αποκτών απολαμβάνει όλα τα δικαιώματα από την πνευματική ιδιοκτησία και έτσι μπορεί να χρησιμοποιεί το προϊόν κατά βούληση. Νομιμοποιείται επίσης να ζητήσει από κάθε τρίτον την παύση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον. Ο δημιουργός, με συμφωνία του οποίου έγινε η μεταβίβαση, περιορίζεται στην περίπτωση αυτή στην προστασία του αμεταβίβαστου ηθικού δικαιώματος της προσωπικότητάς του και δεν μπορεί, αν η σύμβαση δεν καταργήθηκε με νόμιμο τρόπο, να ζητήσει από το διάδοχο την παράλειψη της χρήσεως του προϊόντος του.

Σύμβαση με την οποία μεταβιβάζεται στο διηνεκές το δικαίωμα του δημιουργού και υπάρχει αδυναμία μονομερούς ανάκλησης ή καταγγελίας της είναι και εκείνη κατά την οποία δυο δημιουργοί συμφωνούν να χρησιμοποιήσουν τα προϊόντα τους με σκοπό δημιουργίας νέου ενιαίου έργου. Τούτο συμβαίνει και στην περίπτωση που ο στιχουργός συμφωνεί με τον συνθέτη τη μελοποίηση των στίχων του, οπότε, μετά τη δημιουργία του έργου και τη συμπλοκή στίχων και μουσικής, δεν μπορεί, χωρίς προηγούμενη συμβατική πρόβλεψη, κανείς από τους δημιουργούς να καταγγείλει τη σύμβαση, αφού έτσι η βλάβη του αντισυμβαλλόμενου θα ήταν δεδομένη.

Με την από 4.11.1987 αγωγή τους ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών οι ενάγουσες, ζήτησαν να αναγνωρισθεί ότι οι στίχοι των αναφερομένων στην αγωγή έξι τραγουδιών είναι έργα της διανοίας του Ν.Ρ., του οποίου κληρονόμοι είναι οι ενάγουσες κατά ποσοστά 1/4 και 3/4 αντίστοιχα, να διαταχθεί η κατάσχεση παρανόμως κυκλοφορούντων δίσκων, μικρών και μεγάλων, καθώς και των κασετών που περιέχουν τους στίχους των ανωτέρω τραγουδιών, να διαταχθούν οι εναγόμενοι, κληρονόμοι του Β.Τ., να αποσύρουν και καταστρέψουν τους δίσκους, μικρούς και μεγάλους, και μαγνητοταινίες, που οι ίδιοι εξέδωσαν ή κληρονόμησαν, με τους στίχους των τραγουδιών αυτών και να διαταχθεί κατά των εναγομένων προσωπική κράτηση και χρηματική ποινή για την περίπτωση της μη εκτελέσεως των όρων της απόφασης και της επανάληψης στο μέλλον κάθε νέας κυκλοφορίας από αυτούς μικρών ή μεγάλων δίσκων και μαγνητοταινιών που περιείχαν στίχους των

τραγουδιών αυτών. Επί της αγωγής αυτής, μετά παραπομπής στο αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών, εκδόθηκε η οριστική απόφαση 3552/1989 του Δικαστηρίου αυτού, που δέχτηκε εν μέρει τη αγωγή και αναγνώρισε ότι οι στίχοι των έξι αυτών τραγουδιών είναι έργα της διανοίας του Ν.Ρ.

Κατά της απόφασης αυτής άσκησαν αφέσεις και τα δύο διάδικα μέρη, οι οποίες έγιναν δεκτές με την υπ' αριθ. 74/1990 απόφαση του Εφετείου Αθηνών, το οποίο ακολούθως δέχτηκε εν μέρει την αγωγή και απαγόρευσε κάθε νέα κυκλοφορία από εναγόμενους μικρών και μεγάλων δίσκων και μαγνητοταινιών με στίχους των αναφερόμενων έξι λαϊκών τραγουδιών του Ν.Ρ. και απείλησε κατά των εναγομένων χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση για κάθε παράβαση της πιο πάνω διατάξεως.

Κατά της αποφάσεως του Εφετείου οι εναγόμενοι άσκησαν αναίρεση, που έγινε δεκτή με την 458/1992 απόφαση του Άρειου Πάγου, διότι το Εφετείο δεν έλαβε (ολικά) υπ' όψη την ένσταση του δεδικοσμένου που είχε νομίμως προταθεί και, αντίθετα με το νόμο, δεν κήρυξε απαράδεκτο λόγω δεδικοσμένου και ύστερα από την αναίρεση παρέπεμψε την υπόθεση για περαιτέρω εκδίκαση στο Δικαστήριο τούτο. Ήδη οι διάδικοι επανέρχονται στην κατάσταση που υπήρχε πριν από την αναιρεθείσα 74/1990 απόφαση του Εφετείου Αθηνών και η υπόθεση συζητείται μέσα στα όρια που διαγράφονται με την αναιρετική απόφαση.

Οι αντίθετες εφέσεις των διαδίκων κατά της οριστικής απόφασης 3552/1989 του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που δίκασε κατά την τακτική διαδικασία, έχουν ασκηθεί νομότυπα και εμπρόθεσμα. Είναι λοιπόν παραδεκτές και πρέπει να εξετασθούν κατά την ίδια διαδικασία, συνεκδικαζόμενες μεταξύ τους και με τους από 20.10.1992 πρόσθετους λόγους εφέσεως των εναγομένων ως προς τα κεφάλαια της απόφασης που έχουν προσβληθεί με την έφεση.

Ο Άρειος Πάγος, δικάζοντας μετά από αναίρεση ως Εφετείο, εξέδωσε την 456/1987 απόφασή του με την οποία απέρριψε την από 25.10.1975 αγωγή του Ν.Ρ., δικαιιοπάροχου των εναγουσών ως εξ αδιαθέτου κληρονόμων του, κατά Β.Τ., δικαιιοπαρόχου επίσης των εναγομένων ως εξ αδιαθέτου κληρονόμων του, με την οποία αγωγή ο ενάγων ισχυρίζεται ότι, με σύμβαση που κατάρτισε με τον εναγόμενο κατά το έτος 1947 ή 1948, συμφώνησε, αυτός μεν να συντάσσει στίχους, ο εναγόμενος δε να συνθέτει τη μουσική τους, για να εκτελούνται και κυκλοφορούν σε δίσκους στο όνομα του συνθέτη Β.Τ., χωρίς να μνημονεύεται στους δίσκους στο όνομα του ενάγοντος Ν.Ρ. ως στιχουργού, και ότι από τα δικαιώματα κάθε στίχου ο ενάγων θα έπαιρνε τα μισά από αυτά που ανήκαν στο συνθέτη.

Με βάση αυτά, ζήτησε, για προστασία των δικαιωμάτων του, να υποχρεωθεί ο εναγόμενος να του καταβάλει εντόκως 130.000 δρχ. ως καθυστερούμενα δικαιώματα, να διαταχθεί η κατάσχεση των δίσκων που κυκλοφορούν και να απειληθεί κατά του εναγομένου προσωπική κράτηση και χρηματική ποινή για την περίπτωση της επανάληψης της κυκλοφορίας των δίσκων στο μέλλον.

Όπως προκύπτει από την πιο πάνω 456/1987 απόφαση του Αρείου Πάγου και δέχτηκε ο ίδιος με την 458/1992 απόφασή του, η αγωγή απορρίφθηκε ως προς όλα τα αιτήματά της, με την αιτιολογία ότι ναι μεν ο ενάγων είναι δημιουργός των στίχων των τραγουδιών «Απόψε κάνεις μπαμ», «Το ομορφόπαιδο», «Η Ντερμπεντέρισσα», «Η θεατρίνα», «Η βδομάδα», και «Σερσέ λα φαμ», που τα μελοποίησε ο εναγόμενος, πλην όμως παραιτήθηκε σιωπηρά από τα δικαιώματα στα τραγούδια αυτά και η παραίτηση έγινε αποδεκτή από τον εναγόμενο.

Στη συνέχεια ασκήθηκε από τους κληρονόμους του ενάγοντος κατά των κληρονόμων του εναγομένου η ένδικη από 4.11.1987 αγωγή, με το ίδιο όπως και η

προηγούμενη περιεχόμενο και το πρόσθετο στοιχείο ότι μ' αυτήν καταγγέλλουν τη σύμβαση.

Όπως δέχτηκε ο Αρείος Πάγος, με την 458/1992 απόφασή του, ο ίδιος με την προηγούμενη 456/1987 απόφασή του «έκρινε για την ύπαρξη και την υφή του όλου επίδικου δικαιώματος». Επομένως, εν όψει εκείνων που έγιναν δεκτά με την 456/1987 απόφαση του Αρείου Πάγου, το αίτημα αναγνώρισης του Ν.Ρ. ως δημιουργού των στίχων των πιο πάνω έξι λαϊκών τραγουδιών έπρεπε να απορριφθεί ως απαράδεκτο, ένεκα ελλείψεως εννόμου συμφέροντος των κληρονόμων του στιχουργού.

Περαιτέρω, απ' την ίδια 456/1987 απόφαση του Αρείου Πάγου δημιουργείται δεδικασμένο και συνεπώς απαράδεκτο της ένδικης αγωγής ως προς το αίτημα απόσυρσης και καταστροφής των δίσκων που κυκλοφορούν, αλλά και ως προς το αίτημα να απαγορευθεί κάθε νέα, μεταγενέστερη της ένδικης αγωγής, κυκλοφορία δίσκων, μικρών και μεγάλων, καθώς και μαγνητοταινιών. Σύμφωνα με αυτά η αγωγή πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως απαράδεκτη, λόγω έλλειψης έννομου συμφέροντος και δεδικασμένου κατά τις πιο πάνω διακρίσεις.

Τέλος τα περί καταγγελίας της συμβάσεως αναφερόμενα έχουν καλυφθεί από το δεδικασμένο περί προηγούμενης παραίτησης από τα δικαιώματα του στιχουργού στα τραγούδια και αποδοχής της παραίτησης από το συνθέτη.

Το Πρωτοβάθμιο Δικαστήριο παρέβλεψε το πιο πάνω δεδικασμένο και α) απέρριψε το αίτημα περί επιβολής κατάσχεσης των δίσκων και μαγνητοταινιών που περιέχουν τους στίχους των έξι τραγουδιών ως μη νόμιμο, β) απέρριψε τα αιτήματα περί υποχρεώσεως των εναγομένων να αποσύρουν από την κυκλοφορία τους δίσκους και τις μαγνητοταινίες με τα ένδικα τραγούδια και απειλής σ' αυτούς χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης για την περίπτωση παράβασης των όρων της απόφασης, ως κατ' ουσία αβάσιμα, γ) άφησε αδίκαστο το αίτημα να απαγορευθεί κάθε νέα κυκλοφορία από τους εναγόμενους, δίσκων ή μαγνητοταινιών με τα παραπάνω τραγούδια και δ) δέχτηκε εν μέρει την αγωγή, αναγνωρίζοντας ότι οι στίχοι των έξι τραγουδιών είναι έργα της διανοίας του Ν.Ρ. Έτσι έσφαλε έναντι και των δύο διαδίκων μερών.

Συνεπώς, πρέπει να εξαφανισθεί η απόφασή του σύμφωνα με τους βάσιμους λόγους των εφέσεων των διαδίκων καθώς και εκείνους του δικογράφου των προσθέτων. Ας σημειωθεί ότι, αφού η εκκαλούμενη απέρριψε την αγωγή ως νόμο και ουσία αβάσιμη, αντιστοίχως, δεν είναι δυνατή η αντικατάσταση των αιτιολογιών αυτών κατά το άρθρο 534 ΚΠολΔ, διότι, αντιστοίχως, η παρούσα απόφαση είναι ευνοϊκότερη για τις εκκαλούσες και η απόρριψη της αγωγής για τυπικό λόγο άγει σε διαφορετικό κατά το αποτέλεσμα διατακτικό.

Το επαναφερόμενο με λόγο εφέσεως αίτημα των εναγομένων, να διαγραφούν από τις προτάσεις των εναγουσών ορισμένες φράσεις τους ως εξυβριστικές, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο, διότι μερικές από τις φράσεις αυτές έχουν ήδη διαγραφεί, ενώ για τις υπόλοιπες δεν συντρέχει περίπτωση διαγραφής τους, καθόσον δεν κρίνονται εξυβριστικές και ανάρμοστες.

Οι προβαλλόμενοι με τις προτάσεις των εκκαλουσών – εναγουσών ισχυρισμοί, ότι οι προαναφερθείσες δύο αποφάσεις του Αρείου Πάγου είναι εσφαλμένες, πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες, διότι η ορθότητα της δικαστικής απόφασης δεν περιλαμβάνεται στις προϋποθέσεις παραγωγής δεδικασμένου. Στη συνέχεια πρέπει να κρατηθεί η υπόθεση από το Δικαστήριο τούτο και να ερευνηθεί η αγωγή η οποία πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της ως απαράδεκτη.

Μον. Πρ. Αθ. 6550/1993 (ασφ.μ.)

Δικαστής: Χαράλαμπος Παπαηλιού.

Δικηγόροι: Ε. Λεβαντής – Κ. Πολυζωγόπουλος

(άρθρο 1 παρ. 1 ν.2387/1920, άρθρο 10 παρ. 1 Σύμβασης της Βέρνης, άρθρα 1,19,65 ν.2121/1993, άρθρα 57,60 ΑΚ).

Νόμος 2387/1920 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας». Επιτρέπεται η παράθεση μικρών αποσπασμάτων από ξένα έργα για ενίσχυση της γνώμης εκείνου που τα παραθέτει ή για κριτική της γνώμης εκείνου που τα έγραψε και δεν κάνουν το έργο όπου μπαίνουν τα αποσπάσματα ανταγωνιστικό εκείνου από όπου λαμβάνονται. Απαγορεύεται όμως η χρησιμοποίηση μεγάλων περικοπών ή αποσπασμάτων εντός ίδιου έργου είτε αυτούσια είτε σε παράφραση και διασκευή, χωρίς άδεια του συγγραφέα.

Ταυτόσημες διατάξεις και στη Σύμβαση Βέρνης – Παρισίων (ν.δ. 4264/1992).

Νόμος 2121/1993 ισχύων από 4.3.1993 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας, συγγενικών δικαιωμάτων και πολιτιστικών θεμάτων»: Επιτρέπεται, χωρίς άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένο, για την υποστήριξη της γνώμης αυτών που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου, εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η παράθεση του αποσπάσματος πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Προστασία του δικαιούχου πνευματικής ιδιοκτησίας: Διασφαλίζεται από τα άρθρα 57 και 60 ΑΚ και 65 ν.2121/1993. Δεν εφαρμόζεται όμως το άρθρο 1 του εν λόγω νόμου περί αθέμιτου ανταγωνισμού.

Έργο με μορφή Kommentar: Απαγορεύεται, εν γένει το ν. αποτελείται το έργο αποκλειστικά από ξένα αποσπάσματα σταχυολογημένα. Δεν απαγορεύεται όμως η μνεία της γνώμης άλλου συγγραφέα και η παραπομπή στο συγγραφέα του.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων, που εξετάστηκαν ενόρκως στο ακροατήριο, και από όλα τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και προσκομίζουν, πιθανολογήθηκαν τα εξής: Ο πρώτος των αιτούντων κατά τα έτη 1988-1990 εξέδωσε εξάτομο βιβλίο για τις εμπορικές εταιρίες, του οποίου ένα τμήμα, που αφορά τους ελεγκτές στις ανώνυμες εταιρίες, συνέγραψε ο δεύτερος, λογιστής και συγγραφέας. Από την πώληση των παρακάτω βιβλίων, που εξέδωσε εκδοτικός οίκος νομικών βιβλίων, οι αιτούντες εισπράττουν ποσοστό από το καθαρό κέρδος για κάθε πωλούμενο βιβλίο.

Ο τρίτος των καθ'ων διατηρεί στην Αθήνα εκδοτικό οίκο και ανέθεσε στον δεύτερο των καθ'ων, αναπληρωτή καθηγητή του Εμπορικού Δικαίου, ο οποίος την επιμέλεια της ύλης ολόκληρου του έργου και τη συγγραφή ορισμένων τμημάτων, ως και σε άλλους νομικούς, μεταξύ των οποίων και στον πρώτο των καθ'ων, Επίκουρο Καθηγητή στο Πανεπιστήμιο του Αιγαίου, τη συγγραφή συλλογικός τρίτομου έργου με τίτλο «Το δίκαιο της ανώνυμης εταιρίας», για την οποία εργασία έλαβαν αυτοί αμοιβή κατ'αποκοπή από τον τρίτο των καθ'ων. Εκδόθηκε και κυκλοφόρησε ο Β'

τόμος του εν λόγω έργου το 1991, ο 1β' τόμος το 1992 και ο 1α' τόμος το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου του τρέχοντος έτους.

Για τον τελευταίο τόμο οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι ο πρώτος των καθ'ων συνέγραψε 689 σελίδες, επί συνόλου 1080 σελίδων τούτου, ερμηνεύοντας τα άρθρα 1-17, 36-38, και 40-40ε του ν.2190/1920 και ότι έχει αντιγράψει ορισμένες σελίδες του Γ' τόμου του δικού τους έργου και μεγάλα και πολλά αποσπάσματα και περικοπές των Β' και Γ' τόμων, ως και από άλλα βιβλία του δεύτερου απ' αυτούς. Κατ' αρχάς προτείνεται από τους καθ'ων ο ισχυρισμός, ότι κακώς στρέφεται η αίτηση κατά του πρώτου και δεύτερου, αφού, όπως πιθανολογήθηκε, δευτερογενώς δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι ήδη ο τρίτος, εκδότης των βιβλίων, πλην όμως η ένσταση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, αφού, αφενός οι αιτούντες, προκειμένου να προστατεύσουν το ηθικό δικαίωμα που πηγάζει από την προσωπικότητά τους, μπορούν να στραφούν εναντίον καθενός που το προσβάλλει, όπως στην προκείμενη περίπτωση κατά των δύο πρώτων των καθ'ων, αφετέρου δεν αποκλείεται η διάθεση και απ' αυτούς των ήδη ευρισκόμενων στα χέρια τους αντιτύπων του πιο πάνω έργου.

Περαιτέρω οι καθ'ων ισχυρίζονται ότι το έργο τους έχει τη μορφή Kommentar, δηλ. ότι είναι ένα βιβλίο στο οποίο σχολιάζονται οι διατάξεις κάποιου νόμου με την αναφορά των διάφορων επιστημονικών απόψεων και της νομολογίας, έτσι ώστε να μπορεί ο ενδιαφερόμενος αναγνώστης να ανατρέχει στις πηγές που αναφέρονται σ' αυτό, για λεπτομερέστερη ενημέρωσή του.

Στο εισαγωγικό σημείωμα του 1α Τόμου των καθ'ων, που αποτελεί και το αντικείμενο της διαφοράς, ο δεύτερος των καθ'ων γράφει ότι έγινε προσπάθεια να παρουσιαστεί η μέχρι της έκδοσης του Τόμου Ελληνική βιβλιογραφία και νομολογία και ότι πρότυπο για την εμφάνιση και τη δομή του έργου αποτέλεσε το συλλογικό έργο της ερμηνείας του Αστικού Κώδικα Γεωργιάδη - Σταθοπούλου.

Ο πρώτος των καθ'ων, όπως προκύπτει από τον Τόμο αυτόν, που έχει συνολικά 1080 σελίδες, έχει συγγράψει το εισαγωγικό μέρος της ΑΕ και έχει ερμηνεύσει τα άρθρα 1-17, 36-38 και 40-40ε'. Οι παραπομπές σε συγγραφείς είναι λίγες και σε σχέση με το βιβλίο των αιτούντων μόνο τρεις, που γίνονται συγχρόνως και σε άλλους συγγραφείς. Δεν πρόκειται περί αποσπασμάτων, αλλά για σύντομη αναφορά της γνώμης των συγγραφέων και παραπομπή στο σύγγραμά των, έτσι ώστε δεν μπορεί να γίνει λόγος για παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Όμως, κατά την κρίση του παρόντος δικαστηρίου, υπάρχει παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας εκεί όπου ο πρώτος των καθ'ων έχει μεταφέρει αυτούσια τα παραδείγματα που αναφέρει ο πρώτος των αιτούντων στο βιβλίο του, διότι στις περιπτώσεις αυτές δεν έχουμε απλή παραπομπή στην επιστημονική γνώμη άλλου συγγραφέα, αλλά απόσπασμα, που, έστω και αν είναι σύντομο, αντίκειται στα χρηστά ήθη και, επομένως, απαιτείται άδεια του συγγραφέα του βιβλίου από όπου έχουν παρθεί.

Περαιτέρω και στις εισαγωγικές παρατηρήσεις των άρθρων 36-40ε' του ν. 2190/1920 σημειώνεται παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, αφού ο πρώτος των καθ'ων, ως συγγραφέας αυτού του τμήματος, μεταφέρει αυτούσια ή σε διασκευή αποσπάσματα σχεδόν αποκλειστικά από τα βιβλία που έγραψε ο δεύτερος των αιτούντων, δηλ.

Τέλος, παράβαση του προαναφερόμενου νόμου έχουμε και κατά την ερμηνεία των άρθρων 36-36α', όπου μεταφέρεται απόσπασμα από το βιβλίο των αιτούντων, χωρίς αναφορά ως πηγής του ονόματος των τελευταίων. Επομένως, σε όλες τις πιο πάνω περιπτώσεις προσβάλλεται παράνομα το δικαίωμα των αιτούντων, που έχουν στο πιο πάνω προϊόν της διανοίας των, ενώ συγχρόνως προσβάλλεται παράνομα από όλους

τους καθ'ών και το ηθικό δικαίωμα που πηγάζει από την προσωπικότητα των αιτούντων, χωρίς μάλιστα να απαιτείται και πταίσμα(δόλος ή αμέλεια) από μέρους εκείνων που διέπραξαν την προσβολή, όταν τ αίτημα περιορίζεται στην άρση μόνον της προσβολής και στην παράλειψή της στο μέλλον.

Πρέπει κατά συνέπεια, να γίνει δεκτή εν μέρει η κρινόμενη αίτηση ως κατ'ουσίαν βάσιμη και να απαγορευθεί προσωρινά η διάθεση του 1α' Τόμου του βιβλίου των καθ'ών με τον τίτλο «το δίκαιον της ανωνύμου εταιρίας», που θα περιέχει τα πιο πάνω αποσπάσματα, τα οποία θα πρέπει να εξαλειφθούν απ 'αυτό, με απειλή κατά του τρίτου των καθ'ών χρηματικής ποινής και προσωρινής κράτησης 15 ημερών για κάθε διάθεση ως έχει του εν λόγω βιβλίου.

Το αίτημα περί δημοσιεύσεως του διατακτικού της απόφασης στα προαναφερόμενα περιοδικά πρέπει να απορριφθεί, διότι το δικαστήριο θεωρεί ότι τα παραπάνω μέτρα που έλαβε κατά των καθ'ών είναι αρκετά για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων των αιτούντων, έτσι ώστε δεν θεωρεί αναγκαίο να διαταχθεί επιπλέον και αυτό.

ΕΤΟΣ 1994

ΠΛΗΜ/ΚΕΙΟ ΑΓΡΙΝΙΟΥ αριθμ.78/1994

«Προβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας.- Πότε είναι δημόσια η εκτέλεση μουσικού έργου.- Έννοια δημόσιου χώρου.- δεν πρέπει να γίνει κατηγορία για παράβαση του άρθρου 66 παρ.1 Ν.2121/1993 κατά της κατηγορούμενης ιδιοκτήτριας καφεψητοπωλείου, η οποία επέτρεψε τη λειτουργία ορχήστρας εντός του καταστήματός της επ' ευκαιρία της ονομαστικής εορτής του συζύγου της χωρίς να έχει εφοδιαστεί με την απαιτούμενη κατά τον νόμο άδεια της ΑΕΠΙ, διότι αγνοούσε την υποχρέωση αυτή.- Δεν πρέπει να γίνει κατηγορία ούτε για έλλειψη άδειας μουσικών οργάνων, διότι η κατηγορούμενη πίστευε ότι δεν υποχρεούνταν να ζητήσει την έκδοσή της, αφού η άδεια λειτουργίας του καταστήματός της ήταν μικτή».

Με το ανωτέρω βούλευμα, έγινε δεκτή πρόταση του Αντεισαγγελέως, η οποία έχει ως εξής:

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 66 παρ.1 Ν.2121/1993 «όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου, παρουσιάζει στο κοινό, εκτελεί δημόσια... και γενικά εκμεταλλεύεται έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, ή οργανώνει δημόσια εκτέλεση έργου ή προσβάλλει το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για την παρουσίαση του έργου του στο κοινό και να το παρουσιάζει αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 1 έως 5 εκατομμύρια δρχ.

Περαιτέρω κατά τη διάταξη του άρθρου 63 παρ. 1 του αυτού ως άνω νόμου «σε κάθε περίπτωση, όπου επίκειται η τέλεση πράξης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας, όπως όταν χωρίς να υπάρχει η απαιτούμενη άδεια του δημιουργού πρόκειται να γίνει δημόσια εκτέλεση... μουσικού έργου, η κατά τόπον αρμόδια αστυνομική αρχή οφείλει να απαγορεύει την πράξη αυτή ύστερα από αίτηση του δημιουργού ή των δικαιωδούχων του».

Στη συγκεκριμένη περίπτωση από το σύνολο του προανακριτικού υλικού (μάρτυρες, έγγραφα) σε συνδυασμό την απολογία της κατηγορουμένης προέκυψαν κατά τη γνώμη μας τα ακόλουθα:

Την 27/3/1994 αστυνομικοί υπάλληλοι του Α/Τ Κατούντας συνέλαβαν την κατηγορουμένη να έχει επιτρέψει τη λειτουργία ζωντανής ορχήστρας, εντός του καταστήματός της (καφεψητοπωλείο), χωρίς όμως να εφοδιαστεί με την προβλεπόμενη κατά τα ανωτέρω άδεια της ΑΕΠΙ. Η κατηγ/νη απολογούμενη ισχυρίσθηκε ότι κάλεσε την ορχήστρα μόνο και μόνο επειδή την προηγούμενη ημέρα ο σύζυγός της είχε την ονομαστική του εορτή και ήθελε να διασκεδάσει. Αφήνει να εννοηθεί δηλαδή ότι η πρόσκληση των καλλιτεχνών δεν έγινε με επαγγελματικό σκοπό αλλά μόνον δια την προσωπική τους τέρψιν.

Τέλος επιλέγει ότι έκανε προσπάθειες ο σύζυγός να καταβάλλει το αναλογούν αντίτιμο δια να πάρει την άδεια από τον εκπρόσωπο της ΑΕΠΙ, αλλά δεν τον βρήκε. Έτσι όμως κατέστησε τόν εαυτό της ενεργητικό υποκείμενο της ως άνω διάταξης διότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι με αυτόν τον τρόπο έχουμε δημόσια εκτέλεση μουσικού έργου από ζωντανή ορχήστρα χωρίς την άδεια της ΑΕΠΙ. Εκείνο όμως που εναπομένει να διερευνηθεί, είναι το εάν και κατά πόσο αυτή (κατ/νη) είχε τη γνώση και τη θέληση της παραγωγής του ανωτέρω αποτελέσματος.

Θεωρούμε ότι αποφαιτική απάντηση ταιριάζει γιατί είναι άκρως ανεπιεικές να δεχθούμε ότι οι λιγιστοί ιδιοκτήτες των καταστημάτων αυτής της κατηγορίας, που διαβιούν σε αυτή την μικράν και ορεινή κοινότητα γνώριζαν περί εγγράφου αδειας

της ΑΕΠΠ, πέραν του γεγονότος ότι κατά τα ειωθότα στις ονομαστικές τους εορτές οι Έλληνες διασκεδάζουν ενίοτε και με την παραδοσιακή «κομπανία», έθιμο το οποίο άλλωστε διατηρεί ζωντανή την παράδοσή μας από αρχαιοτάτων χρόνων.

Ο ισχυρισμός της κατηγορουμένης ότι ο σύζυγός της «πήγε να βρει τον εκπρόσωπο της ΑΕΠΠ» και πριν την ημέρα της ονομαστικής του εορτής, αλλά και μετά από αυτήν, είναι αβάσιμος και μάλλον επινοήθηκε προς απόσπασιν της κατηγορίας αφού και μέχρι την 17.4.94 δεν είχε τακτοποιηθεί την υποχρέωσή προς την ΑΕΠΠ. Ωστόσο όμως είναι ανθρώπινο και λογικό να επινοούνται τέτοιου είδους ισχυρισμοί, αφού η προμνησθείσα διάταξη νόμου απειλεί αυστηρότατη ποινή φυλακίσεως με ελάχιστο όριο το ένα έτος και χρηματική ποινή υψηλή.

Με αυτά τα δεδομένα το συμβούλιο ελλείπει επαρκών ενδείξεων ενοχής της, θα πρέπει να αποφανθεί να μη γίνει εναντίον της κατηγορία για τις υπόψη πράξεις ενώ θέμα δικαστικών εξόδων δεν γεννάται επειδή η δίωξη κινήθηκε αυτεπάγγελτα.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 1692/1994

Δικαστής: Ι. Πετροπούλου

Δικηγόροι: Ν. Τσώλης, Σ. Ποταμίτης, Α. Σκούρτης

Πνευματική ιδιοκτησία. Παράθεση κειμένου ξένου έργου. Χορήγηση άδειας για τη δημοσίευση αποσπασμάτων. Δικαιώματα εκδοχέως κατά τρίτων.

Απαγορεύεται η παράθεση αποσπασμάτων ή περικοπών από ξένο έργο, έστω και με παραπομπή σε αυτό χωρίς άδεια του συγγραφέα ή εκδοχέα των δικαιωμάτων. Ο εκδοχέας νομιμοποιείται να ζητεί ένδικο προστασία κατά τρίτων προσβολών.

Η αιτούσα εκμεταλλεόμενη εκδοτικό οίκο, ισχυρίζεται ότι κατέστη διά συμβάσεως εκδοχέως του δικαιώματος που απορρέει από την πνευματική ιδιοκτησία επί του εκδιδόμενου απ' αυτήν στην Ελληνική γλώσσα λογοτεχνικού έργου «Η φυλή του ποδοσφαίρου» και ότι ο καθ' ου η αίτηση προσέβαλε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας επί του έργου, αφού έκδωσε και αυτός παρόμοιου περιεχομένου βιβλίο με τίτλο «Ειδικά Κοινωνιολογικά Ζητήματα» στο πρώτο μέρος του οποίου συμπεριέλαβε αυτούσιο το κείμενο του παραπάνω λογοτεχνικού έργου.

Καταφεύγει δε, εξ' αιτίας επείγουσας περιπτώσεως και κινδύνου σε ασφαλιστικά μέτρα για την προσωρινή ρύθμιση της καταστάσεως προς προστασία του προσβληθέντος δικαιώματός της, με απειλή χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης για κάθε παράβαση των όρων της απόφασης που θα εκδοθεί.

Η αίτηση είναι νόμιμη και στηρίζεται στα σχετικά άρθρα του ν.2387/1920 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας όπως τροποποιήθηκε με το ν.4301/1929 που στο άρθρο 1 λέει ότι «οι συγγραφείς πρωτότυπων ή εκ διασκευής έργων έχουν εφ' όρου ζωής το αποκλειστικό δικαίωμα της έκδοσης ή του δι' αναπαραγωγής ή αντιγραφής πολλαπλασιασμού των έργων αυτών καθ' οιονδήποτε τρόπο και υπό οιονδήποτε τύπον και της εκχωρήσεως των δικαιωμάτων τούτων εις άλλους».

Πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα : Με την από 1/5/1982 έγγραφη συμφωνία της αιτούσας εταιρίας που διατηρεί εκδοτικό οίκο και της Jonathan Cape Twenty στην οποία ανήκαν τα πνευματικά δικαιώματα του λογοτεχνικού έργου «The Soccer Tribe» του Desmond Morris εκχωρήθηκε στην αιτούσα η αποκλειστική άδεια της εκδόσεως του παραπάνω έργου υπό τη μορφή βιβλίου στην ελληνική γλώσσα για χρονικό διάστημα πέντε ετών αρχικά, που παραταθέν, λήγει ήδη την 1^η Μαΐου 1994.

Με βάση τη συμφωνία αυτή η αιτούσα προέβη στην έκδοση του βιβλίου αυτού από το έτος 1982 και στις 19/11/1991 χορήγησε εγγράφως στον καθ'ου την άδεια όπως χρησιμοποιήσει μέρος ή μέρη από το προαναφερόμενο βιβλίο του οποίου είχε το copyright για την ελληνική γλώσσα. Ο καθ'ου μετά τη χορήγηση της άδειας με το προεκτεθέν περιεχόμενο, επιμελήθηκε της εκδόσεως από τον εκδοτικό οίκο «Ιατρικές Εκδόσεις «Ζήτα» Κ & Γ. Τζερμπίνης Ο.Ε» του βιβλίου «Ειδικά Κοινωνιολογικά Ζητήματα» που περιέχει τρία μέρη.

Τα κείμενα που περιλαμβάνονταν στο πρώτο μέρος του βιβλίου αυτού προέρχονται από το παραπάνω βιβλίο το εκδοθέν απ 'την αιτούσα «Η φυλή του ποδοσφαίρου» χωρίς την εισαγωγή και το φωτογραφικό μέρος αυτού με νέα στοιχειοθεσία και σελιδοποίηση γραμμένα με το μονοτονικό σύστημα και αποτελούν πιστή αντιγραφή του παραπάνω βιβλίου με τον τίτλο «Η φυλή του ποδοσφαίρου».

Τα κείμενα που περιλαμβάνονται στο δεύτερο μέρος του βιβλίου αυτού σύμφωνα με την υφιστάμενη καταχώριση στα περιεχόμενα, προέρχονται από το βιβλίο «Το ποδόσφαιρο ως ιδεολογία», τα οποία παραχωρήθηκαν στον καθ'ου απ 'τη «Διεθνή Βιβλιοθήκη» που έχει το copyright για την Ελλάδα, ενώ οι φωτογραφίες που περιέχονται στο τρίτο μέρος του βιβλίου «Οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 1896», είναι σύμφωνα με την υφιστάμενη καταχώριση από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1876 που έγιναν στην Αθήνα και προέρχονται από ένα άλμπουμ ιδιώτη.

Η προεκτεθείσα ενέργεια του καθ'ου να συμπεριλάβει στο πρώτο μέρος του εκδοθέντος βιβλίου υπό τον τίτλο «Ειδικά Κοινωνιολογικά Ζητήματα» αυτούσιο το κείμενο του κατ 'αποκλειστικότητα εκδιδόμενου στην ελληνική γλώσσα από την αιτούσα του βιβλίου με τίτλο «Η φυλή του ποδοσφαίρου» αποτελεί προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας της αιτούσας, η οποία εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 2387/1920 όπως αυτό τροποποιήθηκε από το ν.4301/1929 οι οποίες απαγορεύουν την παράθεση αποσπασμάτων ή περικοπών από ξένο έργο, έστω και με παραπομπή σε αυτό και κατά συνέπεια την παράθεση ολόκληρου του κειμένου του ξένου έργου χωρίς την άδεια του συγγραφέα ή εκδοχέα των δικαιωμάτων με αποτέλεσμα, την περιουσιακή ή ηθική ζημιά της αιτούσας.

Και ναι μεν κατά τα υποστηριζόμενα από τον καθ'ου στην καταχώριση αυτή προέβη μετά από προηγούμενη άδεια της εκδούσας εκδοτικής εταιρίας που έχει το Copyright για την Ελλάδα, όπως παραθέτει στα περιεχόμενα και στην αρχή του πρώτου μέρους του βιβλίου αυτού, πλην ο ισχυρισμός του αυτός είναι αβάσιμος, αφού όπως προκύπτει από τη γραμματική διατύπωση του προσκομιζόμενου εγγράφου, η χορηγηθείσα άδεια αφορά την καταχώριση μέρους ή μερών του βιβλίου και όχι του συνόλου του κειμένου του βιβλίου.

Ούτε ευσταθεί ο δεύτερος ισχυρισμός του κατά τον οποίο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας τυγχάνει ο δημιουργός του έργου και η ένδικη αίτηση είναι απορριπτέα ελλείψει ενεργητικής νομιμοποίησης της αιτούσας, αφού η τελευταία απέκτησε το δικαίωμα σύμφωνα με τα προεκτεθέντα κατά δευτερογενή τρόπο (παραγωγή δια μεταβίβασης αυτού) και συνεπώς δύναται να ζητεί την ένδικη προστασία κατά παντός τρίτου σφετεριστού των απορρέουσων από αυτό εξουσιών τους. Λαμβάνοντας υπ όψη τα παραπάνω πρέπει να γίνει δεκτή η υπό κρίση αίτηση ως βάσιμη και στην ουσία να διαταχθούν ως πρόσφορα ασφαλιστικά μέτρα τα οριζόμενα στο διατακτικό.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 19006/1994

Δικαστής: Β. Φούκας

Δικηγόροι: Επ. Παπαήλιου, Ν. Αγγελόπουλος

Πνευματική ιδιοκτησία επί βιβλίων. Δικαιούχοι.

Η έκδοση βιβλίου αποτελεί έργο συνεργασίας με συνδικαιούχους επί του έργου του συγγραφέα, τον εικονογράφο και τον εκδότη.

Πιθανολογήθηκαν τα εξής: Ο αιτών ΟΕΔΒ, ο οποίος συνεστήθη, με τον τίτλο «Ο.Ε.Σ.Β., Οργανισμός Εκδόσεως Σχολικών Βιβλίων», με σκοπό την έκδοση διδακτικών βιβλίων για τα δημόσια σχολεία και τη διάθεση αυτών στους μαθητές, προκήρυξε διαγωνισμό, με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, για τη συγγραφή αναγνωστικού προς χρήση των μαθητών της πρώτης τάξεως των σχολείων Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως.

Από τους μετάσχοντες στο διαγωνισμό αυτό συγγραφείς έλαβε το πρώτο βραβείο ο αποβιώσας ήδη Ε.Γ. Στη συνέχεια, το βιβλίο το οποίο συνέγραψε αυτός με τον τίτλο «Τα καλά παιδιά», εγκρίθηκε με την απόφαση του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, ως εκδοτέο για τις ανάγκες των μαθητών της πρώτης τάξης των σχολείων Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως. Ο συγγραφέας Ε.Γ. εκχώρησε τα πνευματικά δικαιώματά του προς τον αιτούντα, με το έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό.

Μετά ταύτα ο αιτών προέβη στην έκδοση και τη διάθεση του βιβλίου αυτού, μετά τον ιδιαίτερο εκ μέρους του υπηρεσιών του, συνδυασμό, με τις προς τούτο εικονογραφήσεις του ήδη παρεμβαίνοντος Κ.Γ. και τη διενέργεια της κατάλληλης διαρρυθμίσεως της ύλης, της στοιχειοθεσίας και της σελιδοποίησεως. Η αρχική έκδοση αφορούσε τα διδακτικά έτη από 1948 μέχρι και το 1951. Στη συνέχεια το βιβλίο αυτό επανεκδόθηκε για τα επόμενα σχολικά έτη από το 1952 μέχρι και το 1995.

Για την έκδοση και κυκλοφορία του βιβλίου αυτού συνέβαλαν τρεις δημιουργοί, δηλαδή ο συγγραφέας του κειμένου Ε.Γ., ο οποίος εκχώρησε τα πνευματικά δικαιώματά του στον αιτούντα, κατά τα προεκτεθέντα, ο εικονογράφος Κ.Γ. (παρεμβαίνων) και ο ΟΕΔΒ, ως εκδότης, ο οποίος πραγματοποίησε την τελική διαμόρφωση και εμφάνιση αυτού, με το συνδυασμό των δύο προηγουμένων παραγόντων, δηλαδή την επιλογή των καταλλήλων στοιχείων, τη συσχέτιση κειμένου και εικόνας, τη μορφή του βιβλίου, τη διόρθωση και την τελική διαμόρφωση αυτού. Οι τρεις αυτοί δημιουργοί του πνευματικού πονήματος, το οποίο είναι έργο συνεργασίας, είναι οι αρχικοί συνδικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου (αρ. 7 ν. 2121/1993), δηλαδή ο παρεμβαίνων έχει επ' αυτού το πνευματικό δικαίωμα του εικονογράφου, ενώ ο αιτών έχει αυτά του εκδότη και του συγγραφέα, τα οποία του εκχωρήθηκαν, κατά τα προεκτεθέντα.

Κατά το τέλος του έτους 1993 η καθής η αίτηση, η οποία διατηρεί εκδοτική επιχείρηση, εξέδωσε και διέθεσε στην αγορά πανομοιότυπα αναγνωστικά με τον τίτλο «Τα καλά παιδιά» και με την ίδια ακριβώς μορφή, κείμενο, στοιχειοθεσία, εικονογράφιση και διαρρύθμιση ύλης. Η ταύτιση των βιβλίων αυτών με αυτά που εξέδωσε στο παρελθόν ο αιτών είναι καταφανής, όπως προκύπτει από τη σύγκριση μεταξύ τους. Μάλιστα δεν διαφέρουν σε τίποτα απολύτως.

Ακόμη και το ενδεικτικό της προελεύσεως αυτών από τον ΟΕΔΒ εικονίζεται, λόγω της φωτογραφικής αναπαράστασης του βιβλίου. Την ένδειξη αυτή από τα εξώφυλλα και τις πρώτες σελίδες την απάλειψε μετά την κοινοποίηση της κρινόμενης αιτήσεως. Το γεγονός αυτό πάντως δεν μεταβάλλει τα πράγματα, διότι τα βιβλία εξακολουθούν να είναι κατά τα λοιπά πανομοιότυπα ως προς όλη την ύλη και τη

μορφή. Με την ενέργειά της αυτή η καθής προσβάλλει το δικαίωμα του αιτούντος επί του έργου, για το οποίο δημιουργείται κίνδυνος, ώστε να πρέπει να προστατευθεί με ασφαλιστικά μέτρα.

ΕΤΟΣ 1995

Αριθμ. 257/1995 Τμ. Στ' (Βούλευμα)

Προεδρεύων ο κ. Κ. Δαφέρμος

Εισηγητής ο κ. Ν. Παραθυράς, αρεοπαγίτης

Πνευματική ιδιοκτησία.- Ως έργο, κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας, νοείται το δημιούργημα που χαρακτηρίζεται από σχετική πρωτοτυπία. Οι διατάξεις του ν. 2387/1920 είναι ευμενέστερες εκείνων του ν. 2121/1993.

(Απόσπασμα): Κατά τις διατάξεις των άρθρων 1 και 16 του ν. 2387/1920 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας», όπως τροποποιήθηκαν από τα άρθρα 1 και 3 ν.4301/1929 και εφαρμόζονται στην προκειμένη περίπτωση, αν και καταργήθηκαν με τον ν.2121/1993, ως επεικέστερες, οι συγγραφείς, οι μουσικοί συνθέτες κ.λ.π. πρωτότυπων ή από διασκευή ή αντιγραφή ή μετάφραση έργων έχουν εφ'όρου ζωής τοπ αποκλειστικό δικαίωμα της έκδοσης των έργων τους, όποιος δε εν γνώσει ή δολίως εκδίδει εντύπως ή πολλαπλασιάζει με αντιγραφή ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο και τύπο συγγραφές ή έργα τέχνης κατά παράβαση των διατάξεων του νόμου αυτού, τιμωρείται... Ως έργο, κατά τις διατάξεις αυτές, νοείται το δημιούργημα που έχει μορφή προσιτή στις αισθήσεις, απορρέει απ' την προσωπικότητα του δημιουργού και χαρακτηρίζεται από σχετική πρωτοτυπία, δηλαδή παρουσιάζει ατομική ιδιομορφία.

Η σύμφωνη πρόταση του Αντιεισαγγελέα Α.Π κ. Σ. Γ υ π α ρ ά κ η έχει στο ενδιαφέρον μέρως της ως εξής:

Επί της κατηγορίας αυτής το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών με το προσβαλλόμενο βούλευμα δέχτηκε, με επιτρεπτή αναφορά στην πρόταση του εισαγγελέα και μνημονεύοντας τα αποδεικτικά μέσα που έλαβε υπόψη του, τα εξής: Οι κατηγορούμενοι, καθηγητές του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου στον τομέα της ηλεκτρικής ισχύος, όπως και ο αναιρεσίων, επιμελήθηκαν την σύνταξη σημειώσεων προς χρήση των σπουδαστών, τις οποίες εξέδωσε ο εν λόγω τομέας.

Οι σημειώσεις αυτές, αναφερόμενες σε εξισώσεις μαθηματικές, σύμβολα και σχήματα, επιστημονικά γνωστά από πολλές δεκαετίες προηγουμένως και περιέχουσες στοιχειώδεις γνώσεις προπτυχιακού επιπέδου διδασκόμενες κατά τον ίδιο περίπου τρόπο διεθνώς, δεν παρουσιάζουν οπωσδήποτε στοιχεία πρωτοτυπίας και επομένως δεν εμφανίζεται βάσιμος ο ισχυρισμός του αναιρεσειόντος ότι κατόπιν κλοπής του συγγραφικού του έργου συνετάχθησαν.

Άλλωστε ούτε η σύνθεση, διαίρεση, επιλογή και κατάταξη της ύλης παρέχει έρεισμα στον ισχυρισμό αυτό. Η κατάταξη και διάρθρωση της ύλης είναι κατ'ανάγκη ομοιότυπη περίπου σε όλα τα σχετικά εγχειρίδια και πολύ περισσότερο στις σημειώσεις, αφού διαφορετικά θα προκαλούσε διάσπαση της λογικής συνέχειας στην ανάπτυξη του θέματος. Ακόμη και οι δημοσιοποιημένες μελέτες και εργαστηριακές έρευνες των κατηγορουμένων δεν προέκυψαν ότι έγιναν διά λόγο κλοπής των σχετικών εργασιών του αναιρεσειόντος και τούτο μάλιστα αποφάνθηκε, κατόπιν έρευνας και διαλογικής συζήτησης και η επιληφθείσα του θέματος.

Με αυτά που δέχτηκε το Συμβούλιο των Εφετών, περιέλαβε στο προσβαλλόμενο βούλευμα την από τα άρθρα 93 παρ.3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ απαιτούμενη

ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, αφού εκθέτει σε αυτό με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις τα αποδεικτικά στοιχεία που εξετίμησε, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν απ' αυτά καθώς και τις σκέψεις, με τις οποίες έκρινε ότι δεν υπάρχουν αποχρώσεις ενδείξεις για την παραπομπή των κατηγορουμένων στο ακροατήριο.

Ακόμη, σωστά ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις του ν.2387/1920, όπως αντικαταστάθηκαν απ' το ν.4301/1929, χωρίς να τις παραβιάσει, οι οποίες, ως ευμενέστερες έχουν στην προκειμένη περίπτωση εφαρμογή, αν και καταργήθηκαν με το ν.2121/1993.

ΔΙΑΤΑΞΗ

Αριθμ. Ε 94/11566

Αθήνα 20.3.1995

«Σύμφωνα με τη Διεθνή σύμβαση για την προστασία των ερμηνευτών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης σε συνδυασμό με το άρθρο 47 παρ. 1β Ν. 212/1993 για τους υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας, που παρήχθησαν και διατέθηκαν με την άδεια του δημιουργού σε Κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να απαγορευθεί η εισαγωγή τους σε άλλο Κράτος μέλος, εφόσον όλα τα αντίτυπα φέρουν την ένδειξη «P» και αναφέρουν το έτος της πρώτης δημοσίευσης. – Απορρίπτεται ως νόμος αβάσιμη η έγκληση του εκπροσώπου φωνογραφικών εταιρειών για παράβαση των άρθρων 46,47 και 66 Ν.2121/1993 κατά των εκπροσώπων εταιρείας εισαγωγής και εμπορίας προϊόντων φωνογραφικών εταιρειών, οι οποίοι κατείχαν και διέθεταν προς πώληση εισαχθέντες από την Ιταλία ψηφιακούς δίσκους και κασέτες με ζωντανές ηχογραφήσεις τραγουδιστών, διότι οι ανωτέρω υλικοί φορείς αναγράφουν το σήμα «P» καθώς και τον πρώτο χρόνο κυκλοφορίας, αποδεικνυόμενη έτσι της καταβολής των πνευματικών δικαιωμάτων σε Κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

Αφού λήφθηκε υπόψη την 21 Οκτωβρίου 1994 έγκληση του Β.Ο. κατοίκου Χαλανδρίου Αττικής, ως νομίμου εκπροσώπου και κατ' εξουσιοδότηση ενεργούντος των φωνογραφικών εταιρειών κατά των 1) Γ.Ρ., κατοίκου Μελισσίων Αττικής και 2) Α.Ζ., κατοίκου Πεύκης Αττικής, ως νομίμων εκπροσώπων και διαχειριστών της Ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία «Γ. Ρ. και Α. Ζ. Ο.Ε.» και το διακριτικό τίτλο «P», που εδρεύει στην Αθήνα και έχει ως κύριο αντικείμενο εργασιών την αντιπροσωπεία, εισαγωγή και εμπορία προϊόντων φωνογραφικών εταιρειών, δηλαδή δίσκους, κασέτες κ.λ.π., με την οποία οι τελευταίοι εγκαλούνται ότι υπό την προαναφερόμενη ιδιότητά τους, την 21.10.1994, κατελήφθησαν στο επί της οδού Ε. 9 κατάστημά τους πωλήσεως των πιο πάνω προϊόντων, να κατέχουν, με σκοπό τη θέση σε κυκλοφορία, υλικούς φορείς, δηλαδή ψηφιακούς δίσκους (CD) και κασέτες μαγνητοφώνου, που περιείχαν εγγραφή μουσικής ερμηνείας και εκτέλεσης, χωρίς την άδεια του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη και χωρίς την άδεια του παραγωγού υλικού φορέα.

Ειδικότερα κατείχαν και διέθεταν προς πώληση 1324 ψηφιακούς δίσκους και 516 κασέτες, με τις ενδείξεις «ON STAGE» και «VIVA», στους οποίους είχαν αποτυπωθεί αποκλειστικά ζωντανές ηχογραφήσεις μουσικών συγκροτημάτων και τραγουδιστών όπως των U2-SMITHS-CURE-DOORS, κ.α. που είχαν μαγνητοφωνηθεί, κατά την έγκληση πάντοτε, λαθραία και από συναυλίες των ερμηνευτών και μουσικές εκδηλώσεις τους στο εξωτερικό, χωρίς άδεια των

πνευματικών δημιουργών, των εκτελεστών-ερμηνευτών και των παραγωγών που ήταν εξουσιοδοτούμενοι προς τούτο. Αυτοί οι φορείς ήχου, ισχυρίζεται ο εγκαλών, έχουν κατασκευασθεί παράνομα στο εξωτερικό, χωρίς την άδεια των πνευματικών δημιουργών τους και των παραγωγών εταιρειών, οι οποίες έχουν το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής και εμπορίας όλων των ηχογραφήσεων των έργων αυτών και με έγγραφες συμβάσεις έχουν εκχωρήσει το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής και κυκλοφορίας στην Ελλάδα των μουσικών ηχογραφήσεων, στις εγκαλούσες εταιρείες, γεγονός που είναι γνωστό τόσο στους φερόμενους κατασκευαστές των φορέων ήχου στο εξωτερικό, όσο και στους εγκαλούμενους, ιδιαίτερα ως εκ του αντικειμένου εργασιών της εταιρείας που εκπροσωπούν και με το οποίο ασχολούνται από πολλών ετών.

Από την προκαταρκτική εξέταση που διενεργήθηκε και διεκπεραιώθηκε προέκυψαν τα παρακάτω: Η υπό των εγκαλουμένων εκπροσωπούμενη εταιρεία εισήγαγε από την Ιταλία και αγόρασε προς εμπορία τους προαναφερόμενους ψηφιακούς δίσκους και κασέτες με τα τιμολόγια της εταιρείας S. SOC. που εδρεύει στο Μιλάνο Ιταλίας, επί των οποίων αναγράφεται ότι «όλα τα πνευματικά και καλλιτεχνικά δικαιώματα έχουν πληρωθεί στην πηγή», γεγονός που αποδεικνύει καταβολή των απαιτούμενων δικαιωμάτων εκμετάλλευσης στον αρμόδιο Ιταλικό Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας (S), βεβαιωμένου τούτου και με την από 11.11.1994, επισυναπτόμενη στην παρούσα, δήλωση της πωλήτριας εταιρείας καθώς και πλήρη κατάλογο των συλλογών ψηφιακών δίσκων «ON STAGE» και «VIVA» που φέρει την έγκριση της S για την παραγωγή, κατασκευή και πώληση στην Ιταλία και τη διάθεσή τους στο εξωτερικό και ειδικότερα, μεταξύ των άλλων χωρών και στην Ελλάδα.

Όταν ένα συμβαλλόμενο κράτος απαιτεί σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία στον τομέα των φωνογραφημάτων την τήρηση διατυπώσεων ως προϋπόθεση της προστασίας των δικαιωμάτων είτε των παραγωγών φωνογραφημάτων είτε των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών ή και των δύο, η απαίτηση αυτή θα θεωρηθεί ότι έχει πληρωθεί εάν όλα τα διατιθέμενα στο εμπόριο αντίτυπα των δημοσιευμένων φωνογραφημάτων ή το περίβλημά τους έχουν την ένδειξη με το σύμβολο «P» συνοδευόμενο από την αναφορά του έτους της πρώτης δημοσίευσης τοποθετημένη κατά τρόπο που να δείχνει εμφανώς ότι η προστασία επιφυλάσσεται.

Άλλωστε, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 47 παρ.1 του ν.2121/1993 καθιερώνεται υπέρ των παραγωγών το δικαίωμα απαγόρευσης εισαγωγής υλικών φορέων ήχου ή εικόνας, ή ήχου και εικόνας που παρήχθησαν μεν στο εξωτερικό αλλά χωρίς την άδεια τους ή με άδεια συμβατικά περιορισμένη, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Από τη διάταξη αυτή, συνάγεται ότι για τους υλικούς φορείς που παρήχθησαν και διατέθηκαν με την άδεια του δημιουργού σε Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν μπορεί να απαγορευθεί η εισαγωγή τους στο Εθνικό έδαφος άλλου κράτους Μέλους σύμφωνα με την αρχή της ελεύθερης κυκλοφορίας των αγαθών και την αρχή της κοινοτικής εξάντλησης του δικαιώματος θέσης σε κυκλοφορία.

Μνεία τέλος πρέπει να γίνει και σε σχετική απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, σύμφωνα με την οποία το ΔΕΚ έκρινε πως «πρέπει υπό το πρίσμα ιδίως των άρθρων 36,85 και 86 (της Συνθήκης της ΕΟΚ) να γίνει εκτίμηση όσο αφορά το μέχρι ποιου σημείου η άσκηση ενός εγχώριου δικαιώματος περί πνευματικής ιδιοκτησίας δύναται να εμποδίσει την εμπορία προϊόντων προερχόμενων από άλλο Κράτος Μέλος».

Επίσης θα συγκρούονταν προς τις διατάξεις που καθιερώνουν την ελεύθερη διακίνηση των προϊόντων εντός της Κοινής Αγοράς, αν ένας κατασκευαστής

αποτυπώσεων ήχου ασκεί το αποκλειστικό δικαίωμα διανομής των προστατευόμενων ειδών που του απονέμει η νομοθεσία ενός Κράτους Μέλους κατά τρόπο ώστε να απαγορεύει την πώληση εντός αυτού του Κράτους, προϊόντων τεθέντων στην αγορά εντός άλλου Κράτους Μέλους.

Όπως όμως προέκυψε από τα προσκομιζόμενα έγγραφα και τους κατασχεθέντες ψηφιακούς δίσκους και κασέτες, επ'αυτών αποτυπώνεται το σήμα «P» και αναγράφεται στον κατάλογο των αντικειμένων ο πρώτος χρόνος κυκλοφορίας, αποδεικνυόμενης έτσι της καταβολής των πνευματικών δικαιωμάτων σε χώρα Κράτος Μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, γεγονός που δεν επιτρέπει την απαγόρευση εισαγωγής σε άλλο κράτος της ενιαίας πλέον αγοράς σύμφωνα πάντοτε με τα προεκτιθέμενα, λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν έλαβε χώρα τέλεση αξιόποινης πράξης υπό των εγκαλουμένων και ιδιαίτερα όσον αφορά παράβαση των διατάξεων του Ν.2121/1993.

ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Αριθμ.66/1995(Ασφ. Μ.)

Πρόεδρος: Α. Παπαδόπουλος

Εισηγήτρια: Σ. Μιχαλοπούλου

Δικηγόροι: Σ. Ποταμίτης, Ι. Δρόσος, Ν. Τσώλης

Πνευματική ιδιοκτησία. – Ασφαλιστικά μέτρα. – Αίτηση ανάκλησης της απόφασης που διέταξε ασφαλιστικά μέτρα λόγω μεταβολής των πραγμάτων (Κ.Πολ.Δ 696 παρ.3). Αρμοδιότητα του δικαστηρίου της κύριας δίκης (Κ.Πολ.Δ 697). Εξουσία συνολικής επανάκρισης της υπόθεσης. – Επιτρεπτή η παράθεση αποσπασμάτων ξένου έργου, εφόσον όμως από την έκταση και τον τρόπο που γίνεται δεν αλλοιώνεται ο παρεπόμενος χαρακτήρας της σε σχέση με το κύριο περιεχόμενο του έργου. – Προστασία του έργου του μεταφραστή κατά το ν. 2121/1993. Απόλυτος ο χαρακτήρας της προστασίας της μετάφρασης, που δεν αίρεται από τυχόν συναίνεση του δημιουργού του αρχικού έργου.

Στην προκειμένη περίπτωση ο αιτών με την κρινομένη αίτηση του ισχυρίζεται ότι η καθής δεν έχει τα πνευματικά δικαιώματα (copyright) στο παραπάνω βιβλίο του Desmond Morris «The Soccer Tribe», ούτε νομιμοποιείται ενεργητικά για την εξακολούθηση διατήρησης των ασφαλιστικών μέτρων. Επί του ισχυρισμού αυτού πρέπει να ληφθούν τα εξής τα οποία προκύπτουν από τις ένορκες καταθέσεις των εξετασθέντων μαρτύρων των διαδικών στο ακροατήριο του δικαστηρίου αυτού (ενός από κάθε πλευρά), τα έγγραφα που οι διάδικοι επικαλούνται και νόμιμα προσκομίζουν και την εν γένει διαδικασία:

Από την από 1.5.1982 σύμβαση μεταξύ της Αγγλικής εταιρίας που διαχειρίζεται τα πνευματικά δικαιώματα του έργου του Desmond Morris με την επωνυμία «J.C.** - LTD» και της εταιρίας «Ο.Χ.** και Σία Ο.Ε. - Εκδόσεις Κ.**» - καθής, συμφωνήθηκε η έκδοση στην ελληνική γλώσσα από αυτήν του λογοτεχνικού έργου με τίτλο «The Soccer Tribe» δηλαδή της εκχωρήθηκε η αποκλειστική άδεια εκδόσεως του παραπάνω βιβλίου που η σύμβαση αυτή συνιστά σύμβαση εκμετάλλευσης αποκλειστικού χαρακτήρα, αρχικά για μια πενταετία, παραταθείσα όμως εγγράφως μέχρι την 1.5.1994.

Σε εκτέλεση της σύμβασης αυτής από την παραπάνω Αγγλική εταιρία η καθής παρέλαβε τα δοκίμια της μετάφρασης και εν τέλει κυκλοφόρησε το έργο στην

ελληνική αγορά με τον τίτλο «Η φυλή του Ποδοσφαίρου» το Σεπτέμβριο του 1902. Γεγονός είναι ότι η προαναφερθείσα παράταση της σύμβασης δόθηκε στην καθής στις 17.11.1993 πλην όμως η αναδρομική ανανέωση της εν λόγω συμβάσεως που ουσιαστικά λειτουργούσε συνεχώς λόγω της συνεχούς κυκλοφορίας του βιβλίου, εντάσσεται στη συμβατική ελευθερία κατάρτισης - ανανέωσης των συμβάσεων που οι συμβαλλόμενοι επιθυμούν (άρθρο 361 ΑΚ) εξάλλου εξ αυτού (αναδρομικής ανανέωσης της σύμβασης) ουδόλως εθίγη ο αιτών, ο οποίος δεν είχε κάποια δικαιώματα έναντι της Αγγλικής εταιρίας ούτε συνεβλήθη μετ' αυτής.

Περαιτέρω ο ισχυρισμός του αιτούντος ότι το παραπάνω από 17.11.1993 έγγραφο είναι ένα απλό σχέδιο και δεν μπορεί να προσδώσει αναδρομική ισχύ σε μια σύμβαση είναι απορριπτέος ως αβάσιμος καθόσον στο εν λόγω έγγραφο γίνεται ρητή αναφορά ισχύος των υπολοίπων διατάξεων του παραπάνω από 1.5.1982 συμφωνητικού.

Στη συνέχεια κατόπιν συμφωνίας των διαδίκων στις 19.11.1991 η καθής χορήγησε εγγράφως στον αιτούντα την άδεια να χρησιμοποιήσει μέρος ή μέρη από το παραπάνω βιβλίο λόγω του ότι είναι καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, αυτός δε επιμελήθηκε της εκδόσεως του βιβλίου «Ειδικά Κοινωνιολογικά ζητήματα» με τον εκδοτικό οίκο «I.E.Z." Κ. και Γ.Τ.** Ο.Ε.», πλην όμως ο αιτών προέβη στην πιστή αντιγραφή του παραπάνω βιβλίου, το οποίο όμως ηθέλησε ο νομοθέτης να αποκλείσει όπως προαναφέρθηκε. Ο αιτών ισχυρίζεται ότι το άρθρο 7 της παραπάνω από 1.5.1982 συμβάσεως της καθής με τον J.C.** LTD αποκλείει κάθε δικαίωμα υποεκμετάλλευσης και ότι συνεπώς δεν είχε το δικαίωμα η καθής να δώσει σχετική σ' αυτόν άδεια.

Ο ισχυρισμός αυτός είναι απορριπτέος καθόσον κατά το άρθρο 21 του ν. 2121/93 επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευθέντων σε εφημερίδες ή σε περιοδικά συντόμων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων συντόμου έργου εφόσον γίνεται για τη διδασκαλία αποκλειστικά ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση.

Αλλά και προηγουμένως το άρθρο 9 του ν. 2387/20 περί πνευματικής ιδιοκτησίας προέβλεπε ότι η παράθεση αποσπασμάτων ή περικοπών άλλων έργων απαγορεύεται χωρίς την έγγραφη άδεια των συγγραφέων ή εκδοχέων των δικαιωμάτων αυτών. Επίσης κατά το άρθρο 10 του ν.δ. 3565/56 που επικύρωσε τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων προβλέπει ότι το δικαίωμα δημοσιεύσεως ερανισμάτων φιλολογικών ή καλλιτεχνικών έργων σε έντυπα εκπαιδευτικού ή επιστημονικού χαρακτήρα εφόσον δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό θα ρυθμίζεται από τη νομοθεσία χωρών της ένωσης.

Το δε άρθρο 10 του ν. 100/75 που επικύρωσε τη Διεθνή Σύμβαση των Παρισίων περί αναθεώρησης της Συμβάσεως της Βέρνης προβλέπει ότι είναι νόμιμη η παράθεση αποσπασμάτων από το έργο το οποίο έχει ήδη καταστεί προσιτό στο κοινό υπό τον όρο ότι είναι σύμφωνο προς τα χρηστά ήθη και στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Συνεπώς προβλεπόταν από το νόμο η διαδικασία χορήγησης έγγραφης άδειας για χρήση αποσπασμάτων και μόνον και εφόσον δικαιολογούνταν από τον επιδιωκόμενο σκοπό και νομίμως έτσι η καθής ως αποκλειστικός εκδοχέας των δικαιωμάτων του Desmond Morris στην Ελλάδα και ως μοναδικός φορέας του περιουσιακού δικαιώματος στην εκδοθείσα ελληνική μετάφραση χορήγησε στον αιτούντα την άδεια προς χρήση αποσπασμάτων ή περικοπών και μόνον, η παράθεση όμως μεγάλων αποσπασμάτων κάνει το έργο ανταγωνιστικό και για το λόγο αυτό είναι παράνομη, έστω και αν μνημονεύεται η πηγή από την οποία έχει ληφθεί.

Ο ισχυρισμός εξάλλου του αιτούντος περί του ότι επήλθε μεταβολή των πραγμάτων που συνίσταται στη μη εκτέλεση των ασφαλιστικών μέτρων και τη μη συνδρομή λόγων που καθιστούν αναγκαία αυτά είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι ευθύς μόλις εκδόθηκε η προς ανάκληση απόφαση η καθής έστειλε υπαλλήλους της στο κεντρικό βιβλιοπωλείο των εκδόσεων «Ζ.**» και σε διάφορα άλλα βιβλιοπωλεία, στα οποία πηγαίνουν οι φοιτητές των ΤΕΦΑΑ και διαπιστώθηκε ότι είτε είχε αποσυρθεί το παραπάνω βιβλίο του αιτούντος, είτε είχε εξαντληθεί.

Επίσης ο ισχυρισμός του αιτούντος ότι δεν συνέτρεχαν τα στοιχεία του κινδύνου και της επιγενόμενης βλάβης καθώς και το στοιχείο του επείγοντος για τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων είναι απορριπτέος ως αβάσιμος καθόσον το επείγον είναι μια εκτίμηση αντικειμενικής κατάστασης όπου η αναβολή της ρυθμιστικής επέμβασης θα έβαζε σε κίνδυνο κάποιο δικαίωμα ή θα δημιουργούσε κάποιους κινδύνους και συγκεκριμένα θα προσβάλλονταν το δικαίωμα της καθής επί της ελληνικής έκδοσης του The Soccer Tribe ως προς το περιουσιακό δικαίωμα επί της μετάφρασης του Ε.Μ.** στην ελληνική γλώσσα, το δικαίωμα προσδοκίας της καθής επί της επικείμενης ανανέωσης της σύμβασης με τον Desmond Morris και το συγγενικό δικαίωμα του «Κ.**» που προστατεύεται με απόλυτο τρόπο από τα άρθρα 51 - 52 του ν. 2121/1993, που συνίσταται στη διαμόρφωση της στοιχειοθεσίας μορφής της έκδοσης της καθής που πραγματοποιήθηκε το έτος 1982.

Δηλαδή ο αιτών χρησιμοποίησε παράνομα την έκδοση, τη σελιδοποίηση, το κείμενο, τη μορφή και τη στοιχειοθεσία, εκτός από το έργο της μετάφρασης στοιχεία που απαρτίζουν το συγγενικό εκδοτικό δικαίωμα και το οποίο προσβάλλεται από την κυκλοφορία του παραπάνω βιβλίου του αιτούντος.

Επιπλέον η ανεπανόρθωτη βλάβη που θα υποστεί ο αιτών όπως ισχυρίζεται από την έκδοση αποφάσεως που διατάσσει ασφαλιστικά μέτρα και απαγορεύει την κυκλοφορία κάποιου προϊόντος δεν συνιστά γεγονός αλλά η βλάβη αυτή είναι απότοκη του ασφαλιστικού μέτρου και δεν συγχωρείται ως εκ τούτου ανάκληση ή μεταρρύθμιση αυτού. Κατόπιν αυτών πρέπει να απορριφθεί η ένδικη αίτηση ανακλήσεως ως ουσιαστικά αβάσιμη και να συμψηφιστούν εν όλω τα δικαστικά έξοδα των διαδικών λόγω εύλογης αμφιβολίας του αιτούντος για την έκβαση της δίκης.

Μον. Πρωτοδ. Αθηνών 2439/1995

Πρόεδρος : Κλεάνθης Γουβέτας

Δικηγόροι : Μ. - Θ. Μαρίνος, Β. Μαυρίδης, Γ. Θεοφάνους, Θ. Χατζηϊωάννου, Δ. Κορέλλας, Β. Βενέτης, Σπ. Νικολάου.

Πνευματική Ιδιοκτησία. Προστασία προγραμμάτων Η/Υ. Εκείνος που απέκτησε κατά παράγωγο τρόπο το δικαίωμα χρήσης ενός προγράμματος Η/Υ δικαιούται, χωρίς άδεια και αμοιβή του δημιουργού, να το αναπαράγει, όταν αυτό αποτελεί αναγκαία κατά τον προορισμό του προγράμματος χρήση του, συνιστάμενη αποκλειστικά στη διδασκαλία και εκπαίδευση σπουδαστών.

Με την υπό κρίση αίτηση, οι αιτούσες αλλοδαπές εταιρείες, ισχυρίζονται ότι είναι παραγωγοί προγραμμάτων Η/Υ μεταξύ των οποίων και των επίδικων προγραμμάτων και ότι η πρώτη των καθών Ανώνυμη Εταιρεία της οποίας ο τρίτος των καθών είναι Πρόεδρος καθώς και η δεύτερη Α.Ε. διατηρούν στην Αθήνα πλην άλλων και σχολές

εκμάθησης προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών και προβαίνουν χωρίς την άδεια αυτών (των αιτουσών) σε πράξεις αναπαραγωγής των επιδίκων προγραμμάτων Η/Υ καθώς και σε αντιγραφή τούτων και διανομή προς τρίτους.

Στη συνέχεια, επικαλούμενες επείγουσα περίπτωση και κίνδυνο βλάβης των δικαιωμάτων της εν λόγω πνευματικής ιδιοκτησίας τους, ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων με τη μορφή προσωρινής ρύθμισης καταστάσεως ώστε οι καθών να σταματήσουν τις επίδικες ως άνω προσβολές των δικαιωμάτων αυτών (των αιτουσών) και να απέχουν από αυτές και στο μέλλον με την απειλή χρηματικής ποινής και απαγγελία προσωπικής κράτησης κατά του τελευταίου, καθώς την καταδίκη των καθών στη δικαστική αυτών δαπάνη.

Στην προκείμενη περίπτωση, σύμφωνα με τα όσα πιθανολογήθηκαν από τις καταθέσεις των μαρτύρων απόδειξης και ανταπόδειξης σε συνδυασμό με τα έγγραφα που κάθε διάδικη πλευρά επικαλείται με το σημείωμά της και προσκομίζει στο δικαστήριο τούτο, οι αιτούσες αλλοδαπές εταιρείες είναι παραγωγοί προγραμμάτων (software) ηλεκτρονικών υπολογιστών τα οποία εισάγουν και πωλούν και στην Ελλάδα. Μεταξύ των προγραμμάτων αυτών είναι της μεν πρώτης εταιρείας και τα : MS-DOS έκδοση 6, Windows, Word for Windows εκδ. 2 και Excel εκδ. 4 , της δε δεύτερης εταιρείας είναι και το πρόγραμμα LOTUS 1-2-3. Οι δύο πρώτες των καθών διατηρούν στην Αθήνα σχολές εκμάθησης προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Ο τρίτος των ανωτέρω είναι Πρόεδρος της δεύτερης των παραπάνω εταιρειών, οι οποίες είναι μέλη της παρεμβαίνουσας που νομιμοποιείται κατά το καταστατικό της να παρέμβει στην δίκη τούτη. Οι καθών εταιρείες παρέχουν την εκπαίδευση σε ειδικά διαμορφωμένες αίθουσες διδασκαλίας όπου είναι τοποθετημένες οι συσκευές ηλεκτρονικών υπολογιστών που νόμιμα έχουν αγοράσει. Τα προγράμματα που χρησιμοποιούν είναι εκείνα των αιτουσών εταιρειών που αναφέρονται στην αρχή της απόφασης, αυτής. Βέβαια έχουν αγοράσει μαζί με τη σχετική άδεια χρήσης περιορισμένο αριθμό πρωτοτύπων προγραμμάτων από τις αιτούσες και όχι ισάριθμα προς τις συσκευές των ηλεκτρονικών υπολογιστών που υπάρχουν σε κάθε αίθουσα διδασκαλίας και εξυπηρετούν τους σπουδαστές τους είτε κατά ομάδες είτε σε ατομικό επίπεδο εναλλάξ.

Ο χρήσης ενός προγράμματος, προκειμένου να μεταδίδεται η διδασκαλία σε όλες τις αίθουσες και σε όλους τους σπουδαστές των παραπάνω εταιρειών γίνεται είτε με τη βοήθεια των καλούμενου «υποστηρικτή δικτύου» (server) ήτοι ενός κεντρικού ηλεκτρονικού υπολογιστή από όπου το πρόγραμμα διανέμεται (ρέει) και εμφανίζεται στις οθόνες των προσωπικών συσκευών είτε φορτώνεται τούτο στο σκληρό δίσκο του κάθε υπολογιστή.

Πρόκειται βέβαια για αναπαραγωγή και αποτύπωση των επιδίκων προγραμμάτων σε περισσότερα αντίτυπα ενώ οι άδειες χρήσης προγραμμάτων που έχουν χορηγηθεί από τις αιτούσες στις ανωτέρω εταιρείες είναι λιγότερες, δηλαδή όσα είναι και τα πρωτότυπα (νόμιμα αποκτηθέντα) προγράμματα.

Πλην όμως οι πράξεις αυτές εμπίπτουν στην έννοια της κατά τον προορισμό χρήσης των εν λόγω προγραμμάτων που είναι στην προκείμενη περίπτωση αποκλειστικά η εκπαίδευση και η διδασκαλία σπουδαστών μέσα στις σχολές των καθών για την εκμάθηση των ηλεκτρονικών συστημάτων πληροφορικής και όχι η ουσιαστική χρησιμοποίηση των προγραμμάτων τούτων ήτοι εφαρμογή αυτών προς συλλογή και επεξεργασία στοιχείων επαγγελματικών δραστηριοτήτων των επιχειρήσεων και γι' αυτό δε χρειάζονται άδεια των αιτουσών, σύμφωνα με τη μείζονα ως άνω σκέψη. Και δε χρειάζεται η άδεια όχι μόνο όταν την εν λόγω αναπαραγωγή ενεργούν οι ανωτέρω υπό την μορφή της υλικής διατύπωσης του

προγράμματος στο σκληρό δίσκο του Η/Υ, αλλά και όταν την κάνουν υπό την έννοια της στιγμιαίας αναπαραγωγής, δηλαδή με την εγκατάσταση του προγράμματος σε υποστηρικτή δικτύου (server) κατά τη διαμέσου αυτού διανομή του εν λόγω προγράμματος στις οθόνες άλλων υπολογιστών όπως άλλωστε παραδέχεται η πρώτη των αιτουσών δηλώνοντας τούτο στα σχετικά συμφωνητικά πώλησης των προγραμμάτων της.

Εξάλλου δε βεβαιώθηκε ότι οι καθόν έχουν εξάγει από τις σχολές τους και έχουν διανείμει στην αγορά αντίγραφα (σε δισκέτες) των νόμιμα αποκτημένων από τις αιτούσες πρωτοτύπων των επιδίκων προγραμμάτων και επομένως δεν πιθανολογήθηκε η βασιμότητα της κρινόμενης αίτησης ούτε και σε σχέση με τη δεύτερη πραγματική βάση αυτής (διανομή των προγραμμάτων εκτός των ανωτέρω σχολών). Κατόπιν τούτων πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αυτή, να συμψηφισθεί δε ακολούθως η δικαστική δαπάνη των διαδικών κατ' άρθρο 179 Κ.Πολ.Δ. λόγω εύλογης αμφιβολίας των αιτουσών για το αποτέλεσμα της δίκης αυτής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η μεθοδολογία αλλά και τα επιχειρήματα της σχολιαζόμενης απόφασης πλήττει καίρια ολόκληρο το σύστημα της πνευματικής ιδιοκτησίας, θέτοντας εκποδών βασικές αρχές του.
2. Προφανώς κατά την άποψη του δικαστηρίου δικαιολογείται η αναπαραγωγή, διασκευή, θέση και κυκλοφορία παντός έργου, εφόσον γίνεται για «εκπαιδευτικούς σκοπούς». Φυσική συνέπεια της απόφασης είναι λοιπόν π.χ. ότι κανένας συγγραφέας πανεπιστημιακών συγγραμμάτων δεν έχει δικαίωμα αποκλειστικής αναπαραγωγής του πανεπιστημιακού εγχειριδίου ή άλλου βιβλίου που έχει συγγράψει, εφόσον η χρήση του αποσκοπεί σε εκπαιδευτικό σκοπό. Το ίδιο θα ισχύει και για μουσικές συνθέσεις ή οπτικοακουστικά έργα. Έτσι το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας από δικαίο προστασίας των πνευματικών δημιουργών μεταβάλλεται σε δικαίο άλωσής τους και χρηματοδότησης οποιουδήποτε εκπαιδευτικού ιδρύματος ή οργανισμού και μάλιστα κερδοσκοπικού.
3. Η απόφαση επικαλείται διατάξεις από τα άρθρα 18, 20, 21 ν.2121/1993 για την πνευματική ιδιοκτησία στα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών. Όπως είναι γνωστό, τα παραπάνω άρθρα εισάγουν, για γενικότερους κοινωνικούς λόγους πληροφόρησης, περιορισμούς σε περιουσιακές εκφάνσεις του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας κυρίως στο δικαίωμα αναπαραγωγής (νόμιμοι περιορισμοί περιουσιακών εξουσιών). Επιτρέπουν δηλαδή για ορισμένους λόγους γενικότερου συμφέροντος εξαίρεση από το απόλυτο και αποκλειστικό δικαίωμα του δικαιούχου. Συνεπώς επιτρέπουν την αναπαραγωγή μόνον ορισμένων κατηγοριών έργων χωρίς τη συναίνεση και αμοιβή του δημιουργού. Η περιοριστική απαρίθμηση και η ανάγκη της συσταλτικής ερμηνείας φαίνεται από την προσπάθεια του νομοθέτη με λεπτομερείς διατάξεις και ειδικούς περιοριστικούς όρους να απαγορεύσει τη δυνατότητα υπόσκαψης του απόλυτου και αποκλειστικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας. Είναι ευνόητο λοιπόν ότι αυτές οι διατάξεις δεν μπορούν να

εφαρμοσθούν διασταλτικά ή αναλογικά, όπως προφανώς πράττει η σχολιαζόμενη απόφαση, μεταφέροντας παρά το γράμμα και το τέλος των διατάξεων των άρθρων 20 και 21 τις εκεί προβλεπόμενες εξαιρέσεις, στα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Μ.Πρ.Θεσ 6345/1995

Δικαστής : Μαρία Τσιλιγκαρίδου

Δικηγόροι : Κ. Σιδέρης , Β. Καψάλης, Α. Λαμασκηνός, Γ. Μήττας.

Πνευματική ιδιοκτησία. Ο δημιουργός του πνευματικού έργου (π.χ. μουσικές συνθέσεις) μπορεί να καταρτίζει συμβάσεις, με τις οποίες αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο του και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει τις εξουσίες που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα (συμβάσεις εκμετάλλευσης), οι οποίες μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη. Οι αποκλειστικές συμβάσεις παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε τρίτου. Οι συμβάσεις αυτές πρέπει να καταρτίζονται εγγράφως, εκείνος δε που αποκτά το δικαίωμα εκμετάλλευσης είναι υποχρεωμένος μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης.

Οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας έχουν δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό των φορέων που έχουν παράγει. Εφόσον πιθανολογείται η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει, ως ασφαλιστικό μέτρο, τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου και αποτελούν μέσο τελείωσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων που κατέχονται, περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής τους. Σε κάθε, πάντως, περίπτωση προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει την αναγνώριση του δικαιώματός του, την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον.

Στην κρινόμενη αίτησή του ο αιτών εκθέτει ότι ο πρώτος των καθ' ων παράνομα και αντισυμβατικά συμφώνησε με τη δεύτερη των καθ' ων δισκογραφική εταιρεία, που εδρεύει στην Αθήνα, της ανέθεσε και αυτή ανέλαβε να εκδώσει LP (Long Play) δίσκο, κασέτες και CD, με τον τίτλο «Τα ξύλινα σπαθιά. Πέρα από τις πόλεις της ασφάλτου» «δίσκοι Virgin», όπου περιέχονται μουσικές συνθέσεις και στίχοι του πρώτου των καθ' ων, των οποίων τα συνθετικά, στιχουργικά και εκτελεστικά δικαιώματα εκχωρήθηκαν νόμιμα σ' αυτόν (αιτούντα) με έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό.

Επικαλούμενος δε επείγουσα περίπτωση και επικείμενο κίνδυνο, ως δικαιούχος των δικαιωμάτων αυτών, ζητεί να αναγνωρισθεί το αποκλειστικό δικαίωμά του προς εκμετάλλευση του παραπάνω πνευματικού έργου του πρώτου των καθ' ων και να απαγορευθεί η κυκλοφορία και εκμετάλλευση του έργου αυτού από τη δεύτερη των καθ' ων, καθώς και να υποχρεωθούν οι καθ' ων να παραλείψουν στο μέλλον να

κυκλοφορήσουν και να εκμεταλλευτούν το έργο αυτό με οποιονδήποτε τρόπο, να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση του δίσκου, κασετών ή βιντεοκασετών του έργου αυτού, διαφορετικά να διαταχθεί η αναλυτική απογραφή των αντικειμένων που κατέχονται, περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής τους και να απειληθεί χρηματική ποινή στους καθ' ύλην για κάθε προσβολή, ποσού 500.000 δρχ. και προσωπική κράτηση του πρώτου των καθ' ύλην και των νομίμων εκπροσώπων της δεύτερης των καθ' ύλην για τον ίδιο λόγο, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 947 παρ.1 ΚΠολΔ.

Η αίτηση είναι νόμιμη, πλην του αιτήματος περί απαγγελίας προσωπικής κρατήσεως κατά των νομίμων εκπροσώπων της καθ' ύλην, που πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο, καθόσον η ένδικη αίτηση δε στρέφεται ονομαστικώς κατά των νομίμων εκπροσώπων της καθ' ύλην, σύμφωνα και με όσα εκτίθενται στην αρχή της παρούσας, στηριζόμενη στις αναφερόμενες διατάξεις, αρμοδίως δεν εισάγεται προς εκδίκαση στο παρόν δικαστήριο, κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οι καθ' ύλην αρνήθηκαν την αίτηση, ισχυριζόμενοι ότι το από 23.8.1993 έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό περί αποκλειστικής παραχώρησης της εκμετάλλευσης του εν λόγω πνευματικού έργου του πρώτου, εξ αυτών στον αιτούντα είναι άκυρο ως ιδιαιτέρως επαχθές γι' αυτόν, έχει δε καταγγελθεί η σχετική συμφωνία σύμφωνα με τον όρο 17 της ως άνω σύμβασης, συνιστά δε σύμβαση έργου και ότι το συγκεκριμένο μουσικό έργο, που προτίθεται να δισκογραφηθεί και να θέσει σε κυκλοφορία η δεύτερη των καθ' ύλην, είναι έργο συνεργασίας του αιτούντος και άλλων τριών μουσικών, που αποτελούν το μουσικό συγκρότημα «ξύλινα σπαθιά» οι οποίοι δε συνδέονται συμβατικά με τον αιτούντα και είναι συνδικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου. Ο ισχυρισμός αυτός είναι νόμιμος και πρέπει να ερευνηθεί, για να πιθανολογηθεί ή όχι η ουσιαστική βασιμότητά του.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης στο ακροατήριο με προφορική δήλωσή τους ο Β.Γ., ο ΧΤ., και ο Π.Τ., μουσικοί, άσκησαν πρόσθετη παρέμβαση υπέρ των καθ' ύλην, στην οποία εκθέτουν ότι είναι μέλη του μουσικού συγκροτήματος «ξύλινα σπαθιά» το οποίο αποτελείται από αυτούς και των πρώτων των καθ' ύλην και ότι ο δίσκος με τον τίτλο «Τα ξύλινα σπαθιά. Πέρα από τις πόλεις της ασφάλτου», «Δίσκοι Virgin», ηχογραφήθηκε από αυτούς, ειδικότερα δε ότι οι συνθέσεις που περιέχονται στον παραπάνω δίσκο είναι έργα συνεργασίας και των τεσσάρων μελών του συγκροτήματος, αφού η μουσική σε δύο μουσικά κομμάτια του δίσκου είναι του δευτέρου εξ αυτών και του πρώτου από τους καθ' ύλην η ένδικη αίτηση, ενώ η μουσική σε άλλα δύο από τα μουσικά κομμάτια είναι δημιούργημα του συνόλου των μελών του συγκροτήματος και συνεπώς έχουν, σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 50 του νόμου 2121/1993, περιουσιακό και ηθικό δικαίωμα των εκτελέσεων.

Παρεμβαίνοντας δε προσθέτως υπέρ των καθ' ύλην, οι οποίοι έχουν έννομο συμφέρον για το λόγο ότι αυτοί δεν έχουν συμβληθεί και δεν έχουν παραχωρήσει καμία από τις μουσικές δημιουργίες τους προς οικονομική εκμετάλλευση στον αιτούντα, ζητούν να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση. Η παρέμβασή τους αυτή, είναι νόμιμη και παραδεκτώς ασκείται.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων των διαδίκων, που εξετάστηκαν ενόρκως στο ακροατήριο του δικαστηρίου, από όλα τα έγγραφα που αυτοί προσκομίζουν και από όλη εν γένει την διαδικασία στο ακροατήριο, πιθανολογήθηκαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου τα ακόλουθα:

Με το από 23.8.1993 ιδιωτικό συμφωνητικό, που ο αιτών κατάρτισε με τον πρώτο από τους καθ' ύλην στη Θεσσαλονίκη, παραχωρήθηκαν στον πρώτο εκ μέρους του δεύτερου η άδεια αποκλειστικής εκμετάλλευσης του περιουσιακού δικαιώματος των μουσικών έργων, όπως της ηχογράφησης, της βιντεοσκόπησης, των πάσης φύσεως

μουσικών δημιουργημάτων, στιχουργημάτων, τραγουδιών και παραστάσεων, τα οποία θα εκτελεί ο ίδιος, καθώς και το αποκλειστικό δικαίωμα αναπαραγωγής όλων των άνω σε δίσκους, κασέτες, CD, βιντεοκασέτες και γενικά κάθε φορέα ήχου, εικόνας ή ήχου και εικόνας.

Με τον υπ' αριθμ. 3 όρο, η διάρκεια της συμφωνίας ορίστηκε για τρία χρόνια από την υπογραφή της, με αυτοδίκαιη παράταση για δύο διαχρονικές περιόδους των δύο ετών, αν ένας από τους συμβαλλόμενους προ έξι μηνών δεν δηλώσει την επιθυμία του περί μη παρατάσεως.

Με τον ίδιο όρο συμφωνήθηκε ότι «καθ' όλη τη διάρκεια της ισχύος του συμφωνητικού, ο καλλιτέχνης (α' καθ' όν) αναλαμβάνει την υποχρέωση να μην ηχογραφεί και βιντεοσκοπεί μουσικές συνθέσεις εν γένει, τραγούδια και στιχουργήματα για λογαριασμό οποιουδήποτε άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου, δίχως προγενέστερη έγγραφη άδεια του παραγωγού, είτε με το δικό του όνομα είτε με άλλο, είτε ως μέλος άλλου συνόλου, είτε μέλη του να συμμετέχουν ατομικά σε ηχογραφήσεις ή βιντεοσκοπήσεις των άνω, γιατί δεσμεύονται με το συμφωνητικό τόσο ως σύνολο όσο και ατομικά ο καθένας.

Παράλληλα, ο πρώτος των καθ' όν, με την από 25.8.1993 υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 ν.1599/86, δήλωσε ότι δεν είναι μέλος κανενός εισπρακτικού φορέα πνευματικών δικαιωμάτων στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή και ότι παραιτείται αυτών υπέρ του αιτούντος για τους δίσκους, κασέτες κλπ. που θα κυκλοφορήσουν από τη δισκογραφική εταιρία «Α.Κ.Ρ.», την υπεύθυνη δε αυτή δήλωση απευθύνει προς την εταιρία «F.A.», η οποία εκτυπώνει δίσκους, για να γνωρίζει σε ποιον ανήκουν τα εν γένει δικαιώματα του δίσκου που εκτυπώνει.

Η δεύτερη των καθ' όν δισκογραφική εταιρία, κατόπιν συμβάσεως με τον πρώτο των καθ' όν, πρόσφατα, κυκλοφόρησε δίσκο με τίτλο «Τα ξύλινα σπαθιά. Πέρα από τις πόλεις της ασφάλτου». «Δίσκοι Virgin», που περιέχει συνθέσεις με στίχους του πρώτου των καθ' όν. Η ενέργεια αυτή των καθ' όν πιθανολογείται ότι θα προξενήσει μεγάλη οικονομική ζημιά στον αιτούντα, καθότι παραβιάζεται το δικαίωμά του για αποκλειστική εκμετάλλευση των σχετικών πνευματικών δικαιωμάτων που του παραχώρησε ο πρώτος απ' αυτούς.

Ο ισχυρισμός των καθ' όν και των προσθέτως παρεμβαινόντων, ότι ο άνω δίσκος είναι έργο συνεργασίας του πρώτου των καθ' όν και των προσθέτως παρεμβαινόντων, οι οποίοι από κοινού απαρτίζουν το μουσικό σχήμα «Τα ξύλινα σπαθιά» και συνεπώς είναι όλοι δικαιούχοι και το δικαίωμα επ' αυτού ανήκει σε όλους από κοινού, δεν προέκυψε, δεδομένου ότι, όπως φαίνεται από τις πληροφορίες που περιέχονται στο εξώφυλλο του σχετικού δίσκου, κύριος συντελεστής και δημιουργός του είναι ο πρώτος των καθ' όν, ο οποίος έγραψε τους στίχους όλων των τραγουδιών, τη μουσική των υπ' αριθμ. 1,4,5,6,7 τραγουδιών, ενώ συνεργάστηκε με τον Χ.Τ. για τη μουσική των υπ' αριθμ. 2,8 τραγουδιών και ως μέλος του συγκροτήματος «Τα ξύλινα σπαθιά» συνεργάστηκε επίσης για τη μελοποίηση των 39 τραγουδιών.

Αντιθέτως, δεν πιθανολογήθηκε από κανένα αποδεικτικό στοιχείο, ότι η ως άνω σύμβαση είναι ιδιαιτέρως επαχθής για τον πρώτο των καθ' όν και ότι νομίμως αυτός την κατήγγειλε, σύμφωνα με τον όρο 17 του ιδιωτικού συμφωνητικού.

Κατόπιν τούτων, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, ν' απορριφθεί η πρόσθετη παρέμβαση και να αναγνωριστεί προσωρινά ότι ο αιτών είναι αποκλειστικός δικαιούχος της εκμετάλλευσης των μουσικών συνθέσεων και στίχων του πρώτου των καθ' όν, δυνάμει του από 3.8.1993 ιδιωτικού συμφωνητικού, και για μια τριετία ν' απαγορευθεί στη δεύτερη των καθ' όν να εκδίδει, κυκλοφορεί και εκμεταλλεύεται το δίσκο LP, Compact Disks (CD) και κασέτες με τον τίτλο «Τα ξύλινα σπαθιά. Πέρα από τις πόλεις της ασφάλτου – Δίσκοι Virgin».

Επίσης να διαταχθεί η συντηρητική κατάσταση του ως άνω δίσκου, κασετών ή βιντεοκασετών που κατέχονται από τους καθ'ων και περιέχουν εν λόγω έργο και ν' απειληθεί σε καθένα απ'τους καθ'ων για κάθε προσβολή, χρηματική ποινή 300.000 δρχ. και προσωπική κράτηση του πρώτου των καθ'ων.

Η δικαστική δαπάνη τέλος, πρέπει να συμψηφιστεί μεταξύ των διαδίκων, λόγω της εύλογης αμφιβολίας των εναγομένων για την έκβαση της δίκης, συναγόμενης εκ της δύσκολης ερμηνείας των σχετικών διατάξεων.

Αριθ. 238/1995 Τμ. Α'

Προεδρεύων : κ. Σ. Σωκρατείδης, αντιπρόεδρος

Εισηγητής : κ. Δ. Κατσιρέας, αρειοπαγίτης

Δικηγόροι : Μ. Φρατζεσκάκης, Θ. Χαδιός

Δικαιώματα του αφανούς (προς τα έξω) πνευματικού δημιουργού. – Εκδοτική σύμβαση (σημασία παράδοσης συγγραφικού έργου). Όποιος εκδίδει ή παραδίδει στη δημοσιότητα έργο, του οποίου ο πνευματικός δημιουργός δεν εμφανίζεται ή εμφανίζεται υπό ψευδώνυμο, απολαύει των κατά το άρθρο 4 ν. 2387/1920 δικαιωμάτων έναντι τρίτων, όχι όμως και έναντι του πραγματικού πνευματικού δημιουργού, σύμβαση εκδοτική (προφορικά) με αντικείμενο την περιορισμένη χρήση του πνευματικού δημιουργήματος, με δυνατότητα επανεκδόσεως (νέας) αμοιβής των πνευματικών δημιουργών και ύστερα από συναίνεσή τους, μόνη η παράδοση του κειμένου από τον συγγραφέα στον εκδότη, αν δε συνοδεύεται και από άλλα περιστατικά, δεν αποτελεί ούτε καν σοβαρή ένδειξη για την κατάρτιση εκδοτικής σύμβασης, απόρριψη αναιρετικού λόγου από το άρθρο 559 αρ. 1 Κ.Πολ.Δ. για παραβίαση του ουσιαστικού κανόνα δικαίου του άρθρου 1110 Α.Κ., απαράδεκτο αναιρετικού λόγου από το άρθρο 559 αρ. 1 Κ.Π.ολ.Δ. επειδή το επικαλούμενο (από την παράδοση του χειρογράφου στον εκδότη) δίδαγμα της κοινής πείρας έχει σημασία για τη διαπίστωση σφάλματος της αναιρεσιβαλλόμενης απόφασης ως προς την εκτίμηση των αποδείξεων.

Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο δέχτηκε ανελέγκτως με την προσβαλλόμενη απόφασή του, ως προκύψαντα από τις αποδείξεις, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Κατά το έτος 1968 εκδόθηκε από τον εκδοτικό οίκο με το διακριτικό τίτλο “Φιλολογικές εκδόσεις Κ.”, ο οποίος ανήκε στον Ν.Κ. που πέθανε στις 12.6.1977 και κληρονομήθηκε από την αναιρεσείουσα αδελφή του, συντακτικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, το οποίο είχαν συγγράψει οι δύο πρώτοι από του αναιρεσιβλήτους, καθηγητές φιλόλογοι.

Στο εκδοθέν βιβλίο αναγραφόταν ο τίτλος “Συντακτικό της αρχαίας ελληνικής γλώσσας” και δεν αναφερόταν όνομα συγγραφέα, αλλά στην πρώτη σελίδα διαλαμβανόταν αντί του συγγραφέα ο διακριτικό τίτλος του ανωτέρω εκδοτικού οίκου και σημειωνόταν ότι “η επιμέλεια της ύλης του παρόντος βιβλίου έγινε υπό διακεκρμένων φιλόλογων”.

Η έκδοση του ως άνω βιβλίου από τον Ν.Κ. έλαβε χώρα όχι συνεπεία μεταβιβάσεως του δικαιώματος των δημιουργών επί του πνευματικού τούτου έργου κατά το άρθρο 1 του ν. 2387/1920, σε τρόπο ώστε να επέρχεται κτήση του εν λόγω δικαιώματος από αυτόν και αντιστοίχως απώλεια από τους δημιουργούς, αλλά η έκδοση έγινε συνεπεία προφορικός καταρτισθείσης εκδοτικής συμβάσεως, δυνάμει

της οποίας οι συγγραφείς παραχώρησαν κατά χρήση το ως άνω αντικείμενο της πνευματικής του ιδιοκτησίας, καθώς και την εξουσία της εκδόσεώς του, υπό τον περιορισμό παραγωγής των αναγκαίων για την κάλυψη της αγοράς αντιτύπων και με τη δυνατότητα, κατόπιν συναινέσεώς τους, προς επανέκδοση, έναντι αμοιβής, συνισταμένης σε ποσοστό 30% επί της χονδρικής τιμής πώλησης του βιβλίου. Δέχτηκε δηλαδή το Εφετείο, ότι καθώς η έκδοση του έργου των δύο πρώτων εκ των αναιρεσιβλήτων από τον δικαιούχο της αναιρεσειούσας Ν.Κ. έγινε ανωνύμως, ο εν λόγω Ν.Κ., σύμφωνα με τη σύμβαση που είχε συνάψει με τους συγγραφείς, είχε μόνο την εξουσία εκδόσεως του έργου τους, σε επανέκδοση δε του έργου αυτού δικαιούται να προβεί μόνο μετά από συναίνεση των συγγραφέων.

Έτσι κρίνοντας το Εφετείο δεν παραβίασε τη διάταξη του άρθρου 4 του ν. 2387/1920, και ο πρώτος λόγος αναιρέσεως κατά το εκ του άρθρου 559 αριθμ. 1 Κ.Πολ.Δ. πρώτο μέρος του, με το οποίο προβάλλεται ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ανεπαρκείς ή αντιφατικές αιτιολογίες είναι απορριπτέος ως αόριστος, γιατί δεν προσδιορίζεται σε τι συνίσταται η ανεπάρκεια και η αντιφατικότητα των αιτιολογιών της αποφάσεως.

Στην προκείμενη περίπτωση το Εφετείο δέχτηκε με την προσβαλλόμενη απόφασή του, ότι οι δύο πρώτοι εκ των αναιρεσιβλήτων, όταν ολοκλήρωσαν την εργασία τους της αποδόσεως στη δημοτική του έργου τους επί του συντακτικού της αρχαίας ελληνικής γλώσσας, το οποίο αρχικώς είχαν γράψει στην καθαρεύουσα, παρέδωσαν στον Ν.Κ. τα χειρόγραφα του νέου βιβλίου και ανέμεναν την εκ μέρους του αποδοχή της προτάσεώς τους για την κατάρτιση νέας συμβάσεως εκδόσεως, εν όψει της λήξεως της προηγούμενης. Τέτοια όμως νέα σύμβαση εκδόσεως του συντακτικού που είχε αποδοθεί στη δημοτική δεν καταρτίσθηκε τελικώς, λόγω του επακολουθήσαντος θανάτου του Ν.Κ. και της εν συνεχεία αρνήσεως της κληρονόμου του αναιρεσειούσας να προβεί σ' αυτήν.

Δέχτηκε επίσης το Εφετείο, ότι μετά το θάνατο του Ν.Κ. και κατά τη γενόμενη απογραφή βρέθηκαν μεν τα χειρόγραφα του μεταγλωττισμένου συντακτικού στο χρηματοκιβώτιο τη επιχειρήσεως, πλην όμως κανένας από του παρευρισκόμενους τότε στενούς συγγενείς και υπαλλήλους τους δεν είπε ότι ανήκουν σ' αυτόν. Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα το Εφετείο δέχτηκε, ότι ναι μεν τα χειρόγραφα του αποδοθέντος στη δημοτική συντακτικού είχαν παραδοθεί από του συγγραφείς στον Ν.Κ., πλην όμως σύμβαση εκδόσεως δεν είχε καταρτισθεί μεταξύ αυτού και εκείνων. Έτσι κρίνοντας το Εφετείο δεν παραβίασε τη διάταξη του άρθρου 1110 Α.Κ., και ο περί του αντιθέτου δεύτερος λόγος αναιρέσεως κατά το εκ του άρθρου 559 αριθμ. 1 Κ.Πολ.Δ. πρώτο μέρος του είναι απορριπτέος ως αβάσιμος.

Στην προκείμενη περίπτωση με το δεύτερο λόγο αναιρέσεως κατά το δεύτερο μέρος του προβάλλεται, ότι α) αποτελεί δίδαγμα της κοινής πείρας ότι αιτία της εναποθέσεως εντός ιδιωτικού χρηματοκιβωτίου εκδότη των χειρογράφων ενός υπό έκδοση βιβλίου είναι η παράδοση αυτού από τον πνευματικό δημιουργό προς τον εκδότη για να το εκδώσει, και ότι ο εκδότης γίνεται έτσι νομέας και, σύμφωνα με το άρθρο 1110 Α.Κ., κύριος του βιβλίου, και β) το Εφετείο έσφαλε κατά την υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών στο άρθρο 1110 Α.Κ., γιατί δέχτηκε ότι η τοποθέτηση των χειρογράφων του βιβλίου των δύο πρώτων εκ των αναιρεσιβλήτων στο χρηματοκιβώτιο του Ν.Κ. αποτελούσε συνεπώς πρόταση προς τον τελευταίο αυτό για την κατάρτιση συμβάσεως εκδόσεως, η οποία σύμβαση όμως τελικώς δεν καταρτίσθηκε.

Έτσι όμως προσάπτεται πράγματι στην προσβαλλόμενη απόφαση σφάλμα λόγω μη χρησιμοποίησεως του, φερόμενου ως υπάρχοντος, ανωτέρω δίδαγματος της κοινής πείρας κατά την εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων για την εξακρίβωση

πραγματικών περιστατικών, της καταρτίσεως δηλαδή ή μη μεταξύ των μερών εκδοτικής συμβάσεως, και ο λόγος αναίρεσεως είναι απορριπτέος ως απαράδεκτος.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 8753/1995

Δικαστής : Δ. Παπαντωνοπούλου

Δικηγόροι : Μ. – Θ. Μαρίνος

Πνευματική ιδιοκτησία. Όρια προστασίας επί βιβλίων.

Το γεγονός της χρησιμοποίησης του ίδιου βιβλίου και η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων τεχνικών κειμένων δε συνιστούν προσβολή του δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Πιθανολογήθηκαν τα παρακάτω περιστατικά : Το έτος 1992 ο αιτών φυσικός συνέγραψε και κυκλοφόρησε ως εκδότης ένα βιβλίο με τίτλο «Εισαγωγή στα Λειτουργικά Συστήματα», που αποτελεί μια εισαγωγή στα υπολογιστικά και λειτουργικά συστήματα των ηλεκτρονικών υπολογιστών, αναλύοντας τη δομή και την εσωτερική λειτουργία τους, καθώς επίσης και τον τρόπο χρήσης τους. Το βιβλίο αυτό γράφτηκε με βάση την ύλη που καθορίζει το Υπουργείο Παιδείας για τα Τεχνικά Λύκεια, για να χρησιμεύσει ως εγχειρίδιο για τη διδασκαλία του μαθήματος «Εισαγωγή στα Λειτουργικά Συστήματα».

Το έτος 1994 η δεύτερη των καθ' ων εκδοτική εταιρεία κυκλοφόρησε στην αγορά ένα βιβλίο που συνέγραψε ο πρώτος, ο οποίος είναι ηλεκτρολόγος μηχανολόγος (Η/Υ) του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου, με τον ίδιο τίτλο και με το ίδιο αντικείμενο. Το γεγονός ότι ο τίτλος των δύο βιβλίων είναι κοινός δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας. Και τούτο διότι πέραν του ότι προέρχεται από το αναλυτικό πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας, είναι τίτλος κοινός και έχει χρησιμοποιηθεί και από άλλους εκτός των διαδίκων συγγραφείς. Εξάλλου, όπως επισημαίνεται στον πρόλογο του βιβλίου του πρώτου των καθ' ων τούτο γράφτηκε για να καλύψει τις ανάγκες των σπουδαστών των Ι.Ε.Κ. για το αντίστοιχο μάθημα και καλύπτει τα αναλυτικά προγράμματα του Υπουργείου Παιδείας.

Έτσι η δομή, η ανάλυση και η κατηγοριοποίησή του δεν θα μπορούσε να είναι διαφορετική από εκείνη του βιβλίου του αιτούντος αφού και αυτό, όπως προαναφέρθηκε, για τον ίδιο λόγο γράφτηκε. Συνεπώς ούτε τα στοιχεία αυτά που είναι ίδια στα επίδικα βιβλία μπορούν να θεωρηθούν ως προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας του αιτούντος όπως ισχυρίζεται αυτός. Περαιτέρω, ο αιτών ισχυρίζεται ότι ο καθ' ου έχει αντιγράψει αυτούσια τμήματα του βιβλίου του που περιέχονται στις σελίδες 10-12, 50 και 52. Πραγματικά, στις σελίδες 72-73, 108 και 112 του βιβλίου του πρώτου των καθ' ων, παρατίθενται αυτούσια και χωρίς καμία λεκτική απόκλιση αποσπάσματα που περιέχονται στις προαναφερθείσες σελίδες του βιβλίου του αιτούντος.

Όμως η παράθεση αυτή σύντομων αποσπασμάτων, 30 περίπου σειρών συνολικά, σε ένα σύνολο 172 σελίδων από τις οποίες αποτελείται το βιβλίο του πρώτου των

καθ' ων, σε συνδυασμό και με το γεγονός ότι, αναφορικά με το πρώτο τουλάχιστον των αποσπασμάτων αυτών, που αναλύει τις λειτουργίες του πυρήνα ενός λειτουργικού συστήματος, πρόκειται για τεχνικά κείμενα περιγραφής ενός προϊόντος όπως είναι το λειτουργικό σύστημα το οποίο δεν αποτελεί πνευματικό δημιούργημα του αιτούντος, δε μπορεί να οδηγήσουν το Δικαστήριο στο σχηματισμό πιθανολόγησης ότι υφίσταται πράγματι προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας του αιτούντος.

Εξάλλου, αν και δε μνημονεύεται ιδιαίτερα στις παραπάνω σελίδες του έργου του πρώτου των καθ' ων αν τα παραπάνω αποσπάσματα λήφθηκαν από το βιβλίο του αιτούντος είναι δυνατή η διαπίστωση αυτή, με την αναδρομή στη γενική βιβλιογραφία η οποία παρατίθεται στο τέλος του βιβλίου του πρώτου των καθ' ων, όπου ρητά αναφέρεται και το βιβλίο του αιτούντος.

Τέλος η αντιγραφή και παράθεση των τριών αυτών αποσπασμάτων, τα οποία και όπως αναφέρθηκε αποτελούν αντικείμενο της παρούσης δίκης, που καταλαμβάνουν 30 περίπου σειρές, όπως προκύπτει τούτο από την αντιπαραβολή των δύο βιβλίων, δεν πιθανολογείται ότι μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στους επιστημονικούς και σπουδαστικούς κύκλους αναφορικά με τη γνησιότητα και την πνευματική πατρότητα του βιβλίου του αιτούντος.

Με βάση τα παραπάνω, δεν πιθανολογείται ότι οι ενέργειες των καθ' ων συνιστούν παραβίαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας και αθέμιτου ανταγωνισμού, γι' αυτό και η ένδικη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Το Δικαστήριο που επιλήφθηκε την κριθείσα δυνάμει της παραπάνω απόφασης αίτηση, δέχτηκε ότι στο επίδικο βιβλίο του καθ' ου παρατίθενται αυτούσια και χωρίς λεκτική απόκλιση αποσπάσματα που περιέχονται στο βιβλίο του αιτούντος. Απέρριψε όμως την επίδικη αίτηση, με την αιτιολογία αφενός ότι πρόκειται για σύντομα αποσπάσματα, συνολικά 30 περίπου σειρών, και αφετέρου ότι πρόκειται για τεχνικά κείμενα τα οποία δεν αποτελούν πνευματικό δημιούργημα του αιτούντα. Επιπλέον, η σχολιαζόμενη απόφαση δέχθηκε ότι η αναφορά του βιβλίου του αιτούντος στη γενική βιβλιογραφία του βιβλίου του καθ' ου, αποτελεί «ένδειξη της πηγής» από την οποία λήφθηκαν τα επίδικα αποσπάσματα.
2. Ο νόμος 2121/93 προστατεύει ρητά τα έργα της επιστήμης, εφόσον αυτά αποτελούν πρωτότυπα πνευματικά δημιουργήματα. Ανάλογη διάταξη υπάρχει και στο άρθρο 2 παρ. 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης που μνημονεύει τα «επιστημονικά έργα» ανάμεσα στα έργα που προστατεύονται από τη Σύμβαση αυτή. Το κριτήριο προστασίας των επιστημονικών και τεχνικών κειμένων θα πρέπει να αναζητηθεί στην έννοια της «πρωτοτυπίας» του πνευματικού δημιουργήματος, η οποία αποτελεί και τη θεμελιώδη προϋπόθεση προστασίας ενός έργου από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας. Τα επιστημονικά κείμενα προστατεύονται από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας εφόσον αυτά είναι πρωτότυπα με την έννοια της στατιστικής μοναδικότητας, όταν δηλαδή με μεγάλη πιθανότητα αναμένεται ότι ο τρίτος δεν θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει παράλληλα το ίδιο έργο. Αντίθετα, δεν προστατεύονται τα έργα εκείνα που περιορίζονται στην απλή αναφορά επιστημονικών ανακαλύψεων και θεωριών, οι οποίες διατυπώνονται

με την αξίωση ότι ανταποκρίνονται στην αλήθεια και δεν έχουν το γνώρισμα της ατομικής ιδιομορφίας. Το στοιχείο δηλαδή που προσδίδει την πρωτοτυπία σε ένα επιστημονικό ή τεχνικό κείμενο δεν είναι το γνωστικό αντικείμενο του έργου, εφόσον βέβαια πρόκειται για επιστημονική ανακάλυψη ή θεωρία, αλλά ο τρόπος επεξεργασίας και ανάλυσης του γνωστικού αντικειμένου, καθώς και η διατύπωση του κειμένου.

Δεν μπορεί λοιπόν να αμφισβητηθεί η πρωτοτυπία ενός έργου εφόσον αυτό δεν περιορίζεται σε απλή παράθεση αυτονόητων αριθμών και συμβόλων, αλλά εμπεριέχει επιλογή, επεξεργασία και προσαρμογή του με μία ιδιαίτερη σειρά, έτσι ώστε να διαφοροποιείται από άλλα παρεμφερή έργα.

Με βάση τα παραπάνω, κρίθηκε ότι αποτελούν «πνευματικά δημιουργήματα», προστατευόμενα από το νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας, λεξικό ρημάτων αρχαίας ελληνικής γλώσσας, διδακτικά βιβλία Φυσικής του Γυμνασίου κτλ.

Έτσι λοιπόν, δύο συγγραφείς μπορούν να αναπτύξουν την ίδια επιστημονική θεωρία με τελείως διαφορετικούς τρόπους που να εμφανίζουν και οι δύο πρωτοτυπία. Συνεπώς, η ομοιότητα δύο τεχνικών ή επιστημονικών κειμένων δε μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός και μόνο ότι αυτά πραγματεύονται το ίδιο γνωστικό αντικείμενο. Κρίσιμη στην περίπτωση αυτή είναι η διαπίστωση για το αν υπάρχει δημιουργικό περιθώριο απόκλισης των συγγραφέων.

Αν δεχτούμε, όπως εσφαλμένα δέχεται δογματικά η σχολιαζόμενη απόφαση, ότι τα τεχνικά κείμενα δεν αποτελούν πνευματικό δημιούργημα, τότε αποκλείουμε την παρεχόμενη από το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας προστασία, σε μία μεγάλη κατηγορία έργων, επιστημονικά και τεχνικά κείμενα, για την οποία όμως ο νόμος έχει ρητά προβλέψει.

Μονομ. Πρωτοδ. Αθηνών 23218/1996

Πρόεδρος: Μιλτιάδης Σπυρόπουλος

Δικηγόροι: Μιχ. - Θεοδ. Μαρίνος, Χαρά Σαουνάτσου.

Αναπαραγωγή προγράμματος Η/Υ χωρίς άδεια του δικαιούχου, προσβολή πνευματικής ιδιοκτησίας. Προστασία περιστατικά.

Με την κρινόμενη αίτηση, οι αιτούσες εταιρίες ζητούν να υποχρεωθεί η καθ'ής να παύσει προσωρινά να προσβάλει τα δικαιώματά τους, πνευματικής ιδιοκτησίας, επί των αναφερόμενων στην αίτηση προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, με την παράνομη, χωρίς την άδεια τους, αναπαραγωγή, χρήση και διάθεσή τους σε τρίτους.

Επίσης, να υποχρεωθεί η καθής να παύσει προσωρινά να χρησιμοποιεί, να αναπαραγάγει και να διαθέτει σε τρίτους, χωρίς την άδεια τους, παράνομα αντίγραφα των παραπάνω προγραμμάτων τους, να υποχρεωθεί η καθής να παραλείψει στο μέλλον κάθε προσβολή των δικαιωμάτων τους, πνευματικής ιδιοκτησίας, επί των επίδικων προγραμμάτων της. Έπειτα, με τους παραπάνω τρόπους ή με άλλους ανάλογους, να απειληθεί κατά της καθής για κάθε παράβαση του διατακτικού της απόφασης που θα εκδοθεί, χρηματική ποινή ενός εκατομμυρίου δραχμών υπέρ καθεμιάς από αυτές και να καταδικαστεί η καθής στα δικαστικά της έξοδα.

Η αίτηση, παραδεκτά εισάγεται για συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και είναι νόμιμη, σύμφωνα με το εφαρμοστέο Ελληνικό δίκαιο, στην έχουσα στοιχείο αλλοδαπότητας κρινόμενη διαφορά, λόγω της έδρας των αιτουσών εταιριών, με βάση τη διάταξη του άρθρου 67 παρ. 3 του ν. 2121/1993, με την οποίας ορίζεται ότι: «Η ένδικη προστασία διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ζητείται η προστασία».

Πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι αιτούσες εταιρείες είναι παραγωγοί προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών σε διεθνή κλίμακα και διανέμουν τα προϊόντα τους αυτά και στην Ελλάδα. Μεταξύ των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών της πρώτης απ' αυτές, ανήκουν και τα παρακάτω προγράμματα:

α) MS WINDOWS 95, προγράμματα λειτουργικού συστήματος.

β) MS WORD 7.0 FOR WINDOWS 95, πρόγραμμα επεξεργασίας κειμένων.

γ) MS EXCEL 7.0 FOR WINDOWS 95, λογιστικό πρόγραμμα.

δ) MS POWER POINT, πρόγραμμα κατασκευής παρουσιάσεων.

ε) MS BINDER, πρόγραμμα για την ταυτόχρονη επεξεργασία περισσότερων εφαρμογών.

Μεταξύ των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών της δεύτερης απ' αυτές, ανήκει και το πρόγραμμα AUTOCAD εκδ. 12.

Τέλος, μεταξύ των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών της τρίτης από αυτές, ανήκει και το πρόγραμμα LOTUS 1-2-3.

Η καθής είναι εταιρία εμπορίας ηλεκτρονικών υπολογιστών, εκτυπωτών, δισκετών, και προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, πρόσφατα αναπαρήγαγε προγράμματα των αιτουσών, χωρίς την άδεια τους, τα οποία

διαθέτει, ως δώρο, μαζί με τους υπολογιστές σε χρήστες και αγοραστές σε μεγάλη κλίμακα. Σύμφωνα με την έκθεση απογραφής του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Πειραιώς σε εκτέλεση της χορηγηθείσης, σύμφωνα με το άρθρο 64 του ν.2121/1993, από προσωρινής διαταγής του Δικαστή Μονομελούς Πρωτοδικείου, βρέθηκαν στο κατάστημα της καθής αποθηκευμένα σε σκληρούς δίσκους ηλεκτρονικών υπολογιστών, σε CD-ROM και σε δισκέτες, προγράμματα των αιτουσών εταιριών, τα οποία είναι κλεψίτυπα αντίγραφα.

Εξ άλλου, με την απόδειξη λιανικής πώλησης, η καθής πούλησε ένα ηλεκτρονικό υπολογιστή που συνοδεύονταν από προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών των αιτουσών, που είχαν αναπαραχθεί παράνομα από την καθής και παρέχονταν δωρεάν για τον πελάτη, χωρίς να παραδοθούν ούτε η άδεια χρήσης από τις αιτούσες, ούτε το εγχειρίδιο χρήσης των προγραμμάτων που συνοδεύουν πάντα τα γνήσια προγράμματά τους. Αυτά τα γεγονότα αποδεικνύουν την παράνομη, χωρίς την άδεια των αιτουσών, εγκατάσταση των προγραμμάτων τους, στο σκληρό δίσκο του υπολογιστή και στο CD-ROM.

Με βάση τα παραπάνω, πιθανολογήθηκε η παράνομη προσβολή από την καθής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας των αιτουσών επί των παραπάνω προγραμμάτων τους, με την εναποθήκευση, αναπαραγωγή, χρήση και διάθεσή τους σε τρίτους, χωρίς την άδεια των αιτουσών.

Συνεπώς, λόγω επικείμενου κινδύνου για τα συμφέροντα των αιτουσών, πρέπει να γίνει δεκτή η αίτηση, ως βάσιμη και κατ'ουσίαν, μη συντρέχοντος λόγου ανάκλησης της από 19.4.1996 προσωρινής διαταγής, διότι αυτή ήδη εκτελέστηκε και έτσι το τίμημα ανάκλησής της είναι χωρίς αντικείμενο. Εξ άλλου, πρέπει να ορισθεί προθεσμία για την άσκηση αγωγής για την κύρια υπόθεση, 30 μέρες από την επίδοση της απόφασης (άρθρο 693 ΚΠολΔ).

Μονομ. Πρωτοδ. Αθηνών 2264/1996

Δικαστής: Ιωάννης Μαρούδης, Πρωτοδίκης
Δικηγόροι: Μαρία Καρανάκη, Ιωάννης Φραγκούλης

Πνευματική ιδιοκτησία φωτογράφων. Προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας με την αντισυμβατική δημοσίευση φωτογραφιών σε περιοδικά, χωρίς την προηγούμενη συναίνεση και πληρωμή του δημιουργού φωτογράφου. Νόμω βάσιμο αποκλειστικά στις διατάξεις του ν.2121/1993. Η φωτογραφία δεν ανήκει στα έργα συνεργασίας ή τα συλλογικά ή τα σύνθετα έργα (άρθ.7 ν. 2121/1993). Καταδίκη στο διπλάσιο της αμοιβής (άρθ. 65 2 εδαφ. Β' ν.2121/1993) ως ελάχιστη αποζημίωση του δημιουργού.

Απεδείχθησαν, κατά την κρίση του δικαστηρίου, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Τον Σεπτέμβριο του 1994, στο "STUDIO" φωτογράφισης του φωτογράφου Π.Μ., ο οποίος είναι συνεργάτης του ενάγοντος, συναντήθηκε ο τελευταίος με τον Κ.Τ. Ο Κ.Τ. του είπε ότι ενεργεί για λογαριασμό του εναγομένου Ι.Π., ο οποίος είναι έμπορος υποδημάτων οίκων του εξωτερικού και θέλει να κάνει δύο διαφημιστικές φωτογραφήσεις για τα υποδήματα που εμπορεύεται, μία με θέμα γυμνό μοντέλο για να καταχωρηθεί στο περιοδικό ΚΑΙΚ του μηνός Οκτωβρίου 1994 και μια δεύτερη με θέμα τη φωτογράφιση των υποδημάτων και μοντέλων που θα κατεχωρείτο στο πρώτο τεύχος του περιοδικού "MADAME FIGARO".

Όπως καταθέτουν ο αυτήκοος μάρτυρας της συζητήσεως και κάτοχος του "STUDIO" Π.Μ, στην υπ' αριθμόν 510/24.10.1995 ένορκη βεβαίωση που έδωσε στη συμβολαιογράφο Αθηνών Φ.Π και ο μάρτυρας του ενάγοντος στο ακροατήριο Π.Κ., ο οποίος δεν ήταν μεν παρών στην προφορική συμφωνία μεταξύ ενάγοντος και Κ.Τ. συμμετείχε όμως στη φωτογράφιση ως κομμωτής και μακιγιέρ του γυναικείου μοντέλου, ρητά συμφωνήθηκε ότι η εξωτερική, διαφημιστική φωτογράφιση του γυμνού γυναικείου μοντέλου θα γινόταν για να καταχωρηθεί αποκλειστικά στο τεύχος υπ' αριθμόν 90, του μηνός Οκτωβρίου 1994, του περιοδικού 'ΚΛΙΚ'. Το περιεχόμενο αυτό της συμφωνίας επιβεβαιώνει εμμέσως, κατά την κρίση του Δικαστηρίου και ο ίδιος ο Κ.Τ.

Η αμοιβή που συμφωνήθηκε να καταβάλλει στον ενάγοντα ο εναγόμενος ήταν 125000 δρχ. πλέον Φ.Π.Α για κάθε μία φωτογράφιση. Η επίδικη, διαφημιστική φωτογράφιση έγινε στα Σπάτα Αττικής στις αρχές Σεπτεμβρίου 1994. Απεικονίζεται ένα γυμνό γυναικείο μοντέλο, με την πλάτη γυρισμένη στο φακό, φορώντας μόνο δερμάτινες μπότες, κρατώντας με το αριστερό χέρι στον ώμο μία τσάντα, που γράφει τις λέξεις 'JOE SANCHEZ', ενώ με το δεξί χέρι κάνει ωτοστόπ σε μία μοτοσυκλέτα που διακρίνεται σε δεύτερο πλάνο, στο βάθος ενός χωμάτινου δρόμου, στη μέση του οποίου στέκεται το μοντέλο.

Η όλη οργάνωση και εκτέλεση της φωτογράφισης έγινε από τον ενάγοντα επαγγελματία φωτογράφο. Αυτός επέλεξε το χώρο (Σπάτα), βρήκε τη μοτοσυκλέτα τύπου 'HARLEY' που απεικονίζεται στη φωτογραφία, έφερε το μακιγιέρ Ε.Κ και κατηύθυνε το μοντέλο, για το πώς θα στηθεί μπροστά στη φωτογραφική μηχανή. Αυτό καταθέτουν αμφότεροι οι προαναφερθέντες, Π.Μ και Π.Κ Ο τελευταίος αυτός όπως και ο ίδιος ο Κ.Τ. καταθέτουν ακόμη ότι η ιδέα της φωτογράφισης ανήκει στον Κ.Τ. αλλά κατά πάγια αρχή του δικαίου της πνευματικής ιδιοκτησίας, αντικείμενο της προστασίας είναι η μορφή και όχι η ιδέα που περιέχεται σε ένα πνευματικό δημιούργημα.

Επομένως ο ισχυρισμός του εναγόμενου περί ελλείψεως ενεργητικής νομιμοποίησης του ενάγοντος, καθόσον στη φωτογράφιση συνέπραξε ως δημιουργός, με αποτέλεσμα, αν ο ισχυρισμός αποδεικνύονταν βάσιμος να προέκυπτε έργο συνεργασίας, κατά τα προεκτεθέντα και ο Κ.Τ., πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Η δεύτερη διαφημιστική φωτογράφιση έγινε απ 'τον ενάγοντα στο Πέραμα Αττικής. Τα φιλμ που τράβηξε, τα παρέδωσε στον εναγόμενο και αυτός του κατέβαλε τη συμφωνηθείσα αμοιβή των 250.000 δρχ πλέον ΦΠΑ 18% σύμφωνα με το τιμολόγιο παροχής υπηρεσιών, δηλ. 295.000 δρχ.

Το καλύτερο απ 'τα σλάιτς που παραδόθηκαν στον εναγόμενο, δημοσιεύτηκε σαν ολοσέλιδη διαφημιστική καταχώριση στο περιοδικό ΚΛΙΚ μηνός Οκτωβρίου του 1994, κατά παράβαση όμως της συμφωνίας των διαδίκων περί αποκλειστικής καταχώρισης στο ανωτέρω τεύχος. Δηλαδή παράνομα και υπαίτια, ο εναγόμενος δημοσίευσε τη φωτογραφία με θέμα: «γυμνό μοντέλο», σε ολοσέλιδη, διαφημιστική καταχώριση κάθε φορά και στο τεύχος υπ 'αριθμόν 24 του μηνιαίου περιοδικού COLT καθώς και στα τεύχη υπ 'αριθμόν 940 και 941 του εβδομαδιαίου περιοδικού ΑΘΗΝΟΡΑΜΑ. Με τον τρόπο αυτό ο εναγόμενος προσέβαλε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του ενάγοντος επί της συγκεκριμένης φωτογραφίας παράνομα και υπαίτια, καθόσον ο ενάγων δεν συναίνεσε στην τέλεση των πράξεων αυτών.

Κατά συνέπεια η κρινόμενη αγωγή πρέπει να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη και να επιβληθούν σε βάρος του εναγόμενου οι αιτούμενες κυρώσεις του άρθρου 65 ν. 2121/1993. Ειδικότερα, πρέπει να υποχρεωθεί ο εναγόμενος:

- Να καταβάλει ως αποζημίωση στον ενάγοντα το διπλάσιο της συμφωνηθείσης, ως ανωτέρω, αμοιβής (125.000 δρχ.) για κάθε μία από τις τρεις παράνομες δημοσιεύσεις, δηλ. 750.000 δρχ.
- Να καταβάλλει στον ενάγοντα ως ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που αυτός υπέστη από την σε βάρος του αδικοπραξία, το αιτούμενο ποσό των 200.000 δρχ., το οποίο το Δικαστήριο, σταθμίζοντας τις συνθήκες τέλεσης της αδικοπραξίας, κρίνει εύλογο, σύμφωνα με το άρθρο 932 ΑΚ.
- Να αναγνωρίσει το δικαίωμα του ενάγοντος ως πνευματικού δημιουργού της παραπάνω διαφημιστικής φωτογράφισης γυμνού μοντέλου και
- Να παραλείπει στο μέλλον οποιαδήποτε προσβολή της πνευματικής του ιδιοκτησίας επί της φωτογράφισης αυτής, για κάθε παράβαση δε, να απειληθεί σε βάρος του εναγόμενου χρηματική ποινή 300.000 δρχ. και προσωπική κράτηση ενός μηνός.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ανωτέρω εμπειριστατωμένη απόφαση αντιμετώπισε επιτυχώς και με πλήρεις σκέψεις προβλήματα σχετικά με την προστασία των φωτογραφιών και των φωτογράφων κατά το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Είναι αξιοσημείωτο ότι το βάσιμο της αγωγής βασίστηκε αποκλειστικά στο αυτόνομο σύστημα προστασίας – κυρώσεων του ν. 2121/1993 για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα, χωρίς δηλαδή επίκληση της συμπληρωματικής εφαρμογής των αντίστοιχων διατάξεων του ΑΚ.

Ορθά περαιτέρω η σχολιαζόμενη απόφαση, έκρινε ότι οι φωτογραφίες δεν ανήκουν στα σύνθετα ή συλλογικά ή και έργα συνεργασίας του άρθρου 7ν. 2121/1993 και, τέλος, ορθά εφάρμοσε την καινοτόμο διάταξη του άρθρου 65 παρ. 2 ν. 2121/1993 για την ελάχιστη αποζημίωση του δημιουργού χωρίς καμιά απόδειξη περί της πραγματικής του ζημιάς.

Μον. Πρ. Θεσ. 11720/1996

Δικαστής : Αχιλλέας Παζαρούλας.

Δικηγόροι : Κ. Τζοβάρια, Κ. Πολυζωνόπουλος – Κ. Δημόπουλος.

Πνευματική ιδιοκτησία. Δημιουργός οπτικοακουστικού έργου μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο και ειδικότερα ο σκηνοθέτης αυτού. Μόνον οι δημιουργοί έργων μπορούν να αναθέτουν σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και προστασίας, τη διαχείριση ή την προστασία του περιουσιακού τους δικαιώματος ή των εξουσιών που απορρέουν από αυτό. Για να είναι νόμιμη και ορισμένη η αίτηση ασφαλιστικών μέτρων ή η αγωγή με την οποία ζητείται η απαγόρευση στο μέλλον τέλεσης πράξεων που θα αποτελούσαν προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας των δημιουργών, θα πρέπει να αναφέρεται ότι οι δημιουργοί των συγκεκριμένων έργων έχουν αναθέσει στο συγκεκριμένο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και προστασίας τη διαχείριση ή την προστασία του περιουσιακού τους δικαιώματος ή των εξουσιών που απορρέουν από αυτά.

Στην προκειμένη περίπτωση η αιτούσα ισχυρίζεται, με την κρινόμενη αίτησή της, τα ακόλουθα: Ότι αυτή είναι αστική εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα με νομική προσωπικότητα, έχει δε συσταθεί νόμιμα.

Ότι με την αναφερόμενη στην αίτηση υπουργική απόφαση έχει αναγνωριστεί ως οργανισμός συλλογικής προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ότι εταιρικός σκοπός της αιτούσας, σύμφωνα με το καταστατικό της, είναι η συλλογική προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας των μελών της επί των κινηματογραφικών ταινιών, τηλεοπτικών προγραμμάτων, βιντεοκασετών και όλων των μορφών οπτικοακουστικών εγγράφων. Ειδικότερα η προστασία εναντίον κάθε παράνομης ή αυθαίρετης αντιγραφής, συναλλαγής, επίδειξης, προβολής, μεταδόσεως διά της τηλεόρασης ή δορυφόρου και οποιουδήποτε άλλου μέσου ή χρήσεως καθ'οιονδήποτε τρόπο περιλαμβανομένων της λήψεως νόμιμων μέτρων για λογαριασμό των μελών της τα οποία της έχουν αναθέσει την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας των έργων τους.

Επίσης, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι έχει ως μέλη της τις αμερικανικές εταιρίες που κατονομάζει στην αίτησή της και οι οποίες είναι παραγωγοί και εκμεταλλεύτριες των οπτικοακουστικών έργων που κατονομάζονται στην αίτηση.

Επιπλέον, ισχυρίζεται ότι η καθ' ης, μέσω του τηλεοπτικού σταθμού που λειτουργεί στην περιοχή της Θεσσαλονίκης, εξέπεμψε και συνεχίζει να εκπέμπει παρανόμως και χωρίς άδεια των δικαιούχων τις τηλεοπτικές ταινίες που κατονομάζει στην αίτησή της.

Με βάση τα περιστατικά αυτά ζητεί να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα και ειδικότερα να απαγορευθεί στην καθ' ης στο μέλλον η τέλεση πράξεων που θα αποτελούσαν προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας των μελών της αιτούσας και ειδικότερα η προβολή των τηλεοπτικών ταινιών που μνημονεύει στο ιστορικό της αίτησής της.

Τέτοιο περιεχόμενο και αίτημα έχοντας η κρινόμενη αίτηση, πρέπει να απορριφθεί ως μη νόμιμη, γιατί η αιτούσα δεν εκθέτει ποιοι είναι οι πνευματικοί δημιουργοί, δηλαδή σκηνοθέτες των παραπάνω ταινιών που μνημονεύει στην αίτησή της και αν αυτοί με σχετική σύμβαση ή κατόπιν σχετικής έγγραφης πληρεξουσιότητας της έχουν αναθέσει τη διαχείρισή ή την προστασία των έργων τους, ή αν οι παραπάνω εταιρίες είναι δικαιούχοι συγκεκριμένων δημιουργών συγκεκριμένων ταινιών.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί και να καταδικαστεί η αιτούσα στη δικαστική δαπάνη της καθ' ης.

Πρόεδρος : Α. Ξένος

Δικηγόροι : Κ. Καραμανλής, Α. Μικρούλεα, Δ. Σταμούλης, Α. Χιωτέλλης, Π. Σταυριανός, Α. Κωνσταντινίδης

Πνευματική ιδιοκτησία. Αντικείμενο προστασίας. Διάκριση μορφής και ιδέας. Οπτικοακουστικό έργο. Σενάριο. Υποβολή γραπτής πρότασης. Απομίμηση ή αντιγραφή.

Αντικείμενο καταρχήν προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας είναι η μορφή και όχι η ιδέα που περιέχεται σε ένα πνευματικό δημιούργημα, εκτός αν η τελευταία πάρει κάποια μορφή. Μόνη η υποβολή γραπτής πρότασης από πλευράς ιδέας ως προς την πλοκή, το σχεδιασμό της υπόθεσης, τον τρόπο μεταφοράς του βιβλίου και την σκιαγράφηση των χαρακτήρων, δε συνιστά πνευματικό έργο με την έννοια του σεναρίου οπτικοακουστικού έργου ή της συγγραφής της ιστορίας, εκτός αν υπάρχει απομίμηση ή αντιγραφή του άνω έργου, όπως είναι η πλοκή, η υπόθεση του έργου, η αλληλουχία των σκέψεων ή εικόνων, η διάρθρωση και ανάπτυξη των διαλόγων ή των μελωδιών.

Στην προκειμένη περίπτωση, δεν πιθανολογήθηκε ότι ο αιτών είναι ως σκηνοθέτης, πνευματικός δημιουργός ολοκληρωμένου οπτικοακουστικού έργου, δηλαδή τηλεοπτικής σειράς σε αυτοτελή επεισόδια γραμμένης σε ταινία μαγνητική, ούτε ότι ο αιτών, έχει γράψει το σενάριο τέτοιας τηλεοπτικής σειράς κατά μεταφορά σε τηλεοπτικό έργο του βιβλίου με τον τίτλο Κ. Ελλάς.

Πιθανολογήθηκε ότι είχε συνεργαστεί ο αιτών με των άνω μάρτυρα Σ. και με τον επίσης συγγραφέα σεναριογράφο Ε.Κ καθώς και τον Ι.Τ που συνέγραψαν τα σενάρια για δύο επεισόδια μεταφοράς σε τηλεοπτική σειρά του βιβλίου Κ. Ελλάς του άνω δημοσιογράφου, τα δικαιώματα της τηλεοπτικής μεταφοράς του οποίου είχε η τηλεοπτική εταιρία Α. Τ. V ΑΕ και για την οποία είχε υποβάλει ο αιτών γραπτή πρόταση στην εταιρία, στην οποία περιέγραφε τον τρόπο μεταφοράς και τους βασικούς χαρακτήρες αυτής της τηλεοπτικής σειράς.

Έτσι, δεν δικαιούται ο αιτών να ζητήσει προστασία ως αρχικός δημιουργός της πνευματικής ιδιοκτησίας σε οπτικοακουστικό έργο κατά το άρθρο 9 του ν. 2121/1993 αφού δεν δημιουργήθηκε η τηλεοπτική σειρά ούτε έγινε εγγραφή των επεισοδίων σε μαγνητική ταινία,

Ούτε πάλι, δύναται να ζητήσει προστασία ο αιτών ως παραγωγός με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή οπτικοακουστικού έργου και στον οποίο να ανήκει το περιουσιακό δικαίωμα εκμετάλλευσης της πνευματικής ιδιοκτησίας, κατόπιν συμβάσεων με όλους τους άλλους πνευματικούς δημιουργούς που συνεργάστηκαν στη δημιουργία του οπτικοακουστικού έργου και είναι οι αρχικοί δικαιούχοι σε αυτό, αφού δεν προκύπτει ότι με έγγραφες συμβάσεις είχαν μεταβιβαστεί σ' αυτόν τα πνευματικά δικαιώματα από τους άλλους πνευματικούς δημιουργούς αυτού του συλλογικού έργου και ειδικότερα από τους σεναριογράφους.

Δεν προκύπτει επίσης, ότι έχουν γραφτεί περισσότερα από δύο σενάρια για δύο μόνο από τα αυτοτελή επεισόδια της τηλεοπτικής σειράς, που είχε αναλάβει να πραγματοποιήσει ο αιτών και αυτά μπορούν να θεωρηθούν ως αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας είτε του σκηνοθέτη, είτε των ίδιων των σεναριογράφων που έγραψαν τα σενάρια των πρώτων επεισοδίων και σχεδίασαν την εξέλιξη της υπόθεσης. Μόνη η υποβολή πρότασης προς τον διευθυντή παραγωγής του ελληνικού προγράμματος του τηλεοπτικού σταθμού Α.Τ. V ΑΕ, ήτοι της γραπτής πρότασης με την άποψή του από πλευράς ιδέας ως προς την πλοκή και το σχεδιασμό της υπόθεσης της εν λόγω τηλεοπτικής σειράς και τη σκιαγράφηση των χαρακτήρων των βασικών

πρωταγωνιστών, δεν συνιστά πνευματικό έργο με την έννοια της συγγραφής της ιστορίας ή του σεναρίου οπτικοακουστικού έργου.

Ενδέχεται να θεωρηθεί ότι η γραπτή πρόταση, που υπέβαλε ο αιτών στην εταιρία για το πως αντιλαμβανόταν τη μεταφορά σε τηλεοπτική σειρά του βιβλίου Κ. Ελλάς του προαναφερθέντος δημοσιογράφου, ήταν έργο γραπτού λόγου, αν και δευτερογενές ως στηριζόμενο σε κείμενο άλλου δημιουργού, ανεξάρτητα από το μέσο και τον τρόπο εξωτερικεύσής του.

Γίνεται δεκτό ότι προσβάλλονται ως δημιουργήματα πνευματικής ιδιοκτησίας οι πρωτότυπες εισφορές του πνευματικού δημιουργού, όσον αφορά την πλοκή, την υπόθεση, την αλληλουχία σκέψεων ή εικόνων, που εξακολουθούν να υπάρχουν σε κάποιο έργο από εκείνον που είτε απομιμείται είτε εκμεταλλεύεται το ξένο έργο στην ίδια ακριβώς μορφή, που του έδωσε ο δημιουργός του αλλά και από αυτόν που αλλάζει μερικά από τα στοιχεία του έργου διασκευάζοντάς το.

Επίσης, δεν προκύπτει ότι ήλθαν οι καθ'ων σε απομίμηση ή αντιγραφή του άνω έργου του αιτούντος ως δημιουργήματος λόγου από το ότι συμφώνησαν οι τρεις πρώτες των καθ'ων να προχωρήσουν στην κοινή παραγωγή τηλεοπτικής σειράς 26 επεισοδίων με τον τίτλο Ε.

Υπάρχουν αμφιβολίες για την πρωτοτυπία της απόδοσης κατά τον αιτούντα κατά τα αναφερόμενα στην πρότασή του σε τηλεοπτική του σειρά του υπό μεταφορά βιβλίου με την μέσω της δράσης ομάδα δημοσιογράφων αντιμετώπιση των θεμάτων κοινωνικής πραγματικότητας.

Συγκρότηση ομάδας δημοσιογράφων μαζικών μέσων ενημέρωσης που δρουν σε κάθε επεισόδιο ως ιδιωτικοί αστυνομικοί ή ως άλλοθι ειδήμονες σε θέματα που άπτονται αρμοδιοτήτων ιατρών, αστυνομίας, δικαστηρίων ή ψυχολογίας είναι γνωστή μέθοδος από τηλεοπτικές σειρές αμερικάνικης παραγωγής που προβλήθηκαν στην Ελλάδα για τις οποίες έκανε λόγο στην κατάθεσή του ο μάρτυρας των καθ'ων, που δεν αρνήθηκε την ύπαρξη ομοιοτήτων της ήδη προβαλλόμενης τηλεοπτικής σειράς με τον τίτλο Ε., με την ιδέα της ανάπτυξης της σειράς, που επρόκειτο να ετοιμάσει ο αιτών, ως προς τη συγκρότηση της δημοσιογραφικής ομάδας που κινητοποιούνται για εξασφάλιση προβολής.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 1200/1996

Πρόεδρος : Μ. Πινακούλας

Δικηγόροι : Θ. Γούσιος, Α. Τσιρώνης

Λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά έργα. Σχέδια και υποδείγματα κατασκευών. Προστασία.

Τα σχέδια και υποδείγματα κατασκευών, αν και δε μπορούν να χαρακτηρισθούν δημιουργήματα τέχνης εκ του ότι η μορφή τους δεν εκφράζει κάποιο πνευματικό περιεχόμενο, προστατεύονται ως καλλιτεχνικά έργα κατά τη σύμβαση της Βέρνης, εκτός αν στη χώρα που ζητείται η προστασία τους, παρέχεται ειδική προστασία.

Από τις καταθέσεις των μαρτύρων Α.Α. και Ν.Τ., που εξετάστηκαν στο ακροατήριο, πιθανολογούνται κατά την κρίση του Δικαστηρίου τα ακόλουθα: Η πρώτη των αιτουσών ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "L.S. AE" που εδρεύει στη

Δανία από το 1950 μέχρι σήμερα και ασχολείται με την κατασκευή και εμπορία πλαστικών στοιχείων παιδικών κατασκευών τα οποία ειδικότερα διαθέτει στην παγκόσμια και ελληνική αγορά με τη μορφή συναρμολογημένων παιχνιδιών. Μεταξύ των πλαστικών στοιχείων που παράγει η εν λόγω αιτούσα περιλαμβάνονται και τα εξής:

- τούβλο 2x2 σχήματος τετραγώνου, με διαστάσεις πλευράς 15 χιλ. και ύψους 1 χιλ. του μέτρου με τέσσερις κυλινδρικές προεξοχές συναρμολογήσεων στο πάνω τμήμα του, ύψους 2 και διαμέτρου 5 χιλστ. του μέτρου υπό τον κωδικό αριθμό 3003,
- τούβλο 2x4 σχήματος ορθογωνίου παραλληλεπίπεδου με διαστάσεις μήκους 63, πλάτους 31 και ύψους 19 χιλστ. του μέτρου που φέρει οχτώ κυλινδρικές προεξοχές συναρμολογήσεως στο πάνω τμήμα του, ύψους 5 και διαμέτρου 9 χιλστ. του μέτρου, υπό τον κωδικό αριθμό 3011....

Τα ένδικα σχέδια εμφανίζουν οπωσδήποτε κατά την κρίση του δικαστηρίου, πρωτοτυπία και δική τους ατομικότητα γιατί έχουν συγκεκριμένες διαστάσεις και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που τα καθιστούν διαφορετικά από τα άλλα προηγούμενα παρεμφερή σχεδιάσματα και γι' αυτό αποτελούν σύμφωνα με το άρθρο 2 παρ.1 της Διεθνούς Σύμβασης της Βέρνης όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα, έργα εφαρμοσμένης τέχνης.

Αλλά και στην περίπτωση που τα δημιουργήματα αυτά δεν θεωρούνταν έργα εφαρμοσμένης τέχνης και πάλι προστατεύονται ως καλλιτεχνικά έργα κατά την παρ. 7 του ίδιου άρθρου της παραπάνω Σύμβασης εφόσον για τα σχέδια αυτά δεν παρέχονταν στην Ελλάδα όπως μέχρι πρότινος ειδική προστασία.

Ήδη όμως όπως και παραπάνω εκτίθεται παρέχεται τέτοια ειδική προστασία στην ημεδαπή με βάση τις διατάξεις του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας άρθρο 2 παρ.1 του ν. 2121/1993) αλλά και εκείνες του νόμου περί σημάτων (άρθρο 1 του ν. 2234/1994). Επομένως, οι αντίθετοι περί των ανωτέρω ισχυρισμοί των καθ' ων, κρίνονται απορριπτέοι ως αβάσιμοι.

Περαιτέρω προέκυψε ότι η πρώτη αιτούσα με απόφαση της διοικητικής επιτροπής σημάτων του Υπουργείου Εμπορίου, απέκτησε την άδεια για αποκλειστική χρήση του σήματος της δεύτερης αιτούσας που έγινε δεκτό με την αμετάκλητη απόφαση της διοικητικής επιτροπής σημάτων και αποτελείται από την απεικόνιση του σχεδίου ενός πλαστικού τούβλου χρώματος ερυθρού, σχήματος ορθογωνίου παραλληλεπίπεδου με 8 κυλινδρικές προεξοχές στο επάνω τμήμα του, κατανεμημένες συμμετρικά σε δύο σειρές των 4 προεξοχών η κάθε μία. Το σήμα αυτό το οποίο ισχύει και προστατεύεται στην Ελλάδα, έχει την άδεια να το χρησιμοποιήσει η δεύτερη αιτούσα, η οποία επιπροσθέτως κατέθεσε, ως σήμα την απεικόνιση διαφορών, εκ των προαναφερομένων στοιχείων συναρμολογούμενου παιχνιδιού, το οποίο και έγινε δεκτό με την απόφαση της επιτροπής σημάτων.

Οι αιτούσες των οποίων τα εμπορεύματα με τα προαναφερόμενα ιδιαίτερα διακριτικά γνωρίσματα και διακρινόμενα από τα παραπάνω σήματα, κατάστησαν ευρέως γνωστά στην Ελληνική αγορά, πληροφορήθηκαν πρόσφατα και διαπίστωσαν στη συνέχεια, ότι η πρώτη των καθ' ων, διαθέτει στην Ελληνική αγορά πλαστικά στοιχεία συναρμολογούμενων παιδικών παιχνιδιών παρόμοια με τα παραπάνω αναφερόμενα.

Ειδικότερα τα πλαστικά αυτά στοιχεία των καθ' ων, είναι πανομοιότυπα με εκείνα των αιτουσών, αφού όλα τα διακριτικά στοιχεία ταυτίζονται με εκείνα των τελευταίων. Με τις ενέργειές των αυτές, από τις οποίες αναμφίβολα δημιουργείται παραπλάνηση και σύγχυση στο καταναλωτικό κοινό ως προς την προέλευση των προϊόντων των, οι καθ' ων αίτηση προσβάλουν παραπάνω το δικαίωμα της

πνευματικής ιδιοκτησίας της πρώτης των αιτουσών για αποκλειστική χρήση των προαναφερόμενων σημάτων και διακριτικών γνωρισμάτων τους, ενώ παράλληλα ανταγωνίζονται την πρώτη αιτούσα αθέμιτα και εναντίον των χρηστών ηθών, κατά τρόπο που μπορεί να προκαλέσει σύγχυση στο καταναλωτικό κοινό ως προς την προέλευση των προϊόντων των καθ' ων, και το τελευταίο παραπλανώμενο να αγοράσει προϊόντα αυτών, υπολαμβάνοντας ότι προμηθεύεται προϊόντα της εν λόγω αιτούσας, με άμεση συνέπεια τη ζημιά αυτής από τη μείωση της καταναλώσεως των προϊόντων της.

Οι ισχυρισμοί των καθ' ων ότι τα ένδικα σχέδια και η ιδέα κατασκευής των προαναφερομένων πλαστικών παιδικών κατασκευών ήταν γνωστά από το απώτερο παρελθόν, δεν κρίνονται βάσιμοι, αφού τα στοιχεία των αιτουσών, όπως και παραπάνω εκτίθεται, είναι πρωτότυπα, και δεν προσομοιάζουν ως προς τις διαστάσεις, τα "κουμπώματα" και τον τρόπο της εν γένει συναρμολογήσεως με τα στοιχεία που κυκλοφορούσαν κατά το παρελθόν, ενώ τα στοιχεία των καθ' ων ταυτίζονται, ως προς τις διαστάσεις και τον τρόπο συναρμολογήσεως, με εκείνα των αιτουσών.

Κατόπιν αυτών, το δικαστήριο δέχεται την αίτηση ως ουσιαστικά βάσιμη και εξαναγκάζει τους καθών στην απόσυρση των επίδικων σχεδίων και κατασκευών από την ελληνική αγορά.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 9122/1996

Πρόεδρος: Γ. Χοϊμές

Πνευματική ιδιοκτησία. Προστασία προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Προσβολή του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας υφίσταται στην περίπτωση παράνομης αντιγραφής προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, ήτοι σε κάθε αναπαραγωγή, εναποθήκευση ή κατοχή και χρήση αυτού άνευ άδειας του δικαιούχου.

Πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα περιστατικά: Οι αιτούσες εταιρίες είναι παραγωγοί προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών σε διεθνή κλίμακα και διανέμουν τα προϊόντα τους αυτά μεταξύ άλλων χωρών και στην Ελλάδα. Τα προϊόντα τους αυτά είναι τυποποιημένα προγράμματα με εφαρμογή σε πολλούς κλάδους τεχνικής και οικονομικής δραστηριότητας, αποτελούν διεθνώς βασικά προγράμματα λειτουργίας πολλών σύγχρονων επιχειρήσεων, οι οποίες εργάζονται με ηλεκτρονικούς υπολογιστές.

Μεταξύ των πλέον γνωστών προγραμμάτων Η/Υ της πρώτης εξ αυτών ανήκει και το πρόγραμμα λειτουργικού συστήματος windows 95 το οποίο κυκλοφόρησε στην Ελληνική αγορά τον Αύγουστο του 1995. Μεταξύ των προγραμμάτων που έχει σχεδιαστεί και διαθέτει στην αγορά η δεύτερη εξ-αυτών, ανήκει και το πρόγραμμα Lotus Organiser με μεγάλη κυκλοφορία και διάδοση.

Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί ουσιαστικά ένα είδος ηλεκτρονικής ατζέντας του χρήστη, στο οποίο καταχωρούνται ραντεβού, έξοδα, έσοδα, τηλέφωνα, σημειώσεις ή οποιοσδήποτε άλλες προσωπικές πληροφορίες του χρήστη. Το πρόγραμμα αυτό περιέχει επίσης και εορτολόγιο και περιλαμβάνει 1,5 μεγαμπάϊτ στο σκληρό δίσκο. Τέλος, μεταξύ των προγραμμάτων Η/Υ της τρίτης των εξ αυτών ανήκει και το πρόγραμμα 3D STUDIO το οποίο είναι τρισδιάστατο σχεδιαστικό πρόγραμμα για τη δημιουργία φωτορεαλιστικών μοντέλων και κίνησης.

Το πρόγραμμα επίσης χρησιμοποιείται και για εγγραφές σε video, παραγωγή διαφημιστικών spot, μέχρι σήμερα έχει κυκλοφορήσει σε τέσσερις εκδόσεις και σήμερα διατίθεται στο εμπόριο μόνο η τέταρτη έκδοσή του. Αποτελείται από πέντε υποπρογράμματα και καταλαμβάνει 20 μεγαμπάϊτ. Παράλληλα η πρώτη των καθ' ύλην εταιρία η οποία διατηρεί κατάστημα λιανικής πώλησης ηλεκτρονικών υπολογιστών, δισκετών και προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, κυρίως μέσω του δεύτερου καθ' ύλην, αναπαράγει προγράμματα των αιτούντων, χωρίς την άδεια τους τα οποία διαθέτει στους αγοραστές σε μεγάλη κλίμακα και σε πολύ χαμηλότερες τιμές.

Στη συνέχεια σύμφωνα με την έκθεση απογραφής του δικαστικού επιμελητή του Πρωτοδικείου Πειραιώς σε εκτέλεση της χορηγηθείσης διαταγής πληρωμής, βρέθηκαν στο κατάστημά της αποθηκευμένα στους σκληρούς δίσκους H/Y, σε CD-ROM και σε δισκέτες τα προγράμματα των αιτούντων εταιριών, τα οποία ήταν κλεισίτυπα αντίγραφα.

Η α' καθής εταιρία δεν αρνείται την εναποθήκευση των προγραμμάτων αυτών στους υπολογιστές της, πλην όμως αρνείται την χρησιμοποίησή των εν λόγω προγραμμάτων, πράγμα όμως το οποίο δεν είναι πειστικό, διότι αν δεν χρησιμοποιούσε τα εν λόγω προγράμματα τότε δεν υπήρχε λόγος να τα εναποθηκεύσει στους υπολογιστές της.

Με βάση τα παραπάνω, πιθανολογήθηκε αρκετά η παράνομη προσβολή υπό της καθής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας επί των παραπάνω προγραμμάτων δια της αναπαραγωγής, εναποθήκευσης και χρήσης των χωρίς την άδεια της δικαιούχου και συνεπώς λόγω επικείμενου κινδύνου για τα συμφέροντα της αιτούσας η αίτηση αυτή πρέπει να γίνει δεκτή. Τα δικαστικά έξοδα των διαδικιών πρέπει να συμψηφιστούν λόγω εύλογης αμφιβολίας της καθής ως προς την έκβαση της δίκης.

Μον. Πρ. Θεσ 24743/1996

Δικαστής : Πηνελόπη Σεραφείμη.

Δικηγόροι : Ε. Χατζόπουλος – Α. Ηρακλείδης

Κατάσχεση ειδικών περιουσιακών στοιχείων. Δικαίωμα, δεκτικό κατασχέσεως, είναι και το δικαίωμα επί του σήματος επιχειρήσεως. Προϋποθέσεις αναγκαστικής κατασχέσεως σήματος. Δυνατότητα του δικαστηρίου να μην επιτρέψει την κατάσχεση, αν κρίνει ότι είναι δύσκολο να γίνει η εκτέλεση, ή ότι το αποτέλεσμα της θα είναι ασύμφορο. Ως δυσχέρεια της εκτελέσεως νοείται η δυσχέρεια ως προς την αξιοποίηση του δικαιώματος και όχι η απλή δυσκολία διενέργειας των επιμέρους πράξεων εκτελέσεως. Ασύμφορο δε χαρακτηρίζεται το αποτέλεσμα της, όταν προβλέπεται ότι δεν επαρκεί για να ικανοποιήσει το δανειστή, λαμβάνοντας υπ' όψη και την προσβολή των αντίστοιχων δικαιωμάτων του οφειλέτη.

Με την κρινόμενη αίτηση, η αιτούσα ισχυρίζεται με βάση τις με αριθμούς 7446/96 και 8943/96 διαταγές πληρωμής των δικαστών του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ότι αν και απέδωσαν αντίγραφα των εκτελεστών απογραφών με επιταγή προς εκτέλεση, εντούτοις η καθ' ης αρνείται να ικανοποιήσει τις αξιώσεις της, ότι όλα τα περιουσιακά στοιχεία της οφειλέτιδας, ανώνυμης εταιρείας, είναι υποθηκευμένα και κατασχεμένα, το μόνο δε περιουσιακό στοιχείο το οποίο δεν έχει κατασχεθεί μέχρι σήμερα, είναι οι τίτλοι των εφημερίδων «Μ.» και «Θ.» και των περιοδικών «Ε.», «Τ.» και «Ε.», των οποίων δικαιούχος είναι η καθ' ης, οι οποίοι αποτελούν και το μόνο πρόσφορο μέσο εκτελέσεως.

Ζητεί δε να διαταχθεί, με απόφαση του Δικαστηρίου, η κατάσχεση των ειδικών περιουσιακών στοιχείων των σημάτων και συγκεκριμένα των τίτλων των ως άνω εφημερίδων και περιοδικών, να διαταχθεί η εκποίηση αυτών με αναγκαστικό πλειστηριασμό, οριζόμενης ταυτόχρονα ως υπαλλήλου επί του πλειστηριασμού της συμβολαιογράφου Θεσσαλονίκης Μ.Κ.-Σ.

Η αίτηση αρμόδια εισάγεται για να συζητηθεί ενώπιον του δικαστηρίου, το οποίο είναι αρμόδιο καθ' ύλη και κατά τόπο κατά την ειδική διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας και είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις ως άνω διατάξεις και στο ν. 2239/94 «περί σημάτων». Πρέπει λοιπόν να εξετασθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

Από την ένορκη κατάθεση του μάρτυρος αποδείξεως που εξετάσθηκε στο ακροατήριο, τα έγγραφα που οι διάδικοι προσκομίζουν και επικαλούνται και από τις ομολογίες που συνάγονται από τις προτάσεις τους, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα:

Η αιτούσα Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, κατάρτισε με την καθ' ης ανώνυμη εταιρεία, με την επωνυμία «Ι.Β. ΑΕ», σύμβαση πιστώσεως δι' ανοικτού λογαριασμού, μετά το κλείσιμο της οποίας προέκυψαν χρεωστικά υπόλοιπα κατάλοιπα σε βάρος της καθ' ης, για τα οποία εκδόθηκαν διαταγές πληρωμής των Δικαστών του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, σύμφωνα με τις οποίες υποχρεώθηκε η καθ' ης να πληρώσει ποσό Χ δρχ. για κεφάλαιο με τους νόμιμους τόκους υπερημερίας που ισχύουν για τις τραπεζικές συναλλαγές.

Περαιτέρω προέκυψε, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, ότι η ενέργεια της αναγκαστικής εκτελέσεως δεν είναι δυσχερής, αφού είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν ενδιαφερόμενοι για την απόκτηση των επίδικων τίτλων, λαμβανομένης υπ' όψη και της μεγάλης κυκλοφορίας αυτών στη Βόρεια Ελλάδα, ούτε το αποτέλεσμα αυτής θα είναι ασύμφορο, αφού εξαιτίας της αξίας των επίδικων τίτλων προβλέπεται ότι θα επιτευχθεί το ανάλογο πλειστηρίασμα, έτσι ώστε να ικανοποιηθεί η αιτούσα δανείστρια, η δε θυσία της οφειλέτιδας εταιρείας δεν είναι δυσανάλογη σε σχέση με το ύψος της οφειλής.

Άρα ο ισχυρισμός της καθ' ης περί καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος της αιτούσας για το λόγο ότι υπάρχουν προσημειώσεις και υποθήκες στα ακίνητα αυτής (της οφειλέτιδας) αλλά και της εγγυήτριας, από τα οποία θα μπορούσε να ικανοποιηθεί, που είναι νόμιμος, στηριζόμενος στη διάταξη του άρθρου 281 Α.Κ., σε συνδυασμό με αυτήν του άρθρου 1023 Κ.Πολ.Δ., είναι ουσιαστικά αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί.

Κατόπιν των ανωτέρω, δε συντρέχει καμία από τις προϋποθέσεις που περιοριστικά αναφέρονται στο άρθρο 1023 του Κ.Πολ.Δ., με συνέπεια το Δικαστήριο, να υποχρεούται να διατάξει την κατάσχεση των επίδικων τίτλων. Επομένως η αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά αβάσιμη.

ΕΤΟΣ 1997

Εφ. Θεσ. 2219/1997

Πρόεδρος: Ελευθέριος Τσακόπουλος.

Δικαστές: Χ. Αντωνιάδης, Σ. Γαβαλάς

Δικηγόροι: Α. Σπυροπούλου – Αβραμίδου, Θ. Παπαποστόλου.

(1022, 1023 παρ.1, 1025 παρ. 1, 741 επ., 953 παρ.1,2,982,992 ΚΠολΔ).

Κατάσχεση μπορεί να γίνει και σε περιουσιακά δικαιώματα εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση, τα οποία δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο κατάσχεσης, κατά τη διαδικασία των άρθρων 953 παρ. 1,2,982 και 992ΚΠολΔ, και ιδίως δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ευρεσιτεχνίας, εκμετάλλευσης κινηματογραφικών ταινιών, σε απαιτήσεις κατά τρίτων εξαρτώμενες από αντιπαροχή, εφόσον κατά τις διατάξεις του ουσιαστικού δικαίου επιτρέπεται η μεταβίβαση αυτών των δικαιωμάτων (άρθρ. 1022 ΚΠολΔ).

Την κατάσχεση των παραπάνω δικαιωμάτων διατάζει, ύστερα από αίτηση εκείνου υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση το Μονομελές Πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των άρθρ. 741 επ. ΚΠολΔ (άρθρ.1023 παρ.1 ΚΠολΔ).

Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι εκείνος υπέρ του οποίου γίνεται η εκτέλεση μπορεί να ζητήσει από το Μονομελές Πρωτοδικείο, κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας, την κατάσχεση ειδικού περιουσιακού δικαιώματος εκείνου κατά του οποίου στρέφεται η εκτέλεση. Το δικόγραφο της αίτησης δεν απευθύνεται εναντίον αυτού ως αντιδίκου και επομένως δεν έχει αυτός το δικαίωμα έφεσης κατά της απόφασης που δέχθηκε την αίτηση, έστω και αν κλήθηκε κατά τη συζήτηση της αίτησης με πρωτοβουλία του αιτούντος, εφόσον δεν παρενέβηκε, κυρίως ή προσθέτως, με νόμιμο τρόπο.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την αίτηση, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, ο ήδη εφεσίβλητος ζήτησε να επιτραπεί σ'αυτόν να κατάσχει στα χέρια του καθ'ου τα εβρισκόμενα στα χέρια του δέκα εταιρικά μερίδια, ποσού ενός εκατομμυρίου δραχμών στο σύνολο, εισαχθέντα απ'αυτόν στην εταιρία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία «Α. και Α.Π. ΕΠΕ», σε εκτέλεση των υπ' αριθμ. 632/1990 και 236/1991 αμετάκλητων αποφάσεων του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης.

Επίσης, ζήτησε να διαταχθεί η μεταβίβαση σ'αυτόν του δικαιώματος του καθ'ου επί του μετοχικού αυτού μεριδίου και με ολικό συμψηφισμό της Απαίτησής του, δρχ. 1.415.348 πλέον τόκων, δικαστικής δαπάνης και εξόδων εκτέλεσης. Την αίτηση αυτή απεύθυνε ο αιτών, με πρωτοβουλία του, κατά του ήδη εκκαλούντος, ο οποίος όμως δεν παραστάθηκε κατά τη συζήτηση της αίτησης ενώπιον του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, ούτε παρενέβηκε κυρίως ή προσθέτως με νόμιμο τρόπο.

Με τα δεδομένα αυτά ο εκκαλών δεν είχε την ιδιότητα του καθ'ου η αίτηση, εφόσον, σύμφωνα με τις διατάξεις που παρατέθηκαν, δεν ήταν υποχρεωτική η κλήτευσή του και δεν αποτελούσε κλήτευση η διαταγή του Δικαστή του Μονομελούς Πρωτοδικείου, κατά τον ορισμό της δικασίμου της αίτησης, να κοινοποιηθεί αυτή στον καθ'ου 7 μέρες πριν από τη δικάσιμο της 19.10.1993. Συνεπώς, η κρινόμενη έφεση κατά της 1550/1994 οριστικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου Θεσσαλονίκης, με την οποία έγινε δεκτή η αίτηση αυτή και επιτράπηκε στον αιτούντα να κατάσχει αναγκαστικώς στα χέρια του εκκαλούντος το περιουσιακό

δικαίωμα που περιγράφεται στη αίτηση, ασκήθηκε από πρόσωπο που δεν δικαιούται στην άσκηση αυτής. Επομένως, μετά από αυτεπάγγελτη έρευνα του Δικαστηρίου, πρέπει να απορριφθεί η έφεση ως απαράδεκτη.

Μον. Πρωτ. Αθηνών 17170/1997 (Ασφ. Μέτρα)

Δικαστής: Ειρήνη Θεοτοκά

Δικηγόροι: Ευαγ. Παπαλάμπρου, Μαργαρίτα Τσίγκου.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. Ο δημιουργός χάρτη εντύπου έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης. Διαφημιστικά έντυπα που δημιουργούν σύγχυση στο αναγνωστικό κοινό, πρέπει να γίνει αναλυτική απογραφή και φωτογράφιση των προς διανομή εντύπων.

Με την υπό κρίση αίτηση ο αιτών ισχυρίζεται ότι διατηρεί στην Αθήνα εκδοτική επιχείρηση και το έτος 1996 εξέδωσε έναν έγχρωμο οδηγό οδών του λεκανοπεδίου Αττικής με τίτλο «NEO SUPER ΟΔΟΡΑΜΑ» ο οποίος αποτελείται από δύο μέρη. Ότι το πρώτο μέρος το οποίο περιέχει μεταξύ άλλων ένα χάρτη κλειδί και κύριες οδικές αρτηρίες κλπ. Έχει συνταχθεί και εκδοθεί το 1982 από τον Ι.Π., ο οποίος την 1-11-1995 με έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό εκχώρησε στον αιτούντα όλα τα πνευματικά του δικαιώματα κι έτσι ως εκδοχέας απέκτησε επί του έργου το περιουσιακό δικαίωμα, δηλ. το δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης του έργου.

Επίσης, ισχυρίζεται ότι το δεύτερο μέρος του ως άνω οδηγού περιέχει έναν χάρτη κλειδί και ότι άλλο αναφέρεται στην αίτηση και ότι στη σύνταξη και παραγωγή συμμετείχαν και ο Ν.Π., ο οποίος επιμελήθηκε τις μακέτες και ο Σ.Π., ο οποίος συνέταξε το εξώφυλλο.

Ότι οι καθ'ων οι οποίοι διατηρούν εκδοτική επιχείρηση εξέδωσαν και κυκλοφόρησαν τον «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΟΔΗΓΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ 1997» ο οποίος όπως αναγράφεται στο εξώφυλλό του αποτελεί ετήσια έκδοση του περιοδικού «Ανατολική Αττική».

Έπειτα, ισχυρίζεται ότι στον οδηγό αυτό περιλαμβάνονται διαφημίσεις επιχειρήσεων και επιχειρηματιών που έχουν έδρα το Δήμο Χαλανδρίου και ότι μεταξύ των άλλων καταχωρήσεων περιλαμβάνονται πέντε χάρτες της περιοχής Χαλανδρίου, οι οποίοι αντιγράφονται αυτούσιοι από τον παραπάνω οδηγό με τον τίτλο «NEO SUPER ΟΔΟΡΑΜΑ» και ότι με αυτόν τον τρόπο οι καθ'ων, προσβάλλουν το αποκλειστικό δικαίωμα του αιτούντος επί της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ζητάει δε να διαταχθεί ως ασφαλιστικό μέτρο η συντηρητική κατάσχεση όλων των προς διανομή τευχών του «Επαγγελματικού Οδηγού Χαλανδρίου» που βρίσκονται στις εγκαταστάσεις της εκδοτικής επιχείρησης των καθ'ων, να απαγορευθεί στους καθ'ων η έκδοση του ως άνω Οδηγού και η κυκλοφορία όσων τευχών δεν θα κατασχεθούν. Να απειληθεί κατά των καθ'ων χρηματική ποινή 1.000.000 δρχ. για καθένα και να διαταχθεί προσωπική κράτηση των καθ'ων διάρκειας έξι μηνών στον καθένα, για κάθε παράβαση της εκδίδουσας αποφάσεως. Η αίτηση είναι νόμιμη και στηρίζεται στις διατάξεις των άρθρων 1,3,4,51,64,65 του Ν.2121/1993.

Από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων Ε.Π. κτλ. Που εξετάστηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, τα επικαλούμενα και προσκομιζόμενα έγγραφα, τους ισχυρισμούς των διαδίκων, πιθανολογήθηκαν τα εξής:

Οι καθ'ων οι οποίοι διατηρούν εκδοτική επιχείρηση στην Αγία Παρασκευή, τον Απρίλιο του 1997 εξέδωσαν και κυκλοφόρησαν τον «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟ ΟΔΗΓΟ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ 1997», στον οποίο περιλαμβάνονται διαφημίσεις επιχειρήσεων και επιχειρηματιών που έχουν έδρα το Δήμο Χαλανδρίου.

Μεταξύ των άλλων καταχωρήσεων στον εν λόγω οδηγό, περιλαμβάνονται 5 χάρτες της περιοχής Χαλανδρίου, οι οποίοι αντιγράφονται αυτούσιοι από τον οδηγό με τίτλο «NEO SUPER ΟΔΟΡΑΜΑ», ο οποίος αποτελείται από δύο μέρη, το πρώτο μέρος είχε εκδοθεί το έτος 1992 από τον Ι.Π. και τον Νοέμβριο του 1995, ούτος με έγγραφο ιδιωτικό συμφωνητικό που υπογράφηκε μεταξύ αυτού και του αιτούντος, εκχώρησε όλα τα δικαιώματα προς τον αιτούντα και έτσι με τη σύμβαση αυτή ο αιτών απέκτησε το δικαίωμα οικονομικής εκμετάλλευσης του έργου και επομένως ως προς τους χάρτες του πρώτου μέρους, ο αιτών είναι κύριος του δικαιώματος εκμετάλλευσης αυτών, ενώ ως προς το δεύτερο μέρος, το οποίο περιέχει μεταξύ άλλων ένα χάρτη κλειδί, ρυμοτομικούς χάρτες περιοχών εκτός ορίων πρωτεύουσας κλπ. είναι κύριος του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, δηλαδή του δικαιώματος εκμετάλλευσης (περιουσιακό δικαίωμα) και του δικαιώματος προστασίας του προσωπικού δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα).

Περαιτέρω πιθανολογήθηκε ότι οι ως άνω χάρτες, οι οποίοι περιλαμβάνονται στο πρώτο μέρος του έγχρωμου οδηγού με τον τίτλο «NEO SUPER ΟΔΟΡΑΜΑ» τον οποίον εξέδωσε το 1996, αποτελούν πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα του αιτούντος μετά τις τροποποιήσεις που επέφερε στο έργο που του εκχώρησε ο Ι.Π. και υπόκεινται στην προστασία των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, διότι είναι προϊόν δικής του δημιουργίας και επινόησης, έχει δικαίωμα εκμετάλλευσης και διαφέρουν από τους χάρτες άλλων οδηγών.

Επίσης πιθανολογήθηκε ότι από την ενέργεια των καθ'ων, δημιουργείται σύγχυση στο αναγνωστικό κοινό από την έκδοση και κυκλοφορία του «ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΟΥ ΟΔΗΓΟΥ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ 1997» και ότι η ενέργειά των αυτή αποτελεί παραβίαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, η αίτηση πρέπει να γίνει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη και το δικαστήριο έκρινε ότι πρέπει να διαταχθεί η αναλυτική απογραφή των ως άνω αντικειμένων περιλαμβανομένης και της φωτογράφησής των (άρθρ. 64 του ν. 2121/1993). Τα δικαστικά έξοδα του αιτούντος πρέπει να επιβληθούν σε βάρος των καθ'ων.

Μον. Πρωτ. Αμφισσας 37/1997 (ασφ. Μέτρα)

Δικαστής: Γεώργιος Σάκκας

Δικηγόροι: Ευάγγελος Παλούκης, Ευστάθιος Δελμούζος,

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. Οι δημιουργοί Συλλογικής Προστασίας και Διαχείρισης της Πνευματικής Ιδιοκτησίας έχουν το δικαίωμα να αρνηθούν τη χορήγηση άδειας δημόσιας εκτέλεσεως ενός πνευματικού έργου εφόσον συντρέχει σπουδαίος λόγος, ως η άρνηση της καταβολής των αναλογούντων πνευματικών δικαιωμάτων από το χρήστη.

Στην προκειμένη περίπτωση, από τις καταθέσεις των μαρτύρων και τα έγγραφα που οι διάδικοι προσκομίζουν, πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα περιστατικά: Ο αιτών είναι ιδιοκτήτης επιχειρήσεως ισογείου καταστήματος (καφετέριας) με τον τίτλο «L.M.», που βρίσκεται εντός της πόλεως της Αμφισσας. Στο εν λόγω κατάστημα

εγκατέστησε από τον Ιανουάριο του 1997 μηχανήματα παραγωγής και αναμεταδόσεως μουσικών και οπτικών δημιουργημάτων. Όμως από τον Ιούνιο του 1993 κάνει χρήση και εκμετάλλευση μουσικής και ειδικότερα προβαίνει σε δημόσια εκτέλεση μουσικών συνθέσεων προς τους πελάτες του με στερεοφωνικό μηχάνημα ή ραδιόφωνο, χωρίς να καταβάλει την αμοιβή που καταβάλλεται στην καθ' ης σε παρόμοιες περιπτώσεις.

Η καθ' ης εταιρεία, που λειτουργεί ως οργανισμός συλλογικής διαχείρισης και προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων και με αποκλειστικό σκοπό την προστασία και διαχείριση εν γένει δικαιωμάτων των πνευματικών δημιουργών – μελών της, αξιώνει από τον αιτούντα να της καταβάλει αμοιβή για χρήση και εκμετάλλευση της μουσικής, προκειμένου να καταρτίσουν τη σχετική σύμβαση που προβλέπει το άρθρο 55 του ν. 2121/93. Η αμοιβή αυτή είναι ανάλογη με εκείνη που συνήθως καταβάλλεται σε παρόμοιες περιπτώσεις από μοσειδή καταστήματα.

Κατά συνέπεια, η καθ' ης, δικαιολογημένα και για σπουδαίο λόγο, αρνείται να καταρτίσει τη σχετική σύμβαση με τον αιτούντα, εφόσον ο τελευταίος αρνείται να πληρώσει την αμοιβή και των προηγούμενων ετών χρήσεως. Περαιτέρω, πιθανολογήθηκε ότι ο δεύτερος καθ' ου, ενεργεί στην περιοχή του Νομού Φωκίδας ως πράκτορας – αντιπρόσωπος αυτής και συνεπώς δε νομιμοποιείται παθητικά.

Με βάση τα δεδομένα αυτά, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη στην ουσία η ένδικη αίτηση και να επιβληθούν τα δικαστικά έξοδα των καθ' ων σε βάρος του αιτούντος λόγω της ήττας του.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η ως άνω απόφαση είναι η πρώτη στο είδος της και επιλύει ένα όλως ιδιαίτερο αλλά και σημαντικό θέμα που ανάγεται στο δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας και το οποίο μέχρι σήμερα δεν έχει προσεχθεί. Εκείνο που έχουμε να παρατηρήσουμε είναι το εξής :

α) ο πνευματικός δημιουργός, έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την κατά τα ως άνω χορήγηση της άδειάς του σε κάποιον τρίτο που ζητεί να κάνει χρήση του πνευματικού ή καλλιτεχνικού του έργου; Και αν ναι, υπό ποίες προϋποθέσεις;

Επί του παραπάνω ερωτήματος διακρίνουμε δύο περιπτώσεις: α) Ο πνευματικός δημιουργός εκμεταλλεύεται ο ίδιος το έργο του και συμβάλλεται απευθείας με εκείνον που επιθυμεί να το χρησιμοποιήσει. Στην περίπτωση αυτή ο νόμος δεν θέτει κανένα περιορισμό και μπορούμε να δεχτούμε ότι πράγματι έχει το δικαίωμα να αρνηθεί την παραχώρηση του έργου του σε οποιονδήποτε χωρίς να χρειάζεται να το αιτιολογήσει. Β) Ο πνευματικός δημιουργός δεν εκμεταλλεύεται ο ίδιος το έργο του, αλλά έχει εκχωρήσει το δικαίωμα αυτό σε κάποια εταιρία πνευματικής ιδιοκτησίας. Στην περίπτωση αυτή ο νόμος ορίζει ότι μια εταιρία πνευματικής ιδιοκτησίας δεν μπορεί εφόσον δεν συντρέχει σπουδαίος λόγος, να αρνηθεί τη χορήγηση σε τρίτον του δικαιώματος να χρησιμοποιήσει ένα πνευματικό ή καλλιτεχνικό έργο εκτός εάν αρνείται να καταβάλλει το κανονισμένο αντίτιμο ο ενδιαφερόμενος.

Πρόεδρος: Χ. Αθανασόπουλος

Δικηγόροι: Θ. Γούσιος, Κ. Μεταξόπουλος, Ε. Φιλιππούλου

Διακριτικό γνώρισμα προϊόντος και συγχρόνως πνευματικό δημιούργημα. Προστασία.

Διακριτικό γνώρισμα προϊόντος που συγχρόνως αποτελεί πνευματικό δημιούργημα, προστατεύεται με τον ν.2121/1993 και συγχρόνως με τον ν.146/1914. Αλλοδαπό διακριτικό γνώρισμα προστατεύεται στην Ελλάδα στα πλαίσια της Διεθνούς Σύμβασης του Παρισιού, όπως και τα ημεδαπά.

Πιθανολογήθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά: Η αιτούσα αλλοδαπή εταιρία, με έδρα την Ιταλία, ασχολείται με την κατασκευή και εμπορία πλαστικών βαλιτσών για δίτροχα οχήματα, τις οποίες εξάγει και εμπορεύεται σε πολλές χώρες του κόσμου, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα. Μεταξύ των βαλιτσών αυτών περιλαμβάνεται και μία πλαστική βαλίτσα με τη σχάρα προσαρμογής της επί του οχήματος η οποία σχεδιάστηκε από τον κύριο μέτοχο, διαχειριστή και νόμιμο εκπρόσωπο αυτής κατά το έτος 1988. Ο μηχανισμός της βαλίτσας, ο οποίος έχει λάβει για τη βαλίτσα στο σύνολό της (σχέδιο – κλειδαριά), το Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας στην Ιταλία, και το Ευρωπαϊκό Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας. Κατάθεση αιτήσεως διπλώματος ευρεσιτεχνίας στην Ελλάδα και κατάθεση στον ΟΒΙ, δεν προκύπτει ότι έχει γίνει.

Η πιο πάνω βαλίτσα μαζί με τη σχάρα της, εμφανίζει κατά την κρίση του δικαστηρίου πρωτοτυπία, γιατί έχει συγκεκριμένες διαστάσεις και νέα δική της μορφή(ως προς το σχήμα, το σχέδιο, την εμφάνιση των χαρακτηριστικών)και ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα που την ξεχωρίζουν από τα άλλα μέχρι το έτος 1988 αντικείμενα του ίδιου σκοπού και τα οποία χαρακτηρίζουν ένα πνευματικό δημιούργημα κατά τις απαιτήσεις του νόμου. Ο παραπάνω δημιουργός του σχεδίου της παραπάνω βαλίτσας και σχάρας, μεταβίβασε με σιωπηρή προφορική συμφωνία τα δικαιώματα παραγωγής και εκμετάλλευσης των σχεδίων αυτών, παγκοσμίως στην αιτούσα εταιρία.

Πρέπει να σημειωθεί εδώ ότι η ελαφρά παραλλαγή της βαλίτσας της καθής εταιρίας, με την αναγραφή επί αυτής της λέξης ALEF αντί της λέξης KAPPA που αναγράφεται στη βαλίτσα της αιτούσας εταιρίας και την τοποθέτηση πρόσθετου μικρού ανακλαστικού, κόκκινου χρώματος, πάνω απ'τη λαβή της, καθώς και το ελαφρώς μικρότερο βάρος της, δε διαφοροποιεί το κατά πιστή αντιγραφή έργο σε βαθμό τέτοιο, ώστε να πρόκειται περί διαφορετικού προϊόντος (βαλίτσας), αφού η βαλίτσα που διαθέτει η καθής εταιρία είναι πιστή αντιγραφή της βαλίτσας της αιτούσας εταιρίας.

Ενόψει λοιπόν αυτών, οι καθών με την κυκλοφορία της πιο πάνω βαλίτσας μαζί με τη σχάρα προσαρμογής της, προσέβαλαν τα αποκλειστικά δικαιώματα της πνευματικής ιδιοκτησίας της αιτούσας. Επιπλέον οι πιο πάνω πράξεις των καθών, είναι αντίθετες προς τα χρηστά συναλλακτικά ήθη και πραγματοποιούνται με προφανή σκοπό τον ανταγωνισμό, με απόσπαση πελατείας της αιτούσας προς βλάβη της, λόγω της σύγχυσης στο καταναλωτικό κοινό.

Κατόπιν αυτών, το δικαστήριο:

- Δέχεται την εφαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας για την προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας σε αλλοδαπό πνευματικό δημιούργημα με βάση την πρόβλεψη του άρθρου 2 της Παγκόσμιας Συνθήκης Πνευματικής Ιδιοκτησίας, ότι δημοσιευμένα πνευματικά δημιουργήματα υπηκόων χωρών της Ένωσης προστατεύονται και στις άλλες χώρες μέλη. Ορθά δε, κρίνει ότι η εν λόγω

βαλίτσα συγκεντρώνει τα αναγκαία για την αναγνώρισή της ως πνευματικού δημιουργήματος και αναγνωρίζει στην αλλοδαπή εταιρία ικανότητα ενεργητικής νομιμοποίησης στη συγκεκριμένη δίκη, δηλαδή ιδιότητα υποκειμένου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας παρότι το νομικό πρόσωπο, δεν δύναται να είναι δημιουργός, και το φυσικό πρόσωπο, ο πραγματικός δημιουργός, έχει άτυπα επιτρέψει την εκμετάλλευση του δικαιώματός του από την αλλοδαπή εταιρία.

- Απορρίπτει την επίκληση προστασίας της αιτούσας με βάση το ιταλικό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, εφαρμόζοντας την αρχή της εδαφικότητας, η οποία διατρέχει το δίκαιο της ευρεσιτεχνίας. Ομοίως απορριπτική είναι η κρίση του Δικαστηρίου για την παροχή προστασίας με βάση το ευρωπαϊκό δίπλωμα ευρεσιτεχνίας καθώς δεν έχει κατατεθεί μετάφραση του ευρωπαϊκού διπλώματος στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.
- Το δικαστήριο, τέλος, διαπιστώνει ιδιαιτερία στην εξωτερική διαμόρφωση και διακόσμηση της ιταλικής βαλίτσας, στοιχεία τα οποία έχουν καταστεί διακριτικά γνωρίσματα της αλλοδαπής επιχείρησης και δικαιολογούν την προστασία της με βάση το άρθρο 13 παρ.4 ν.146/1914.

Σχόλιο

Η απόφαση, είναι σαφής, πλήρης, στέρεα δομημένη, πλήρως αιτιολογημένη, και εν όψει των όσων πιθανολόγησε, ικανοποιεί το αίσθημα του δικαίου.

Ειρηνοδικείο Αθηνών 1478/1997

Ειρηνοδίκης : Βασίλειος Παλακώστας

Δικηγόροι : Καζά Κων/να, Β. Δεληβοριάς, Τ. Κωνσταντινίδης

Πνευματική ιδιοκτησία : Ηθικό δικαίωμα, πότε προσβάλλεται η εξουσία δημοσίευσης με μη αναφορά του ονόματος του δημιουργού κατά την τηλεοπτική μετάδοση τραγουδιού του, περιστατικά. ΕΘΙΜΟ : τηλεοπτικής μετάδοσης μουσικών έργων προς όφελος των δημιουργών χωρίς αμοιβή δεν υφίσταται. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ : Δικαστηρίου για εκδίκαση διαφορών από αξιόποινη πράξη με τηλεοπτική εκπομπή. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ : Εκδίκασης διαφορών από προσβολή του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας και της προσωπικότητας με τηλεοπτική εκπομπή. Ενέργεια δικαστηρίου σε περίπτωση μη προσήκουσας διαδικασίας. ΗΘΙΚΗ ΒΛΑΒΗ : Στοιχεία αγωγής με αίτημα χρηματική ικανοποίηση. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑ : Πνευματικού δημιουργού, πότε δεν προσβάλλεται με τηλεοπτική μετάδοση τραγουδιού του.

Στην κρινόμενη αγωγή ο ενάγων μουσικοσυνθέτης ισχυρίζεται ότι στις 12/01/1996 κατά την διάρκεια πρωινής εκπομπής του τηλεοπτικού σταθμού "MEGA" ιδιοκτησίας της εναγόμενης, με τον τίτλο "Μεταξύ μας" μεταδόθηκε το τραγούδι του ενάγοντος με τον τίτλο "Κάποιο δειλινό", χωρίς η εναγόμενη να έχει την κατά το νόμο προηγούμενη γραπτή άδεια της νόμιμης εκδοχέα του ενάγοντος εταιρείας με την επωνυμία "ΑΕΠ Α.Ε.", και χωρίς να γίνει καμία απολύτως αναφορά στο όνομα του ενάγοντος ως συνθέτη. Ότι τούτο αποτελεί προσβολή α) του ηθικού δικαιώματός του ως δημιουργού, καθώς και β) της προσωπικότητάς του, με συνέπεια ο ενάγων να έχει

υποστεί ηθική βλάβη. Με την αγωγή αυτή ζητείται να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλλει στον ενάγοντα χρηματική ικανοποίηση της ηθικής βλάβης με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής, να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικαστεί η εναγόμενη στη δικαστική δαπάνη του ενάγοντος.

Η εναγόμενη ασκεί : 1) την ένσταση της έλλειψης κατά τόπον και αρμοδιότητα του Δικαστηρίου τούτου, δεδομένου ότι έδρα της έχει το Μαρούσι Αττικής και η εκπομπή, κατά την οποία μεταδόθηκε το επίδικο τραγούδι, στο Μαρούσι.

Η ένσταση αυτή κρίνεται απορριπτέα ως μη νόμιμη δεδομένου ότι το Δικαστήριο τούτο είναι αρμόδιο κατά νόμο, γιατί, όπως αναφέρεται στην αγωγή, η εναγόμενη χωρίς δικαίωμα μετέδωσε τηλεοπτικά έργο που είναι αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας, πράξη που τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους ενώ σύμφωνα με τον Κ.Πολ.Δ., διαφορές από αξιόποινη πράξη μπορούν να εισαχθούν και στο Δικαστήριο στην περιφέρεια του οποίου έχει τελεσθεί η αξιόποινη πράξη. 2) Την ένσταση του απαραδέκτου της αγωγής λόγω μη υπαγωγής της στη διαδικασία κατά την οποία έχει εισαχθεί.

Η ένσταση αυτή κρίνεται απορριπτέα ως μη νόμιμη γιατί : η προσβολή του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας δεν αποτελεί πλέον και προσβολή της προσωπικότητας. Τέλος μπορούν να εμφανιστούν περιπτώσεις όπου δε συντρέχει προσβολή ηθικού δικαιώματος αλλά μόνο της προσωπικότητας, π.χ. ένας άγνωστος συγγραφέας παρουσιάζει το έργο του ως έργο ενός διάσημου συγγραφέα. Στην περίπτωση αυτή δε μπορεί να θεωρηθεί ότι συντρέχει προσβολή της πατρότητας του δευτέρου συγγραφέα εφόσον δεν πλήττεται ένα συγκεκριμένο έργο του, αλλά προσβολή της προσωπικότητάς του.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο ενάγων ασκεί παράλληλα απαίτηση λόγω προσβολής της προσωπικότητάς του από τη συγκεκριμένη εκπομπή. Την αγωγή όμως ως προς τη διαφορά από την παράλληλη αξίωση λόγω προσβολής του ηθικού δικαιώματος του ενάγοντος ως δημιουργού, εφόσον κριθεί ότι είναι νόμου βάσιμη, το Δικαστήριο τούτο δε θα την απορρίψει, αλλά θα ορίσει με διάταξή του τη διαδικασία (τακτική)κατά την οποία θα γίνει η εκδίκασή της και εφόσον είναι εφικτό (όπως είναι στην προκείμενη περίπτωση), θα προχωρήσει στην εκδίκασή της εφαρμόζοντας τις οικείες διατάξεις της τακτικής διαδικασίας, γιατί σε περίπτωση που το Δικαστήριο κηρύσσει απαράδεκτη την αγωγή που είχε εισαχθεί προς συζήτηση σε διαφορετική διαδικασία από αυτή που έπρεπε να εισαχθεί και δε διατάσσει την εκδίκασή της κατά την αρμόζουσα διαδικασία, δημιουργείται λόγος αναιρέσεως. 3) Την ένσταση αοριστίας του δικογράφου της αγωγής, γιατί δεν αναφέρει το μέγεθος της προσβολής του ενάγοντος, την κοινωνική του θέση, την οικονομική θέση των διαδίκων, τα διδάγματα της κοινής πείρας και τη διάρκεια λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού της εναγόμενης.

Η ένσταση αυτή κρίνεται απορριπτέα ως νόμου αβάσιμη γιατί το δικαστήριο έχει δυναμική ευχέρεια μετά την εκτίμηση των πραγματικών γεγονότων, όταν δεχθεί ότι επήλθε στον αδικηθέντα ηθική βλάβη, να επιδικάσει ή όχι υπέρ αυτού χρηματική ικανοποίηση και να καθορίσει το κατά την κρίση του ποσό της με ελεύθερη εκτίμηση, αφού διατάξει περί τούτου απόδειξη, λαμβάνοντας υπ' όψη τα διδάγματα της ανθρώπινης εμπειρίας και της λογικής, η δε περί τούτου κρίση του, ως κρίση περί πραγμάτων, χωρίς υπαγωγή του πορίσματός της σε κάποια νομική έννοια δεν υπόκειται εις τον έλεγχο του Αρείου Πάγου. 4) Την ένσταση της καταχρηστικής άσκησης του δικαιώματος του ενάγοντος γιατί, όπως ισχυρίζεται, ο ενάγων ασκεί το ηθικό του δικαίωμα, παρά το ότι έχει διαμορφωθεί στο χώρο της μουσικής έθιμο να καλούνται οι συνθέτες σε εκπομπές με σκοπό την παρουσίαση μουσικών έργων προς

όφελος του δημιουργού. Η ένσταση αυτή είναι νόμου βάσιμη, γιατί στηρίζεται στις διατάξεις του Α.Κ. του Ν.Δ. 7/10-5-1946 και πρέπει να ερευνηθεί στην ουσία.

Από την εκτίμηση των καταθετών μαρτύρων που εξετάστηκαν νομότυπα στο ακροατήριο και των εγγράφων που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, και από τις ομολογίες που συνάγονται από το σύνολο των ισχυρισμών τους αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : Ο ενάγων είναι πραγματικός δημιουργός με σημαντική παρουσία στον Ελληνικό και Διεθνή μουσικό χώρο, δεδομένου ότι είναι μουσικοσυνθέτης που έχει γράψει πολλά τραγούδια, που έχουν ηχογραφηθεί σε δίσκους και κασέτες από πολλές φωνογραφικές εταιρείες.

Το περιουσιακό δικαίωμά του επί αυτών, το έχει εκχωρήσει με σχετική σύμβαση κατά τις διατάξεις του Ν. 2121/93 έναντι αμοιβής στην “Ελληνική Εταιρεία Προστασίας της Πνευματικής Ιδιοκτησίας Α.Ε.”, η οποία υπέβαλε τα παραστατικά στοιχεία και τη δήλωση νομιμοποίησης στο Υπουργείο Πολιτισμού και συνεπώς αποτελεί Οργανισμό Συλλογικής Διαχείρισης και Προστασίας. Η εναγόμενη είναι ιδιοκτήτρια του τηλεοπτικού σταθμού με το διακριτικό τίτλο “MEGA” ο οποίος εκπέμπει στην Ελλάδα και κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του κάνει και ενημερωτικές ή και ψυχαγωγικές εκπομπές, κατά τη διάρκεια των οποίων μεταδίδει και μουσικά έργα. Στις 21-1-1996, κατά τη διάρκεια πρωινής εκπομπής, μεταδόθηκε τραγούδι με τον τίτλο “Κάποιο δειλινό”, το οποίο είναι σύνθεση του ενάγοντος, χωρίς η εναγόμενη να έχει την κατά το νόμο προηγούμενη άδεια της Α.Ε.Π.Ι. .

Συγκεκριμένα, οι καλεσμένοι της εκπομπής τραγούδησαν χωρίς να γίνει μνεία των ονομάτων των δημιουργών των τραγουδιών που ακούστηκαν, ούτε καν μετά το τέλος της εκπομπής. Η εναγόμενη, ισχυρίζεται ότι τούτου δεν ήταν δυνατό, γιατί οι εν λόγω καλλιτέχνες αυτοσχεδίασαν χωρίς να ανακοινώσουν ποια τραγούδια θα εκτελέσουν και ότι συνεπώς ο παραγωγός της εκπομπής δεν είχε τον απαιτούμενο χρόνο και τις τεχνικές δυνατότητες να εμφανίσει γράμματα στην οθόνη με το όνομα του δημιουργού.

Ο ισχυρισμός αυτός της εναγόμενης κρίνεται απορριπτέος ως νόμου αβάσιμος, γιατί σύμφωνα με το νόμο 2121/93, δεν απαιτείται η μνεία του ονόματος του δημιουργού να είναι έγγραφη και συνεπώς αρκεί και η προφορική, η οποία στην προκείμενη περίπτωση δεν έγινε.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Από τα παραπάνω προέκυψαν τα εξής : 1) Ο τρόπος και η εν γένει παρουσίαση του παραπάνω τραγουδιού του ενάγοντος, έγινε με σεβασμό στο έργο του δημιουργού και καλαισθησία δεδομένου ότι παρουσιάστηκε από καλλιτέχνες αναγνωρισμένου κύρους και με θητεία δεκαετιών και συνεπώς δε συνιστούν προσβολή της προσωπικότητας του ενάγοντος.

Συνεπώς, η αγωγή πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμη ως προς την αντίστοιχη βάση της. 2) Η κρινόμενη αγωγή είναι νόμου βάσιμη ως προς την αξίωση του ενάγοντος, λόγω προσβολής του ηθικού δικαιώματός του ως πνευματικού δημιουργού, δεδομένου ότι η εναγόμενη υπαίτια προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία και ειδικότερα το ηθικό του δικαίωμα ως δημιουργού με τη δημόσια χρήση του έργου του, χωρίς να κάνει μνεία του ονόματός του, παρόλο που ήταν δυνατό.

Ο ισχυρισμός του ενάγοντος ότι η παραπάνω ενέργεια της εναγόμενης συνιστά προσβολή του ηθικού δικαιώματος και ειδικότερα της εξουσίας δημοσίευσης του έργου του, κρίνεται απορριπτέος ως νόμου αβάσιμος, γιατί : Η εξουσία δημοσίευσης

ως στοιχείο του ηθικού δικαιώματος έχει πρώτη μία όψη θετική : Η πνευματική δημιουργία είναι μία πράξη του δημιουργού επικοινωνίας του δημιουργού με το κοινό. Η προσωπικότητα του δημιουργού, όπως εκφράζεται με το έργο, προσβάλλεται όταν παρεμποδίζεται η παρουσίαση του έργου στο κοινό, στην προκείμενη όμως περίπτωση δε συμβαίνει τούτο.

Η δεύτερη όψη που παρουσιάζει η εξουσία δημοσίευσης είναι αρνητική. Ο δημιουργός του πνευματικού έργου έχει, μόνο αυτός την εξουσία να αποφασίσει την παρουσίαση του έργου του στο κοινό. Στην προκείμενη όμως περίπτωση, ήταν δυνατό να ζητήσει από το δημιουργό και να λάβει η εναγόμενη άδεια δημοσίευσης για το τραγούδι που είχαν κατά νου να εκτελέσουν στην εκπομπή της ζωντανά. 3) Το δικαστήριο τούτο εφαρμόζοντας για την εκδίκαση της αγωγής ως προς την αξίωση του ενάγοντος λόγω προσβολής του ηθικού δικαιώματος, τις διατάξεις της τακτικής διαδικασίας, κατέληξε στα συμπεράσματα :

α) τι και αν ακόμη υπήρχε έθιμο να παρουσιάζονται έργα προς όφελος του δημιουργού τους, τούτο δεν προέκυψε ότι γίνεται χωρίς τη μνεία του ονόματος του δημιουργού, όπως έγινε στην προκείμενη περίπτωση κατά την οποία ο ενάγων δεν έλαβε ούτε καν αμοιβή για τη χρήση του έργου του,

β) ότι η παρουσίαση του τραγουδιού του ενάγοντος κατά την ως άνω εκπομπή, χωρίς να γίνει μνεία του ονόματος του ενάγοντος, συνιστά προσβολή του ηθικού δικαιώματός του, από την οποία ο ενάγων υπέστη ηθική βλάβη, για την αποκατάσταση της οποίας πρέπει να του επιδικαστεί χρηματική ικανοποίηση.

Επομένως πρέπει να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμη, η κρινόμενη αγωγή, ως προς την αξίωση του ενάγοντος λόγω προσβολής του ηθικού δικαιώματος της πνευματικής του ιδιοκτησίας κατά το μέτρο που κρίθηκε νόμιμη, πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή ως βάσιμη και στην ουσία να υποχρεωθεί η εναγόμενη να καταβάλλει στον ενάγοντα χρηματική ικανοποίηση, να κηρυχθεί η παρούσα προσωρινά εκτελεστή, γιατί συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι προς τούτο και να συμψηφιστούν τα δικαστικά έξοδα μεταξύ των διαδίκων κατά τα άρθρα 178 και 179 του Κ.Πολ.Δ., σύμφωνα με το διατακτικό.

Π.Πρ.ΑΘ 5872/1997

Πρόεδρος Α. Ξένος, Πρόεδρος Πρωτοδικών

Εισηγητής Α, Ξένος, Πρόεδρος Πρωτοδικών .

Δικηγόροι Σ. Κοκολινάκης, Χ. Δημητρέλλος

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. Κινηματογραφικές ταινίες. Δημιουργός είναι ο σκηνοθέτης. Όρια του δικαιώματος χωριστής εκμετάλλευσης της καλλιτεχνικής εισφοράς των επί μέρους δημιουργών. Ο παραγωγός κινηματογραφικού έργου καταρτίζει συμβάσεις με τους καλλιτεχνικούς συντελεστές και αποκτά εξουσίες κατά παράγωγο τρόπο για την εκμετάλλευση του έργου. Ερμηνεία σχετικών συμβάσεων. Μεταβίβαση περιουσιακών δικαιωμάτων της πνευματικής ιδιοκτησίας. Εκμετάλλευση των δικαιωμάτων αυτών μετά το Ν 2121/1993. Για κινηματογραφικές ταινίες, που η παραγωγή τους έγινε και ολοκληρώθηκε πριν από την έναρξη της ισχύος του Ν 2121/1993 με την συμφωνία για μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος και την καταβολή εφάπαξ αμοιβής από τον παραγωγό στους σκηνοθέτες και σεναριογράφους,

δεν υπάρχει αναβίωση των σχετικών δικαιωμάτων με βάση τις ρυθμίσεις των σχετικών άρθρων του Ν 2121/1993. Μετά την εκατέρωθεν εκπλήρωση των παροχών δεν είναι δυνατό να συμφωνηθεί καθορισμός ποσοστού αμοιβής του πνευματικού δημιουργού ούτε να υποκατασταθεί με εύλογη αμοιβή. Αοριστία αγωγής λόγω μη αναφοράς του σκοπού και του περιεχομένου των αρχικών συμφωνιών, ώστε να μπορεί να ελεγχθεί η ακυρότητα των μεταβιβάσεων όλων των μελλοντικών δικαιωμάτων ή μορφών εκμεταλλεύσεως των πνευματικών δημιουργημάτων λόγω αντίθεσης στα χρηστά ήθη.

Οι ενάγοντες από τους οποίους οι εννέα πρώτοι ως δικαιούχοι του ηθικού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας σεναρίου των αναφερόμενων ταινιών παραγωγής της εναγομένης υπό τις αναφερόμενες επί μέρους διακριθείς ιδίως ως προς τις τέταρτη, πέμπτη και έκτη των εναγόντων και την έβδομη, όγδοη και ενάτη αυτών ως κληρονόμων των πνευματικών δημιουργών (σκηνοθέτου στην πρώτη περίπτωση και σκηνοθέτου-σεναριογράφου στην δεύτερη περίπτωση) των ταινιών παραγωγής της εναγομένης και ο δέκατος ενάγων Οργανισμός που είναι μη κερδοσκοπικός συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης στα πλαίσια των διατάξεων του νόμου για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα και έχει καταστεί, ως έχων τη διαχείριση και είσπραξη των πνευματικών δημιουργών και των κληρονόμων των δημιουργών μελών του όπως υποστηρίζει, μετά από συμβάσεις αναθέσεως με τους εννέα πρώτους από τους ενάγοντες, δικαιούχος του περιουσιακού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας των αναφερομένων ταινιών καθώς και άλλων ταινιών παραγωγής της εναγομένης με βάση σεναρία των πνευματικών δημιουργών Δ.Τ., Ν.Κ., Π.Β. και Γ.Κ. και σκηνοθεσία των Π.Β., Ε.θ., Φ,Φ..

Υστερα από συμβάσεις αναθέσεως με τους πιο πάνω δημιουργούς και τις κληρονόμους του Γ.Κ., ζητούν να υποχρεωθεί η εναγομένη με την απειλή χρηματικής ποινής 1.000.000 δραχμών για κάθε μελλοντική παρόμοια προσβολή στο μέλλον σε άρση της προσβολής τόσο του ηθικού όσο και του περιουσιακού δικαιώματος των εναγόντων με την απαγόρευση της περαιτέρω υπ' αυτής ή τρίτου έλκοντας από αυτή δικαιώματα εκμεταλλεύσεως καθ' οιονδήποτε τρόπο όπως με εγγραφή, αναπαραγωγή σε υλικούς φορείς, μίσθωση σε τηλεοπτικούς σταθμούς για τηλεοπτική προβολή, θέση σε κυκλοφορία πρωτοτύπου ή αντιτύπων αυτών ή με δημόσιο δανεισμό των άνω ταινιών, άλλως της τηλεοπτικής μόνο εκμεταλλεύσεως, των απαγορευόμενης, λόγω κατάφωρου προσβολής του ηθικού δικαιώματος των εννέα πρώτων εναγόντων και του περιουσιακού δικαιώματος του δεκάτου ενάγοντος Οργανισμού από το ότι, όπως εκθέτουν, δεν προέρχεται σε συμφωνία η εναγομένη με τον τελευταίο ενάγοντα ως δικαιούχο από καταπιστευματική μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των κινηματογραφικών ταινιών των εννέα πρώτων εναγόντων και των λοιπών δημιουργιών που διαχειρίζεται για την έναντι καταβολής ποσοστιαίας αμοιβής από την εναγομένη όσον αφορά τα πνευματικά δικαιώματα χορήγηση αδειας για τηλεοπτική και μέσω βίντεο εκμετάλλευση των κινηματογραφικών ταινιών παραγωγής της εναγομένης, στην οποία δεν αφορούσαν ως μη γνωστό τότε τρόπο εκμεταλλεύσεως οι συμβάσεις μεταξύ της εναγομένης και καθενός σεναριογράφου ή σκηνοθέτη των αναφερομένων ταινιών που αμείφθηκαν με χαμηλά σε σχέση με τα έσοδα που απεκόμισαν οι παραγωγοί από την κινηματογραφική εκμετάλλευση των έργων τους εφ' άπαξ ποσά και επιπροσθέτως από το ότι αυτές οι συμβάσεις που καταρτίστηκαν πριν από την ισχύ του νόμου 2121/93 και δεν αφορούσαν ολική απαλλοτρίωση του δικαιώματος των πνευματικών δημιουργών για απεριόριστο χρονικό διάστημα και για όλους τους μελλοντικούς τρόπους εκμεταλλεύσεως έναντι εφ' άπαξ αμοιβής, με συνέπεια να είναι άκυρες ως αντίθετες στα χρηστά ήθη και άκυρες ως ενέχουσες υπέρμετρη δέσμευση οικονομικής ελευθερίας και παροχή υπέρμετρων ωφελημάτων από τον ασθενέστερο

αντισυμβαλλόμενο ως υποσχητικές συμβάσεις και ήδη έχουν λήξει μετά πάροδο έτους από την έναρξη ισχύος του άνω νόμου και καταλαμβάνονται, όποια μορφή και αν είχαν, από τις διατάξεις του νέου νόμου, ώστε να χρειάζεται η εκ νέου άδεια του δημιουργού ή των κληρονόμων του για την νόμιμη εκμετάλλευση των ταινιών. Η αγωγή αρμοδίως εισάγεται στο παρόν Δικαστήριο κατά την τακτική διαδικασία (άρθρ. 18, 25 παρ. 2 ΚΠολΔ) και πρέπει να εξετασθεί περαιτέρω, μη υποκείμενη σε τέλος δικαστικού ενσήμου ενόψει του αντικείμενου αυτής.

Κάθε σύμβαση για μεταβίβαση ή άδεια εκμεταλλεύσεως πνευματικής ιδιοκτησίας εφόσον είχε καταρτισθεί υπό το προϊσχύον δίκαιο πρέπει να ερμηνεύεται σύμφωνα με την καλή πίστη τα συναλλακτικά ήθη και τον σκοπό της για να κριθεί ποιες μορφές εκμεταλλεύσεως καταλαμβάνει αφού η θεωρία του σκοπού της μεταβιβάσεως είχε γίνει δεκτή από την ελληνική νομολογία και με βάση το προηγούμενο δίκαιο.

Για να κριθεί όμως με βάση τους γενικούς ερμηνευτικούς κανόνες (173, 200, 288 ΑΚ) και τον σκοπό μεταβιβάσεως, αν οι συμβάσεις μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και της παραγωγού των κινηματογραφικών έργων που αναφέρονται στην αγωγή (λαμβανομένου υπόψη ότι δεν ήταν υποχρεωτικός ο έγγραφος τύπος τέτοιων συμβάσεων μεταβιβάσεως πνευματικών έργων από το προϊσχύον δίκαιο προκειμένου να διαπιστωθεί αν ήσαν άκυρες ή όχι οι μεταβιβάσεις όλων των μελλοντικών δικαιωμάτων ή μορφών εκμεταλλεύσεως των πνευματικών δημιουργημάτων υπό την μορφή οπτικοακουστικού έργου στο οποίο ενσωματώθηκαν λόγω αντιθέσεως σία χρηστά ήθη και μη καλύψεως μορφών εκμεταλλεύσεως αγνώστων κατά το χρόνο καταρτίσεως των και χωρίς να γίνει άμεση προσφυγή στα ερμηνευτικά τεκμήρια από τα άρθρα 13 παρ. 5 και 34 παρ. 1 του νέου νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας που αποτελούν πάντως ειδικότερες διευκρινίσεις των κανόνων που ορίζονται από τα άρθρα 173, 200, 288 ΑΚ, έπρεπε να αναφέρονται στο δικόγραφο της αγωγής όχι μόνο ο σκοπός, αλλά και το περιεχόμενο των συμφωνιών, για να ελεγχθεί ποια ήσαν σε έκταση τα δικαιώματα που μεταβιβάστηκαν αλλά και τα περιουσιακά ωφελήματα που δόθηκαν από την παραγωγή των ταινιών, αφού αν μία σύμβαση εκχωρήσεως πνευματικών δικαιωμάτων αντίκειται ή όχι στα χρηστά ήθη, εξαρτάται και από το μέγεθος της αντιπαροχής προεχόντως όμως, έπρεπε να γίνεται μνεία του πότε ακριβώς καταρτίστηκε η σύμβαση μεταβιβάσεως πνευματικών δικαιωμάτων όσον αφορά κάθε μία από τις κινηματογραφικές ταινίες επί των οποίων προβάλλονται δικαιώματα από τους ενάγοντες είτε ως πνευματικών δημιουργών ή κληρονόμων ή ειδικών διαδόχων αυτών, για να είναι δυνατό να διαγνωσθεί αν ήταν γνωστή σε κάθε πνευματικό δημιουργό η δυνατότητα εκμετάλλευσης κάθε κινηματογραφικής ταινίας με τηλεοπτική εκμετάλλευση και μέσω βίντεο.

Η έλλειψη του στοιχείου αυτού, που είναι απαραίτητο για να δύναται το Δικαστήριο να τάξει ενδεχομένως και τις απαιτούμενες αποδείξεις, δεν καλύπτεται από το ότι αορίστως στην αγωγή αναφέρεται ότι οι κινηματογραφικές ταινίες, δικαιούχοι των περιουσιακών και ηθικών δικαιωμάτων επί του σεναρίου και σκηνοθεσίας των οποίων εμφανίζονται οι ενάγοντες, δημιουργήθηκαν κατά την «χρυσή» εποχή του Ελληνικού κινηματογράφου, δηλαδή στις δεκαετίες του 50, 60 και την μισή δεκαετία του 70 και από το ότι, όπως υποστηρίζουν, η τηλεόραση δεν ήταν γνωστός τρόπος εκμεταλλεύσεως κατά την δημιουργία της πλειοψηφίας των αναφερομένων ταινιών, ούτε μπορούσε κανείς να υποθέσει την επιρροή που θα ασκούσε μελλοντικά και την δυνατότητα εκμεταλλεύσεως των ταινιών, σε περίπτωση που ήταν γνωστή ως τεχνολογικό επίτευγμα. Ενόψει αυτών και του ότι όπως κατά άρθρα 111 παρ. 2, 118 αρ. 2, 4, 216 παρ. 1α ΚΠολΔ προκύπτει, το δικόγραφο της αγωγής πρέπει να περιέχει σαφή έκθεση των γεγονότων που απαιτούνται για την

νομική θεμελίωση της, η έλλειψη ή ανεπαρκής αναφορά των οποίων συνιστά έλλειψη επιβαλλομένης προδικασίας που εξετάζεται και αυτεπάγγελτα και δεν δύναται να συμπληρωθεί αυτή η αοριστία, που επισημαίνεται και από την εναγομένη, ούτε με τις προτάσεις ή με παραπομπή σε άλλα έγγραφα της δίκης, ούτε από εκτίμηση των αποδείξεων. είναι και αόριστη, επομένως δε απορριπτέα ως απαράδεκτη η αγωγή. Δεν θεωρούνται ότι καλύπτονται οι επισημανθείσες ελλείψεις από τα έγγραφα που επικαλούνται οι ενάγοντες προς απόδειξη της αγωγής όπως αναφέρουν στις κατατεθείσες έγγραφες προτάσεις των και την προσθήκη αυτών. Τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφισθούν μεταξύ των διαδίκων από εύλογη αμφιβολία των εναγόντων ως προς την έκβαση της δίκης (άρθρο 179, ΚΠολΔ).

(Απορρίπτει την αγωγή.)

Σχόλιο: Τηλεοπτική μετάδοση παλαιών ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών

Η απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών με αριθμό 5872/1997 έχει σημασία, γιατί αναφέρεται σε θέματα εφαρμογής του Ν.2121/1993, όσον αφορά το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας των σκηνοθετών και σεναριογράφων σε περίπτωση τηλεοπτικής μετάδοσης παλαιών ελληνικών κινηματογραφικών ταινιών.

Πρωτοδικείο Αθηνών 9666/1997

Πρόεδρος : Α. Σιάτρας

Εισηγήτρια : Μ. Μπαλάσκα

Δικηγόροι : Δ. Σκούρτης, Μ.- Θ. Μαρίνος, Ε. Γαβριήλ, Ι.- Δ. Φιλιώτης, Γ. Αγουρίδης

Πνευματική ιδιοκτησία – Ρήτρα μη επανηχογράφησης μουσικών έργων από καλλιτέχνες με άλλη φωνογραφική εταιρεία πλην της παραγωγού εταιρείας. Η ρήτρα αυτή δεν είναι άκυρη ακόμη και όταν αναφέρεται σε χρόνο μεταγενέστερο της λύσεως της σύμβασης συνεργασίας μεταξύ παραγωγού και καλλιτέχνη, δεδομένου ότι αποσκοπεί στη διασφάλιση υγιούς ανταγωνισμού μεταξύ φωνογραφικών εταιρειών, χωρίς να δεσμεύει υπέρμετρα την ελευθερία του καλλιτέχνη. Δεν εμπίπτει έτσι στις απαγορεύσεις των άρθρων 178 και 179 του Α.Κ. αντίθετη προς την ως άνω συμβατική ρήτρα σύμπραξη του καλλιτέχνη με ανταγωνίστρια φωνογραφική εταιρεία συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού.

Με το εισαγωγικό της δικόγραφο η ενάγουσα ισχυρίζεται ότι είναι φωνογραφική εταιρεία, παραγωγός υλικών φορέων ήχου ή ηχογραφήματων, ότι κατά τη διάρκεια της συμβατικής σχέσης τους ηχογραφήθηκαν από την ενάγουσα με τη σύμπραξη της παραπάνω εναγόμενης τα αναφερόμενα στην αγωγή τραγούδια και στην κυκλοφορία των τραγουδιών αυτών έχει αποκλειστικό δικαίωμα η ενάγουσα, η οποία κατέβαλλε κατά τη διάρκεια των συμβάσεων, αλλά ήταν υποχρεωμένη κατά τη σύμβαση και μετά τη λήξη της, την ποσοστιαία αμοιβή, που είχε δικαίωμα να λάβει η εναγόμενη τραγουδίστρια.

Ότι σε κάθε μία από τις περιγραφόμενες 6 συνεχείς συμβάσεις φωνογραφικής συνεργασίας μεταξύ των διαδίκων αυτών είχε συνολομοιωθεί κατά στερεότυπο τρόπο η συνηθισμένη στις συμβάσεις των φωνογραφικών εταιρειών ρήτρα φωνογραφικής αποκλειστικότητας με το ακόλουθο περιεχόμενο : «Όλο το χρονικό διάστημα που θα

ισχύει το συμφωνητικό αυτό, η καλλιτέχνης δε θα έχει το δικαίωμα να ηχογραφεί ή επαναλαμβάνει είτε με το πραγματικό της όνομα είτε με ψευδώνυμο είτε ανώνυμα είτε καθ' οποιονδήποτε τρόπο όχι μόνο τα τραγούδια, αλλά και οποιοδήποτε άλλο τραγούδι με σκοπό την αναπαραγωγή του σε δίσκους, μαγνητικές ταινίες, βιντεοταινίες κ.λ.π. και γενικότερα σε κάθε είδους φορείς ήχου ή ήχου και εικόνας γνωστούς ή αγνώστους».

Ότι ακόμη, συνομολογήθηκε μεταξύ των ιδίων διαδίκων όρος, ο οποίος είχε ως εξής : «Συμφωνείται επίσης ότι και μετά τη λήξη της διάρκειας του συμφωνητικού η καλλιτέχνης δε θα έχει το δικαίωμα να επαναλαμβάνει την ηχογράφιση με σκοπό την παραγωγή ηχογραφημάτων από την ίδια ή από οποιονδήποτε τρίτο των τραγουδιών εκείνων που θα έχει ηχογραφήσει για λογαριασμό της εταιρείας». Ότι με τη ρήτρα αυτή και με αμοιβαίο όφελος των διαδίκων, εξασφάλιζε το φωνογραφικό της ρεπερτόριο, ενόψει των δαπανών και της πολυετούς προσπάθειάς της (ενάγουσας) με ανάλογες επενδύσεις για να γίνει γνωστό το κάθε συγκεκριμένο τραγούδι και να προβληθεί διαφημιζόμενη η εναγόμενη τραγουδίστρια, ώστε να καταστεί ελκυστικό το φωνογραφικό της ρεπερτόριο στο κοινό.

Ότι στην εκτέλεση εκατέρωθεν υποχρεώσεων η ενάγουσα κυκλοφόρησε και εξακολουθεί να κυκλοφορεί τους προσωπικούς της δίσκους με την ερμηνεία των τραγουδιών από την εναγόμενη τραγουδίστρια και στους οποίους περιλαμβάνονται τα αναφερόμενα επίσης στην αγωγή αναφερόμενα τραγούδια του φωνογραφικού της ρεπερτορίου με τους παρατιθέμενους τίτλους αυτών καθώς επίσης κυκλοφόρησε δίσκους και CDs με επιλογές της ενάγουσας στους οποίους η παραπάνω εναγόμενη συμμετείχε με τα διαλαμβανόμενα στην αγωγή τραγούδια μαζί με άλλους τραγουδιστές καθ' όλη τη διάρκεια της συνεργασίας τους.

Με βάση το ιστορικό αυτό ζητεί : 1) να παύσει η πρώτη εναγόμενη να προβαίνει σε επανηχογράφιση και επανακυκλοφορία των φωνογραφικών τραγουδιών της, τα οποία υπάγονται στη ρήτρα της φωνογραφικής αποκλειστικότητας, που ισχύει μεταξύ αυτής και της δευτέρας εναγόμενης 2) να διακόψει και να αποσύρει από την κυκλοφορία τα 6 τραγούδια που κυκλοφόρησε σε δίσκο παραγωγής της και να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή, 3) να παραλείψει στο μέλλον κάθε πράξη επανηχογράφησης με τη δεύτερη εναγόμενη, 4) να υποχρεωθεί η τελευταία να εκπληρώσει την αναληφθείσα εκ μέρους της, συμβατική υποχρέωση έναντι αυτής, συνισταμένη στην υποχρέωση παράλειψης επανηχογράφησης για την επανακυκλοφορία σε φωνογραφήματα των τραγουδιών της, που εκτέλεσε με τη φωνή της αποκλειστικά για την ίδια, 5) να διαταχθεί η δημοσίευση περίληψης της απόφασης που θα εκδοθεί με δαπάνες της πρώτης εναγόμενης, 6) να απειληθεί χρηματική ποινή σε κάθε εναγόμενη για κάθε παράβαση του διατακτικού της απόφασης που θα εκδοθεί και να καταδικαστούν οι εναγόμενες στη δικαστική της δαπάνη.

Από τα νομίμως προσκομιζόμενα με επίκλησή τους έγγραφα από τους διαδίκους, σε συνδυασμό με τις ομολογίες των εναγομένων και τα μη αμφισβητούμενα των πραγματικά περιστατικά, αποδεικνύονται τα εξής χωρίς να είναι ανάγκη να διαταχθούν αποδείξεις :

Η ενάγουσα φωνογραφική εταιρεία, είναι παραγωγός υλικών φορέων ήχου ή φωνογραφημάτων και διαθέτει πλούσιο φωνογραφικό ρεπερτόριο ελληνικής και ξένης μουσικής κάθε είδους. Από 12.1971, πριν ακόμη ενηλικιωθεί η δεύτερη εναγομένη, που τότε ήταν εντελώς άγνωστη ως τραγουδίστρια και μέχρι τις 30.6.1992 συνήψε μαζί της 6 συνεχείς συμβάσεις φωνογραφικής συνεργασίας με ισάριθμα ιδιωτικά συμφωνητικά, που υπέγραψαν, με βάση τα οποία, έναντι αμοιβής που καθόριζαν κάθε φορά μεταξύ τους οι ανωτέρω διάδικοι, η ως άνω εναγομένη ανέλαβε

την υποχρέωση να εκτελεί - τραγουδά τραγούδια της επιλογής της ενάγουσας και με τη συμφωνία (συναίνεση) της τραγουδίστριας, τα οποία ηχογραφήθηκαν αποκλειστικά και μόνο προ των φωνοληπτικών μηχανημάτων της ενάγουσας, με σκοπό η τελευταία να αναπαράγει αυτά σε δίσκους, μαγνητικές ταινίες, βιντεοταινίες και λοιπούς φορείς ήχου ή ήχου και εικόνας, αποκαλούμενα χάριν συντομίας ηχογραφήματα, γνωστούς ή άγνωστους και να εκμεταλλεύεται αυτούς σε ολόκληρο τον κόσμο, έχοντας αποκλειστικό δικαίωμα κυριότητας και εκμετάλλευσης τους καθώς και το δικαίωμα να τα μεταβιβάζει σε τρίτους ολικά ή τμηματικά.

Ακόμη, συμφωνήθηκε μεταξύ τους με στερεότυπο όρο, που περιλήφθηκε και στα έξι ιδιωτικά συμφωνητικά, με τον οποίο η εναγόμενη τραγουδίστρια «καθόλη τη διάρκεια της ισχύος των συμβάσεων δεν δικαιούται να εκτελεί ή επαναλαμβάνει προ των φωνοληπτικών μηχανημάτων οιοδήποτε τρίτου είτε υπό το πραγματικό της όνομα είτε υπό ψευδώνυμο, όχι μόνο τα τραγούδια περί των τα προηγούμενα άρθρα, αλλά και οιοδήποτε άλλο τραγούδι προς τον σκοπό της αναπαραγωγής των εις δίσκους ή μαγνητικός ταινίας».

Συμφωνήθηκε ακόμη, ότι «και μετά τη λήξη της συμβάσεως (η καλλιτέχνης) δεν θα δικαιούται να εκτελεί ή επαναλαμβάνει προ των φωνοληπτικών μηχανημάτων οιοδήποτε τρίτου προς έκδοση δίσκων ή μαγνητοταινιών, τα τραγούδια εκείνα τα οποία θα έχει εκτελέσει προ των φωνοληπτικών μηχανημάτων της εταιρίας» (ενάγουσας).

Περαιτέρω, στις συμβάσεις αυτές ρυθμίζονταν και το ποσοστό επί των πωλήσεων, που θα δικαιούτο η τραγουδίστρια καθώς και ο τρόπος και ο χρόνος καταβολής της αμοιβής αυτής από την ενάγουσα. Έτσι η τελευταία καθόλο το διάστημα της προαναφερόμενης συνεργασίας των διάρκειας 20 ετών και πλέον παρήγαγε και κυκλοφόρησε στην αγορά για το μουσικόφιλο κοινό με τη σύμπραξη της εναγομένης τραγουδίστριας σε φωνογραφήματα των οποίων απέκτησε το αποκλειστικό δικαίωμα κυριότητας και εκμετάλλευσης με δικαίωμα και μεταβίβασης τους σε τρίτους 19 προσωπικούς δίσκους μακράς διάρκειας (Long Play -LP), κασέτες (TCs) και δίσκους ψηφιακούς (CDs). (...).

Όλα αυτά τα τραγούδια, πολλά από τα οποία υπήρξαν μεγάλες επιτυχίες για το ελληνικό τραγούδι γενικότερα, αποτέλεσαν το μουσικό ρεπερτόριο της ενάγουσας ως αυθύπαρκτη περιουσιακή αξία, αφού για τη δημιουργία του εκείνη ανέλαβε τον επιχειρηματικό κίνδυνο διαθέτοντας μεγάλα κεφάλαια για την παραγωγή - ηχογράφηση φωνογραφημάτων, σχεδιασμό εκτύπωση εξώφυλλων, διαφήμιση και προβολή του (marketing) και γενικά για την παραγωγή και κυκλοφορία του καθενός δίσκου, κασέτας και CD.

Για τη διασφάλιση της μοναδικότητας των τραγουδιών αυτών, που κατά το μεγαλύτερο μέρος η επιτυχία τους οφείλεται στη σύμπραξη της τραγουδίστριας, αφού εκείνη κατά μοναδικό τρόπο ερμήνευσε αυτά, αλλά και προκειμένου να εξασφαλίσει την αποκλειστική κυκλοφορία τους, ως παραγωγός, και πέραν του συμβατικού χρόνου, αλλά και προς αμοιβαίο όφελος της ίδιας και της τραγουδίστριας, η οποία εξακολουθεί κατά τους όρους των μεταξύ τους συμβάσεων να εισπράττει τη συμφωνηθείσα κάθε φορά ποσοστιαία αμοιβή της από τη φωνογραφική κυκλοφορία των τραγουδιών αυτών, που ερμήνευσε για την ενάγουσα, και στο πλαίσιο της ιδιωτικής αυτονομίας των συμβαλλομένων μερών, μετά τη στάθμιση των συμφερόντων τους, για αυτοδέσμευση, η ενάγουσα συμφώνησε με την εναγομένη τραγουδίστρια την προδιαληφθείσα ρήτρα μη επανηχογράφησης, με την οποία η τελευταία δεσμεύτηκε συμβατικά με τις αλληπάλληλες 6 έγγραφες συμβάσεις επί

είκοσι και πλέον έτη και για μετά τη λήξη της συμβατικής τους σχέσης, να μην προβεί σε επανηχογράφιση των προαναφερόμενων τραγουδιών, τα οποία είχε φωνογραφήσει η ενάγουσα.

Η ρήτρα αυτή, που είναι συνηθισμένη στον συναλλακτικό κύκλο των πιο πάνω διαδίκων και την οποία χρησιμοποιεί και η πρώτη εναγομένη, ανταγωνίστρια της ενάγουσας φωνογραφική εταιρία, όπως θα γίνει λόγος πιο κάτω, αποσκοπεί στην προστασία του υγιούς ανταγωνισμού και στο να μη προκαλείται σύγχυση στο μουσικόφιλο κοινό από την επανεκτέλεση των ίδιων τραγουδιών από τον ίδιο τραγουδιστή με άλλη φωνογραφική εταιρία

Δικαιολογείται άλλωστε από το γεγονός ότι η πρώτη παραγωγός εταιρία επενδύει πολυετή επιχειρηματική προσπάθεια και πολλά χρήματα, για να δημιουργήσει και καταστήσει γνωστό ή ακόμη περισσότερο γνωστό - διάσημο έναν τραγουδιστή και το κάθε τραγούδι, που αυτός ερμηνεύει, για να καταστεί στη συνέχεια επιτυχία με επίκαιρη ή διαχρονική έλξη στο κοινό για όλο τον δίσκο που περιλαμβάνει τα τραγούδια.

Συμβάλλει όμως έτσι και στην προώθηση της καλλιτεχνικής πορείας του τραγουδιστή και στην καθιέρωση του στο κοινό, με την προβολή του, τη διαφημιστική, μέσα από τα τραγούδια της παραγωγού εταιρίας, και τούτο γιατί παράλληλα έχει όλη την ελευθερία να τραγουδά τα τραγούδια αυτά σε κέντρα διασκέδασεως, σε συναυλίες, σε τηλεόραση, θέατρο, κινηματογράφο, όπως έχει και την ευχέρεια μετά τη λήξη της συμβατικής σχέσης τους να ερμηνεύσει και συμπράξει στη φωνογράφιση απεριόριστου αριθμού νέων τραγουδιών σε άλλη παραγωγό εταιρία ή και μόνη της, ώστε να μην υπάρχει ζήτημα υπέρμετρης δέσμευσης της εργασιακής, καλλιτεχνικής και επαγγελματικής γενικά δραστηριότητας της, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η εναγομένη τραγουδίστρια. Άλλωστε η δέσμευση αυτή δεν είναι ισόβια, όπως επίσης υποστηρίζει η τελευταία, αλλά διαρκεί όσο και η προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων της ενάγουσας, που κατ' άρθρα 47 §1, 52 στοιχ. δ' ν. 2121/1993 περιορίζεται σε πενήντα (50) χρόνια από την πρώτη ηχογράφιση της.

Να σημειωθεί ότι η ρήτρα αυτή, που, όπως προστέθηκε, είναι συνηθισμένη στον συναλλακτικό κύκλο των διαδίκων, χρησιμοποιείται από την ενάγουσα τουλάχιστον από το έτος 1967 μέχρι και σήμερα, όπως προκύπτει από τις προσκομιζόμενες συμβάσεις της με γνωστούς και καταξιωμένους καλλιτέχνες. Συνεπώς, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσία η σχετική ένσταση.

Τον Απρίλιο του έτους 1996 οι εναγόμενες, παρότι ειδοποιήθηκαν από την ενάγουσα να μην προβούν σε επανηχογράφιση και επανακυκλοφορία φωνογραφημένων ήδη τραγουδιών του δικού της ρεπερτορίου με ερμηνεύτρια την εναγομένη τραγουδίστρια (με τις από 29.3.1996 εξώδικες δηλώσεις της προς αυτές που τους επιδόθηκαν την 1.4.1996), παρόλα αυτά εκείνες αντίθετα προς την καλή πίστη και τα χρηστά ήθη, αλλά και κατά παράβαση της προεκτεθείσας ρήτρας φωνογραφικής αποκλειστικότητας, επανηχογράφησε και έθεσε στην κυκλοφορία ως παραγωγός η πρώτη με τη συνδρομή της δεύτερης εναγομένης τραγουδίστριας, που τα ερμήνευσε, περιλαμβάνοντας αυτά στο διπλό δίσκο μακράς διάρκειας (LP) και την αντίστοιχη κασέτα (TC) και ψηφιακό δίσκο (CD) με τον γενικό τίτλο «X.A.** γυρίζοντας τον κόσμο Live '92-'96» 6 από τα τραγούδια του φωνογραφικού ρεπερτορίου της στο σύνολο των 22 τραγουδιών που περιείχε ο εν λόγω δίσκος. Τα επίδικα 6 τραγούδια του ρεπερτορίου της ενάγουσας αποτελούν πολύ γνωστές επιτυχίες της γι'

αυτό άλλωστε, όπως είναι αυτονόητο, περιελήφθησαν στον δίσκο αυτό μετά από επιλογή τους από τις εναγόμενες και είναι ειδικότερα τα εξής τραγούδια: (...)

Η παραπάνω ενέργεια των εναγομένων συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού, αφού με αυτήν δίδεται ανταγωνιστικό προβάδισμα στην εναγομένη φωνογραφική εταιρία, η οποία εκμεταλλεύεται έτσι τη φήμη από την προηγηθείσα διαφήμιση των τραγουδιών αυτών από την ενάγουσα αφού με τις δαπανηρές προσπάθειες της και τον επιχειρηματικό κίνδυνο που ανέλαβε έγιναν τελικά μεγάλες επιτυχίες τα τραγούδια αυτά.

Προωθεί όμως παράλληλα, η εναγομένη εταιρία, το δικό της φωνογραφικό ρεπερτόριο και προκαλεί σύγχυση στο αγοραστικό (μουσικόφιλο) κοινό ως προς τη φωνογραφική προέλευση του κάθε τραγουδιού, ενόψει του γεγονότος ότι η ερμηνεία του τραγουδιού από τη συγκεκριμένη τραγουδίστρια είναι εκείνη που προσελκύει το κοινό για την αγορά του δίσκου, κασέτας ή ψηφιακού δίσκου λόγω της μοναδικότητας του και όχι η φωνογραφική αποτύπωση του από τη μία ή την άλλη παραγωγό εταιρία.

Επιπλέον όμως η ενέργεια αυτή συνιστά αντικείμενη στα χρηστά ήθη υπαίτια συμπεριφορά των εναγομένων επιβλαβή, όπως περιγράφηκε, για την ενάγουσα, οι οποίες προς επίτευξη ίδιου οικονομικού οφέλους, ειδικότερα η πρώτη, εν γνώσει της υπάρχουσας ρήτρας φωνογραφικής αποκλειστικότητας, υπέρ της ενάγουσας, συντέλεσε με τη συμπεριφορά της στην αθέτηση της από τη δεύτερα εναγομένη, παρότι και η ίδια χρησιμοποιεί ανάλογη ρήτρα με τους τραγουδιστές της δικής της φωνογραφικής παραγωγής γνωστή και στο συναλλακτικό της κύκλο όπως προεκτέθηκε.

Παράλληλα όμως και η δεύτερη εναγομένη με τη σύμπραξη της στην επανηχογράφιση των εν λόγω τραγουδιών παραβίασε τη συμβατική της υποχρέωση κατά τρόπο αντίθετο στα χρηστά ήθη, αφού γνώριζε τη βλάβη που θα προξενήσει με τη συμπεριφορά της αυτή στην ενάγουσα, ενισχύοντας κατά τρόπο αθέμιτο την πρώτη εναγομένη, αφού της παρείχε ανταγωνιστικό προβάδισμα έναντι της ενάγουσας στον εν λόγω δίσκο και κασέτα.

Ύστερα από όλα αυτά η αγωγή πρέπει να γίνει δεκτή ως βάσιμη και από ουσιαστική άποψη. Επομένως πρέπει να υποχρεωθεί να παύσει η εναγομένη εταιρία να προβαίνει σε επανηχογραφήσεις και επανακυκλοφορία των τραγουδιών της ενάγουσας, που υπάγονται στη ρήτρα φωνογραφικής αποκλειστικότητας που ισχύει μεταξύ ενάγουσας και δευτέρας εναγομένης, σε δίσκους μακράς διάρκειας, ψηφιακούς και σε κασέτες, να διακόψει την αναπαραγωγή και να αποσύρει τα επίδικα φωνογραφήματα από την κυκλοφορία. Πρέπει ακόμη να κηρυχθεί η απόφαση προσωρινά εκτελεστή ως προς την προηγούμενη διάταξη, γιατί πιθανολογείται ότι η ενάγουσα θα υποστεί ανεπανόρθωτη βλάβη από την καθυστέρηση στην εκτέλεση της απόφασης.

Πρέπει επίσης να υποχρεωθεί να παύσει στο μέλλον κάθε πράξη επανηχογραφήσεως η δεύτερα εναγομένη με την απειλή χρηματικής ποινής 1.000.000 δρχ. εις βάρος κάθε μιας από τις εναγόμενες για κάθε παράβαση του διατακτικού της απόφασης όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό και να διαταχθεί η δημοσίευση περίληψης της απόφασης με δαπάνες της πρώτης εναγομένης σε τρεις ημερήσιες εφημερίδες δύο των Αθηνών και μία της Θεσσαλονίκης και να καταδικαστούν οι εναγόμενες στη δικαστική δαπάνη της ενάγουσας λόγω της ήττας τους (άρθρο 176 ΚΠολΔ)

Διατ. Εισ. Εφετ. Θεσ 114/1998
Εισαγγελέας: Ζαχαρίας Μουράτης
(66 ν. 2121/1993).

Πνευματική ιδιοκτησία. Αντικείμενο προστασίας του ν.2121/1993 είναι και η μουσική σύνθεση που έχει ενσωματωθεί σε ταινία. Η μουσική αυτή, εφόσον εκτελείται δημόσια και παρουσιάζεται στο κοινό χωρίς την άδεια του δημιουργού της ή της εταιρίας που προστατεύει το έργο αυτό, συνιστά αξιόποινη πράξη κατ'άρθρο 65 παρ. 1 ν. 2121/1993. Η ποινική ευθύνη του εκμεταλλευτή της ταινίας στην οποία είναι ενσωματωμένη η μουσική, δεν αναιρείται από το γεγονός ότι αυτός μίσθωσε την ταινία από τρίτο. Απορρίπτεται η προσφυγή κατά του κλητήριου θέσπισματος.

Με το παραπάνω κλητήριο θέσπισμα ο προσφεύγων κατηγορούμενος παραπέμφθηκε να δικαστεί ως υπαίτιος του ότι στο Κιλκίς, χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του ν. 2121/1993, ως επιχειρηματίας και υπεύθυνος κινηματογραφικής αίθουσας, παρουσίασε στο κοινό και γενικά εκμεταλλεύτηκε έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας.

Εκτέλεσε δημόσια και παρουσίασε στο κοινό, που παρευρίσκονταν στην παραπάνω κινηματογραφική αίθουσα, τα μουσικά έργα που περιλαμβάνονται στην ταινία με τίτλο «101 σκυλιά της Δαλματίας» και της οποίας μουσικής, δημιουργός είναι ο Kamen Michael, ο οποίος μεταβίβασε τα πνευματικά του δικαιώματα, ώστε να προστατεύονται αποκλειστικά στην Ελλάδα, στην εγκαλούσα εταιρία, με την επωνυμία ΑΕΠΠ, τα οποία μουσικά έργα έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης χωρίς την απαιτούμενη έγγραφη άδεια της ανωτέρω εταιρίας, η οποία έχει την προστασία και διαχείριση των μουσικών τούτων συνθέσεων.

Η ποινική ευθύνη του εκμεταλλευτή κινηματογραφικής ταινίας στην οποία είναι ενσωματωμένη, δεν αναιρείται από το γεγονός ότι αυτός μίσθωσε την ταινία από τρίτο, δεδομένου ότι ο ν. 2121/1993 καθιστά ποινικά υπεύθυνο τον οποιονδήποτε (αορίστως) που εκμεταλλεύεται παράνομα το έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας.

Στην προκειμένη περίπτωση ο προσφεύγων κατηγορούμενος διατείνεται ότι, τυγχάνοντας εκμεταλλευτής κινηματογράφου, παρουσίασε στο κοινό την ταινία με τίτλο «101 Σκυλιά της Δαλματίας», στην οποία ήταν ενσωματωμένο μουσικό έργο ξένου δημιουργού και ότι είχε μισθώσει την ταινία από την εταιρία με την επωνυμία «Π. ΑΕ», από την οποία απέκτησε δικαίωμα προβολής της, εκδοθέντων δελτίου αποστολής και τιμολογίου παροχής υπηρεσιών.

Περαιτέρω, ο κατηγορούμενος ομολογεί, απολογούμενος προανακριτικά, ότι δεν έχει καμία άδεια για την εκτέλεση του μουσικού έργου της ανωτέρω ταινίας, το οποίο, κατά την εγκαλούσα, προστατεύεται από αυτήν κατόπιν ανάθεσης από τον πνευματικό του δημιουργό.

Κατόπιν τούτων στοιχειοθετείται αντικειμενικά και υποκειμενικά το έγκλημα για το οποίο ασκήθηκε η ποινική δίωξη και ορθώς ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών του Κιλκίς παρέπεμψε τον προσφεύγοντα στο ακροατήριο του αρμόδιου Δικαστηρίου, υφιστάμενων σοβαρών ενδείξεων σε βάρος του και κατά συνέπεια η κρινόμενη προσφυγή πρέπει να απορριφθεί ως προς την ουσιαστική βασιμότητά της.

Πολυμ. Πρωτ. Αθηνών 34165/1998
Πρόεδρος: Νικόλαος Δαύρος
Δικηγόροι: Νίκος Σίνος, Δημήτρης Σκούρτης.

Συγγενικά δικαιώματα: Η προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων, όπως αυτό του αιτούντος ως ερμηνευτή των επίμαχων μουσικών συνθέσεων στη συγκεκριμένη συναυλία, η οποία προβλέπεται από τα άρθρα 46-52 ν. 2121/1993, κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 53 του ίδιου νόμου, που είναι σχεδόν ταυτόσημο με το άρθρο 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Ρώμης, υποχωρεί, αφήνοντας ακέραιη την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, την οποία με κανένα τρόπο επηρεάζει.

Ο αιτών, δια της υπό κρίση αίτησής του, εκθέτει, κατά τα ουσιώδη στοιχεία της, τα εξής: Ο ίδιος, ως ιδιαίτερα γνωστός στο χώρο της παραδοσιακής νησιώτικης μουσικής, δημιουργός, ερμηνευτής, και εκτελεστής μουσικών έργων, συμμετείχε στην πρώτη δημόσια παρουσίαση του έργου του δεύτερου των καθ'ων Γεωργίου Κατσαρού με τον τίτλο «Αιγαίο Αγιοπέλαγος», που πραγματοποιήθηκε το 1997 σε συναυλία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, ερμηνεύοντας τα τραγούδια με τον τίτλο «Έλληνα με λένε», «Διπλοχτυπούν τα βήματα», «Βάλτε μου να πιω», «Κατακτητές», «Τα'χουμε ούλα τα κουσούρια», και «Ο γάμος», , σύνθεσης του δεύτερου των καθ'ων, ο οποίος είχε αναλάβει και την οργάνωση της εν λόγω συναυλίας.

Η συναυλία αυτή, κατόπιν συμφωνίας του ίδιου και του δεύτερου των καθ'ων, ηχογραφήθηκε ταυτόχρονα με την πραγματοποίησή της, με την προοπτική έκδοσής της σε δίσκους, κασέτες και C.D, πλην όμως, όπως πρόσφατα πληροφορήθηκε, το ηχογραφημένο αυτό έργο κυκλοφόρησε στην αγορά με τη μορφή δίσκων, κασετών και C.D , που παρήγαγε η πρώτη των καθ'ων εταιρία με την επωνυμία «MINOS EMI ΑΕ» με τη συναίνεση του δεύτερου των καθ'ων, χωρίς ο ίδιος να ρωτηθεί ή να ενημερωθεί σχετικά.

Μάλιστα στο περιεχόμενο της αυθεντικής ηχογράφησης, έγινε επέμβαση με μηχανήματα προηγμένης τεχνολογίας και νέα διαμόρφωση, ώστε από τα περιλαμβανόμενα στην εν λόγω έκδοση παραπάνω τραγούδια, που ο ίδιος είχε ερμηνεύσει, αφαιρέθηκε η δική του φωνή ως ερμηνευτική και αντικαταστάθηκε με αυτήν του τρίτου των καθ'ων, Μανώλη Μητσιά, προσβάλλοντας έτσι το συγγενικό δικαίωμά του πνευματικής ιδιοκτησίας ως ερμηνευτή των ανωτέρω έργων, κατά το ηθικό και περιουσιακό του περιεχόμενο.

Με βάση τα πραγματικά αυτά περιστατικά, επικαλούμενος και τη συνδρομή άμεσου κινδύνου περαιτέρω βλάβης των συμφερόντων του, ο αιτών ζητεί να ληφθούν από το Δικαστήριο ασφαλιστικά μέτρα, ώστε να απαγορευθεί προσωρινά στους καθ'ων η περαιτέρω κυκλοφορία των υλικών φορέων ήχου που περιέχουν το παραπάνω έργο, να διαταχθεί η συντηρητική κατάσχεση όλων των ήδη κυκλοφορησάντων ομοίων υλικών φορέων ήχου, να απειληθεί χρηματική ποινή σε βάρος των καθ'ων και προσωπική κράτηση σε βάρος του δεύτερου και τρίτου εξ'αυτών, αλλά και του νόμιμου εκπρόσωπου της πρώτης εξ'αυτών για κάθε ενδεχόμενη μελλοντική παραβίαση, των όρων της απόφασης, που θα εκδοθεί, τέλος δε να διαταχθεί η δια του τύπου δημοσίευση της ίδιας απόφασης.

Η αίτηση εισάγεται παραδεκτώς και αρμοδίως προς εκδίκαση ενώπιον του παρόντος Δικαστηρίου (άρθρα 683 παρ.1 και 25 παρ. 2 του ΚΠολΔ) κατά την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Υπό το παραπάνω περιεχόμενο, όμως είναι μη νόμιμη και πρέπει να απορριφθεί, διότι η προστασία των συγγενικών

δικαιωμάτων, η οποία προβλέπεται από τα άρθρα 46 έως 52 του ν.2121/1993, κατά ρητή πρόβλεψη του άρθρου 53 του ίδιου νόμου «περί προστασίας των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης», υποχωρεί, αφήνοντας ακέραιη την προστασία πνευματικής ιδιοκτησίας, την οποία κατ'ουδενά τρόπο επηρεάζει.

Τα μεταξύ των διαδίκων δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν εξ ολοκλήρου, λόγω της εύλογης αμφιβολίας του αιτούντος γι' αυτή την έκβαση της δίκης.

Μ. Πρωτ. Αθ. 16568/1998

Πρόεδρος: Χ. Βруνιώτης
Δικηγόροι: Ι. Σακελλαρίδης, Δ. Προκοπίου

Διατάξεις: 1-4, 63,67 παρ. 7 ν. 2121/1993, 18, 26 ν. 2239/1994

ΑΘΕΜΙΤΟΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ. Συγγραφή συστήματος εγχειριδίου λειτουργίας γυμναστηρίων. Κατάθεσή του στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας και έκδοση βεβαίωσης καταχώρησης πνευματικής ιδιοκτησίας. Το περιεχόμενο του εγχειριδίου μπορεί να κατοχυρωθεί ως πνευματικό έργο. Παραχώρηση άδειας χρήσης του και εμπορικής εκμετάλλευσης. Η αντιγραφή και απομίμησή του από τρίτους συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού και προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας.

Στην υπό κρίση αίτηση, εκτίθεται ότι η πρώτη αιτούσα ειδικευμένη στον τομέα οργανώσεως γυμναστηρίων, δραστηριοποιείται στο χώρο ανάπτυξης, οργάνωσης και λειτουργίας ιδιωτικών γυμναστηρίων. Ότι στα πλαίσια της μακράς και ευδόκιμης θητείας της στο χώρο αυτό, ολοκλήρωσε και συνέγραψε το έτος 1992 και εφάρμοσε για πρώτη φορά στην αγορά το σύστημα «THE CLUB BY N.» που έχει τη μορφή γραπτού κειμένου με την τότε δοθείσα ονομασία «W.C.» το οποίο και κατοχύρωσε νόμιμα σαν «THE CLUB BY N.».

Επίσης, εκτίθεται ότι τα αναφερόμενα στην αίτηση στοιχεία, με τα υποδείγματα των εντύπων, του συστήματος-εγχειριδίου, αποτελούν πρωτότυπη επινόηση της αιτούσας και πρωτότυπη συστηματική κωδικοποίηση, δεκτική κατοχύρωσης σαν πνευματικού έργου.

Επειτα εκτίθεται ότι το δικαίωμα εμπορικής εκμετάλλευσης του εν λόγω συστήματος-εγχειριδίου, παρεχώρησε η πρώτη αιτούσα στη δεύτερη με ιδιωτικό συμφωνητικό.

Επιπλέον, αναφέρεται ότι οι καθ'ων, έχουν αντιγράψει ακριβώς το σύστημά τους και το εφαρμόζουν στην οργάνωση των γυμναστηρίων του και η πράξη αυτή των καθ'ων συνιστά απομίμηση και πιστή αντιγραφή των αντίστοιχων υποδειγμάτων του παραπάνω συγγράμματος της πρώτης αιτούσας, το οποίο εφαρμόζει εμπορικά η δεύτερη αιτούσα.

Επιπρόσθετα εκτίθεται ότι η επακριβής εφαρμογή και ανάπτυξη του συστήματος-εγχειριδίου, από τα γυμναστήρια των καθ'ων σε συνδυασμό με τη σχετική διαφημιστική εκστρατεία των ανωτέρω, συνιστά περίπτωση αθέμιτου ανταγωνισμού κατά τρόπο που προκαλεί σύγχυση στο καταναλωτικό και αναγνωστικό κοινό.

Με βάση το παραπάνω ιστορικό οι αιτούσες ζητούν, επικαλούμενες επείγουσα περίπτωση, να ληφθούν τα παρακάτω ασφαλιστικά μέτρα: α) ν' απαγορευθεί από τους καθ'ων, η κυκλοφορία χρήση και εμπορική εκμετάλλευση και διαφήμιση του απομιμητικού συστήματος-εγχειριδίου και των εντύπων που αναφέρονται στην αίτηση, β) να υποχρεωθούν οι καθ'ων να παραδώσουν στους αιτούντες κάθε αντίτυπο

του εν λόγω απομιμητικού συστήματος-εγχειριδίου, γ) να διαταχθεί με την επιμέλεια των αιτούντων και δαπάνες των καθ'ων η δημοσίευση περίληψης του διατακτικού της απόφασης σε δύο ημερήσιες εφημερίδες των Αθηνών, με επιλογή των αιτούντων και δ) να καταδικαστούν οι καθ'ων στα δικαστικά τους έξοδα.

Η αίτηση αυτή παραδεκτά και αρμόδια φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ'ουσία.

Σύμφωνα με τα προαναφερθέντα, πιθανολογήθηκε ότι αντέγραψαν τα παραπάνω έγγραφα και απομιμήθηκαν πιστά οι καθ'ων εκ των αντίστοιχων υποδειγμάτων του ως άνω βιβλίου-συγγραμματος της πρώτης αιτούσας, το οποίο εκμεταλλεύεται εμπορικά η δεύτερη αιτούσα.

Πιθανολογήθηκε επίσης ότι προκαλείται σύγχυση στο καταναλωτικό και αναγνωστικά κοινό αλλά και στην αγορά των Γυμναστηρίων στην Ελλάδα, αναφορικά με την εμπορική επωνυμία, τα ονόματα, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα και τα έντυπα του συστήματος που νόμιμα μεταχειρίζεται με αποτέλεσμα, τόσο η πρώτη αιτούσα, συγγραφέας όσο και η δεύτερη εταιρία, να προσβάλλονται στο δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και να υφίστανται από το λόγο αυτό υλική και ηθική ζημιά.

Με βάση τα παραπάνω και λόγω της ομολογίας των καθ'ων της ιστορικής βάσης της αίτησης αλλά και του πιθανολογούμενου κατεπείγοντος, πρέπει η αίτηση να γίνει δεκτή ως βάσιμη και κατ'ουσία και να ληφθούν τα πρόσφορα κατά την κρίση του Δικαστηρίου ασφαλιστικά μέτρα, προς εξασφάλιση των δικαιωμάτων των αιτουσών και να καταδικαστούν οι καθ'ων ως ηττηθέντες στη δικαστική δαπάνη των αιτουσών. Το δικαστήριο δηλαδή δέχεται την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων.

Μ.Πρωτ.Αθ 3318/1998

Πρόεδρος: Γ. Αναστασάκος

Δικηγόροι: Γ. Αγουρίδης, Δ. Σκούρτης

Διατάξεις: άρθρα 46 επ., 64 Ν. 2121/1993, 346, 681- 682 ΑΚ

ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ. Οι εξουσίες των συγγενικών δικαιωμάτων απαριθμούνται αποκλειστικά και όχι ενδεικτικά στα άρθρα 46 επ. του Ν. 2121/1993. Μέθοδος υπολογισμού της αποζημίωσης σε περίπτωση προσβολής. Οι κυρώσεις έχουν σχετική αυτοτέλεια έναντι των αντίστοιχων ρυθμίσεων του ΑΚ. Επιτρέπεται η επικουρική σόρευση της αξίωσης αδικαιολόγητου πλουτισμού. Η προσβολή του απόλυτου Συγγ. Δικ. αποτελεί πράξη παράνομη και εφόσον γίνεται υπαίτια συνιστά και αδικοπραξία, επειδή ενέχει αφεαυτής εναντίωση προς την αποκλειστική εξουσία του δικαιούχου. Τη μη συνδρομή του παράνομου της προσβολής οφείλει να αποδείξει κατ'ένσταση ο εναγόμενος. Έννοια ηχογραφήματος: ταυτίζεται με τον υλικό φορέα (δίσκο, κασέτα, C.D κλπ), όπου εγγράφονται τα ηχογραφούμενα τραγούδια και δεν υποδηλώνει ένα ενιαίο και διακεκριμένο σύνολο τραγουδιών, που έχουν περιληφθεί σε κάποιον υλικό φορέα ήχου. Η εναγόμενη εταιρία έχει το δικαίωμα παραγωγής ηχογραφήματων επιλογής με εκτελέσεις τραγουδιών της ενάγουσας τραγουδίστριας, που έχουν επιλεκτικά ληφθεί από διάφορα προηγούμενα ηχογραφήματα. Η αμοιβή για τα τραγούδια των δίσκων επιλογής είναι η συμβατικώς καθορισθείσα, που υπολογίζεται με βάση το ποσοστό κάθε σύμβασης στη διάρκεια της οποίας κυκλοφόρησε αρχικά το κάθε αντίστοιχο τραγούδι.

Με την κρινόμενη αγωγή, η ενάγουσα εκθέτει ότι δυνάμει διαδοχικών έγγραφων συμβάσεων αποκλειστικής συνεργασίας που κατάρτισε με την εναγόμενη φωνογραφική εταιρία, ανέλαβε έναντι αμοιβής, να εκτελεί ορισμένα τραγούδια ετησίως κοινής επιλογής αμφοτέρων των διαδίκων.

Ότι τα τραγούδια αυτά, με την καθοριζόμενη και από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη σειρά εκτελέσεως, θα αναπαρήγαγε η εναγόμενη, ως ενιαία ηχογραφήματα, σε υλικούς φορείς ήχου και θα είχε το δικαίωμα της αποκλειστικής εκμετάλλευσης και αναπαραγωγής τους και μετά τη λήξη του συμβατικού χρόνου συνεργασίας των διαδίκων, μόνο όμως με τη μορφή των ανωτέρω ενιαίων ηχογραφημάτων και όχι με τη μορφή μεμονωμένων τραγουδιών.

Και τέλος ότι μετά τη λήξη της συνεργασίας τους, κατά το χρονικό διάστημα από 1.6.93 έως 30.11.96, η εναγόμενη προσέβαλε υπαίτια τα συγγενικά της δικαιώματα επί της εισφοράς της (εκτέλεσης) στα τραγούδια που είχαν παραχθεί κατά τη διάρκεια της συνεργασίας τους, με την παραγωγή, κυκλοφορία και εκμετάλλευση των ηχογραφημάτων που περιείχαν μεμονωμένες δικές της εκτελέσεις τραγουδιών, από αυτές που είχαν περιληφθεί στα προαναφερθέντα ενιαία ηχογραφήματα.

Κατόπιν αυτών ζητεί να αναγνωριστεί ότι η εναγόμενη της οφείλει νομιμότοκα από την επίδοση της αγωγής: α) ως αποζημίωση λόγω της παράνομης και υπαίτιας προσβολής των συγγενικών της δικαιωμάτων επί των εκτελέσεών της που περιέχονται στα ηχογραφήματα, το ποσό των 23.412.447 δρχ., για την εκμετάλλευση από την εναγόμενη, χωρίς την άδεια της των ηχογραφημάτων αυτών, β) άλλως, για την περίπτωση της μη υπαίτιας προσβολής των συγγενικών δικαιωμάτων της, το ποσό των 10.416.322 δρχ. κατά το οποίο η εναγόμενη έγινε πλουσιότερη από την εκμετάλλευση των ιδίων ηχογραφημάτων και γ) για την περίπτωση της μη προσβολής των συγγενικών της δικαιωμάτων, το αυτό ποσό, που αντιστοιχεί στη συνηθισμένη αμοιβή της για παρόμοιο είδος εκμετάλλευσης. Τέλος ζητάει να καταδικαστεί η εναγόμενη στην πληρωμή των δικαστικών της εξόδων.

Η αγωγή φέρεται παραδεκτά για συζήτηση στο Δικαστήριο τούτο και είναι νόμιμη. Επομένως, πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω και από ουσιαστικής πλευράς.

Η εναγόμενη συνομολογεί την κατάρτιση των αναφερόμενων έγγραφων συμβάσεων αποκλειστικής συνεργασίας και ότι κυκλοφόρησε τα αναφερόμενα στην αγωγή ηχογραφήματα επιλογής, ενώ αρνείται την προσβολή των συγγενικών δικαιωμάτων καθώς και την υπαιτιότητά της και το ύψος της ζημίας της ενάγουσας.

Με τις έγγραφες συμβάσεις αποκλειστικής συνεργασίας, ορίστηκαν τα εξής: Η ενάγουσα αναλαμβάνει την υποχρέωση να συνεργάζεται και να ηχογραφεί αποκλειστικά και μόνο για λογαριασμό της εταιρίας τραγούδια, με σκοπό την αναπαραγωγή τους από την εταιρία σε δίσκους, μαγνητικές ταινίες, βιντεοταινίες και σε κάθε φορέα ήχου ή ήχου και εικόνας και την κυκλοφορία και εκμετάλλευσή τους από την εταιρία σε ολόκληρο τον κόσμο.

Η εταιρία που θα έχει το αποκλειστικό δικαίωμα κυριότητας και εκμετάλλευσης των παραπάνω ηχογραφήσεων της καλλιτέχνης, θα δικαιούται να τις αναπαράγει σε οποιαδήποτε μορφή και κάτω από το σήμα της, σε ολόκληρο τον κόσμο, να τις αναμεταδίδει με κάθε γνωστό ή άγνωστο σήμερα μέσο όπως ραδιόφωνο, τηλεόραση κλπ. Τα παραπάνω δικαιώματα η εταιρία δικαιούται να τα μεταβιβάζει σε τρίτους ολικά ή τμηματικά.

Με τους συμβατικούς αυτούς όρους, οι οποίοι έχουν σαφές περιεχόμενο, δεν γεννιέται καμιά αμφιβολία για τις δηλωθείσες βουλήσεις των συμβληθέντων λόγω

αοριστίας ή ατελούς διατύπωσης των δηλώσεών τους, ώστε να υφίσταται ανάγκη προσφυγής στους ερμηνευτικούς κανόνες.

Η λέξη ηχογράφημα ταυτίζεται με τον υλικό φορέα ήχου, όπως ρητά αναφέρεται στις συμβάσεις και δεν υποδηλώνει ένα ενιαίο σύνολο τραγουδιών που έχουν περιληφθεί σε κάποιο φορέα ήχου, όπως αβάσιμα υποστηρίζει η ενάγουσα. Ο ισχυρισμός της τελευταίας ότι η εναγόμενη απέκτησε μόνο το δικαίωμα να εκμεταλλεύεται τα ηχογραφήματα ως ενιαία σύνολα και όχι ως μεμονωμένα τραγούδια, δεν βρίσκει έρεισμα στις ανωτέρω συμβάσεις.

Η ενάγουσα, κατά την επιχειρούμενη ερμηνεία των συμβάσεων εσφαλμένα, α) υπολαμβάνει τη λέξη ηχογράφημα, όχι ως τον υλικό φορέα του ήχου, αλλά ως ένα ενιαίο σύνολο τραγουδιών, β) παραλείπει οποιαδήποτε αναφορά στην κρίσιμη φράση που μνημονεύεται σε όλες τις συμβάσεις ότι «η εταιρία θα δικαιούται να αναπαράγει τα ηχογραφήματα σε οποιαδήποτε μορφή, γ) επικαλείται ότι για τη διαμόρφωση της σειράς των τραγουδιών σε κάθε ηχογράφημα απαιτείται κοινή συμφωνία των διαδίκων, ενώ τέτοια ρήτρα δεν έχει διατυπωθεί στις συμβάσεις.

Ενόψει των ανωτέρω, εφόσον αποδεικνύεται ότι η εναγόμενη απέκτησε συμβατικά το δικαίωμα αναπαραγωγής και εκμετάλλευσης ηχογραφημάτων επιλογής, με εκτελέσεις τραγουδιών παρμένων επιλεκτικά από διάφορα ηχογραφήματα που είχαν κυκλοφορήσει προηγουμένως κατά τη διάρκεια της συνεργασίας των διαδίκων, η ένστασή της περί αποκλεισμού του παράνομου χαρακτήρα της επικαλούμενης με την αγωγή προσβολής των συγγενικών δικαιωμάτων της ενάγουσας, πρέπει να γίνει δεκτή ως ουσιαστικά βάσιμη και να απορριφθεί η αγωγή κατά τα αιτούμενα με αυτήν ποσά της αποζημίωσης (23.412.447 δρχ.)

Για την περίπτωση της νόμιμης κυκλοφορίας και εκμετάλλευσης των ηχογραφημάτων, η ενάγουσα με το τελευταίο επικουρικό αίτημα της αγωγής της ζητάει το ποσό των 10.416.322 δρχ. το οποίο, κατά τους ισχυρισμούς της αντιστοιχεί στη συνηθισμένη αμοιβή της, για παράνομο είδος εκμετάλλευσης λόγω έλλειψης συμφωνημένης αμοιβής.

Εφόσον όμως με τις προαναφερθείσες συμβάσεις, καθορίστηκε συμβατικά η δικαιούμενη από την ενάγουσα αμοιβή, για όλες τις ηχογραφήσεις που θα πραγματοποιούσε κατά τη διάρκεια της συνεργασίας της με την εναγόμενη καθώς και η αμοιβή για το μετά τη λήξη της συνεργασίας τους χρόνο, η αμοιβή που αυτή δικαιούται για τα ένδικα ηχογραφήματα επιλογής, είναι η συμβατικώς καθορισθείσα, που υπολογίζεται με βάση το ποσοστό που προβλέπεται σε κάθε σύμβαση, για κάθε τραγούδι των ηχογραφημάτων επιλογής και όχι η συνηθισμένη που καταβάλλεται για παρόμοια εκμετάλλευση.

Επομένως και το τελευταίο επικουρικό αίτημα της αγωγής πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμο. Συνολικά σύμφωνα με τα παραπάνω το δικαστήριο απορρίπτει στο σύνολό της την αίτηση της ενάγουσας.

Πρόεδρος: Παν. Κατσιρούμπας

Δικηγόροι: Βυρ. Αντωνιάδης, Μ. Ρουκουνάκης

Πνευματική ιδιοκτησία: Προστασία προγραμμάτων Η/Υ. Έννοια Software. Δημιουργός προγράμματος Η/Υ μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο ή ομάδα φυσικών προσώπων οι οποίοι διέπονται από τις περί κοινωνίας διατάξεις. Πότε υπάρχει προσβολή δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας – υπαιτιότητα. Περιεχόμενο αγωγής άρσης της προσβολής.

Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, εκφραζόμενο σε οποιαδήποτε μορφή, ειδικότερα δε ως έργα λόγου, προστατευόμενα κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας, θεωρούνται τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και το προπαρασκευαστικό υλικό σχεδιασμού τους, ενώ οι αρχές στις οποίες βασίζεται οποιοδήποτε στοιχείο προγράμματος Η/Υ, περιλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες βασίζονται τα συστήματα διασύνδεσής του, δεν προστατεύονται.

Ένα πρόγραμμα Η/Υ θεωρείται πρωτότυπο εφόσον είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του και με μεγάλη πιθανότητα θα πρέπει να αναμένεται ότι ο τρίτος δεν ήταν σε θέση να δημιουργήσει παράλληλα το ίδιο.

Στον τομέα των υπολογιστών, έχει επικρατήσει το ζεύγος εννοιών hard-ware και soft-ware. Η έννοια του soft-ware περιλαμβάνει όλα τα είδη προγραμμάτων Η/Υ μαζί με το συνοδευτικό υλικό τους, και αποτελεί θα λέγαμε το διανοητικό εποικοδόμημα ενός Η/Υ.

Από τη γενική έννοια του soft-ware ξεχωρίζουν τρεις κατηγορίες: προγράμματα Η/υ, περιγραφή προγραμμάτων και συνοδευτικό υλικό. Ως πρόγραμμα ορίζεται μια σειρά εντολών, που μπορούν να διαβιβαστούν από τη μηχανή και οι οποίες, μετά την εγγραφή τους σε ένα φορέα, είναι σε θέση να επιτύχουν ώστε μια μηχανή με ικανότητα επεξεργασίας πληροφοριών να εκτελέσει, επιδείξει, πετύχει μια ορισμένη λειτουργία, αποστολή, ή αποτέλεσμα.

Η περιγραφή του προγράμματος, περιλαμβάνει το προστάδιο εκπόνησής του. Ορίζεται από τις πρότυπες οδηγίες σαν μια πλήρης παράσταση διαδικασίας σε γλωσσική, σχηματική ή άλλη μορφή, τα στοιχεία της οποίας επαρκούν για τον καθορισμό μιας σειράς εντολών, οι οποίες θα απαρτίσουν το τελικό πρόγραμμα. Με τη βοήθεια αυτών των στοιχείων μπορεί να γίνει η οριστική εκπόνηση του προγράμματος.

Στο συνοδευτικό, τέλος υλικό, ή τεκμηρίωση εφαρμογής, ανήκουν οι οδηγίες προς το χειριστή, σχόλια, παρατηρήσεις, σημειώσεις, που εξηγούν τον χειρισμό του προγράμματος. Κεντρική όμως σημασία για το γράψιμο ενός προγράμματος έχει η έννοια του αλγόριθμου. Σαν αλγόριθμος περιγράφεται κάθε διαδικασία επίλυσης ενός προβλήματος, η εκτέλεση της οποίας έχει προκαθοριστεί μέχρι και την τελευταία λεπτομέρεια.

Σύμφωνα τώρα με το ισχύον σύστημα πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα, δημιουργός μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο και όχι νομικό, ειδικότερα δε δημιουργός ενός προγράμματος Η/Υ μπορεί να είναι μόνο φυσικό πρόσωπο (προγραμματιστής), ή ομάδα φυσικών προσώπων, πράγμα που αποτελεί και τον κανόνα, αφού η δημιουργία ενός περίπλοκου προγράμματος, είναι αποτέλεσμα συλλογικής εργασίας, δηλαδή πρόκειται για έργο συνεργασίας δύο ή περισσοτέρων δημιουργών, οι οποίοι είναι και οι αρχικοί συνδικαιούχοι του περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος επί του συγκεκριμένου προγράμματος. Σημειώνεται ότι στην

περίπτωση αυτή, κατ'αρχήν η απόφαση για την εκμετάλλευση του έργου και οι λοιπές σχέσεις μεταξύ των συνδικαιούχων, διέπονται από τις περί-κοινωνίας διατάξεις του ΑΚ.

Στη συνέχεια, ως προσβολή, ισχύει κάθε πράξη που επεμβαίνει στις εξουσίες (ηθικές και περιουσιακές), εφόσον η πράξη αυτή γίνεται χωρίς την άδεια του υποκειμένου της πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν συντρέχουν λόγοι άρσης του παράνομου (συναίνεση του δημιουργού, συμβατικός περιορισμός και - θεωρητικώς - άμυνα).

Η προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας υπάρχει στο ίδιο ακριβώς πεδίο, στο οποίο κινείται η αποκλειστική εκμετάλλευση του έργου, έτσι ώστε το δικαίωμα αναπαραγωγής π.χ. να προσβάλλεται από εκείνον μόνο ο οποίος αναπαράγει χωρίς άδεια το έργο, το δικαίωμα αποκλειστικής θέσης σε κυκλοφορία να προσβάλλεται από κείνον που θέτει το έργο σε κυκλοφορία κλπ. Η κλασική πάντως μορφή προσβολής πνευματικής ιδιοκτησίας αλλά και των συγγενικών δικαιωμάτων, είναι η ανάληψη ξένου έργου, είτε πρόκειται για πιστή αναπαραγωγή του, είτε για αναπαραγωγή του με αποκλίσεις και τροποποιήσεις (διασκευή).

Κατά την κρατούσα δε άποψη, η προσβολή του απόλυτου και αποκλειστικού δικαιώματος, συνιστά πράξη παράνομη και εφόσον γίνεται υπαίτια συνιστά αδικοπραξία. Το δικαίωμα αποζημίωσης και χρηματικής ικανοποίησης υπέρ του δημιουργού ή του δικαιούχου του συγγενικού δικαιώματος γεννάται μόνο επί της υπαίτιας προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων άλλου.

Η υπαιτιότητα του υπόχρεου κατά την οποία απαιτείται δόλος ή αμέλεια, δεν απαιτείται μόνο στην περίπτωση που ο δημιουργός ή δικαιούχος του συγγενικού αξιώματος αξιώνει, είτε την καταβολή του ποσού κατά το οποίο ο υπόχρεος έγινε πλουσιότερος από την εκμετάλλευση του έργου, είτε την καταβολή του κέρδους που ο υπόχρεος αποκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή.

Τέλος, η υπαιτιότητα του υπόχρεου δεν απαιτείται για την αξίωση άρσης της προσβολής και παράλειψη. Σε περίπτωση προσβολής με αντιγραφή, διασκευή ή προσαρμογή του έργου, ο δικαιούχος υποχρεούται να επικαλεσθεί και να αποδείξει το γεγονός ότι είναι φορέας του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, την ταυτότητα ή ουσιαστική ομοιότητα μεταξύ των έργων και την πράξη προσβολής των ηθικών ή περιουσιακών αξιών.

Για την έγερση αγωγής παράλειψης και άρσης, αρκεί η επίκληση της προσβολής, χωρίς να απαιτείται και απόδειξη των πραγματικών περιστατικών που υπάγονται στην έννοια της αμέλειας ή του δόλου. Επειδή η επέμβαση στο δικαίωμα είναι κατ'αρχήν πράξη παράνομη, ο δικαιούχος δεν οφείλει να αποδείξει το γεγονός ότι η προσβολή έγινε χωρίς την άδεια του. Εφόσον, τέλος, ζητά αποζημίωση θα πρέπει να αποδείξει και το μέγεθος της ζημιάς του.

Εφετ. Θεσ/νίκης 3340/1998

Πρόεδρος: Θεόδωρος Τσεκούρας

Δικηγόροι: Θεόδωρος Ασπασίδης Βασίλειος Βενιζέλος

Θέματα: δικαιώματα του δημιουργού – Παράθεση αποσπασμάτων από έργο χωρίς την άδεια του δημιουργού – Η μέθοδος για το σχεδιασμό του ανθρώπινου σώματος ως έργο.

Κανόνες δικαίου

Από το γενικό δικαίωμα της προσωπικότητας απορρέει και το ειδικότερο στα προϊόντα της διανοίας.

Το τελευταίο δικαίωμα ανήκει στο δημιουργό του έργου, αποκτάται πρωτότυπα και είναι απόλυτο και απεριόριστο. Εξάλλου, περιλαμβάνει εξουσία προς εκμετάλλευση του έργου και εξουσία προς διαφύλαξη του προσωπικού δεσμού με το έργο (ηθικό δικαίωμα).

Πάντως, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από το έργο επιτρέπεται ακόμα και χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς καταβολή σε αυτόν αμοιβής προς υποστήριξη της γνώμης του παραθέτοντος ή προς αντίκρουση της γνώμης του δημιουργού. Αυτό δε, με τις ακόλουθες προϋποθέσεις: πρώτον ότι η παράθεση είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον ως άνω επιδιωκόμενο σκοπό και δεύτερον, ότι η παράθεση συνοδεύεται από ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη.

Η μέθοδος για το σχεδιασμό του ανθρώπινου σώματος, εφόσον εμφανίζει το στοιχείο της πρωτοτυπίας, παρίσταται ως έργο προστατευόμενο από το νόμο για την πνευματική δημιουργία.

Απεδείχθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά: Η ενάγουσα, ασχολούμενη από δεκαπενταετίας και πλέον ως εκπαιδευτής επαγγελματικών σχολών κοπτικής – ραπτικής έτοιμων ενδυμάτων, συνέγραψε, πλην άλλων, το βιβλίο με τίτλο «Μέθοδος Σχεδίου Μόδας ΑΒ». Το βιβλίο αυτό εκδόθηκε αρχικά το Νοέμβριο του 1983, με την ένδειξη «COPYRIGHT G 1983. Α.Β. Θεσσαλονίκη» και επανεκδόθηκε από την ενάγουσα τον Οκτώβριο του 1990, αντίτυπα δε των βιβλίων αυτών κατατέθηκαν από την ενάγουσα στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδας.

Στο πρώτο μέρος του βιβλίου αυτού διδάσκονται οι αρχές του σκίτσου μόδας, ως και η πρωτότυπη μέθοδος σχεδιασμού του ανθρώπινου σώματος, όπως αναπτύσσεται στις σελίδες 10-32 αυτού. Με τη μέθοδο αυτή, δίνεται στο διδασκόμενο η δυνατότητα σχεδιασμού του ανθρώπινου σώματος με τη χρησιμοποίηση της αλληλουχίας των ευθειών γραμμών, οι οποίες συνθέτουν το ανθρώπινο σώμα και όχι των τελειωμένων καμπύλων γραμμών. Η μέθοδος αυτή του σχεδιασμού είναι προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας της ενάγουσας και έχει το στοιχείο της πρωτοτυπίας, διότι δεν αποτελεί κατάληξη της τυποποιημένης και κοινώς γνωστής διαδικασίας.

Το Μάιο του 1991 η εναγόμενη εξέδωσε, συναφές κατά το περιεχόμενο με το προηγούμενο βιβλίο της ενάγουσας με τίτλο «Μέθοδος Σχεδίου Μόδας». Οι σελίδες 8-23 του βιβλίου αυτού, στις οποίες διδάσκεται η μέθοδος σχεδιασμού του ανθρώπινου σώματος, αποτελούν αυτούσια αντίγραφα των σελίδων 10-32 του παραπάνω βιβλίου της ενάγουσας. Διαφοροποιήσεις επουσιώδεις όπως είναι οι χειρόγραφες επεξηγήσεις και το πάχος των γραμμών των σκίτσων, δεν διαφοροποιούν το έργο αυτό από εκείνο της ενάγουσας.

Η εναγόμενη γνώριζε ότι η περιγραφόμενη μεθοδολογία του βιβλίου της, ήταν πνευματικό δημιούργημα της ενάγουσας, προσέβαλε δε υπαίτια την πνευματική ιδιοκτησία και το ηθικό δικαίωμα της ενάγουσας στο πνευματικό αυτό δημιούργημα. Η παραπάνω ενέργεια της αναγόμενης να συμπεριλάβει πιστά αντίγραφα από το

βιβλίο της ενάγουσας, συνιστά προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας και της προσωπικότητας της ενάγουσας, η οποία εμπίπτει στις σχετικές διατάξεις του Ν. 2121/1993 και των άρθρων 57 και 60 του ΑΚ, οι οποίες απαγορεύουν την παράθεση αποσπασμάτων ή περικοπών ξένου έργου εντός του κειμένου της ίδιας συγγραφής χωρίς την έγγραφη άδεια του συγγραφέα.

Επιτρέπεται η χωρίς άδεια του δημιουργού η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από άλλο έργο εφόσον γίνεται για υποστήριξη της γνώμης ή την κριτική της γνώμης του άλλου και η παράθεση αυτή είναι σύμφωνα με τα χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση η εναγόμενη, που συμπεριέλαβε στο βιβλίο της αυτούσια τις σελίδες του βιβλίου της ενάγουσας, δεν προέβη σε αυτό για να υποστηρίξει τη γνώμη της ή για να διατυπώσει κριτική κατά της γνώμης της ενάγουσας, αλλά εμφανίζει τα εν λόγω αποσπάσματα ως δική της πνευματική δημιουργία.

Συνεπώς το Πρωτόδικο Δικαστήριο, αναγνώρισε την πνευματική ιδιοκτησία της ενάγουσας και υποχρέωσε την εναγόμενη να αφαιρέσει από τα κυκλοφορούντα έντυπα του βιβλίου της, τις σελίδες 8-23 και απαγόρευσε την έκδοση και διάθεση στο μέλλον του ως άνω βιβλίου της με τις παραπάνω σελίδες. Επιπλέον το δικαστήριο κρίνει ότι πρέπει να επιδικαστεί υπέρ της ενάγουσας και χρηματική ικανοποίηση προς αποκατάσταση της ηθικής βλάβης, την οποία υπέστη από την παράνομη πράξη της εναγόμενης, το ύψος της οποίας πρέπει να καθοριστεί στις 500.000 δρχ.

Μονομ. Πρωτ. Αθηνών 11923/98

Πρόεδρος: Αρ. Πελεκάνος

Δικηγόροι: Α. Παναγιώτου, Γ. Καραζάνος, Γ. Ζάννος

Πνευματική ιδιοκτησία. – Φωτογραφίες. – Έργα σύνθετα, συλλογικά και συνεργασίας. Σύμβαση έντυπης έκδοσης. – Έργα μισθωτών. – Ηθικό δικαίωμα.

Αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας αποτελούν και οι φωτογραφίες. Επί σύμβασης εργασίας ή έργου για την εκπόνηση πνευματικού έργου μεταβιβάζονται στον εργοδότη μόνο εκείνες οι περιουσιακές εξουσίες που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης. Το ηθικό δικαίωμα δεν μεταβιβάζεται, αλλά περιορίζεται συμβατικά μέχρι του σημείου που είναι αναγκαίο για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης οικονομικής εκμετάλλευσης του έργου. Σύνθετα έργα είναι αυτά που προέρχονται από συνένωση δύο ή περισσότερων έργων που τίθενται υπό κοινή εκμετάλλευση. Έργα συνεργασίας είναι εκείνα που είναι αποτέλεσμα κοινής προσπάθειας πλειόνων δημιουργών που εκπονήθηκαν υπό το συντονισμό και την πνευματική διεύθυνση ενός φυσικού προσώπου. Οι συνδημιουργοί έργου συνεργασίας είναι και οι συνδικαιούχοι κατ'ίσα μέρη (αρθρ. 7 παρ. 1 ν. 2121/1993). Οι μεταξύ τους σχέσεις διέπονται από τις διατάξεις περί αστικής εταιρίας, ή της κοινωνίας αναλόγως εφαρμοζόμενες. Στη Σύμβαση έντυπης έκδοσης οι συνδημιουργοί είναι συνδικαιούχοι στην ποσοστιαία αμοιβή ανάλογα με την έκταση της συμβολής καθενός απ'αυτούς (αρθρ. 33 παρ. 3 Ν.2121/1993).

Πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα περιστατικά: Ο δεύτερος και η τρίτη των καθών διατηρούν επιχείρηση φροντιστηρίου ξένων γλωσσών και κέντρου ελευθέρων

σπουδών, που λειτουργεί με την επωνυμία «Α. Και Σία ΟΕ». Στην ίδια διεύθυνση διατηρούν και εκδοτική επιχείρηση ελληνικού και ξένου βιβλίου, που λειτουργεί με την εταιρική μορφή της πρώτης των καθών, της οποίας αυτή είναι ομόρρυθμα μέλη και νόμιμοι εκπρόσωποι.

Η αιτούσα, εργάστηκε στην επιχείρηση του φροντιστηρίου των καθών αρχικά ως καθηγήτρια Αγγλικών, αργότερα ως διευθύντρια σπουδών και μετέπειτα ως συντονίστρια των κύκλων σπουδών στο Κέντρο Ελευθέρων Σπουδών των καθών.

Όταν ιδρύθηκε η πρώτη καθής ως εκδοτική επιχείρηση των λοιπών καθών, συμφωνήθηκε προφορικά μεταξύ αυτών, ως εκπροσώπων της πρώτης καθής, και της αιτούσας να συγγράψει η τελευταία διδακτικά βιβλία για την εκμάθηση της Αγγλικής γλώσσας, τα οποία θα εξέδιδε και θα έθετε σε κυκλοφορία η πρώτη καθής έναντι αμοιβής, η οποία δεν προσδιορίστηκε σε ένα συγκεκριμένο ποσοστό ή χρηματικό ποσό.

Η συμφωνία για τη συγγραφή βιβλίων δεν υπήρξε αντικείμενο εργασιακής σχέσης μεταξύ της αιτούσας και της πρώτης καθής, αλλά έγινε επ' ευκαιρία και παράλληλα μ' αυτήν ενόψει των γνωστικών δυνατοτήτων και της επαγγελματικής εμπειρίας της αιτούσας στην ξενόγλωσση εκπαίδευση. Στα πλαίσια της εν λόγω συμφωνίας η αιτούσα συνέγραψε τα παρακάτω βιβλία, μεμονωμένα ή σε σειρές, τα οποία η πρώτη καθής εξέδωσε και κυκλοφόρησε σε όλη την Ελλάδα με μεγάλη επιτυχία.

Τα βιβλία περιέχουν κείμενα και διαλόγους στην Αγγλική γλώσσα, καθώς επίσης επλεγμένες φωτογραφίες και σκίτσα με κατάλληλη συσχέτιση και δομική οργάνωση κειμένου, φωτογραφίας και σκίτσου σε ενιαία αντιληπτική ολότητα, ώστε να είναι ιδιαίτερα πρωτότυπα και πρωτοποριακά.

Συγγραφέας των κειμένων στα παραπάνω βιβλία με αριθμούς 5 έως 12 είναι αποκλειστικά η αιτούσα, ενώ στα υπόλοιπα βιβλία με αριθμούς 1,2,3,4 και 13 στη συγγραφή των κειμένων συνέβαλε η τρίτη καθής σε έκταση μικρότερη από τη συμβολή της αιτούσας. Σε όλα τα βιβλία η αιτούσα είχε την πρωτοβουλία και την άμεση επιμέλεια για την επιλογή των κατάλληλων φωτογραφιών, για τα θέματα των σκίτσων και τη συσχέτισή τους με τα κείμενα, για τη βασική οργανική σύνδεση των μερών μέχρι την ολοκλήρωσή τους ως έργων και την παράδοσή τους για αναπαραγωγή και κυκλοφορία από την πρώτη καθής.

Αντίθετα, η τρίτη καθής, άσχετα από τη μνεία του ονόματός της ως SERIES EDITOR δίπλα στο όνομα της αιτούσας στο εξώφυλλο και το πρώτο εσώφυλλο των βιβλίων, εκτός από τη συγγραφή μερικών κειμένων στα βιβλία που αναφέρθηκαν, δεν είχε καμιά άλλη δημιουργική συμμετοχή στη διαμόρφωση των βιβλίων.

Εξάλλου, πιθανολογήθηκε ότι η συνεισφορά της πρώτης καθής περιορίστηκε στην εξωτερική διαμόρφωση των βιβλίων (στοιχειοθεσία, σελιδοποίηση, τυπικές διορθώσεις και λοιπές τεχνικές και οργανωτικές εργασίες), χωρίς ουσιαστικές επεμβάσεις στα συνθετικά μέρη ή στην κεντρική ιδέα υπαγωγής και σύνδεσης αυτών σε εκφραστική ενότητα, στερείται τα εννοιολογικά γνωρίσματα της πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν μπορεί να αξιολογηθεί ως συνδημιουργική συμμετοχή της πρώτης καθής στην παραγωγή των βιβλίων.

Τα επίδικα βιβλία προερχόμενα από τη συγκρότηση, συνένωση και εκφραστική σύνδεση αυτοτελών έργων (κειμένου - φωτογραφίας - σκίτσου) για την κοινή εκμετάλλευσή τους, εντάσσονται στα σύνθετα έργα και δεν αποτελούν συλλογικό έργο, όπως αβάσιμα ισχυρίζονται οι καθών.

Περαιτέρω, πιθανολογήθηκε ότι η άτυπη συμβατική σχέση μεταξύ της αιτούσας και της πρώτης καθής για έκδοση και κυκλοφορία των διδακτικών βιβλίων που θα συνέγραφε η πρώτη, η οποία διατήρησε την ισχύ της και μετά τον ν. 2121/1993, λειτούργησε ομαλά επί σειρά ετών και η αιτούσα έλαβε ως συγγραφικά δικαιώματα

για την κυκλοφορία των βιβλίων τα ποσά του 1.000.000 δρχ. το έτος 1995 και 1.500.000 δρχ. το έτος 1996.

Όμως το 1997 η καθής επανεξέδωσε και κυκλοφόρησε μερικές από τις ένδικες σειρές βιβλίων, και αρνήθηκε να καταβάλει αμοιβή στην αιτούσα, απέκρουσε τις προτάσεις της αιτούσας να διατυπώσουν και να διασαφηνίσουν εγγράφως τους όρους της μεταξύ τους άτυπης σχέσης, και επιπλέον αμφισβήτησε την ιδιότητα της αιτούσας ως δημιουργού ή συνδημιουργού των βιβλίων και δικαιούχου των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας σ'αυτά.

Επίσης αβάσιμα υποστηρίζει και με το σημείωμά της στην παρούσα δίκη, καίτοι η ίδια στην επιστολή της αναγνωρίζει ότι η αιτούσα υπήρξε συγγραφέας των επίδικων βιβλίων. Κατόπιν αυτών η αιτούσα κατήγγειλε την ένδικη συμβατική σχέση και άσκησε την κρινόμενη αίτηση για την εξασφάλιση των δικαιωμάτων στα επίμαχα έργα.

Υπό τα δεδομένα αυτά ο δεύτερος και η τρίτη των καθών ως εκπρόσωποι της πρώτης καθής με τη συμπεριφορά τους προσέβαλαν τόσο το ηθικό όσο και το περιουσιακό δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας της αιτούσας στα παραπάνω βιβλία, και συντρέχει άμεσος κίνδυνος, που επιβάλλει τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων για την εξασφάλισή τους. Ο ισχυρισμός των καθών ότι η προκείμενη αίτηση ασκείται καταχρηστικά, είναι αβάσιμος καθόσον μετά την άρνηση των καθών να προβούν σε έγγραφη διατύπωση της άτυπης συμβατικής σχέσης που υπήρχε μεταξύ της αιτούσας και της πρώτης καθής και την αμφισβήτηση μάλιστα της πατρότητας της αιτούσας στα σχετικά βιβλία, η ζητούμενη ασφαλιστική προστασία είναι επιβεβλημένη και δεν αντίκειται στις αρχές της καλής πίστης και των χρηστών ηθών.

Επίσης, ο ισχυρισμός των καθών ότι η αιτούσα, και αν ακόμη θεωρηθεί συνδικαιούχος δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στα ένδικα βιβλία, δεν νομιμοποιείται να ασκήσει την κρινόμενη αίτηση, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, αφού ο κοινωνός δικαιώματος, και στην προκειμένη περίπτωση ο συνδικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας, δικαιούται να επιδιώξει την προστασία του ενιαίου ή σύνθετου έργου, χωρίς τη σύμπραξη ή τη συναίνεση των άλλων συνδικαιούχων και άσχετα από την έκταση της μερίδας του.

Τέλος, απορριπτέος ως αβάσιμος είναι και ο ισχυρισμός των καθών ότι δικαιούχος των εξουσιών περιουσιακής εκμετάλλευσης των βιβλίων είναι η εργοδότιδα εταιρία «Α.Κ και Σια ΟΕ», η οποία μεταβίβασε συμβατικά τις εξουσίες αυτές στην πρώτη καθής, αφού, όπως πιθανολογήθηκε, η συγγραφή και δημιουργία των σχετικών βιβλίων δεν υπήρξε αντικείμενο της εργασιακής σχέσης μεταξύ της αιτούσας και της παραπάνω εταιρίας, αλλά συντελέστηκε επ'ευκαιρία και παράλληλα με την εν λόγω εργασιακή σχέση.

Αριθμ. 1624/1998 (σε Συμβούλιο)

Προεδρεύων ο Αντιπρόεδρος Κ. Λυμπερόπουλος

Εισηγητής ο Αρεοπαγίτης Κ. Τζένος

Εισαγγελεύς Α. Βασιλόπουλος

«Δεν πρέπει να γίνει κατηγορία για παράβαση του αρ. 66 παρ. 1 και 3 εδ. α' Ν. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας και για διακεκριμένη πλαστογραφία με χρήση πλαστού κατά των κατηγορουμένων ο πρώτος εκ των οποίων επιμελήθηκε και ο δεύτερος εξέδωσε βοηθητικό εγχειρίδιο που διανεμήθηκε στους φοιτητές του Τ.Ε.Φ.Α.Α., που περιείχε (στα δύο από τα τρία μέρη αυτού) πιστή μετάφραση των κειμένων, μεταφρασμένων ήδη στα ελληνικά, βιβλίων αλλοδαπών συγγραφέων, καθώς δεν επιβεβαιώθηκε ότι το βιβλίο διατέθηκε στο εμπόριο προς ελεύθερη πώληση, ενώ επιπλέον, όταν ο επιμελητής του (φερόμενου ως κλεψίτυπου) βιβλίου αποφάσισε να συμπεριλάβει σ' αυτό τα παραπάνω έργα των αλλοδαπών συγγραφέων, απευθύνθηκε στις εν Ελλάδι εκδοτικές επιχειρήσεις που είχαν τα δικαιώματα τους και ζήτησε την άδεια να Χρησιμοποιήσει το περιεχόμενο τους, είναι δε σαφές ότι δεν διαπραγματεύθηκε την δημοσίευση αποσπασμάτων, αλλά είτε ολόκληρων των βιβλίων είτε μεγάλων τμημάτων αυτών. -Αναιρείται εν μέρει το προσβαλλόμενο βούλευμα και παύει οριστικώς η ποινική δίωξη λόγω παραγραφής».

Στην προκειμένη περίπτωση το Συμβούλιο Εφετών Αθηνών, με το προσβαλλόμενο βούλευμα του, όπως από αυτό πρόκυπτε, δέχτηκε τυπικά και κατ' ουσίαν τις 1014/21.11.1997 και 997/17.11.1997 εφέσεις των ήδη αναιρεσιβλήτων Ι.Σ. και Κ.Τ. και, μεταρρυθμίζοντας το εκκαλούμενο 4033/1997 βούλευμα του Συμβουλίου Πλημ/κών Αθηνών, α) έπαυσε, οριστικά την ποινική δίωξη κατά των εκκαλούντων για παράβαση του Ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4310/1929 "περί πνευματικής ιδιοκτησίας", πράξη που φέρονταν τελεσθείσα στην Αθήνα και κατά το χρονικό διάστημα 16.9.1992 μέχρι 3.3.1993 σε βάρος των εφεσίβλητων ήδη αναιρεσιώντων "ΟΔ. Χ. και ΣΙΑ ΟΕ - Ε.Κ." και Σ.Π. - "Δ.Β.", β) αποφάνθηκε ότι δεν πρέπει να γίνει κατηγορία κατά των δύο εκκαλούντων :

1) για παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας κατ' εξακολούθηση (Ν. 2121/1993 αρ. 1, 2, 3 και 66 παρ. 1 και 3 εδ. πρώτο) και

2) διακεκριμένη απάτη κατ' εξακολούθηση, πράξεις φερόμενες ως τελεσθείσες από αυτούς, κατά το διάστημα από 3.3.1993 μέχρι 26.1.1994 ο πρώτος και στις 7 και 16.4.1994 η δεύτερη, σε βάρος των ανωτέρω παθόντων και γ) κατά του πρώτου εκκαλούντος για διακεκριμένη πλαστογραφία μετά χρήσεως πράξει που τελέστηκαν στις 22.11.1991 η πλαστογραφία και 22.12.1993 η χρήση σε βάρος της παθούσας - εγκαλούσας Σ.Π Το Συμβούλιο Εφετών, για τη θεμελίωση της ανωτέρω κρίσης του με δικές του σκέψεις και με αναφορά στην εισαγγελική πράξη, δέχτηκε στο αιτιολογικό του, κατά την ανέλεγκτη κρίση του και με βάση τα αποδεικτικά μέσα που αναφέρει κατά κατηγορίες, ότι προέκυψαν τα ακόλουθα περιστατικά:

Ο εκ των εκκαλούντων - αναιρεσιβλήτων Ι.Σ. είναι καθηγητής της Κοινωνιολογίας στο Τμήμα Επιστημών Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού (ΤΕΦΑΑ) και ο άλλος εκκαλών, ο Κ.Τ., διαχειριστής της Ομόρρυθμης Εταιρίας "Κ. & Γ.Τ. ΟΕ - Ζ.Ι.Ε." με έδρα την Αθήνα. Ο πρώτος επιμελήθηκε και η δεύτερη εξέδωσε το βιβλίο με τον τίτλο "Ε.Κ.Ζ." με σκοπό να πωληθεί στο Δημόσιο για διάθεση στους φοιτητές του ΤΕΦΑΑ.

Το φερόμενο ως κλεψίτυπο ως άνω βιβλίο απαρτίζεται από τρία μέρη. Το πρώτο και το δεύτερο αποτελούν πιστή αντιγραφή των κειμένων των μεταφρασμένων στην ελληνική γλώσσα βιβλίων των αλλοδαπών συγγραφέων Desmond Morris και Gerhard Vinnai με τους τίτλους "Η φυλή του ποδοσφαίρου" και "Το ποδόσφαιρο ως ιδεολογία", αντίστοιχα.

Το τρίτο μέρος του βιβλίου αυτού, με κείμενα και φωτογραφίες που αναφέρονταν στους πρώτους Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 οργανώθηκε με φροντίδα του κατηγορουμένου Σ. Το βιβλίο αυτό θα διανεμόταν στους φοιτητές του ΓΕΦΑΑ ως βοηθητικό εγχειρίδιο για το μάθημα της Κοινωνιολογίας του Αθλητισμού που διδάσκει στη Σχολή αυτή ο εκκαλών Ι.Σ. Προς τούτο, σύμφωνα με την Φ/4141/133/1401/1984 απόφαση του Υπουργού Παιδείας έπρεπε να υποδειχθεί από τον διδάσκοντα καθηγητή, τον Ι.Σ. και να εγκριθεί από τον οικείο Τομέα και Τμήμα του Πανεπιστημίου.

Τέτοιες εγκριτικές αποφάσεις λήφθηκαν μόνο για τα ακαδημαϊκά έτη 1991-1992 και 1992-1993 στις 7.4.1992 και 16.4.1992, μετά δε τη διαβίβαση τους στην Πρυτανεία του Πανεπιστημίου και εκείθεν στο Υπουργείο Παιδείας, διανεμήθηκε στους φοιτητές το εν λόγω βιβλίο, που εκτυπώθηκε άπαξ μόνο το Μάρτιο 1992 από την εκδοτική εταιρία του κατηγορουμένου Τ.

Ειδικότερα, διανεμήθηκαν κατά το πρώτο ακαδημαϊκό έτος 650 και κατά το επόμενο 673 αντίτυπα αυτού. Η διανομή του έληξε οπωσδήποτε περί το πρώτο δίμηνο του έτους 1993, αφού κατά το χρονικό αυτό διάστημα οι φοιτητές είχαν εξεταστική περίοδο και η διανομή του βιβλίου είχε προηγηθεί. Για το ακαδημαϊκό έτος 1993-1994 το βιβλίο αυτό δεν εγκρίθηκε από τη Συνέλευση του οικείου Πανεπιστημιακού Τομέα και τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος, ούτε αγοράστηκε από το Δημόσιο, ούτε διανεμήθηκε στους φοιτητές. Επομένως, δεν προέκυψε ότι τελέστηκε από τους κατηγορουμένους μετά τη ν 4.3.1993, οπότε άρχισε να ισχύει ο Ν. 2121/1993, πράξη από τις αναφερόμενες στο αρ. 1 του νομοθετήματος αυτού και που συνιστά παράβαση των περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεων.

Περαιτέρω, από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν επιβεβαιώνεται ότι ούτοι πώλησαν ή εξέθεσαν προς πώληση στο ελεύθερο εμπόριο το βιβλίο δια των βιβλιοπωλείων της εκδοτικής εταιρίας του εξ αυτών Τ. και άλλων, αφού δεν προσκομίστηκε ούτε μία απόδειξη αγοράς ενός έστω αντιτύπου αυτού από οποιοδήποτε βιβλιοπωλείο. Αλλά και διότι, αφού η αναιρεσείουσα εταιρία "Οδ.Χ. και Σία ΟΕ" ζήτησε και πέτυχε τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων σε βάρος του Σ., που συνίσταντο, μεταξύ των άλλων, στην προσωρινή κατάσχεση του κλεψίτυπου βιβλίου, όταν επιχείρησε να εκτελέσει τη σχετική υπ' αριθ. 1692/1994 απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, δεν άνευρε προς κατάσχεση μέχρι της 10.7.1995, ούτε και μεταγενεστέρως, ούτε ένα αντίτυπο του βιβλίου τόσο στα βιβλιοπωλεία της εταιρίας του Τ. ή σε οποιοδήποτε άλλο βιβλιοπωλείο τρίτου, το οποίο είχε προσφάτως πωληθεί ή ήταν εκτεθειμένο προς πώληση.

Μόνο δε μετά την προσκόμιση της από 20.2.1995 υπεύθυνης δηλώσεως του Τ., επί εντύπου του αρ. 8 του Ν. 1599/1986, προς το Πολυμελές Πρωτοδικείο Αθηνών, στο οποίο συνεζητείτο τότε αίτηση ανακλήσεως του Σ. της πιο πάνω αποφάσεως, με την οποία βεβαίωνε ότι υπήρχαν αποθηκευμένα στο εργοστάσιο της εταιρίας του, που βρίσκεται στον Άγιο Δημήτριο Αττικής, όσα αντίτυπα του βιβλίου είχαν παραμείνει αδιάθετα από την αρχική έκδοση του Μαρτίου 1992 και δη 270 περίπου, κατασχέθηκαν αυτά, που τελικώς ήσαν 197, δυνάμει της υπ' αριθ. 10/10.7.1995 εκθέσεως του Δικαστικού Επιμελητή Δ. Μ.

Αλλ' από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν προέκυψε ότι η αποθήκευση αυτών απέβλεπε σε μελλοντική διάθεση τους, πολύ περισσότερο διότι δεν είχε παραμείνει μυστική, αλλ' αυτοβούλως γνωστοποιήθηκε από τον Τ., ο οποίος είχε δηλώσει σε προγενέστερη επίσκεψη του κατάσχοντα Δικαστικού Επιμελητή εντός του στην οδό Χ.Τ. 73 βιβλιοπωλείου της εταιρίας του ότι τα αδιάθετα αντίτυπα του βιβλίου της μοναδικής εκδόσεως του έτους 1992 βρίσκονταν μονίμως αποθηκευμένα στο εργοστάσιο αυτής, όπου και κατασχέθηκαν: Και είναι γεγονός ότι υπάρχει μια διαφορά 73 αντιτύπων του βιβλίου μεταξύ της υπεύθυνης δηλώσεως του Τ. και της εκθέσεως κατασχέσεως.

Εντεύθεν, όμως, δεν δημιουργείται βάσιμη ένδειξη παραβάσεως του Ν. 2121/1993 από τους κατηγορουμένους, που τελέστηκε κατά πολύ μεταγενέστερο χρονικό διάστημα από εκείνο του κατηγορητηρίου. Επιπροσθέτως, διότι στην από 20.2.1995 υπεύθυνη δήλωση του Τ. γίνεται λόγος ότι η πρώτη και μοναδική εκτύπωση του έτους 1992 αφορούσε 1600 περίπου αντίτυπα του βιβλίου, δεδομένου δε ότι ήταν επακριβώς προσδιορισμένος ο αριθμός των αντιτύπων αυτού, που διατέθηκαν στους φοιτητές μέχρι το τέλος Φεβρουαρίου 1993 με δαπάνη του Δημοσίου, ήτοι ανερχόταν σε 1323, προσδιορίστηκε σ' αυτή κατά προσέγγιση ο αριθμός των αποθηκευμένων και μη διατεθέντων αντιτύπων στον υποθετικό αριθμό 270, όπως υποδηλώνει η χρήση της λέξεως "περίπου".

Εξάλλου, το βιβλίο, με το συγκεκριμένο συνθετικό περιεχόμενο του, απευθυνόταν μόνο στους φοιτητές του ΤΕΦΑΑ και δεν είχε ζήτηση ή περαιτέρω απήχηση στο κοινό, αφού δε δεν είχε εγκριθεί η διάθεση αυτού στους φοιτητές κατά τα ακαδημαϊκά έτη 1993-1994 και 1994-1995 με δαπάνη του Δημοσίου, ούτε είχε περιληφθεί στο διδακτικό πρόγραμμα του ΤΕΦΑΑ, δεν είναι νοητή η απόκτηση του από φοιτητές με πληρωμή και μάλιστα κατά το απώτερο χρονικό διάστημα από 20.2.1995 έως 10.7.1995, όταν μάλιστα βρισκόταν ήδη σε εξέλιξη η αστική και ποινική αντιδικία μεταξύ κατηγορουμένων και αναιρεσειουσών, πολύ δε περισσότερο όταν είχε προηγηθεί η ως άνω υπεύθυνη δήλωση του Τ., οποία λογικώς απέκλειε κάθε προσπάθεια διάθεσης των αποθηκευμένων αντιτύπων αυτού.

Πέραν αυτών, κατά την ισχύουσα νομοθεσία η καθ' οιονδήποτε τρόπο εκμετάλλευση του έργου του πνευματικού δημιουργού γίνεται με την άδεια αυτού ή του εκδοχέως των δικαιωμάτων του. Όταν ο Σ. αποφάσισε να συμπεριλάβει στο βιβλίο τα συγκεκριμένα έργα των αλλοδαπών συγγραφέων Morris και Vinnai, η συνέκδοση των οποίων από αθλητικής και κοινωνιολογικής απόψεως είχε κάποιο νόημα και εισήγε ένα επιστημονικό προβληματισμό, πάνω στο οποίο θα μπορούσαν οι φοιτητές να λάβουν θέση και να εκφράσουν απόψεις, αφού το ένα τασσόταν υπέρ και το άλλο εναντίον του αθλήματος του ποδοσφαίρου, απευθύνθηκε στις εκδοτικές επιχειρήσεις, που είχαν εκδώσει τα βιβλία αυτά στην Ελλάδα σε μετάφραση, και ζήτησε την άδεια να χρησιμοποιήσει το περιεχόμενό τους, έχοντας την πεποίθηση ότι αυτές είναι οι κατ' εκχώρηση δικαιούχου των πνευματικών δικαιωμάτων των δημιουργών τους.

Και πραγματικά, η αναιρεσειούσα εταιρία "Οδ.Χ και Σία ΟΕ", δυνάμει της από 1.5.1982 συμβάσεως με την εταιρία του Λονδίνου "Τ.Κ.Α.", η οποία είχε τα πνευματικά δικαιώματα επί του έργου του συγγραφέα Morris με τον τίτλο "Η φυλή του ποδοσφαίρου", που ανανεώθηκε στις 17.11.1993, είχε αποκτήσει το αποκλειστικό δικαίωμα εκδόσεως, αναπαραγωγής κι διαθέσεως αυτού στην Ελλάδα σε μετάφραση,

που έγινε βάσει της από 4.6.1982 συμβάσεως από το δημοσιογράφο Ε.Μ., και έκτοτε κυκλοφορεί.

Επίσης, κυκλοφορεί στην Ελλάδα από το έτος 1978 σε μετάφραση του Γ.Ν. το βιβλίο του συγγραφέα Vinnai με τον τίτλο "Το ποδόσφαιρο ως ιδεολογία", του οποίου το δικαίωμα εκδόσεως και εκμεταλλεύσεως σε μετάφραση στη ελληνική γλώσσα είχε τότε αποκτήσει ατύπως η αναιρεσειούσα Σ.Π. Δεν είναι ακριβώς γνωστό τι ζήτησε ο Σ. από τις πιο πάνω εκδοτικές επιχειρήσεις, πάντως η απάντηση αμφοτέρων ήταν καταφατική.

Ειδικότερα, η αναιρεσειούσα εταιρία "Οδ.Χ. και Σία ΟΕ", εφοδίασε αυτόν με την από 17.11.1991 επιστολή, με την οποία του έδωσε την άδεια και το δικαίωμα να συμπεριλάβει στο υπό έκδοση βιβλίο του "μέρος ή μέρη" από το βιβλίο "Η φυλή του ποδοσφαίρου" χωρίς απαίτηση, οικονομική ή άλλη. Εδώ ακριβώς εντοπίζεται η διένεξη τους, αφού η αναιρεσειούσα υποστηρίζει ότι η άδεια αφορούσε τμήματα μόνο του αλλοδαπού βιβλίου και όχι ολόκληρο, όπως έπραξε ο Σ. στο βιβλίο του ο δε τελευταίος ότι κατά τις προφορικές τους συμφωνίες η αναιρεσειούσα δεν ενδιαφερόταν αν θα περιλαμβανόταν μέρος ή ολόκληρο το κείμενο του βιβλίου στο δικό του και η μόνη της αντίρρηση ήταν να μη συμπεριληφθεί σ' αυτό το φωτογραφικό

υλικό του αλλοδαπού βιβλίου, που ήταν μεγάλο και λίαν αξιόλογο, επιθυμία την οποία ούτος σεβάστηκε.

Το εκκληθέν βούλευμα και οι αποφάσεις των πολιτικών δικαστηρίων (υπ' αριθ 1692/1994 του Μονομελούς Πρωτοδικείου Αθηνών και 66/1995) του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Αθηνών, που απέρριψε αίτηση του Σ. περί ανακλήσεως της πρώτης δέχτηκαν την άποψη της αναιρεσειούσας με τη σκέψη ότι δεν είχε νόημα η χορήγηση απ' αυτήν αδειάς χρησιμοποίησεως ολόκληρου του κειμένου του βιβλίου του αλλοδαπού συγγραφέα, αφού η ίδια το εξέδιδε και πωλούσε, δεν θα συμφωνούσε δε στην έκδοση του χωρίς αμοιβή από άλλον, που θα μπορούσε να την ανταγωνίζεται. Όμως αυτό το επιχείρημα αναιρείται από το γεγονός ότι το υπό έκδοση βιβλίο του Σ. δεν επρόκειτο να κάμει εμπορική σταδιοδρομία, αλλά θα κυκλοφορούσε σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων, που θα διανεμόνταν στους διαιτητές του ΤΕΦΑΑ ως βοήθημα, όπως και έγινε.

Εκτός αυτού, ήταν περιττή η παροχή αδειάς προς τον Σ. για τη χρήση μικρών μόνο αποσπασμάτων του αλλοδαπού βιβλίου εκτάσεως 3-4 το πολύ σελίδων, όπως οριοθετεί το ζήτημα η αναιρεσειούσα. Καθόσον, παρά τη φαινομενικά αντίθετη περίπτωση του αρ. 9 εδ. α' του προϊσχύσαντος Ν. 2387/1920, όπως τυποποιήθηκε με το αρ. 2 του Ν. 4301/1929, γινόταν παγίως δεκτό ότι ήταν επιτρεπτή η παράθεση αποσπασμάτων από αλλότριο έργο, χωρίς την άδεια του δικαιούχου του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, υπό τον όρο ότι αναφερόταν η πηγή του αποσπάσματος, αν υπήρχε σ' αυτό, και η παράθεση γινόταν προς ενίσχυση ίδιας γνώμης ή προς άσκηση κριτικής κατά της γνώμης άλλου, με τη συνδρομή δε και ορισμένων δευτερευουσών προϋποθέσεων περί την έκταση του αποσπάσματος, που έπρεπε να είναι μικρή. Επομένως, όταν ο Σ. ζήτησε την άδεια από τον εκπρόσωπο της αναιρεσειούσας εταιρίας Οδ.Χ., γνώριζαν αμφοτέροι ότι δεν διαπραγματεύονται για την παροχή αδειάς χρήσεως αποσπασμάτων του αλλοδαπού βιβλίου, την οποία ο Σ. δεν είχε ανάγκη κατά τα προ-εκτεθέντα, αλλά για κάτι περισσότερο, που αφορούσε είτε ολόκληρο το βιβλίο είτε μεγάλα μέρη αυτού, που δεν μπορούσαν να θεωρηθούν αποσπάσματα κατά την έννοια των περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεων.

Και οι μετέπειτα ενέργειες του μαρτυρούν την έκταση της παραχωρήσεως, όπως είχε συμφωνηθεί και ο ίδιος την είχε αντιληφθεί. Πράγματι, ο Σ. δεν εμφανίστηκε ως συγγραφέας του βιβλίου, αλλ' ως έχων την επιμέλεια της εκδόσεως αυτού, πράγμα που υποδηλώνει ότι δεν συνεισέφερε σ' αυτό ίδιο συγγραφικό έργο, έστω παραθέτοντας μικρά ή μεγάλα αποσπάσματα από το έργο του αλλοδαπού συγγραφέα, αλλ' ότι φρόντισε να περιληφθεί ορθώς στο βιβλίο το έργο του συναδέλφου του αυτού.

Άλλωστε, αυτά τα δήλωσε ο ίδιος απεριφράστως στα πανεπιστημιακά όργανα (Συνέλευση Τομέα και Γενική Συνέλευση του Τμήματος που επρόκειτο να εγκρίνουν ή όχι την προμήθεια του βιβλίου, προκύπτουν δε ευθέως από την εγκριτική της προμηθείας απόφαση για το ακαδημαϊκό έτος 1991-1992, στην οποία συγγραφείς του βιβλίου ήσαν ο Desmond Morris, ο Gerhard Vinnai και ο ίδιος, που είχε συγγράψει το τρίτο μέρος του, αλλά και προς κάθε αναγνώστη αυτού, αφού και σ' αυτό γράφηκαν τα ίδια στην οικεία θέση.

Αναφορικά με την αναιρεσείουσα Σ.Π., με την από 22.11.1991 επιστολή της προς το Σ. έδωσε σ' αυτόν το δικαίωμα χωρίς καμιά αμοιβή της, να συμπεριλάβει στο υπό έκδοση βιβλίο του μέρος ή και το σύνολο του αλλοδαπού βιβλίου με τον τίτλο "Το ποδόσφαιρο σαν ιδεολογία", η δε επιστολή αυτή δεν είναι πλαστή. Ειδικότερα τώρα, καθόσον αφορά την πλαστότητα της επιστολής αυτής της Σ.Π., το Συμβούλιο δέχεται ότι από αυτά, ως άνω, αποδεικτικά στοιχεία, την υπογραφή και τη σφραγίδα έθεσε η ίδια η Π. Συγκεκριμένα, δέχτηκε ότι το κείμενο της από 22.11.1991 επιστολής έγραψε και η ως μάρτυρας εξετασθείσα Καθηγήτρια Ε.Σ. με υπαγόρευση της Σ.Π., η οποία και την υπέγραψε και έθεσε τη σφραγίδα της, αφού πρώτα την επιστολή αυτή διάβασε η ίδια (Π.).

Εξάλλου, καθόσον αφορά το αξιόποιο αδίκημα της απάτης, ως προς το τμήμα του βιβλίου που ήταν εκδότης η Π., δεν μπορεί να γίνει λόγος, δεδομένου ότι η τελευταία είχε τα πνευματικά δικαιώματα επί του βιβλίου του Vinnai και με την ανωτέρω επιστολή της είχε παραχωρήσει το δικαίωμα στους Σ. και Τ. να περιληφθεί ολόκληρο το τμήμα του βιβλίου "Ειδικά Κοινωνιολογικά θέματα". Το ίδιο ισχύει και για το τμήμα του ίδιου βιβλίου που αποτελεί αντιγραφή του βιβλίου του Morris, αφού, όπως δέχεται το βούλευμα μετά την έγγραφη από 17.11.1991 επιστολή του, με προφορικές συνεννοήσεις, επέτρεψε ο Χ. να περιληφθεί στο βιβλίο το κείμενο όχι όμως και το φωτογραφικό υλικό, πράγμα που έγινε σεβαστό από τον Σ. Ο τελευταίος δεν εμφανίστηκε στο ΤΕΦΑΑ και την Συνέλευση των Καθηγητών ως συγγραφέας, αλλά ως επιμελητής της εκδόσεως και ως συγγραφέας δήλωσε για το πρώτο και δεύτερο μέρος του βιβλίου των Morris και Vinnai.

Κατ' ακολουθία, το Συμβούλιο Εφετών, που υπό τις ανωτέρω παραδοχές του αποφάνθηκε ότι δεν πρέπει η κατηγορία κατά των κατηγορουμένων αναιρεσιβλήτων για τις πράξεις α) της παραβάσεως του αρ. 66 παρ. 1 και 3 εδ. πρώτον. 2121/1993 περί πνευματικής ιδιοκτησίας που φέρεται ότι τελέστηκε κατ' εξακολούθηση το χρονικό διάστημα από 14.12.1993 μέχρι 21.1.1994 και για την αξιόποινή πράξη της διακεκριμένης απάτης κατ' εξακολούθηση και κατά των δύο κατηγορουμένων αναιρεσιβλήτων και β) της διακεκριμένης πλαστογραφίας με χρήση του πλαστού κατά του κατηγορουμένου αναιρεσιβλήτου Ι.Σ., για έλλειψη αποχρωσών ενδείξεων, διέλαβε την απαιτούμενη από τα αρ. 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 ΚΠΔ ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, ορθώς δε ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ανωτέρω διατάξεις ουσιαστικού ποινικού δικαίου, τις οποίες ούτε εκ πλαγίου παραβίασε και δεν στέρησε το προσβαλλόμενο βούλευμα νόμιμης βάσης.

Πρέπει δε να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι σχετικοί λόγοι της από 21.5.1998 αναίρεσης της πολιτικώς ενάγουσας Σ.Π. και οι πρώτος και δεύτερος λόγοι της 29.9.1998 αναίρεσης της πολιτικώς ενάγουσας εταιρίας "ΟΔ.Χ. ΚΑΙ ΣΙΑ ΟΕ - Ε.Κ.Σ". Ας σημειωθεί ότι το βούλευμα δεν προσβάλλεται με τις αναιρέσεις κατά το μέρος που έπαυσε οριστικά τη δίωξη κατά των κατηγορουμένων, λόγω παραγραφής, για την πράξη της παράβασης του Ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε με το Ν. 4301/1929 που φέρεται ότι τελέστηκε κατά το χρονικό διάστημα από 16.9.1992 μέχρι 3.3.1993.

Εξάλλου, κατά τα αρ. 111, 112 και 113 του ΠΚ, όπως το τελευταίο ισχύει ήδη, το αξιόποιο εξαλείφεται με την παραγραφή, η οποία προκειμένου περί πλημμελημάτων, είναι πέντε έτη, αρχομένη από την ημέρα που τελέστηκε η αξιόποινη πράξη, η προθεσμία δε αυτής αναστέλλεται για όσο χρόνο διαρκεί η κύρια διαδικασία και ώσπου να γίνει αμετάκλητη η καταδικαστική απόφαση, όχι όμως πέρα από τα τρία έτη. Εάν, όμως, δεν έχει αρχίσει ακόμη η κύρια διαδικασία (η οποία αρχίζει από της επιδόσεως στον κατηγορούμενο της κλήσεως ή του κλητήριου θεσπίσματος για το ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου), η παραγραφή είναι πενταετής.

Από τις διατάξεις αυτές σε συνδυασμό με εκείνες των αρ. 310 παρ. 1β', 511 και 514 του ΚΠΔ, προκύπτει ότι η παραγραφή, ως θεσμός δημοσίας τάξεως, όχι μόνο μπορεί να προταθεί από τον κατηγορούμενο με νομότυπη και εμπρόθεσμη (παραδεκτή) αίτηση αναιρέσεως, αλλά εξετάζεται και αυτεπαγγέλτως από το δικαστήριο σε κάθε στάση της ποινικής διαδικασίας.

Ο δε Άρειος Πάγος, διαπιστώνοντας την συμπλήρωση της παραγραφής, οφείλει να αναιρέσει την απόφαση και να παύσει οριστικώς την ποινική δίωξη, κατ' ανάλογη εφαρμογή του αρ. 370 εδ. β' ΚΠΔ, αρκεί η αίτηση αναιρέσεως να έχει, ασκηθεί παραδεκτά και να περιέχεται σ' αυτήν τουλάχιστον σαφής και ορισμένος από τους αναφερομένους στο αρ. 510 του ΚΠΔ, χωρίς συγχρόνως να απαιτείται αυτός να είναι και βάσιμος.

Τέλος, το έγκλημα της παραβάσεως των αρ. 66 παρ. 1 και 3 εδ. πρώτο Ν. 2121/1993, τιμωρούμενο με ποινή φυλάκισης είναι πλημμέλημα. Στην προκειμένη περίπτωση, με το προσβαλλόμενο βούλευμα κρίθηκε ότι κατά των ανωτέρω κατηγορουμένων-αναιρεσιβλήτων δεν πρέπει να γίνει κατηγορία για παράβαση της ανωτέρω διατάξεως που τελέστηκε κατ' εξακολούθηση από 4.3.1993 μέχρι 18.12.1994.

Συνεπώς η πράξη αυτή υπέκυψε σε παραγραφή και πρέπει να παύσει οριστικώς η ποινική δίωξη και να αναιρεθεί κατά το μέρος αυτό το προσβαλλόμενο βούλευμα.

ΕΤΟΣ 1999

Βουλ. Συμβ. Εφετ. Θεσ. 659/1999

Πρόεδρος: Φώτιος Κετσιτζίδης.

Δικαστές: Γ. Ξερακιάς, Α. Σκούρτης.

Κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας. Σε τι συνίσταται το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού. Τι σημαίνει αναπαραγωγή του έργου από το πρωτότυπο και τι θέση σε κυκλοφορία του έργου. Συνιστά το έγκλημα του άρθρου 66 παρ. 1, 3 ν. 2121/1993 η διαφωτοτυπία αναπαραγωγή βιβλίων καθηγητών της Νομικής Σχολής και η διάθεση αυτών στους φοιτητές με τιμή πολύ χαμηλότερη εκείνης του πρωτοτύπου. Η αναπαραγωγή αυτή δεν έγινε για ιδιωτική χρήση αλλά στο πλαίσιο μιας επιχείρησης, που εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου και βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού και του εκδοχέως των πνευματικών τους δικαιωμάτων. Είναι δε άνευ σημασίας το γεγονός ότι η αναπαραγωγή δεν έγινε από το πρωτότυπο, αλλά από άλλες φωτοτυπίες.

Δικονομική ακυρότητα (αρθρ. 171 παρ. 1 εδ. δ' ΚΠΔ). Παραδεκτά υποβάλλεται η αίτηση στο Συμβούλιο Εφετών, αφού αυτό επιλαμβάνεται της εφέσεως κατά του βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών. Εφόσον η προανάκριση είναι συνοπτική, δεν είναι αναγκαία η λήψη της απολογίας του κατηγορουμένου, άρα ούτε και η δια συνηγόρου λήψη της απολογίας, παρόλο ότι αυτό ζητήθηκε. Μπορεί λοιπόν να υπάρχει απόλυτη ακυρότητα της απολογίας στην προδικασία, ωστόσο αυτή δεν θίγει το κύρος της τελευταίας. Δεν συντρέχει συνεπώς λόγος επανάληψης της άκυρης πράξης και θα πρέπει η διαδικασία να προχωρήσει σαν να μην έλαβε χώρα η άκυρη πράξη. Τέλος, η έκθεση συλλήψεως του κατηγορουμένου δεν χρειάζεται να αναφέρει και την παραβιασθείσα διάταξη.

Στην προκειμένη περίπτωση, από την κυρία ανάκριση που διενεργήθηκε και την προηγηθείσα αυτής αυτεπάγγελτη προανάκριση και δη από τις καταθέσεις των μαρτύρων, τα έγγραφα της δικογραφίας και την απολογία του κατηγορουμένου, προέκυψαν τα εξής περιστατικά:

Τον Οκτώβριο του έτους 1998 στη Θεσσαλονίκη ο Π.Σ., διαχειριστής και νόμιμος εκπρόσωπος της εν Θεσσαλονίκη εδρεύουσας εταιρίας με την επωνυμία «Ε.Σ. ΟΕ», έχουσας ως κύριο αντικείμενο δραστηριότητας την έκδοση και πώληση, μεταξύ άλλων, και νομικών βιβλίων που έχουν συγγράψει Καθηγητές των Πανεπιστημίων, Δικαστές, Εισαγγελείς κ.ά., είχε πληροφορίες από πελάτη της επιχείρησής του ότι κάποιος ιδιώτης, που διατηρεί κατάστημα εκδόσεως φωτοαντιγράφων (φωτοτυπείο) στην περιοχή δίπλα από τον πανεπιστημιακό χώρο Θεσσαλονίκης, προβαίνει παράνομα στη μαζική φωτοαντιγραφική αναπαραγωγή διαφόρων βιβλίων εκδόσεως του ανωτέρω εκδοτικού οίκου, τα οποία (αντίτυπα σε φωτοτυπίες) ακολούθως πωλεί λιανικώς σε πελάτες του, κυρίως φοιτητές της Νομικής Σχολής.

Κατόπιν έρευνας, ο ανωτέρω εκπρόσωπος του εκδοτικού οίκου διαπίστωσε ότι δράστης της ως άνω παράνομης πράξης και δη ενεργώντας εξακολουθητικώς, καθόσον χωρίς δικαίωμα προέβαινε στην αναπαραγωγή των εν λόγω βιβλίων, τα οποία έθεσε σε κυκλοφορία, είναι ο κατηγορούμενος, που διατηρεί κατάστημα «φωτοτυπία- χαρτικά -είδη δώρων». Για τη βεβαίωση όμως της πιο πάνω παράβασης, η εταιρία την 30/10/1998 απέστειλε στο κατάστημα του κατηγορουμένου την

υπάλληλο της Α.Β. με σκοπό την αγορά των τελευταίων βιβλίων. Η εν λόγω μάρτυρας εμφανίστηκε στον κατηγορούμενο ως φοιτήτρια Νομικής εκδηλώνοντας την πρόθεση της να αγοράσει νομικά βιβλία εξ εκείνων που αυτός είχε φωτοτυπήσει από πρωτότυπα εκδοθέντα από τον εκδοτικό οίκο της εταιρίας «Ε.Σ. ΟΕ» ή φωτοτυπίες τούτων.]

Πράγματι αφού ο κατηγορούμενος πείσθηκε, ύστερα από ερωτήσεις που υπέβαλε στην υποψήφια πελάτισσα του, ότι είναι φοιτήτρια Νομικής Σχολής, έθεσε υπόψη τις φωτοτυπίες διαφόρων νομικών βιβλίων του ανωτέρω εκδοτικού οίκου που είχαν συγγραφεί από Καθηγητές Πανεπιστημίου, πλην όμως αυτός (κατηγορούμενος) ζήτησε από τη μάρτυρα να τεθούν στη διάθεση του τα υπό αγορά βιβλία που θα επέλεγε προκειμένου να εκδώσει νέες φωτοτυπίες τους για να τις έχει ως απόθεμα, καθώς επίσης παρότρυνε αυτήν να συστήσει και σε άλλες φίλες της να αγοράσουν και αυτές από τούτον βιβλία. Τελικά η Α.Β. αγόρασε από τον κατηγορούμενο μερικά φωτοτυπημένα βιβλία (τα οποία δεν κατονομάζει), που είχαν εκδοθεί από τον οίκο «Ε.Σ. ΟΕ», πληρώνοντας 1.000 δραχμές για το καθένα, ενώ η πραγματική αξία τους, ως πρωτοτύπων, ήταν πολύ μεγαλύτερη.

Μετά τη διαπίστωση αυτή ο Π.Σ. υπέβαλε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης την από 30.10.1998 αναφορά του για παράβαση του ν. 2121/1993 και, τηρηθείσης της αυτόφωρης διαδικασίας, συνελήφθη ο κατηγορούμενος. Στα πλαίσια της αυτεπάγγελτης προανάκρισης που επακολούθησε, ύστερα από έρευνα των αστυνομικών οργάνων στο κατάστημα του κατηγορουμένου, βρέθηκαν και κατασχέθηκαν δέκα οκτώ (18) διάφορα νομικά βιβλία σε φωτοτυπίες, τα πρωτότυπα των οποίων είχαν εκδοθεί από τον εκδοτικό οίκο Σ., που είχε και το αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης τους, ύστερα από συμβάσεις που συνήψε με τους πνευματικούς δημιουργούς των βιβλίων αυτών (έργων) Καθηγητές του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Τα βιβλία αυτά που αναπαρήχθησαν από τον κατηγορούμενο και τέθηκαν σε κυκλοφορία, δεδομένου ότι ήταν προσιτά στο κοινό και σε φοιτητές της Νομικής Σχολής.

Χαρακτηριστικό των παραπάνω κατασχθέντων βιβλίων είναι ότι μερικά εκ τούτων μνημονεύονται και στις δύο εκθέσεις κατασχέσεως, πράγμα που υποδηλώνει αναμφισβήτητα, όπως και η περικοπή της καταθέσεως της μάρτυρος Α.Β., ότι ο κατηγορούμενος προέβαινε σε αθρόα αναπαραγωγή των έργων (νομικών βιβλίων) των πνευματικών δημιουργών Καθηγητών της Νομικής Σχολής του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, τα οποία κατείχε με σκοπό τη θέση τους σε κυκλοφορία και στη συνέχεια έθεσε αυτά σε κυκλοφορία, χωρίς να έχει τέτοιο δικαίωμα, χωρίς δηλαδή την άδεια των δημιουργών τους ή του αναφερόντος Π.Σ., με την ιδιότητα που προεκτέθηκε, δεδομένου ότι οι πρώτοι τα περιουσιακά τους δικαιώματα επί των έργων τους μεταβίβασαν με συμβάσεις στον εκδοτικό οίκο Σ., που είχε επομένως το αποκλειστικό δικαίωμα έκδοσης (αναπαραγωγής) και εμπορίας των ως άνω βιβλίων, ως εκδοχέας των παραπάνω δικαιωμάτων. Η αναπαραγωγή δε αυτή γίνονταν με τη χρήση των φωτοτυπικών μηχανημάτων και γραφικής ύλης κατάλληλης για φωτοτυπίες που διέθετε ο κατηγορούμενος στην επιχείρησή του (φωτοτυπείο).

Ανεξάρτητα δε του ότι αυτός, ενεργώντας κατά τον τρόπο που προεκτέθηκε, όφειλε αμοιβή στους δημιουργούς των έργων και στον αναφερόντα (εκπρόσωπο του εκδοτικού οίκου - δικαιούχο συγγενικών δικαιωμάτων) κατ' άρθρο 18 παρ. 3 ν. 2121/1993, η παρούσα περίπτωση δεν εμπίπτει στους περιορισμούς του περιουσιακού

δικαιώματος του δημιουργού (αρθρ. I παρ. 1 ν. 2121/1993) που προβλέπονται από το νόμο και ειδικότερα δεν εμπίπτει στο άρθρο 18 παρ. 1 του ν. 2121/1993, όπως αντιθέτως αλλά αβασίμως διατείνεται ο κατηγορούμενος, καθόσον η γενόμενη αναπαραγωγή των έργων δεν γίνονταν για ιδιωτική χρήση αλλά στο πλαίσιο μιας επιχείρησης και μ' αυτήν (αναπαραγωγή) εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου και θάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και του εκδοχέως των πνευματικών τους δικαιωμάτων.

Δεύτερον, χαρακτηριστικό των αναπαραχθέντων από τον κατηγορούμενο νομικών βιβλίων είναι ότι στην πρώτη σελίδα τους (εξώφυλλο) ή παραπλεύρως αυτής φέρουν το λογότυπο και έντυπη την επωνυμία της επιχείρησης του, παρά την ύπαρξη επί του εξωφύλλου της επωνυμίας του εκδοτικού οίκου Σ., ενώ στη δεύτερη σελίδα τους (έσωθεν) φέρουν την υπογραφή του δημιουργού του έργου, κάτωθι αυτής την επωνυμία και τη διεύθυνση του εκδοτικού οίκου Σ. και κάτωθι αυτών ειδική σημείωση περί της απαγορεύσεως αναπαραγωγής του έργου χωρίς τη γραπτή άδεια του εκδότη.

Εκ του τελευταίου τούτου σαφούς προκύπτει ότι ο κατηγορούμενος, τυγχάνοντας επαγγελματίας και όχι περιστασιακός, γνώριζε άριστα και σε όλη την έκταση τις συνθήκες λειτουργίας της επιχείρησης του και τις ιδιαίτερες υποχρεώσεις του και επομένως δεν μπορεί να γίνει δεκτό ότι αγνοούσε μία των βασικότερων τοιούτων, δηλαδή ότι δεν επιτρέπεται να εμπορευθεί ή εκμεταλλευτεί ξένο πνευματικό έργο χωρίς την άδεια του δημιουργού του ή του έχοντος το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως του έργου. Επομένως αυτός, λόγω του επαγγέλματος του, γνώριζε τα πάντα στον τομέα της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων, γίνεται φανερό ότι ο κατηγορούμενος, διαθέτοντας τον αναγκαίο εξοπλισμό, προέβαινε στην αναπαραγωγή των νομικών βιβλίων των δημιουργών, που είχαν εκχωρήσει το πνευματικό τους δικαίωμα στον εκδοτικό οίκο Σ., έχοντα το δικαίωμα εκμετάλλευσης έργων με αναπαραγωγή δι' εκδόσεως τους, χωρίς την άδεια των ανωτέρω και με σκοπό τον πορισμό εισοδήματος με την κατοχή και στη συνέχεια θέση σε κυκλοφορία των αναπαραγομένων (σε φωτοτυπίες) αντιτύπων, που συνίσταται στην είσπραξη της αξίας κάθε φωτοτυπημένου νομικού βιβλίου με τιμή πολύ χαμηλότερη εκείνης των πρωτοτύπων.

Ο ισχυρισμός του κατηγορουμένου, ο οποίος συγχέει τη συμπεριφορά του με το έγκλημα της πλαστογραφίας, διότι στην προκείμενη περίπτωση δεν απαιτείται σκοπός παραπλάνησης του καταναλωτικού κοινού με το να εμφανισθούν οι φωτοτυπίες των βιβλίων ως πρωτότυπα, αλλά τιμωρείται αυτή καθ' εαυτή η κατοχή με σκοπό τη θέση σε κυκλοφορία και η θέση σε κυκλοφορία του έργου που αποτελεί το αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας, ότι δεν στοιχειοθετείται το αδίκημα διότι δεν πρόκειται για φωτοτυπίες εκ των πρωτοτύπων των βιβλίων αλλά τέτοιες από άλλες φωτοτυπίες που φέρουν υπογραμμίσεις, σημειώσεις και παραπομπές γενόμενες προφανώς από φοιτητές της Νομικής Σχολής, είναι αβάσιμος, διότι και οι ως άνω αναπαραγόμενες φωτοτυπίες δεν αναιρούν την έννοια των πρωτοτύπων των έργων, αφού πράγματι περιέχουν αυτά, δηλαδή τα έργα των δημιουργών τους.

Με την παραδοχή αντίθετης εκδοχής θα μπορούσε με το πρόσχημα αυτό, να γίνεται αθρόα αναπαραγωγή του έργου χωρίς αυτή να τιμωρείται με την ως άνω αιτιολογία, ήτοι ότι οι εκδιδόμενες φωτοτυπίες περιέχουν υπογραμμίσεις και

σημειώσεις των φοιτητών και ως εκ τούτου δεν προέρχονται από πρωτότυπα των έργων.

Τέλος, ο ισχυρισμός του ότι οι κατασχεθείσες φωτοτυπίες βιβλίων ανήκουν σε φοιτητές που τις είχαν παραγγείλει και που του είχαν δώσει τις φωτοτυπίες τους για να τις βγάλει, πλην όμως αργοπώρησαν λόγω των δημοτικών εκλογών ή αμέλησαν να έλθουν να τις παραλάβουν, είναι προδήλως αβάσιμος και εμμέσως, πλην σαφώς, αποτελεί ομολογία του περί τελέσεως της παρούσης άδικης πράξης, διότι λογικά θα έπρεπε, κατά την έρευνα που έγινε στο κατάστημα του, να υπάρχουν και οι φωτοτυπίες που δόθηκαν από τους φοιτητές (που δεν κατονομάζει ούτε προτείνει ως μάρτυρες) σε τούτον προς αναπαραγωγή, ενώ τούτο δεν συμβαίνει, αφού τα κατασχεθέντα 18 νομικά βιβλία είναι ένα από κάθε είδος, πράγμα που σημαίνει πως κατέχονταν από τούτον ως προϊόν αναπαραγωγής από πρωτότυπα ή άλλες φωτοτυπίες τους με σκοπό την εκ νέου παράγωγή τους, επιβεβαιούμενης και στο σημείο αυτό της αλήθειας της καταθέσεως της ως άνω μάρτυρος.

Με τα δεδομένα αυτά υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις σε βάρος του εκκαλούντος κατηγορουμένου για την πράξη που του αποδίδεται και κατά συνέπεια ορθώς το προσβαλλόμενο βούλευμα αποφάνθηκε για την παραπομπή του. Επομένως, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη έφεση ως ουσιαστικά αβάσιμη και να επικυρωθεί το προσβαλλόμενο βούλευμα ως προς όλες τις διατάξεις του.

Με την από 19.3.1999 αίτηση του ο κατηγορούμενος προβάλλει δικονομική ακυρότητα στην προδικασία, λόγω παραβίασεως ουσιαστών υπερασπιστικών του δικαιωμάτων και δη διότι: α) Στην από 30.10.1998 έκθεση συλλήψεώς του δεν αναφέρεται η συγκεκριμένη διάταξη του ν. 2121/1993 που αυτός παραβίασε, β) Στα πλαίσια της προανάκρισης και ενώ εξεταζόταν ως κατηγορούμενος, ο αρμόδιος προανακριτικός υπάλληλος του γνώρισε ότι κατηγορείται για παράβαση του ν. 2121/1993 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας», χωρίς να του γνωρίσει και τη συγκεκριμένη διάταξη που παραβίασε, με αποτέλεσμα να στερηθεί ουσιαστικού δικαιώματος, αφού τελικά δεν γνώριζε για ποιο ακριβώς αδίκημα κατηγορείται και γ) Κατά την εξέταση του ως κατηγορουμένου κατά την αυτεπάγγελτη προανάκριση (άρθρ. 243 παρ. 2 Κ ΠΔ), ενώ ζήτησε από τον προανακριτικό υπάλληλο να απολογηθεί μετά συνηγόρου, τελικά απολογήθηκε χωρίς συνήγορο.

Η ως άνω αίτηση αρμοδίως εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου σας, διότι και μεν κατά τη διάταξη του άρθρου 176 παρ. 1 ΚΠΔ αρμόδιο να κηρύξει την ακυρότητα των πράξεων της προδικασίας, ως τοιούτων νοουμένων των μέχρι της από το άρθρο 320 ΚΠΔ κλητεύσεως του κατηγορουμένου ενεργουμένων, καθόσον έκτοτε αρχίζει η επ' ακροατηρίου διαδικασία, είναι το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών, και δη ωσότου γίνεται αμετάκλητη η παραπομπή στο ακροατήριο, δηλαδή επί παραπομπής δι' απευθείας κλήσεως μέχρι της παρόδου της κατ άρθρο 322 παρ. 1 ΚΠΔ προθεσμίας προσφυγής, επί δε τιαύτης (παραπομπής) διά βουλεύματος, όταν τούτο καταστεί αμετάκλητο, όμως η αρμοδιότητά του Συμβουλίου Εφετών για κήρυξη δικονομικής ακυρότητας πράξεων της προδικασίας ανακύπτει κατ' εξαίρεση, μεταξύ άλλων και όταν τούτο επιλαμβάνεται εφέσεως κατά Βουλεύματος του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών. Εξάλλου, δεδομένου ότι η προανάκριση, δεν είναι αναγκαία η λήψη της απολογίας του κατηγορουμένου.

Εξαιτίας της νομικής αυτής θέσεως της απολογίας του κατηγορουμένου κατά την προανάκριση, δηλαδή της μη αναγκαιότητας αυτής, παραβίαση των δικαιωμάτων του, μεταξύ των οποίων και η μη μετά συνηγόρου λήψη της απολογίας παρόλο που

ζητήθηκε από τούτον, δημιουργεί μεν απόλυτη ακυρότητα της συγκεκριμένης αυτής πράξεως (απολογίας) της προδικασίας, όμως δεν θίγεται το κύρος της προδικασίας, καθόσον οι μεταγενέστερες της άκυρης απολογίας πράξεις ουδόλως εξαρτώνται εξ αυτής (άρθρον 175 ΚΠΔ), ως εξαρτουμένων τοιούτων θεωρουμένων όσων πράξεων παρήχθησαν συνεπεία της άκυρης αρχικής, που αποτελεί δικονομική προϋπόθεση και λογικό νόμιμο όρο των μεταγενεστέρων πράξεων, οι οποίες συνιστούν έτσι το αναγκαίο αποτέλεσμα εκείνης, της υπάρξεως ή μη τέτοιας εξάρτησης εναποκειμένης στο δικαστή της ουσίας. Και αν πράγματι δεν υφίσταται τοιαύτη, ως στην προκειμένη περίπτωση, δεν συντρέχει λόγος επανάληψης της άκυρης πράξης οπότε η διαδικασία θα προχωρήσει σαν να μην έλαβε χώρα η άκυρη πράξη, αφού με την ακύρωση αυτής η πράξη αυτή δεν δύναται να παραγάγει νόμιμα αποτελέσματα.

Έτσι λοιπόν, με βάση τα προεκτεθέντα, το παράπονο του κατηγορουμένου ότι κατά την αυτεπάγγελτη προανάκριση που διενεργήθηκε απολογήθηκε χωρίς συνήγορο, αν και ζήτησε να απολογηθεί μετά συνηγόρου και επομένως είναι άκυρη η απολογία του και οι μετ' αυτήν πράξεις της προδικασίας, δηλαδή η ασκηθείσα ποινική δίωξη, η διεξαχθείσα κυρία ανάκριση και το εκδοθέν προσβαλλόμενο βούλευμα, είναι αβάσιμα και πρέπει να απορριφθεί, ενώ περαιτέρω πρέπει να σημειωθεί ότι δεν αποκλείεται παραίτηση του κατηγορουμένου από τα δικαιώματα του που προβλέπουν τα άρθρα 100 επ. ΚΠΔ, όπως συνέβη στην προκειμένη περίπτωση, συμφωνά με το έντυπο της έκθεσης εξέτασης κατηγορουμένου, που συνήθως επί χρόνια τώρα χρησιμοποιείται στις προανακρίσεις από την αστυνομική Αρχή, διότι η άσκηση τους είναι προαιρετική και όχι αναγκαία.

Επομένως, μια τέτοια ρητή παραίτηση δεν αντίκειται στο άρθρο 6 παρ. 3 στοιχ. γ' της από 4.11. 1950 Διεθνούς Σύμβασης της Ρώμης περί αναγνώρισεως των δικαιωμάτων του ατόμου, αφού πρόκειται για άσκηση νομίμου δικαιώματος του κατηγορουμένου.

Περαιτέρω, η έκθεση συλλήψεως που συντάσσεται από το αρμόδιο αστυνομικό όργανο για το δράστη που κατελήφθη επ' αυτοφώρω να διαπράττει αξιόποινη πράξη δεν είναι αναγκαίο να μνημονεύει συγκεκριμένη διάταξη που παραβίασε αυτός. Απλώς αυτή πιστοποιεί την πράξη που ενήργησε ο προανακριτικός υπάλληλος, έχουσα συγκεκριμένο περιεχόμενο, στο οποίο δεν περιλαμβάνεται και η παραδιασθείσα διάταξη, η μη μνεία της οποίας δεν συνεπάγεται ακυρότητα της εκθέσεως. Συνεπώς, τα αντιθέτως υποστηριζόμενα από τον αιτούντα κατηγορούμενο είναι αβάσιμα και επομένως στην προκειμένη περίπτωση δεν γεννάται θέμα ακυρότητας της από 30.10.1998 έκθεσης συλλήψεως που συντάχθηκε από τον ανθυπαστυνόμο Κ.Τ., υπηρετούντα στο Αστυνομικό Τμήμα Πλατείας Δημοκρατίας Θεσσαλονίκης.

Τέλος, η στην παραπάνω αίτηση του κατηγορουμένου αναφερόμενη αιτίαση είναι αβάσιμη, διότι επιβάλλεται μεν η από τον προανακριτικό υπάλληλο έκθεση στον κατηγορούμενο με σαφήνεια και πληρότητα της πράξεως για την οποία κατηγορείται, μετά την οποία προσκαλείται αυτός να απολογηθεί, προκυπτούσης άλλως ακυρότητας της απολογίας, όμως και στο παρόν σημείο, προκειμένης αυτεπάγγελτης προανάκρισης, ισχύουν όσα λέχθηκαν για την παράσταση του κατηγορουμένου χωρίς συνήγορο, παρόλο που το ζήτησε.

Επομένως και ως προς το σκέλος αυτό της αιτήσεως η αιτίαση του κατηγορουμένου πρέπει να απορριφθεί, πέραν του ότι η αβασιμότητά της προκύπτει και από το γεγονός ότι ο κατηγορούμενος, όπως συνάγεται από το περιεχόμενο της προανακριτικής απολογίας του, γνώριζε για ποια πράξη κατηγορείται, δηλαδή για

παράβαση του άρθρου 66 παρ. 1-3 του ν. 2121/1993 (ανεξάρτητα του ότι στην έκθεση εξετάσεως του αναγράφεται ότι του γνωρίσθηκε ότι κατηγορείται για παράβαση του ν. 2121/1993 «περί πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς ειδικότερη εξειδίκευση της παραβιαζόμενης διατάξεως»), διότι πράγματι απάντησε κατάλληλα. Ενόψει τούτων πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της η παραπάνω έφεση.

Μ.Πρ.Αθ. 6489/1999

Πρόεδρος: Τζιούβρας

Δικηγόροι: Α. Παράσχος, Ν. Καραμητσάνης, Σ. Κλαδάς

Διατάξεις: άρθρα 3,4 Ν. 2417/1996, 12,13,26,28,30 ΠΔ 259/1997, 1-4, 6-8,64,65 Ν. 2121/1993

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ. Παρά την καταχώρηση βιομηχανικού σχεδίου ή υποδείγματος στον Ο.Β.Ι. τούτο προστατεύεται μόνο εάν είναι νέο και έχει ατομικό χαρακτήρα. Το βιομηχανικό σχέδιο προστατεύεται ως πνευματικό δημιούργημα, μόνο εάν παρουσιάζει ορισμένη ατομικότητα, οφειλόμενη στη δημιουργική πνευματική εργασία του δημιουργού του, η οποία του προσδίδει πρωτοτυπία, που το διακρίνει από άλλα υπάρχοντα δημιουργήματα.

Κατά την κρίση του Δικαστηρίου τούτου, πιθανολογήθηκαν τα παρακάτω περιστατικά: Ο πρώτος των αιτούντων κατέθεσε στον Ο.Β.Ι. στις 6.10.98 τις αναφερόμενες στην υπό κρίση αίτηση τέσσερις αιτήσεις με έγγραφα για καταχώρηση σχεδίων κύβου από χαρτόνι, κυψελών από χαρτόνι, συρταριέρων από χαρτόνι και κουτιών από χαρτόνι.

Όμως πανομοιότυπα σχέδια κύβων, συρταριέρων, κυψελών και κουτιών από χαρτόνι με τα ως άνω σχέδια που κατέθεσε για καταχώριση στον Ο.Β.Ι. ο πρώτος των αιτούντων κυκλοφορούν στο εμπόριο και έχουν τεθεί στη διάθεση του κοινού από πολλών ετών.

Συγκεκριμένα, όπως κατέθεσε ο μάρτυρας Π.Μ. και όπως προκύπτει από τις ένορκες βεβαιώσεις και από τα έγγραφα που προσκομίζουν οι καθ'ων, πανομοιότυπα σχέδια με τα επίδικα που κατέθεσε για καταχώριση στον Ο.Β.Ι. ο πρώτος αιτών με επουσιώδεις έστω διαφορές, κυκλοφορούν στην ελληνική και στη διεθνή αγορά από το έτος 1988 ή τουλάχιστον από πολλών ετών πριν από την κατάθεση για καταχώριση στον Ο.Β.Ι. από τον πρώτο αιτούντα, αφού αυτά εικονίζονται και διαφημίζονται σε διαφημιστικούς καταλόγους και διαφημιστικά φυλλάδια ελληνικών και ξένων εταιριών παρελθόντων ετών.

Κατά συνέπεια, αφού πιθανολογείται ότι τα σχέδια κύβων, συρταριέρων, κυψελών, και κουτιών από χαρτόνι, που κατέθεσε ο πρώτος των αιτούντων στον Ο.Β.Ι. δεν είναι νέα και δεν έχουν ατομικό χαρακτήρα, κατά παραδοχή της σχετικής ένστασης των καθ'ων, ως βάσιμης και κατ'ουσία, δεν προστατεύεται αυτός ως αποκλειστικός δικαιούχος τους.

Για τον ίδιο λόγο, δηλαδή επειδή δεν είναι νέα και πρωτότυπα με ατομικό χαρακτήρα, τα ως άνω σχέδια δεν μπορούν να τύχουν προστασίας ούτε ως πνευματικά δημιουργήματα του πρώτου αιτούντος, αφού, όπως προκύπτει από τις διατάξεις του ν.2121/1993, πνευματικό δημιούργημα που μπορεί να είναι αντικείμενο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας δεν είναι κάθε δημιούργημα του λόγου ή της

τέχνης, αλλά μόνο εκείνο που παρουσιάζει ορισμένη ατομικότητα, οφειλόμενη στη δημιουργική πνευματική εργασία του δημιουργού του, η οποία του προσδίδει μια πρωτοτυπία.

Εξάλλου, όσο αφορά τους δύο τελευταίους από τους αιτούντες, οι οποίοι παράγουν και εμπορεύονται με βάση τα ως άνω σχέδια που κατέθεσε στον Ο.Β.Ι. ο πρώτος των αιτούντων κύβους, συρταριέρες, κυψέλες από κουτιά, ενόψει του ότι το σχήμα των προϊόντων αυτών είναι καθιερωμένο από πολλά χρόνια και στο εμπόριο και στις συναλλαγές και δεν αποτελεί από μόνο του διακριτικό γνώρισμα των προϊόντων που εμπορεύονται αυτοί.

Επίσης, ενόψει του ότι, όπως προκύπτει από τα διαφημιστικά φυλλάδια των διαδίκων, τα προϊόντα τους διαφέρουν σε χρωματισμούς, και όσο αφορά τις συρταριέρες και σε λαβές ανοίγματος δεν είναι δυνατόν αυτό και μόνο το σχήμα των ως άνω προϊόντων να θεωρηθεί ότι καθιερώθηκε στις συναλλαγές να προσδιορίζει την προέλευση των προϊόντων αυτών μόνο από ορισμένη επιχείρηση και μάλιστα μόνο από επιχείρηση των δύο τελευταίων αιτούντων.

Έτσι, δεν είναι δυνατή μόνο απ' το σχήμα των παραπάνω προϊόντων που είναι τυποποιημένο και χρησιμοποιείται από όλους όσους εμπορεύονται τα προϊόντα αυτά ανά τον κόσμο, η πρόκληση σύγχυσης στο μέσο καταναλωτή ως προς την προέλευση των προϊόντων, αφού ο καταναλωτής που χρησιμοποιεί τα προϊόντα αυτά γνωρίζει ότι το σχήμα των προϊόντων αυτών είναι το ίδιο και ότι από άλλα διακριτικά γνωρίσματα θα πρέπει να διακρίνει εάν τα προϊόντα αυτά προέρχονται από ορισμένη επιχείρηση.

Κατά συνέπεια, η χρησιμοποίηση του τυποποιημένου σχήματος των ως άνω προϊόντων δεν αποτελεί πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως αβάσιμα ισχυρίζονται οι αιτούντες.

Επομένως, ενόψει όλων των ανωτέρω, αφού δεν πιθανολογούνται τα κατά το ουσιαστικό δίκαιο επικαλούμενα δικαιώματα των αιτούντων για τα οποία ζητείται η προσωρινή προστασία με την λήψη ασφαλιστικών μέτρων, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη κατ' ουσίαν η υπό κρίση αίτηση. Ωστόσο, τα δικαστικά έξοδα των διαδίκων, λόγω εύλογης αμφιβολίας των καθ' ων ως προς την έκβαση της δίκης, πρέπει να συμψηφιστούν στο σύνολό τους.

(Απορρίπτει την αίτηση.)

Μ.Πρωτ.Ροδ 606/1999

Πρόεδρος: Σ. Μακρή

Δικηγόροι: Ν. Πέρος, Κ. Καζά, Ε. Φρατζή

Διατάξεις: άρθρα 56 παρ. 1-2 Ν. 2121/1993

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Καταβολή ποσοστιαίας αμοιβής από τους χρήστες έργων στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης. Επί αξίωσης προφανώς δυσανάλογης αμοιβής, ο χρήστης δικαιούται να ζητήσει δικαστικώς τον καθορισμό της στο ύψος της συνήθως καταβαλλόμενης, μόνο πριν από οποιαδήποτε χρήση του έργου.

Στην προκειμένη περίπτωση για την κρινόμενη αίτηση, η αιτούσα ισχυρίζεται ότι έχει την αποκλειστική χρήση και εκμετάλλευση του ξενοδοχείου G. Hotel R. εντός

της πόλης της, για τις ανάγκες δε των πελατών του εν λόγω ξενοδοχείου κάνει περιορισμένη χρήση του ελληνικού και ξένου μουσικού ρεπερτορίου.

Επίσης, ισχυρίζεται ότι η καθής, η οποία αποτελεί οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην Ελλάδα και σε όλο τον κόσμο αξιώνει από την αιτούσα για τα έτη 1996, 1997, 1998, και 1999 για κάθε έτος το ποσό των 800.000 δρχ. για τη χορήγηση άδειας για τη χρήση του έργου του ρεπερτορίου της.

Επιπλέον, ισχυρίζεται, ότι οι ανωτέρω αξιώσεις της καθής, είναι υπερβολικές και τα παραπάνω αναφερόμενα ποσά για κάθε έτος, είναι προφανώς δυσανάλογα με αυτά που πρέπει να καταβάλλονται σε παρόμοιες περιπτώσεις και με εκείνα που καταβλήθηκαν από την ίδια κατά τα προηγούμενα χρόνια αφού για τα έτη 1993, 1994 και 1995 κατέβαλε στην καθής για την ίδια ως άνω αιτία το ποσό των 118.000 δρχ. για κάθε έτος.

Με αυτό το ιστορικό και επικαλούμενη επείγουσα περίπτωση η αιτούσα ζητεί να καθορισθεί από το δικαστήριο προσωρινώς ως εύλογη αμοιβή το ποσό των δρχ. 110.000, 120.000, 130.000 κι 140.000 πλέον ΦΠΑ 18% για τα έτη 1996, 1997, 1998, 1999 αντίστοιχα.

Με αυτό το περιεχόμενο αίτημα, η υπό κρίση αίτηση, όσο αφορά στον καθορισμό της εύλογης αμοιβής για τα έτη 1996, 1997 και 1998, είναι μη νόμιμη και απορριπτέα αφού η αιτούσα επικαλείται ότι κατά τα έτη αυτά ήδη έχει κάνει χρήση του ελληνικού και ξένου μουσικού ρεπερτορίου και συνεπώς σύμφωνα με τα προεκτεθέντα δεν καταλείπεται έδαφος προσωρινού καθορισμού της αμοιβής από το παρόν δικαστήριο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Όσο αφορά στον καθορισμό εύλογης αμοιβής για το τρέχον έτος 1999 για το οποίο δεν έγινε ακόμα χρήση- η αίτηση είναι απορριπτέα ως αόριστη αφού δεν εκτίθεται σε αυτήν τα ποσά που πληρώνονται σε παρόμοιες περιπτώσεις ώστε να είναι δυνατόν το δικαστήριο να κρίνει αν η αμοιβή που αξιώνει η αιτούσα είναι προφανώς δυσανάλογη προς αυτήν που συνήθως καταβάλλεται σε παρόμοια περίπτωση και να καθορίσει την ανάλογη για τη συγκεκριμένη περίπτωση της αιτούσας αμοιβή.

Πρέπει επομένως να απορριφθεί στο σύνολό της η αίτηση και να συμψηφιστεί η δικαστική δαπάνη λόγω της εύλογης αμφιβολίας της αιτούσας ως προς την έκβαση της δίκης.

Μ. Πρωτ. Αθ. 2159/1999

Πρόεδρος: Ν. Χριστόπουλος

Δικηγόροι: Θ. Ασπρογέρακας, Β. Πέτρου, Α. Αγγελάτος

Διατάξεις: άρθρα 1-3, 8,12 , 54 παρ. 1, 55,56, 64, 75 Ν. 2121/1993, 683, 686 ΚΠολΔ.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: Συμβάσεις μεταξύ πνευματικών δημιουργών μουσικών συνθέσεων και της ΑΕΠΙ περί παραχώρησης έναντι αμοιβής του αποκλειστικού δικαιώματος εκμετάλλευσης του έργου τους. - Απαγορεύεται η παραγωγή και κυκλοφορία δίσκου που περιέχει έργα των ως άνω πνευματικών δημιουργών χωρίς την προηγούμενη άδεια της ΑΕΠΙ. Το αυτό ισχύει και επί του δίσκου που περιέχει αναπαραγωγή ζωντανής ηχογράφησης από κέντρο διασκέδασης.

Από τις ένορκες καταθέσεις στο ακροατήριο των μαρτύρων και από τα έγγραφα, τα οποία επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, πιθανολογούνται τα ακόλουθα

πραγματικά περιστατικά: Η αιτούσα εταιρία είναι οργανισμός συλλογικής διαχείρισης και προστασίας δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συναφών προς αυτή δικαιωμάτων, έχει δε συνάψει συμβάσεις με έλληνες και αλλοδαπούς μουσικοσυνθέτες και στιχουργούς.

Με τις συμβάσεις αυτές εκ μέρους των ως άνω πνευματικών δημιουργών έχει παραχωρηθεί, έναντι αμοιβής, στην αιτούσα το αποκλειστικό δικαίωμα εκμετάλλευσης του έργου τους, δηλαδή το περιουσιακό δικαίωμα, που επιτρέπει στην αιτούσα να χορηγεί άδειες σε τρίτους για την εγγραφή και αναπαραγωγή κάθε μουσικού έργου από άποψη στίχων και μουσικής με μηχανικά ή με ηλεκτρονικά μέσα. Έτσι η αιτούσα, ως τέτοιος οργανισμός, έχει την αρμοδιότητα διαχείρισης και προστασίας των έργων των πνευματικών δημιουργών, και την εκχώρηση των δικαιωμάτων τους, που αναφέρονται στην αίτηση, και για κάθε αναπαραγωγή τους, απαιτείται η άδεια της αιτούσας.

Η καθής, η οποία είναι φωνογραφική εταιρία παραγωγής ψηφιακών δίσκων, παρήγαγε και έθεσε στην κυκλοφορία το Σεπτέμβριο του 1998 ηχογράφημα με μορφή διπλού ψηφιακού δίσκου και με τίτλο «Κ.Τ. – Χ.Δ. L.». Η παραγωγή και η κυκλοφορία αυτού του διπλού δίσκου έγινε χωρίς την άδεια της αιτούσας.

Η διαδικασία χορήγησης αυτής της άδειας από την αιτούσα, σύμφωνα με την από 1.2.1989 σύμβαση, που έχει καταρτιστεί μεταξύ των διαδίκων, προβλέπει την αποστολή από την καθής του σχετικού καταλόγου που περιέχει τον αριθμό του ηχογραφήματος, το γενικό τίτλο του, τους τίτλους των επιμέρους μουσικών έργων, τη χρονική διάρκεια αυτών και τα ονοματεπώνυμα των δημιουργών.

Η επιστροφή του καταλόγου από την αιτούσα στην καθής θεωρείται ότι αποτελεί και την άδεια κυκλοφορίας του κάθε δίσκου. Η διαδικασία αυτή όμως διατηρήθηκε από την καθής η οποία δεν απέστειλε στην αιτούσα πριν από την παραγωγή και κυκλοφορία του ως άνω δίσκου, το σχετικό κατάλογο. Αντίθετα, η καθής απέστειλε τον κατάλογο του δίσκου στην αιτούσα μετά την παραγωγή και την κυκλοφορία στις 9.10.1998, στον οποίο υπήρχαν σφάλματα και γι' αυτό απέστειλε διορθωτικούς καταλόγους, ζητώντας παράλληλα να της χορηγήσει και την άδεια αναπαραγωγής και κυκλοφορίας αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη των μελών της αιτούσας για τα αναμενόμενα σε αποσπασματική μορφή μουσικά έργα.

Η αιτούσα ζήτησε από τα μέλη της, πνευματικούς δημιουργούς, να της γνωστοποιήσουν εγγράφως εάν συναινούν στην αποσπασματική αναπαραγωγή των έργων τους. Ο Ι.Κ απάντησε ότι δεν συναινεί στην αναπαραγωγή του έργου του σε αποσπασματική μορφή. Και από αυτό το λόγο έπρεπε η καθής να μην προχωρήσει στην αναπαραγωγή και κυκλοφορία του συγκεκριμένου δίσκου.

Ο ισχυρισμός της καθής ότι, επειδή επρόκειτο για αναπαραγωγή ζωντανής ηχογράφησης από κέντρο διασκέδασης, δεν απαιτούνταν η άδεια της αιτούσας, είναι απορριπτέος, αφού σε κάθε περίπτωση αναπαραγωγής πνευματικού έργου, χωρίς να γίνεται διάκριση ως προς τον τρόπο εκτέλεσής του, απαιτείται έγγραφη άδεια αυτού που έχει τα πνευματικά δικαιώματα του έργου.

Με βάση τα παραπάνω προσβάλλεται το αποκλειστικό δικαίωμα της αιτούσας για την εκμετάλλευση του έργου των μελών της χωρίς τη δική της άδεια. Παράλληλα, πιθανολογείται ότι η προσβολή αυτή θα συνεχιστεί στο μέλλον, έτσι ώστε να υφίσταται επείγουσα περίπτωση για τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί μελλοντική προσβολή της αιτούσας, καθώς και να περιοριστεί το ύψος της ζημιάς της, αφού θα εξακολουθεί να μην εισπράττει τα δικαιώματα που δικαιούται.

Πρέπει επομένως, να γίνει δεκτή η αίτηση ως ουσιαστικά βάσιμη και να διαταχθούν τα αναφερόμενα στο διατακτικό ασφαλιστικά μέτρα. Τα δικαστικά έξοδα της αιτούσας μετά από αίτημά της πρέπει να επιβληθούν σε βάρος της καθής.

Αριθμ. 446/1999 Τμ. Στ'

Πρόεδρος: Κ. Λυμπερόπουλος

Δικηγόροι: Α. Μαύρου, Γ. Πελεκάνος

Πνευματική ιδιοκτησία: Τα σχέδια ραφής ή κατασκευής ενδύσεως για να χαρακτηριστούν έργα τέχνης, ή πνευματικής δημιουργίας, πρέπει να διαπιστώνεται ότι δεν στερούνται πρωτοτυπίας και αποκλειστικού καλλιτεχνικού και δημιουργικού ύφους.

Στην προκειμένη περίπτωση, με την προσβαλλόμενη απόφαση ο αναιρεσίων κηρύχθηκε ένοχος για παράβαση των άρθρων 1 και 16 του ν. 2387/1920, καθώς κατά το διάστημα από 26.9.1991 μέχρι 15.5.1992, εν γνώσει και κατά παράβαση της κείμενης νομοθεσίας περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, εξέθεσε στις προθήκες του καταστήματός του και κατείχε παντελόνια κατ'αντιγραφή των γνήσιων σχεδίων L.**, τα οποία προστατεύονται ως έργα πνευματικής ιδιοκτησίας. Συγκεκριμένα, κατείχε και διέθετε στην κατανάλωση παντελόνια που είχαν κατασκευαστεί κατ'απομίμηση των παντελονιών της εγκαλούσας, τύπου L.** 501, τα οποία έφεραν τα εξής χαρακτηριστικά:

- Καμπυλωτές μπροστινές τσέπες με διπλή ραφή που αρχίζουν από το ύψος της μέσης του παντελονιού και έχουν στρογγυλές μεταλλικές συνδέσεις στις δύο άκρες του ανοίγματος της τσέπης. Μικρή εξωτερικά ραμμένη τσέπη πάνω από τη δεξιά μπροστινή τσέπη με μεταλλικές συνδέσεις στο άνοιγμα και διπλή ραφή, χρήση κουμπιών από νίκελ αντί φερμουάρ και κάλυμμα διπλής ραφής των κουμπιών. Δύο πίσω εξωτερικές τσέπες διπλής ραφής με χαρακτηριστική διπλή τοξοειδή ραφή κατά πλάτος κάθε τσέπης. Χαρακτηριστική διπλή ραφή μεταξύ των πίσω τσεπών και της μέσης. Ειδική ραφή Bar- Tack στα σημεία πίεσης και
- Έφεραν στην πίσω δεξιά τσέπη ειδική ένδειξη από χαρτί σε σχήμα παραλληλογράμμου με κείμενο με την επικεφαλίδα This is a pair of L.** και την ένδειξη Copyright 1987 by L.S.** Co.

Έτσι όμως το δικαστήριο, με τις παραδοχές αυτές, αφενός μεν δεν εξέλαβε την απαιτούμενη κατά νόμο εμπειριστατωμένη αιτιολογία στην προσβαλλόμενη αυτή απόφαση, αφ'ετέρου δε, παραβίασε εκ πλαγίου τις διατάξεις του ν. 2387/1929 και κατέστησε ανέφικτο τον αναιρετικό έλεγχο, γιατί δεν εκθέτει με ποια πραγματικά περιστατικά και σκέψεις υπήγαγε τα αναφερόμενα χαρακτηριστικά των παντελονιών στην έννοια του πνευματικού έργου, ώστε να είναι εφικτός ο έλεγχος του Αρείου Πάγου για την ορθή ή μη εφαρμογή του νόμου.

Επίσης, δεν αναφέρονται ούτε στο διατακτικό ούτε στο αιτιολογικό της απόφασης πραγματικά περιστατικά από τα οποία να προκύπτει ποιος είναι ο πνευματικός δημιουργός του έργου (των σχεδίων) και από που αντλεί το σχετικό δικαίωμά της η εγκαλούσα εταιρία, ώστε να μπορεί να ελεγχθεί αν προσβλήθηκε αυτή και αν δικαιούνταν στην υποβολή έγκλησης.

Συνεπώς, ο λόγος αναίρεσης της κρινόμενης αίτησης για έλλειψη αιτιολογίας και νόμιμης βάσης, είναι βάσιμος και πρέπει να γίνει δεκτός, να ανααιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση κατά τη διάταξή της που αφορά στην πράξη αυτή και στη συνολική ποινή και να παραπεμφθεί η υπόθεση για νέα συζήτηση στο ίδιο δικαστήριο που είναι δυνατή η συγκρότησή του από άλλους δικαστές. (άρθρο 519 ΚΠΔ).

Εφετ. Αθηνών 8153/1999

Πρόεδρος: Γ. Παπαδημητρίου

Δικηγόροι: Στ. Τσιμισίρης, Κ. Κουτσουλέλος

Πνευματική ιδιοκτησία. - Πρωτοτυπία. Συμβολαιογραφικά έγγραφα (πίνακας κατάταξης. Τα συμβολαιογραφικά έγγραφα και ιδίως ο πίνακας κατάταξης δεν αποτελούν έργα προστατευόμενα κατά τις περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεις ως «πολιτειακά έγγραφα». Η πρωτοτυπία που πρέπει να έχει το πνευματικό έργο αξιολογείται με το κριτήριο της «στατιστικής μοναδικότητας».

Στο άρθρο 2 παρ. 1 του Ν.2121/1993 απαριθμούνται εκτενώς ενδεικτικά τα πνευματικά δημιουργήματα που, εφόσον είναι πρωτότυπα, θεωρούνται έργα και είναι αντικείμενα της πνευματικής ιδιοκτησίας, με πρώτα τα «γραπτά κείμενα», κυριότερα είδη των οποίων είναι οι επιστημονικές πραγματείες, τα λογοτεχνικά έργα οι διαλέξεις κλπ.

Στη συνέχεια στην παρ. 5 του ίδιου άρθρου εξαιρούνται ρητά από την προστασία του νόμου «... τα επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση της πολιτειακής αρμοδιότητας και ιδίως τα νομοθετικά, διοικητικά και δικαστικά κείμενα», δηλαδή νόμοι, διατάγματα, αποφάσεις δικαστικές ή διοικητικές, εγκύκλιοι κ.α., εφόσον έχουν συμπληρωθεί οι διατυπώσεις που απαιτούνται για την ισχύ τους.

Έργα εξάλλου που δεν εκφράζουν την πολιτειακή βούληση και δημιουργούνται από λειτουργούς της πολιτείας με την ευρύτερη έννοια (συμβόλαια, προτάσεις δικηγόρων, συμβάσεις κλπ), είναι αντικείμενα πνευματικής ιδιοκτησίας, υπό τον περιορισμό του άρθρου 24 του ίδιου νόμου, δηλαδή επιτρέπεται η ελεύθερη αναπαραγωγή τους για να χρησιμοποιηθούν σε δικαστική ή διοικητική διαδικασία, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Ο συμβολαιογράφος, με την ιδιότητα του υπαλλήλου πλειστηριασμού, ασκεί δημόσια εξουσία με σκοπό τη συμμόρφωση του οφειλέτη προς το περιεχόμενο της απαίτησης του δικαιούχου, σε εκπλήρωση της υποχρέωσης της πολιτείας. Προς παροχή έννομης προστασίας υπό τη μορφή της αναγκαστικής εκτέλεσης. Συνεπώς, ο πίνακας κατάταξης για τη διανομή του πλειστηριάσματος, η σύνταξη του οποίου αποτελεί την τελευταία διαδικαστική πράξη της διαδικασίας κατάταξης και ανήκει στην αποκλειστική αρμοδιότητα του συμβολαιογράφου που ορίστηκε για το συγκεκριμένο πλειστηριασμό και ο οποίος προσομοιάζει με δικαστική απόφαση, από την έκδοσή του, δηλαδή από τη σύνταξη και καταχώρησή του στο οικείο βιβλίο του συμβολαιογράφου, οπότε ο συντάκτης του αποτελεί «επίσημο κείμενο με το οποίο εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας» κατά την προεκτεθείσα έννοια της παρ. 5 του άρθρου 2 και γι' αυτό εξαιρείται σε κάθε περίπτωση από την προστασία του νόμου για την πνευματική ιδιοκτησία.

Περαιτέρω, ο πίνακας κατάταξης συντάσσεται και η κατάταξη των δανειστών γίνεται με βάση τις αναγγελθείσες απαιτήσεις και αφού ληφθούν υπόψη οι παρατηρήσεις που τυχόν έχουν επιβληθεί κατά την προβλεπόμενη από το νόμο σειρά και τάξη. Μολονότι ο συντάκτης του δεν προβαίνει απλώς σε υλικές ή αριθμητικές πράξεις αλλά σε νομικούς συλλογισμούς και αξιολογήσεις για να καταλήξει σε συμπεράσματα, η κατάταξη θα στηρίζεται στο νόμο, στα έγγραφα που έχουν κατατεθεί νόμιμα από τους δικαιούχους και γενικά στο φάκελο πλειστηριασμού.

Έτσι ένας πίνακας κατάταξης από τη φύση του, τόσο ως προς το περιεχόμενό του, όσο και ως προς τη μορφή του δεν αφήνει, κατ' αρχήν, δυνατότητα απόκλισης η οποία να επιτρέψει την ανάπτυξη δημιουργικής εισφοράς στο συντάκτη του, όσο και αν είναι δυσχερής και απαιτεί ιδιαίτερη προσοχή, επιμελημένη εργασία, κόπο και χρόνο.

Συνεπώς, ο συντάκτης του πίνακα κατάταξης του συγκεκριμένου πλειστηριασμού δεν δημιουργεί, κατ' αρχήν, έργο κατά την έννοια των διατάξεων για την πνευματική ιδιοκτησία, γι' αυτό και ο πίνακας αυτός και πριν από την επίσημη έκδοσή του, δεν αποτελεί έργο προστατευόμενο.

Μ. Πρωτ. Κιλκ 266/1999

Πρόεδρος: Ν. Γέργος

Δικηγόροι: Π. Παπαθανασοπούλου, Α. Βουτυράς, Η. Λαμπίδου, Β. Χειρδάρης, Α. Γκιουλέκας.

ΣΧΕΔΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΔΕΙΓΜΑΤΑ. Για την απόκτηση δικαιώματος επί των σχεδίων και υποδειγμάτων απαιτείται κατάθεσή τους στον ΟΒΙ. Πρωτοτυπία και ατομικός χαρακτήρας των σχεδίων. Η απόσπαση πελατείας ως πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού.

Στην προκειμένη περίπτωση πιθανολογήθηκαν τα εξής: Η αιτούσα είχε συσταθεί δυνάμει ενός συμβολαιογραφικού εγγράφου της συμβολαιογράφου Σ.Μ από τους Δ.Π., Ε.Π. και τον δεύτερο των καθών. Έχει έδρα το Κιλκίς και σκοπό την κατασκευή καλουπιών και παντός είδους μηχανουργικών ειδών. Ο δεύτερος των καθών είναι μέτοχος της αιτούσας με ποσοστό περίπου 36% του μετοχικού κεφαλαίου της και εργάζονταν σε αυτήν παρακολουθώντας τις εργασίες της, λόγω της τεχνογνωσίας και της πείρας του, η δε πρώτη των καθών, ήταν λογίστριά της.

Ο τρόπος συνεργασίας της αιτούσας με τους πελάτες της, ήταν πάντα καθ' υπόδειξη των τελευταίων, ακολουθούσε ο σχεδιασμός του αντικειμένου από τους υπαλλήλους της, βάσει σχεδίου αντικειμένου ή του αντικειμένου που έφερνε ο πελάτης, γίνονταν η έγκριση εκ μέρους του πελάτη και κατόπιν αυτών προχωρούσε στην κατασκευή του αντικειμένου (καλουπιού). Στα πλαίσια τέτοιου είδους συναλλαγών προς τρίτους πήγε στην αιτούσα και η εταιρία «Γ. ΑΒΕΕ» και της ανέθεσε, αρχικά μεταξύ άλλων αντικειμένων και τη βιομηχανική παραγωγή εξαρτημάτων μπαταριών για το πολεμικό ναυτικό, δηλαδή της μάχιμης και εκπαιδευτικής και της παρέδωσε η ίδια τις προδιαγραφές και τα πλήρη σχέδια αυτών.

Στη συνέχεια, η αιτούσα με το τεχνικό της προσωπικό, εκτέλεσε χωρίς καμιά παρέκκλιση τα ήδη δοθέντα σχέδια της μάχιμης μπαταρίας. Καθ' όσον αφορά όμως την εκπαιδευτική μπαταρία η εταιρία «Γ. ΑΒΕΕ», έδωσε στην αιτούσα τις προδιαγραφές και ένα έτοιμο αντικείμενο για την αντιγραφή του, αφού πρώτα προέβαινε στην αποτύπωση σχεδίου σε χαρτί. Έτσι η αιτούσα κατά τη διάρκεια του έτους 1997 εξετέλεσε για την παραπάνω εταιρία παραγγελίες της, ύψους 270.000.000 δραχμών.

Τον μήνα Μάρτιο του 1998 η άνω εταιρία ανέθεσε στην αιτούσα το σχεδιασμό και την κατασκευή των καλουπιών για ένα ακόμη μοντέλο μπαταρίας τύπου ΜΚ- 46 και τις παρέδωσε σχέδιο γαλλικό. Στη συνέχεια η αιτούσα με το τεχνικό της προσωπικό εκπόνησε σχέδιο για μια καλίμπρα και κατασκεύασε το καλούπι που απαιτείται για τη διαμόρφωση της βάσης της μπαταρίας αυτής.

Επίσης, κατασκεύασε βάσει σχεδίου που εκπόνησε, το παλινό τμήμα της μπαταρίας και έναν πυροκροτητή. Και ενώ η εταιρία Γ. ΑΒΕΕ με τον υπεύθυνο διευθυντή του εργοστασίου της, υπόσχονταν στην αιτούσα για την παραγγελία της μπαταρίας ΜΚ-46 καθώς και των άλλων δύο τύπων αυτής και στη συνέχεια της είχε υποσχεθεί ότι οι παραγγελίες θα δίνονταν στα τέλη του 1998, ύστερα υπαναχώρησε και δεν ζήτησε από την αιτούσα οικονομική προσφορά, ως συνήθιζε, διακόπτοντας έτσι τη συνεργασία της με αυτήν. Αυτό έπραξε η άνω εταιρία λόγω της

αντισυμβατικής συμπεριφοράς της αιτούσας, που εκπρόθεσμα εκτέλεσε τις παραγγελίες της για τα εξαρτήματα Caps-Copper- Grids.

Στο μεταξύ ανάμεσα στο νόμιμο εκπρόσωπο της αιτούσας και των καθών, είχαν δημιουργηθεί διενέξεις λόγω οικονομικών ατασθαλιών των τελευταίων εις βάρος της αιτούσας.

Ενόψει της παραπάνω κατάστασης οι καθών από κοινού ενεργούντες και αφού στο μεταξύ η πρώτη από αυτούς είχε υποχωρήσει από την εργασία της που παρείχε στην αιτούσα, ίδρυσαν στο όνομα της πρώτης από αυτούς ατομική επιχείρηση με το διακριτικό τίτλο T, στην οποία ο δεύτερος των καθών παρείχε την εργασία του, λόγω της τεχνογνωσίας και της πείρας του και άρχισαν έκτοτε την παραγωγή εξαρτημάτων μπαταριών μάχιμης και MK-46 για λογαριασμό της εταιρίας «Γ.ΑΒΕΕ».

Και ναι μεν ο δεύτερος των καθών πήρε φωτογραφίες από τα σχέδια που κατασκεύασε η αιτούσα για την εκπαιδευτική μπαταρία και αφαίρεσε τα σχέδια των ιδιοσυσκευών (καλίμπρας) των Γάλλων, καθώς και τα λοιπά σχέδια της μάχιμης και MK - 46 μπαταρίας που κατασκεύασε η αιτούσα, ως και το καλούπι για την παραγωγή της μπαταρίας MK-46 που κατασκεύασε επίσης η αιτούσα με το τεχνικό προσωπικό της, πλην όμως αυτοί, δεν ενήργησαν με σκοπό τον ανταγωνισμό προς την οικονομική δράση της αιτούσας και την απόσπαση των πελατών της, αφού η τελευταία γνώστης της διένεξης μεταξύ των διαδίκων και της ίδρυσης της άνω ατομικής επιχείρησης της πρώτης καθής, είχε ήδη προ πολλού αποφασίσει τη διακοπή της συνεργασίας της με την αιτούσας λόγω της αντισυμβατικής της συμπεριφοράς, που αναφέρθηκε, μόνη δε αυτή και με τη θέλησή της χωρίς να επηρεαστεί από τους καθών ήλθε σε επαφή με αυτούς και τους ανέθεσε για λογαριασμό της, την παραγωγή των εξαρτημάτων των άνω μπαταριών, πλην της εκπαιδευτική.

Εξάλλου και η αιτούσα δεν επικαλείται, ούτε και πιθανολόγησε εξάλλου ποιες μεθόδους και μέσα χρησιμοποίησαν οι καθών, αντικείμενων στα χρηστά ήθη για να αποσπάσουν από αυτή την πελάτιδα της «Γ. ΑΒΕΕ», για την ευδοκίμηση της επί του άρθρου 1 του ν. 146/1914 στηριζόμενης αίτησής της.

Κατ'ακολουθία όλων των παραπάνω, πρέπει η υπό κρίση αίτηση να απορριφθεί ως αβάσιμη ελλείπει συνδρομής των άνω προϋποθέσεων (σκοπός ανταγωνισμού και χρησιμοποίηση μεθόδων και μέσων αντίθετων στα χρηστά ήθη). Έτσι το δικαστήριο απορρίπτει την αίτηση.

ΕΤΟΣ 2000

Εφ. Θεσ 1366/2000

Πρόεδρος : Αθανάσιος Γιωτάκος

Δικαστές : Μ. Θεοχαρίδης, Κ. Γιαννόπουλος

Δικηγόροι : Γ. Υδριώτης – Ν. Γεωρτζόγλου

Κατάσχεση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, ευρεσιτεχνίας, εκμεταλλεύσεως κινηματογραφικών ταινιών. Μπορεί να γίνει κατάσχεση σε περιουσιακά δικαιώματα του καθ' ου η εκτέλεση, τα οποία δεν αποτελούν αντικείμενο κατασχέσεως, ιδίως σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ευρεσιτεχνίας, εκμεταλλεύσεως κινηματογραφικών ταινιών, σε απαιτήσεις κατά τρίτων που εξαρτώνται από αντιπαροχή, εφόσον επιτρέπεται η μεταβίβαση αυτών των δικαιωμάτων. Η κατάσχεση των ως άνω δικαιωμάτων διατάσσεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο, το οποίο μπορεί να μην επιτρέψει την κατάσχεση, αν η ενέργεια της αναγκαστικής εκτέλεσης καθίσταται κατά την κρίση του δυσχερής ή ασύμφορη κατ' αποτέλεσμα. Η ως άνω δυσχέρεια σημαίνει ότι θα είναι δυσχερής η αξιοποίηση του δικαιώματος με την αναγκαστική εκτέλεση χάριν του δανειστή και όχι ότι υπάρχει δυσχέρεια στη διενέργεια των επιμέρους διαδικαστικών πράξεων και εκτελέσεως. Ασύμφορη αναγκαστική εκτέλεση σημαίνει ότι αυτή δε θα έχει ως αποτέλεσμα την εν λόγω ή εν μέρει ικανοποίηση του δανειστή. Η αίτηση δηλαδή απορρίπτεται, όταν κατά την κρίση του δικαστηρίου η αιτούμενη κατάσχεση δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του δανειστή. Κατ' ακολουθία, η ύπαρξη άλλων περιουσιακών στοιχείων του οφειλέτη, δεν αποτελεί λόγο απόρριψης της αίτησης.

Η αιτούσα κα ήδη εκκαλούσα ομόρρυθμος εταιρεία, με την αίτησή της προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Χαλκιδικής, επικαλούμενη απαίτηση κατά του καθ' ου και ήδη εκκαλούντος βάσει της αναφερόμενης διαταγής πληρωμής, ζήτησε, προς ικανοποίησή της, να της παρασχεθεί άδεια να προβεί στην κατάσχεση του δικαιώματος του αντιδίκου της να αξιώσει από την εδρεύουσα στον Άγιο Νικόλαο Χαλκιδικής ανώνυμη εταιρεία «Α.Ζ. ΑΕ» την έκδοση και παράδοση σ' αυτόν των αναφερομένων 17.600 μετοχών που δικαιούτο από τη συμμετοχή του κατά τη σύσταση της εταιρείας και την αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου.

Επί της αιτήσεως εκδόθηκε η εκκαλούμενη απόφαση, η οποία τη δέχτηκε εν μέρει κατ' ουσία, διέταξε την κατάσχεση από την αιτούσα του δικαιώματος του καθ' ου να αξιώσει από την εν λόγω εταιρεία την έκδοση και παράδοση σ' αυτόν 5.000 ανωνύμων μετοχών, όρισε πρόσφορο μέσο προς αξιοποίηση του δικαιώματος τη διαπλειστηριασμό πώληση των μετοχών και τον υπάλληλο του πλειστηριασμού. Κατά της αποφάσεως αυτής παραπονούνται οι διάδικοι με τις ένδικες εφέσεις τους για εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και κακή εκτίμηση των αποδείξεων. Ζητούν δε η μεν αιτούσα την αποδοχή της αιτήσεώς της για το σύνολο των μετοχών, ο δε καθ' ου την απόρριψη αυτής εξ ολοκλήρου.

Η αίτηση δηλαδή απορρίπτεται, όταν κατά την κρίση του δικαστηρίου η αιτούμενη κατάσχεση δεν εξυπηρετεί τα συμφέροντα του δανειστή. Στην προκείμενη περίπτωση, από την κατάθεση του μάρτυρα Μ.Μ., που εξετάστηκε ενόρκως ενώπιον του Πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου και από όλα τα έγγραφα που επικαλούνται και προσκομίζουν οι διάδικοι, αποδεικνύονται τα ακόλουθα : Δυνάμει της υπ' αριθμό 10247/1993 διαταγής πληρωμής του Ειρηνοδίκη Θεσσαλονίκης, ο καθ' ου η αίτηση και ήδη εφεσίβλητος – εκκαλών οφείλει στην αιτούσα και ήδη εκκαλούσα εφεσίβλητο ομόρρυθμο εταιρεία το ποσό των 17.000.000 δρχ, το οποίο με τους

τόκους και τα έξοδα ανέρχεται σε 48.000.000 δραχμές περίπου. Περαιτέρω αποδεικνύεται ότι ο καθ' ου είναι κύριος μέτοχος της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Α.Ζ. ΑΕ», η οποία εδρεύει στον Άγιο Νικόλαο Χαλκιδικής.

Ο καθ' ου δεν άσκησε μέχρι σήμερα το δικαίωμά του κατά της εταιρείας να εκδώσει και να του παραδώσει τους τίτλους των ως άνω μετοχών, μολονότι συντρέχουν στο πρόσωπό του οι νόμιμες προϋποθέσεις.

Επομένως η αιτούσα δικαιούται να προβεί στην κατάσχεση του δικαιώματός του να αξιώσει από την εταιρεία την έκδοση και παράδοση σ' αυτήν των μετοχών του καθ' ου, οι οποίες απαιτούνται για να ικανοποιηθεί η κατ' αυτού απαίτησή της. Η αναγκαστική αυτή εκτέλεση δεν είναι δυσχερής ή ασύμφορη κατ' αποτέλεσμα, καθόσον οι μετοχές, μετά την έκδοσή τους, μπορούν να κατασχεθούν και να πλειστηριασθούν προκειμένου να ικανοποιηθεί η αιτούσα.

Ο καθ' ου ισχυρίζεται ότι η άσκηση του εν λόγω δικαιώματος εκ μέρους της αιτούσας είναι καταχρηστική, δεδομένου ότι έδωσε εντολή στον εκπρόσωπό της Μ.Μ. να πωλήσει για λογαριασμό της τα αναφερόμενα σ' αυτό δύο ακίνητα, τα οποία ευρίσκονται στην Εύβοια και στα οποία έχει εγγράψει προσημείωση υποθήκης μέχρι του ποσού των 17.000.000 δρχ. .

Τα περιστατικά αυτά, και αν θεωρηθούν αληθή, δε συνιστούν κατάχρηση δικαιώματος ενόψει του ότι η αιτούσα δανείστρια μπορεί να επιδιώξει την ικανοποίηση της απαιτήσεώς της κατά του καθ' ου οφειλέτη με όλα τα επιτρεπόμενα μέσα εκτελέσεως. Ανεξαρτήτως αυτών, ο εν λόγω ισχυρισμός πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος, διότι η αιτούσα επιδίωξε την πώληση των ανωτέρω ακινήτων, αλλά δεν κατέστη τούτο δυνατό λόγω ελλείψεως ενδιαφέροντος.

Η εκκαλούμενη απόφαση, η οποία δέχτηκε εν μέρει την αίτηση και διέταξε την κατάσχεση από την αιτούσα του δικαιώματος του καθ' ου κατά της εταιρείας να αξιώσει την έκδοση και παράδοση μόνο 5.000 μετοχών, έσφαλε ως προς την εκτίμηση του προσκομισθέντος αποδεικτικού υλικού. Επομένως, πρέπει να γίνει δεκτή η έφεση της αιτούσας και να απορριφθούν ως αβάσιμοι οι περί του αντιθέτου λόγοι του καθ' ου, καθώς και η έφεση στο σύνολό της. Ως προς την απορριπτόμενη έφεση η δικαστική δαπάνη του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας πρέπει να συμψηφισθεί μεταξύ των διαδίκων, καθόσον ο εκκαλών είχε εύλογες αμφιβολίες ως προς την έκβαση της δίκης.

Περαιτέρω, πρέπει να εξαφανισθεί η εκκαλούμενη απόφαση, να κρατηθεί και να ερευνηθεί η υπόθεση από το δικαστήριο τούτο κατ' ουσία, να γίνει εν μέρει δεκτή η αίτηση, να διαταχθεί η κατάσχεση από την αιτούσα του δικαιώματος του καθ' ου να αξιώσει από την εταιρεία «Α.Ζ. ΑΕ» την έκδοση και παράδοση σ' αυτόν 8.000 ανωνύμων μετοχών.

Συμβ. Πλημ. Αθ. 410/2000
Πρόεδρος : Γ. Αναστασάκος
Εισαγγελέας : Γ. Αδειλίνη

Παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας κατ' εξακολούθηση. Πλαστογραφία μετά χρήσεως κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια τέλεση.

Όπως αποδείχθηκε, οι κατηγορούμενοι με περισσότερες πράξεις κατήρτισαν πλαστούς ψηφιακούς δίσκους ακτίνας (CD) και κασέτες μαγνητοφώνου και έκαναν χρήση τους, διαθέτοντάς τους προς πώληση στο αγοραστικό κοινό. Στους εν λόγω υλικούς φορείς ήχου είχαν εγγράψει και αναπαράγει διάφορα μουσικά έργα χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του Ν. 2121/93. Σύμφωνα με αυτά τα πραγματικά περιστατικά, οι κατηγορούμενοι παραπέμπονται για να δικάστούν κατ' εξακολούθηση και κατ' επάγγελμα παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και για κατ' εξακολούθηση, κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια πλαστογραφία.

Από το αποδεικτικό υλικό που συγκεντρώθηκε κατά την κύρια ανάκριση, προκύπτουν τα ακόλουθα : Στις 1.8.1999 αστυνομικοί του τμήματος οικονομικών εγκλημάτων διενήργησαν έρευνα σε αποθήκη κτιρίου. Σ' αυτήν βρήκαν και κατέσχεσαν ψηφιακούς δίσκους και μουσικές κασέτες, οι οποίες περιείχαν μουσικές εκτελέσεις διαφόρων καλλιτεχνών - ερμηνευτών, τις οποίες και κατέσχεσαν και απέδωσαν υπό μεσεγγύηση στον εκπρόσωπο της Ένωσης Εταιρειών Παραγωγών και Ηχογραφημάτων (ΕΕΠΗ), ο οποίος και υπέβαλε στην πιο πάνω υπηρεσία στις 1.8.1999 την με την ίδια ημερομηνία έγκληση των διαφόρων φωνογραφικών εταιρειών κατά του πρώτου κατηγορουμένου. Κατά τη διάρκεια της πιο πάνω έρευνας, συνελήφθη μέσα στην αποθήκη και ο πρώτος εκ των κατηγορουμένων. Από το ίδιο δε αποδεικτικό υλικό προέκυψε ότι ο μισθωτής του πιο πάνω χώρου ήταν ο δεύτερος κατηγορούμενος, κατά του οποίου ο ως άνω ανακριτής επεξέτεινε τη ρηθείσα δίωξη.

Από το αποδεικτικό υλικό προέκυψε ότι οι μνημονευθέντες κατηγορούμενοι ενέγραψαν και αναπαρήγαγαν σε υλικούς φορείς ήχου και σε κασέτες μαγνητοφώνου, χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση του Ν. 2121/93, το ηχητικό περιεχόμενο διαφόρων ψηφιακών δίσκων και κασετών, που είχαν παραχθεί νόμιμα από τις εταιρείες παραγωγής δίσκων, σε άγνωστο μάλιστα στην ανάκριση αριθμό.

Με τα ανωτέρω δεδομένα, εκτός του ότι αναμφίβολα προκύπτει ότι το όφελος που οι κατηγορούμενοι επιδίωκαν από τις παραπάνω πράξεις τους είναι ιδιαίτερα μεγάλο, με την επανειλημμένη διάπραξη των εν λόγω πράξεων οι κατηγορούμενοι είχαν σκοπό τον πορισμό εισοδήματος για βιοπορισμό. Τέλος, από το ρηθέν αποδεικτικό υλικό προέκυψε ότι ο πρώτος κατηγορούμενος στις αρχές Ιουλίου του έτους 1999 από πρόθεση εισήλθε και έκτοτε παρέμεινε στην ελληνική επικράτεια χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

Από όλα τα ανωτέρω, το Συμβούλιο κρίνει ότι υπάρχουν αποχρώσεις ενοχής των κατηγορουμένων για τις εξής πράξεις : α) κατ' εξακολούθηση παράβαση του νόμου «περί πνευματικής ιδιοκτησίας» με επιδιωχθέν όφελος ιδιαίτερα μεγάλο, β) κατ' εξακολούθηση πλαστογραφία μετά χρήσεως από υπαίτιο που διαπράττει πλαστογραφίες κατ' επάγγελμα και κατά συνήθεια και γ) κατ' εξακολούθηση παράνομη είσοδο και παραμονή αλλοδαπού στη χώρα. Κατά συνέπεια πρέπει κατά τις διατάξεις του Κ.Πολ.Δ. να παραπεμφθούν οι κατηγορούμενοι στο ακροατήριο του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου, το οποίο είναι αρμόδιο καθ' ύλη και κατά τόπο.

Π. Πρ. Αθ. 7518/2000

Πρόεδρος : Α. Θούα

Εισηγητής : Σ. Μελάς

Δικηγόροι : Β. Κωνσταντινίδης, Β. Βασιλάκου

ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ. Προστασία σχεδίων υποδειγμάτων με τις διατάξεις του Π.Δ. 259/97 και του Ν. 2121/93. Διαχρονικό δίκαιο. Σύμβαση Βέρνης. Κριτήρια πρωτοτυπίας πνευματικού έργου. Ποια έργα προστατεύονται κατ' άρθρο 2 του Ν. 2121/93. Δικαιώματα δημιουργού ή δικαιούχου συγγενικού δικαιώματος. Εφαρμογή διατάξεων περί αθέμιτου ανταγωνισμού. Διακριτικά γνωρίσματα. Προστασία αλλοδαπών. Εφαρμοστέο δίκαιο.

Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα θεωρείται νέο εάν, μέχρι το χρόνο της κατάθεσης της αίτησης για καταχώρηση ή εφόσον διεκδικείται προτεραιότητα μέχρι την ημερομηνία προτεραιότητας, δεν έχει διαταθεί στο κοινό κανένα πανομοιότυπο σχέδιο ή υπόδειγμα. Πανομοιότυπα θεωρούνται τα σχέδια ή υποδείγματα των οποίων τα χαρακτηριστικά διαφέρουν μόνο ως προς τις επουσιώδεις λεπτομέρειες.

Ένα σχέδιο ή υπόδειγμα έχει ατομικό χαρακτήρα αν η όλη εντύπωση που προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη διαφέρει από εκείνη που προκαλείται στον ίδιο τον χρήστη από οποιοδήποτε άλλο σχέδιο ή υπόδειγμα το οποίο έχει καταστεί προσιτό στο κοινό πριν από την ημερομηνία της προτεραιότητας.

Τέλος, κατά το άρθρο 30 του ίδιου προεδρικού διατάγματος «σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει καταχωρηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι επίσης δεκτικό προστασίας βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας στην Ελλάδα από το χρόνο κατά το οποίο δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε με οποιαδήποτε μορφή». Το νόημα της διάταξης αυτής είναι ότι το σχέδιο που έχει καταχωρηθεί κατά τις διατάξεις του παρόντος Π.Δ. δε στερείται της προστασίας κατά τις διατάξεις της νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας και όχι ότι η καταχώρηση αποτελεί προϋπόθεση της προστασίας κατά τις διατάξεις αυτές.

Από τη διάταξη του άρθρου 2 του Ν. 2121/93 που ορίζει ότι ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή, προκύπτει ότι αντικείμενο προστασίας του νόμου, είναι όχι η ιδέα ή η πληροφορία που περικλείει το έργο, αλλά η μορφή με την οποία εκφράζεται, η οποία πρέπει να είναι πρωτότυπη. Ο νόμος με εξαίρεση τα προγράμματα του Η/Υ δε δίνει τον ορισμό της πρωτοτυπίας, αλλά αφήνει στην επιστήμη και την νομολογία τον προσδιορισμό της έννοιας.

Μεταξύ των έργων που η προαναφερθείσα διάταξη ενδεικτικώς αναφέρει, περιλαμβάνονται τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα έργα εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγραφία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη. Με το άρθρο 65 του ίδιου νόμου, ορίζεται ότι ο δημιουργός ή δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να εγείρει αναγνωριστική αγωγή ζητώντας την αναγνώριση του δικαιώματός του, αγωγή για άρση της προσβολής και παράλειψή της στο μέλλον, αγωγή για αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης, αγωγή για απόδοση του αδικαιολόγητου πλουτισμού και αγωγή για απόδοση του κέρδους.

Τέλος η εκμετάλλευση από μη δικαιούχο ενός προστατευμένου σχεδίου ή υποδείγματος είτε αυτό προστατεύεται από το Π.Δ. είτε από τις περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεις, αποτελεί κατ' αρχήν πράξη που γίνεται με σκοπό

ανταγωνισμού και αντίκειται στα χρηστά ήθη. Ειδικότερα, απαγορεύεται κατά τις εμπορικές, βιομηχανικές ή γεωργικές συναλλαγές, κάθε πράξη που γίνεται προς το σκοπό του ανταγωνισμού και αντίκειται στα χρηστά ήθη. Ο παραβάτης μπορεί να εναχθεί προς παράλειψη και ανόρθωση της προγενόμενης ζημιάς.

Η ενάγουσα αλλοδαπή εταιρεία, εκθέτει ότι το έτος 1992 ανέθεσε στο γραφείο βιομηχανικού σχεδιασμού και εφαρμογών το έργο της δημιουργίας ενός πρωτότυπου σχεδίου στρόφιγγας ελέγχου ροής και σπειρώματος για να χρησιμοποιηθεί στα καλοριφέρ που παράγει. Η στρόφιγγα προσαρμόζεται απόλυτα χωρίς κινδύνους διαρροών στους μεταλλικούς σωλήνες που χρησιμοποιούνται σε συστήματα καλοριφέρ και επιτρέπει την απομόνωση του σώματος θέρμανσης, τον έλεγχο ροής του νερού στο σώμα και αντίστοιχα της θερμοκρασίας και τον εν γένει χειρισμό χωρίς κινδύνους εγκαύματος καθώς είναι φτιαγμένη από πυρίμαχο ανθεκτικό πλαστικό.

Ειδικότερα η πρώτη εναγόμενη μέσου του μηχανολόγου της, τρίτου των εναγομένων, αντέγραψε επακριβώς τις περιγραφόμενες στην αγωγή στρόφιγγες χωρίς να μεταβάλλει ουσιαστικά ούτε τις διαστάσεις των στρόφιγγων για καλοριφέρ που παράγει με αποτέλεσμα να ταυτίζονται με τις δικές της και ακολουθώντας τον ίδιο σχεδιασμό και εμφάνιση και χρησιμοποιώντας το ίδιο σκληρό υλικό και την εφαρμογή τους σε όμοιους σωλήνες καλοριφέρ, ανέγραψε επακριβώς τον εξωτερικό σχεδιασμό και εμφάνιση και τις εισήγαγε στην ελληνική αγορά.

Με βάση το ιστορικό αυτό, ζητά να αναγνωρισθεί : α) ότι αυτή είναι η μοναδική και αποκλειστική δικαιούχος των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας επί των περιγραφόμενων σχεδίων, β) ότι η πρώτη και ο τρίτος των εναγομένων με την αντιγραφή των σχεδίων των στρόφιγγων της και τη διάθεσή τους στην ελληνική αγορά προσβάλλουν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, να υποχρεωθεί η πρώτη εναγόμενη αμέσως να αποσύρει από την αγορά τις στρόφιγγες καλοριφέρ που παράγει κατ' απομίμηση των δικών της σχεδίων και προϊόντων, να υποχρεωθεί να απόσχει από το σχεδιασμό, την κατασκευή, χρήση ή κυκλοφορία των ίδιων ή παρόμοιων προϊόντων, να της επιτραπεί να κατάσχει στα χέρια της πρώτης εναγόμενης ή οποιουδήποτε τρίτου έλκει δικαιώματα από αυτήν τις προαναφερθείσες στρόφιγγες και να διορισθεί μεσεγγυούχος των κατασχεθέντων η ίδια, να διαταχθεί ως μέσο αναγκαστικής εκτέλεσης της απόφασης :

1) η καταδίκη της πρώτης εναγόμενης σε χρηματική ποινή και 2) προσωπική κράτηση του δευτέρου των εναγομένων, διάρκειας ενός έτους για κάθε μελλοντική παράβαση ως τέτοιας νοούμενης της κατασκευής, χρήσεως, κατοχής ή κυκλοφορίας στο εμπόριο έστω και ενός μεμονωμένου τεμαχίου, να διαταχθεί η δημοσίευση του διατακτικού της εκδοθησόμενης απόφασης σε δύο εφημερίδες και με επιμέλεια της ίδιας της ενάγουσας και δαπάνες της πρώτης εναγόμενης και να καταδικασθούν οι αντίδικοι στη δικαστική της δαπάνη.

Οι εναγόμενοι αρνούνται γενικά την αγωγή χωρίς να αρνούνται ειδικά τον παράγωγο τρόπο κτήσης του επικαλούμενου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας για τον οποίο συνάγεται ομολογία και δεν πρέπει να τεθεί θέμα απόδειξης. Ειδικότερα αρνούνται ότι η παραγόμενη από αυτούς «στρόφιγγα» ή «διακόπτης καλοριφέρ» αποτελεί πιστή αντιγραφή του σχεδίου της ενάγουσας, αρνείται ότι η στρόφιγγα για το καλοριφέρ έχει την πρωτοτυπία και το απαραίτητο δημιουργικό ύψος ώστε να τύχει της προστασίας των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, επικαλούμενη ότι κατά την κατάθεσή του στο Διεθνές Γραφείο δε γίνεται έλεγχος για το νέο ή την πρωτοτυπία της κατάθεσης. Περαιτέρω, αρνείται ότι η παραγωγή και η κυκλοφορία του δικού της διακόπτη, γίνεται με σκοπό ανταγωνισμού κατά τρόπο που

αντίκειται στα χρηστά ήθη, ότι υπάρχει κίνδυνος σύγχυσης του καταναλωτικού κοινού.

Οι εναγόμενοι περαιτέρω προβάλλουν την ένσταση της εξαμήνης παραγραφής από τότε που η αντίδικος έλαβε γνώση της κυκλοφορίας του δικού των προϊόντος.

Η ένσταση προτείνεται παραδεκτά και κρίνεται νόμιμη στηριζόμενη στο Ν. 146/1914. Κατά την άποψη που το δικαστήριο αυτό υιοθετεί ως ορθότερη, η παραγραφή αυτή αρχίζει στην περίπτωση καταστάσεων διαρκούς προσβολής ή διαρκώς επαναλαμβανόμενων ομοειδών πράξεων που γίνονται προς το σκοπό του ανταγωνισμού από το χρονικό σημείο της γνώσης του υπευθύνου προσώπου και της πράξης δηλαδή, από οποιοδήποτε χρονικό σημείο συνέτρεξαν τα γεγονότα αυτά και όχι από κάθε μία από τις διαρκώς και επαναλαμβανόμενες πράξεις, διότι κάτι τέτοιο οδηγεί στο απαράγραπτο της αξίωσης και αντίκειται στη ρητή για την παραγραφή επιταγή του νόμου μεταφέροντας στο επίμαχο ζήτημα τη λύση που δίνεται στο ποινικό για τα διαρκή εγκλήματα.

Πρέπει επομένως να αναβληθεί η έκδοση οριστικής αποφάσεως και να υποχρεωθούν οι διάδικοι να αποδείξουν τα αμφισβητούμενα πραγματικά περιστατικά.

1496/2000 Τμ. Ε'

Προεδρεύων : Ε. Κρουσταλάκης

Εισηγητής : Α. Κρομμύδας

Δικηγόροι : Χ. Μακρογιαννάκης, Κ. Μεταξόπουλος

Πνευματική ιδιοκτησία – Βιντεοκασέτες. Ως έργα που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, η θέση σε κυκλοφορία των οποίων χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση του νόμου συνιστά την αξιόποινη πράξη του άρθρου 66 ν. 2121/93, αποτελούν οι βιντεοκασέτες και τα εξώφυλλα αυτών.

Κατά το άρθρο 66 του ν. 2121/93, όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου αναπαράγει στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή διασκευή, θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία, παρουσιάζει στο κοινό, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά κατά οποιονδήποτε τρόπο και γενικά εκμεταλλεύεται το έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή.

Στην προκείμενη περίπτωση, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση, το Εφετείο που την εξέδωσε, δέχτηκε κατά την αναιρετικώς ανεξέλεγκτη κρίση του ως προς την αναιρεσείουσα τα ακόλουθα : Η αναιρεσείουσα Σ.Ζ., προμήθευσε το συγκατηγορούμενό της Μ.Β. με 137 κλεψίτυπες βιντεοκασέτες και 16 κλεψίτυπα εξώφυλλα θηκών βιντεοκασετών τα οποία κατασχέθηκαν.

Τις βιντεοκασέτες παρήγαγε η αναιρεσείουσα με το σκοπό της παράνομης διάθεσής τους στο ειδικά διαμορφωμένο και εξοπλισμένο με τα αναγκαία μηχανήματα εργαστήριό της που διατηρούσε στο σπίτι της. Οι ως άνω βιντεοκασέτες και τα εξώφυλλα που έθεσε ως άνω σε κυκλοφορία χωρίς να έχει τούτο δικαίωμα,

προσδιορίζονται και εξατομικεύονται η κάθε μια με τον τίτλο του κινηματογραφικού έργου που είναι ενσωματωμένο σ' αυτές, καθώς και ως προς τους νόμιμους δικαιούχους του δικαιώματος εκμετάλλευσης αυτών.

Με βάση τις ουσιαστικές αυτές παραδοχές το Εφετείο κήρυξε ένοχη την αναιρεσείουσα διάθεση στην κυκλοφορία έργων πνευματικής ιδιοκτησίας χωρίς δικαίωμα και επέβαλε την ποινή των (10) δέκα μηνών την εκτέλεση της οποίας αναστείλει για (3) τρία χρόνια.

ΣΥΜΒ. ΠΛΗΜ. ΠΕΙΡΑΙΩΣ 1475/2000

Πρόεδρος : Στράτα Ζαμπέτα

Πλημ/κες : Γλυκ. Μουρίκη – Γεωργιάτσου, Τριαντ. Πατρώνα

Εισαγγελέας : Γ. Βούλγαρης

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ : Κατ' επάγγελμα παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας και παραπομπής στο αρμόδιο δικαστήριο κακουρηγημάτων.

Το Συμβούλιο κλήθηκε να αποφανθεί για την παρακάτω ποινική υπόθεση : Ασκήθηκε ποινική δίωξη κατά του D.V. για παράβαση του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Διατάχθηκε και διενεργήθηκε κύρια ανάκριση, μετά το τέλος της οποίας ο εισαγγελέας υπέβαλε προς το Συμβούλιο αυτό την ποινική δικογραφία, που σχηματίστηκε, μαζί με την έγγραφη πρότασή του. Μετά το πέρας της διενεργηθείσας κύριας ανάκρισης και από το σύνολο του προσκομισθέντος αποδεικτικού υλικού, προέκυψαν τα ακόλουθα :

Ο ως άνω κατηγορούμενος εισήλθε παράνομα στην ελληνική επικράτεια και έκτοτε πωλεί πλαστούς ψηφιακούς δίσκους (CD) με σκοπό πορισμού εισοδήματος. Η πώληση πλαστών CD, είναι αποκλειστική απασχόλησή του στην ημεδαπή. Ο υπό κρίση κατηγορούμενος ασκώντας το επάγγελμα της πώλησης πλαστών CD κατελήφθη στον Πειραιά να κατέχει και να διαπραγματεύεται την πώληση 193 ψηφιακών δίσκων που περιείχαν τραγούδια διαφόρων καλλιτεχνών. Όταν οι αστυνομικοί τον πλησίασαν, τράπηκε σε φυγή αλλά καταδιωχθείς συνελήφθη. Στην κατοχή του δε βρέθηκαν άλλα προϊόντα (κομπολόγια, ρολόγια κ.α.) όπως αυτός ψευδώς διατείνεται ότι εμπορεύεται.

Τα CD αυτά είχαν αναπαραχθεί παρανόμως, χωρίς την άδεια του δημιουργού ή των εταιρειών στις οποίες οι δημιουργοί ανέθεσαν τη διαχείριση και προστασία του περιουσιακού τους δικαιώματος. Ο κατηγορούμενος δήλωσε ότι προμηθεύτηκε τα CD από την Αγία Βαρβάρα Αττικής και ότι αυτή είναι η μοναδική του απασχόληση στην ημεδαπή. Κατά την προσαγωγή του δε στο Α.Τ. Πειραιά, διαπιστώθηκε ότι έχει εισέλθει στην ημεδαπή χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις. Επειδή προέκυψαν επαρκείς ενδείξεις ότι ο κατηγορούμενος τέλεσε τα αδικήματα για τα οποία κατηγορείται θα πρέπει να παραπεμφθεί στο ακροατήριο του αρμοδίου δικαστηρίου.

Για τους λόγους αυτούς :

- 1) Παραπέμπει τον κατηγορούμενο στο ακροατήριο του τριμελούς εφετείου κακουρηγημάτων Πειραιώς, για να δικαστεί ως υπαίτιος ότι σε ορισμένους τόπους και χρόνους, τέλεσε από πρόθεση περισσότερα από ένα εγκλήματα που προβλέπονται και τιμωρούνται από το νόμο με στερητικές της ελευθερίας ποινές.

- 2) Διατάσσει τη διατήρηση της ισχύος του περιοριστικού όρου της εμφάνισης του κατηγορουμένου την 1^η και 15^η εκάστου μηνός στο Α.Τ. του τόπου της διαμονής του, που του έχει επιβληθεί μέχρι την οριστική εκδίκαση της εκκρεμούσης κατ' αυτού κατηγορίας.

Εφ. Αθ. 8138/2000

Πρόεδρος : Α. Ζήσης

Εισηγήτρια : Ε. Παναγιωτάκη

Δικηγόροι : Α. Παναγιώτου, Φ. Κρεμμύδας

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ. Σύμβαση συγγραφής και έκδοσης διδακτικών βιβλίων. Έννοια πρωτοτυπίας πνευματικού δημιουργήματος. Θεωρία στατιστικής μοναδικότητας. Διδακτικό βιβλίο. Σύνθετο – συλλογικό έργο. Πρωτογενής δημιουργός. Ο οικονομικός συμβάλλον, όπως ο εκδότης, δεν αποκτά πρωτογενώς δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Τεκμήριο δημιουργού. Προσβολή ηθικού δικαιώματος δημιουργού. Εκδοτική σύμβαση. Καθορισμός αμοιβής. Συμφωνία εκμετάλλευσης μελλοντικών έργων. Καταγγελία σύμβασης.

Με την από 21.05.1998 αγωγή η οποία στρέφεται κατά α) της ομόρρυθμης εταιρείας με την επωνυμία «Α.Κ. – Θ.Δ. ΟΕ», β) του Θ.Δ. και γ) της Α.Κ., η ενάγουσα L.C. εκθέτει ότι έχει συνεργαστεί με τους σημαντικότερους εκδοτικούς οίκους για την κριτική και αξιολόγηση των υπό έκδοση βιβλίων εκμάθησης της Αγγλικής γλώσσας, διαμένει δε από 15ετίας στην Ελλάδα και γνωρίζει άριστα την ελληνική γλώσσα.

Ο δεύτερος και η τρίτη των εναγομένων, είναι ομόρρυθμα μέλη και διαχειριστές της πρώτης εναγόμενης εταιρείας η οποία ασκεί εκδοτική επιχείρηση ξένου βιβλίου και επίσης ομόρρυθμα μέλη και διαχειριστές άλλης εταιρείας που διατηρεί επιχείρηση φροντιστηρίου ξένων γλωσσών.

Η ενάγουσα, προσελήφθη από την τελευταία εταιρεία ως καθηγήτρια, ενώ συμφώνησε με την δεύτερο και την τρίτη των εναγομένων να συγγράψει αυτή στην αγγλική γλώσσα, πρωτότυπα βιβλία για την εκμάθηση της γλώσσας αυτής. Την αμοιβή λόγω των φιλικών της σχέσεων, δεν την προσδιόρισαν σε συγκεκριμένο ποσό, αλλά επιφυλάχθηκαν να τη ρυθμίσουν στο μέλλον.

Στα πλαίσια της εν λόγω συμφωνίας, αυτή συνέγραψε σταδιακά και η εναγόμενη εταιρεία εξέδωσε και έθεσε σε κυκλοφορία τα προσδιοριζόμενα βιβλία. Γενικά, η ενάγουσα είχε την αποκλειστική πρωτοβουλία στον πνευματικό τομέα και είναι ο πραγματικός δημιουργός τους και αποκλειστική πρωτογενής δικαιούχος των πνευματικών δικαιωμάτων.

Περαιτέρω, εκθέτει η ενάγουσα, ότι οι εκπρόσωποι της πρώτης εναγόμενης, ανέβηκαν με διάφορες προφάσεις την κατάρτιση γραπτής συμφωνίας σε σχέση με τα «συγγραφικά δικαιώματα», ότι δολίως και με διάφορα προσχήματα απέκρυπταν τον πραγματικό αριθμό των κυκλοφορούντων αντιτύπων και ότι της δήλωσαν ότι καταγγέλλουν τόσο την εργασιακή τους σχέση όσο και τη συμφωνία για τη συγγραφή από μέρους της και έκδοση από την πρώτη εναγόμενη μελλοντικών βιβλίων. Επιπλέον δε αμφισβήτησαν την ιδιότητά της ως συγγραφέα των παραπάνω βιβλίων που εκδόθηκαν.

Επικουρικά, η ενάγουσα ισχυρίστηκε ότι η εναγόμενη εταιρεία έγινε αδικαιολόγητα πλουσιότερη και έχει υποχρέωση να καταβάλλει σ' αυτήν το ποσοστό που της δικαιούται ως πνευματική δημιουργό των βιβλίων. Εξ αιτίας της συμπεριφοράς τους αυτής, η ενάγουσα έχει υποστεί ηθική βλάβη.

Με βάση το ιστορικό αυτό, ζήτησε (η ενάγουσα) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να καταβάλλουν το οφειλόμενο ποσό, να υποχρεωθεί η εναγόμενη εταιρεία 1) στην άρση της προσβολής 2) στην παράλειψή της στο μέλλον, και συγκεκριμένα να υποχρεωθεί να αποσύρει από την κυκλοφορία κάθε αντίτυπο των προαναφερόμενων βιβλίων, άλλως να επιτραπεί αυτό στην ίδια με δαπάνες των εναγομένων και να απαγορευθεί να αναπαράγει και να θέτει σε κυκλοφορία στο μέλλον τα ίδια παραπάνω βιβλία με την απειλή κατά των νομίμων εκπροσώπων της χρηματικής ποινής και προσωπικής κράτησης.

Ακόμα, ζήτησε να υποχρεωθεί η εναγόμενη εταιρεία να προσκομίσει στο δικαστήριο βεβαίωση περί του ακριβούς αριθμού των αντιτύπων που έχουν εκδοθεί και να διαταχθεί η δημοσίευση του διατακτικού της απόφασης που θα εκδοθεί σε δύο ημερήσιες εφημερίδες με δαπάνες των εναγομένων.

Λόγω του ότι η ενάγουσα δεν ανέφερε πόσα και ποια αντίτυπα πουλήθηκαν κατά έτος, ούτε την τιμή του καθενός κατά έτος, το Πρωτοδικείο εξαιτίας των ελλείψεων αυτών, απέρριψε την αγωγή ως αόριστη. Κατά της απόφασης αυτής, παραπονείται ήδη η εκκαλούσα με τους λόγους της κρινόμενης έφεσής της και ζητεί την εξαφάνισή της με την παραδοχή της αγωγής.

Έννοια πρωτοτυπίας

Η απόφαση ξεκινά με τη έννοια του έργου και κυρίως την έννοια της πρωτοτυπίας, του στοιχείου εκείνου δηλαδή που καθορίζει ποίο είναι το προστατευτέο, με βάση το δίκαιο της πνευματικής ιδιοκτησίας, πνευματικό έργο. Για την έννοια της πρωτοτυπίας, η οποία έχει αποτελέσει αντικείμενο πλήθους θεωριών η απόφαση καταλήγει, στην κρατούσα ελληνική νομολογία, θεωρία της «στατιστικής μοναδικότητας». Κρίνει δηλαδή ότι η πρωτοτυπία συνίσταται στη συνδρομή του εξής στοιχείου : ότι κάτω από παρόμοιες συνθήκες και με τους ίδιους στόχους, κανένας άλλος δημιουργός, κατά λογική πιθανολόγηση, δε θα ήταν σε θέση να δημιουργήσει έργο όμοιο.

Η διατύπωση, ωστόσο, της απόφασης αποκαλύπτει μία σύγχυση μεταξύ της ατομικής ιδιομορφίας και του ελάχιστου ορίου «δημιουργικού ύψους». Δημιουργικό ύψος, είναι το στοιχείο εκείνο που κάνει το έργο να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή έργα. Η στατιστική μοναδικότητα δεν πρέπει να ταυτίζεται με το δημιουργικό ύψος. Αυτό είναι το δεύτερο κριτήριο που έχει προταθεί προκειμένου να κρίνεται αν ένα έργο είναι πρωτότυπο ή όχι. Η στατιστική μοναδικότητα λοιπόν και το δημιουργικό ύψος, είναι δύο χωριστά κριτήρια μη ταυτιζόμενα μεταξύ τους.

Αριθμ. 822/2000

Προεδρεύων : Κ. Λυμπερόπουλος

Εισηγητής : Σ. Μοσχολέας

Εισαγγελέας : Β. Ξενικάκης

Ορθή και αιτιολογημένη παραπομπή για παράβαση του άρθρου 66 του ν. 2121/93 περί πνευματικής ιδιοκτησίας τελεσθείσα κατ' εξακολούθηση και κατ' επάγγελμα του κατηγορουμένου ιδιοκτήτη φωτοτυπείου, ο οποίος διαθέτοντας τον αναγκαίο εξοπλισμό, προέβαινε στην αναπαραγωγή και στη θέση σε κυκλοφορία των νομικών βιβλίων των δημιουργών που είχαν εκχωρήσει το δικαίωμα εκμεταλλεύσεως των έργων τους με αναπαραγωγή δια εκδόσεώς τους στον εγκαλούντα εκδοτικό οίκο, χωρίς την άδεια των ανωτέρω, με σκοπό τον πορισμό εισοδήματος που συνίσταται στην είσπραξη της αξίας κάθε φωτοτυπημένου βιβλίου με τιμή πολύ χαμηλότερη αυτής των πρωτοτύπων. Είναι αβάσιμοι οι ισχυρισμοί του κατηγορούμενου α) ότι η ως άνω περίπτωση υπάγεται στους υπό του άρθρου 18 του ν.2121/93 προβλεπόμενους περιορισμούς του περιουσιακού δικαιώματος του δημιουργού, καθόσον η αναπαραγωγή των έργων δεν έγινε για ιδιωτική χρήση, αλλά στο πλαίσιο επιχειρήσεως και β) ότι δε γνώριζε την απαγόρευση εκμεταλλεύσεως ξένου πνευματικού έργου χωρίς την άδεια του δημιουργού του, καθώς τα αναπαραχθέντα νομικά βιβλία έφεραν το λογότυπο και την επιχειρήσεως του κατηγορουμένου, παρότι σε αυτά υπήρχε η επωνυμία και τα λοιπά διακριτικά γνωρίσματα του εκδοτικού οίκου, οι υπογραφές των δημιουργών αλλά και ειδική σημείωση περί της απαγορεύσεως της αναπαραγωγής τους χωρίς την άδεια του εκδότη.

Τον Οκτώβριο του έτους 1998 στη Θεσ/νίκη ο Π.Σ., διαχειριστής και νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας με την επωνυμία «Ε.Σ. Ο.Ε.» με κύριο αντικείμενο δραστηριότητας την έκδοση και πώληση, μεταξύ άλλων, και νομικών βιβλίων, είχε πληροφορίες από πελάτη της επιχείρησής του, ότι κάποιος ιδιώτης που διατηρεί κατάστημα εκδόσεως φωτοαντιγράφων, προβαίνει παράνομα στη μαζική φωτοαντιγραφική αναπαραγωγή διαφόρων βιβλίων εκδόσεως του ανωτέρω εκδοτικού οίκου, τα οποία ακολούθως πωλεί λιανικώς σε πελάτες του.

Κατόπιν έρευνας, ο ανωτέρω εκπρόσωπος του εκδοτικού οίκου διαπίστωσε ότι δράστης της ως άνω παράνομης πράξης και δη ενεργώντας εξακολουθητικώς, καθόσον χωρίς δικαίωμα προέβαινε στην αναπαραγωγή των εν λόγω βιβλίων, τα οποία έθετε σε κυκλοφορία, είναι ο κατηγορούμενος που διατηρεί κατάστημα «χαρτικά είδη δώρων». Για τη επιβεβαίωση της πιο πάνω παράβασης, η εταιρεία απέστειλε την υπάλληλό της Α.Β. με σκοπό την αγορά βιβλίων. Η εν λόγω μάρτυρας εμφανίστηκε στον κατηγορούμενο εκδηλώνοντας την πρόθεση να αγοράσει νομικά βιβλία εξ εκείνων που αυτός είχε φωτοτυπήσει από πρωτότυπα εκδοθέντα από τον εκδοτικό οίκο της εταιρείας «Ε.Σ. ΟΕ».

Πράγματι, ο κατηγορούμενος έθεσε υπόψη τις φωτοτυπίες διαφόρων νομικών βιβλίων, πλην όμως ο κατηγορούμενος ζήτησε από την μάρτυρα να τεθούν στη διάθεσή του τα υπό αγορά βιβλία που θα επέλεγε προκειμένου να εκδώσει νέες φωτοτυπίες τους για να τις έχει ως απόθεμα. Τελικά η Α.Β. αγόρασε από τον κατηγορούμενο μερικά φωτοτυπημένα βιβλία πληρώνοντας τιμή πολύ μικρότερη από την πραγματική αξία των. Μετά τη διαπίστωση αυτή, ο Π.Σ. υπέβαλε στον Εισαγγελέα αναφορά για παράβαση του νόμου 2121/93 και συνελήφθη ο κατηγορούμενος.

Το Συμβούλιο Εφετών αφού αντικρούει κάποιους υπερασπιστικούς επί της ουσίας ισχυρισμούς του κατηγορουμένου, καταλήγει ότι με τα δεδομένα αυτά συντρέχουν σοβαρές ενδείξεις σε βάρος του κατηγορουμένου και πρέπει να παραπεμφθεί στο ακροατήριο για να δικαστεί ως υπαίτιος παραβάσεως του άρθρου 66 του ν. 2121/93. Με αυτά που δέχτηκε το Συμβούλιο Εφετών αφενός διέλαβε στο προσβαλλόμενο

βούλευμά του την επιβαλλόμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, τόσο ως προς το βασικό έγκλημα της κατ' εξακολούθηση παραβάσεως του άρθρου 66 του ν. 2121/93, όσο και ως προς τη συνδρομή της επιβαρυντικής περιπτώσεως της κατ' επάγγελμα τελέσεως αυτού, αφού εκθέτει με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ανάκριση και συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του ανωτέρω εγκλήματος στην κακουργηματική του μορφή, τις αποδείξεις από τις οποίες συνήγαγε τα περιστατικά αυτά, καθώς και τις σκέψεις με τις οποίες έκρινε ότι υπάρχουν επαρκείς ενδείξεις για την παραπομπή του αναιρεσιόντος στο ακροατήριο. Αφετέρου ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε τις προαναφερόμενες ποινικές διατάξεις. Επομένως, οι αντίθετοι από το άρθρο 484 του Κ.Πολ.Δ. λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως, η οποία κατά το λοιπό περιεχόμενό της έχει ασκηθεί νομότυπα, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Οι άλλες αιτιάσεις που περιλαμβάνονται στην αίτηση, πλήττουν την επί της ουσίας κρίση του Συμβουλίου και είναι ως εκ τούτου απορριπτέες ως απαράδεκτες. Έπειτα από όλα αυτά, καθόσον δεν υπάρχει άλλος πλήρης και ορισμένος λόγος αναιρέσεως, η αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της και να καταδικαστεί ο αιτών στα δικαστικά έξοδα.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 36247/2000

Πρόεδρος : Β. Μπάσης

Δικηγόροι : Α. Βγόντζας, Ε. Ρούσου, Δ. Σταθόπουλος, Κ. Καζά, Δ. Σκούρτης, Γ. Ζάννας

Πνευματική ιδιοκτησία. Έργα συνεργασίας (τραγούδια). Κοινωνία δικαιώματος. Ηθικό δικαίωμα. Κατάχρηση δικαιώματος.

Τα τραγούδια, αποτελούμενα από στίχους και μουσική συνιστούν έργα συνεργασίας επί των οποίων υφίσταται κοινό πνευματικό δικαίωμα των συνδημιουργών. Είναι καταχρηστική η άσκηση του ηθικού δικαιώματος, όταν με αυτήν αποκλείεται η άσκηση του ηθικού και περιουσιακού δικαιώματος του άλλου συγκοινωνού.

Με το υπό κρίση εισαγωγικό δικόγραφο δίκης, επιδιώκεται στα πλαίσια της προσωρινής ρύθμισης της κατάστασης να διοριστεί προσωρινός διαχειριστής του κοινού περιουσιακού δικαιώματος της πρώτης των αιτούντων και του πρώτου των καθ' ων ως συνδικαιούχων πνευματικής ιδιοκτησίας στα αναφερόμενα στο δικόγραφο τραγούδια για τη δημόσια εκτέλεση θεατρικής παράστασης που οργανώνει προς εκμετάλλευση ο δεύτερος των αιτούντων ως χρήστης έργου πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και να παράσχει προς τούτο από τη δεύτερη των καθ' ων άδεια χρησιμοποίησης των εν λόγω τραγουδιών στο δεύτερο των αιτούντων με βάση το οικονομικό αντάλλαγμα που συμφωνήθηκε με τη σύμβαση των αιτούντων και θα εισπράξει για λογαριασμό της πρώτης των αιτούντων και του πρώτου των καθ' ων.

Το εισαγωγικό δικόγραφο της δίκης περιέχει παραδεκτή αντικειμενική σόρευση αιτήσεων παροχής προσωρινή δικαστικής προστασίας. Από αυτές η αίτηση του δεύτερου των αιτούντων, κατά το μέρος της που στρέφεται εναντίον του πρώτου των καθ' ων είναι παθητικά ανομιμοποίητη, διότι τη διαχείριση του περιουσιακού δικαιώματος του πρώτου των καθ' ων από την πνευματική ιδιοκτησία έχει η δεύτερη

των καθ' ων δυνάμει σύμβασης εκχώρησης με το άμεσο δικαιοπάροχό του. Επομένως πρέπει να απορριφθεί για έλλειψη παθητικής νομιμοποίησης, ενώ η δικαστική δαπάνη του δευτέρου των αιτούντων και του πρώτου των καθ' ων πρέπει να συμψηφισθεί λόγω εύλογης αμφιβολίας τους ως προς την έκβαση της μεταξύ των δίκης.

Εξάλλου, η ένσταση δεδικασμένου του πρώτου των καθ' ων από την απόφαση ασφαλιστικών μέτρων του παρόντος δικαστηρίου, πρέπει να απορριφθεί. Και τούτο διότι αφενός μεν η απόφαση που διατάσει ασφαλιστικά μέτρα δεν εξοπλίζεται με τελεσιδικία, αφετέρου δε το αντικείμενο της παρούσης δίκης είναι διαφορετικό από το αντικείμενο της δίκης στην οποία εκδόθηκε η ανωτέρω απόφαση.

Η πρώτη των αιτούντων είναι συγκληρονόμος του θεατρικού συγγραφέα Αλέκου Σακελλάριου, ενώ ο πρώτος καθ' ων είναι μοναδικός εξ αδιαθέτου κληρονόμος του μουσικοσυνθέτη Μάνου Χατζηδάκη. Οι εν λόγω άμεση δικαιοπάροχοι των ανωτέρω διαδίκων ήταν συνδικαιούχοι πνευματικής δημιουργίας και δη κινηματογραφικών ταινιών. Σε αυτά περιλαμβάνονται κάποια τραγούδια που μελοποίησε ο Μάνος Χατζηδάκης σε στίχους του Αλέκου Σακελλάριου, ο οποίος έγραψε το σενάριο και σκηνοθέτησε τα εν λόγω κινηματογραφικά έργα. Μεταξύ λοιπόν των ανωτέρω συνδικαιούχων υπήρχε κοινωνία περιουσιακού δικαιώματος. Ο Χατζηδάκης παραχώρησε ενόσω ζούσε, τη διαχείριση και προστασία του περιουσιακού του δικαιώματος στη δεύτερη των καθ' ων, ΑΕΠΙ.

Το ίδιο έπραξε και η πρώτη των αιτούντων μετά το θάνατο του Αλέκου Σακελλάριου δυνάμει της σύμβασης με τη δεύτερη των καθ' ων, ενώ παραμένει δικαιούχος του ηθικού δικαιώματος στο σενάριο των κινηματογραφικών έργων, στο οποίο περιλαμβάνονται ως αναπόσπαστο τμήμα του οι στίχοι των τραγουδιών, όπως και ο πρώτος των καθ' ων στη μουσική επένδυσή τους.

Περί τα τέλη του Ιανουαρίου 1999 ο δεύτερος των αιτούντων θεατρικός επιχειρηματίας ζήτησε από την πρώτη των αιτούντων και τον πρώτο των καθ' ων τη συγκατάθεσή τους για τη δημόσια εκτέλεση σε θεατρική παράσταση του σεναρίου και των τραγουδιών των ανωτέρω κινηματογραφικών ταινιών ανακοινώνοντας σ' αυτούς τους συντελεστές της παράστασης. Επακολούθησαν διαπραγματεύσεις μεταξύ των, για τον καθορισμό της ποσοστιαίας αμοιβής στα πλαίσια της κατάρτισης σύμβασης εκμετάλλευσης και παροχής της σχετικής άδειας από τη δεύτερη των καθ' ων ως εκδοχέα του κοινού περιουσιακού δικαιώματος των ανωτέρω συνδικαιούχων. Ο δεύτερος των αιτούντων θεατρικός επιχειρηματίας, πρότεινε σ' αυτούς το ποσοστό αμοιβής 3% με βάση τα ακαθάριστα έσοδα των θεατρικών παραστάσεων που θα πραγματοποιούνταν.

Η πρώτη των αιτούντων, αποδέχτηκε τη εν λόγω πρόταση και έδωσε την συγκατάθεσή της με την επιστολή προς τη δεύτερη των καθ' ων ΑΕΠΙ, για την παροχή από αυτήν άδειας εκμετάλλευσης στο δεύτερο των αιτούντων για τη χρήση συνολικά του σεναρίου, των τραγουδιών και της μουσικής.

Αντίθετα, ο πρώτος των καθ' ων χωρίς να αποκλείσει ρητά ή σιωπηρά τη συγκατάθεσή του, επιμήκυνε τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για να επιτύχει μεγαλύτερη αμοιβή για λογαριασμό του. Η τακτική αυτή του πρώτου των καθ' ων, ανάγκασε τους αιτούντες που συμφωνούσαν στην ποσοστιαία αμοιβή του 3% από κοινού για τους συνδικαιούχους της πνευματικής ιδιοκτησίας, να αποστείλουν σ' αυτόν τα εξώδικα έγγραφα. Σε αυτά ανέφεραν τις μεταξύ τους συζητήσεις και διαπραγματεύσεις και επισήμαιναν η μεν πρώτη των αιτούντων τη φαλκίδευση του περιουσιακού και ηθικού της δικαιώματος από τη ματαίωση της δημόσιας εκτέλεσης της θεατρικής παράστασης και τη συνακόλουθη οικονομική ζημιά, ο δε δεύτερος των αιτούντων το γεγονός της επικείμενης έναρξης των δοκιμαστικών. Επίσης, η πρώτη των αιτούντων απέστειλε στη δεύτερη των καθ' ων ΑΕΠΙ επιστολή εξώδικο,

ζητώντας να παρασχεθεί άδεια εκμετάλλευσης μόνο για κάποια ορισμένα τραγούδια. Σε απάντηση των εξώδικων των αιτούντων ο πρώτος των καθ' ων έστειλε εξώδικα έγγραφα, στα οποία επικαλούνταν το ηθικό του δικαίωμα από την πνευματική του ιδιοκτησία, για τη δικαιολόγηση της άρνησής του για τη χορήγηση άδειας χρήσης «νέου έργου».

Ακόμα έστειλε στη δεύτερη των καθ' ων ΑΕΠΙ επιστολή, με την οποία απαγόρευσε ρητά σ' αυτήν τη χορήγηση άδειας χρήσης τόσο της μουσικής όσο και των αυτοτελών τραγουδιών, κάνοντας χρήση του ηθικού δικαιώματος που έχει σ' αυτά. Έτσι η δεύτερη των καθ' ων ΑΕΠΙ με την εξώδικη απάντηση προς την πρώτη των αιτούντων γνωστοποίησε σ' αυτήν την άρνησή της να χορηγήσει τη ζητούμενη άδεια χρήσης και έκτοτε εμμένει στην άρνησή της αυτή επικαλούμενη την άσκηση από τον πρώτο των αιτούντων του ηθικού του δικαιώματος στα έργα συνεργασίας.

Ωστόσο η άσκηση από τον πρώτο των καθ' ων του ηθικού δικαιώματος, είναι άτοπη και καταχρηστική κατά την έννοια του άρθρου 281 Α.Κ. του συντάγματος, δεδομένου ότι υπό τα άνω πιθανολογημένα περιστατικά αποκλείεται η άσκηση τόσο του περιουσιακού όσο και του ηθικού δικαιώματος της συνδικαιούχου πρώτης των αιτούντων, με συνέπεια την οικονομική ζημιά αυτής και του δικαιούχου χρήσης, δυνάμει σύμβασης, δευτέρου των καθ' ων από τη μη διάδοση των ανωτέρω πνευματικών δημιουργών συνεργασίας, λαμβανομένου υπόψη ότι ο πρώτος των καθ' ων δε διατύπωσε ουσιαστικές αντιρρήσεις σε σχέση με την καλλιτεχνική ποιότητα της δημόσιας εκτέλεσής τους σε θεατρική παράσταση, ούτε επικαλέστηκε ρητή απαγόρευση του άμεσου δικαιοπαρόχου του δημιουργού της μουσικής των εν λόγω τραγουδιών.

Αφού λοιπόν η απαγόρευσή του για τη χορήγηση άδειας χρήσης συνιστά υπέρβαση των ορίων του δικαιώματός του και συνεπώς δε δικαιολογείται η άρνηση της δεύτερης των καθ' ων, πρέπει να οριστεί η πρώτη των αιτούντων προσωρινά διαχειρίστρια του κοινού περιουσιακού δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας στα συγκεκριμένα τραγούδια καθώς και να υποχρεωθεί η δεύτερη των καθ' ων να παράσχει την εν λόγω άδεια με βάση το οικονομικό αντάλλαγμα που συμφωνήθηκε με τη σύμβαση των αιτούντων, το οποί θα εισπράξει για λογαριασμό της πρώτης των αιτούντων και του πρώτου των καθ' ων.

ΕΤΟΣ 2001

Αριθμ. 1188/2001

Προεδρεύων : Κ. Λυμπερόπουλος

Εισηγητής : Σ. Μοσχολέας

Δικηγόρος : Ν. Αγαπηνός

Ποινές – μετατροπή – πνευματική ιδιοκτησία. Η διάταξη του άρθρου 66 του ν. 2121/93, που όριζε ότι σε περίπτωση μετατροπής της ποινής το ποσό της ορίζεται στο δεκαπλάσιο των ορίων που προβλέπονται στον Π.Κ., έχει καταργηθεί με το ν. 2207/94.

Με το άρθρο 66 του ν. 2121/93, προβλέφθηκαν οι αξιόποινες πράξεις και οι ποινικές κυρώσεις για τις παραβάσεις των διατάξεων του ανωτέρου νόμου, ενώ στην παρ. 6 του ίδιου άρθρου ορίστηκε ότι « σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής, το ποσό της μετατροπής ορίζεται στο δεκαπλάσιο των ορίων του ποσού της μετατροπής που προβλέπονται κάθε φορά στον ποινικό κώδικα».

Κατά τη διάταξη του άρθρου 510 του Κ.Πολ.Δ., λόγο αναιρέσεως της απόφασεως αποτελεί και η εσφαλμένη ερμηνεία ή εφαρμογή της ουσιαστικής ποινικής διατάξεως. Κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, εσφαλμένη ερμηνεία υπάρχει, όταν το δικαστήριο δεν υπήγαγε σωστά τα πραγματικά περιστατικά που δέχτηκε στη διάταξη που εφαρμόστηκε. Στην προκείμενη περίπτωση, ο κατηγορούμενος με την απόφαση του Εφετείου Πειραιώς, κηρύχθηκε ένοχος παραβάσεως του άρθρου 66, με το ελαφρυντικό του άρθρου 84 του Π.Κ. και του επιβλήθηκε περιοριστική της ελευθερίας ποινή φυλακίσεως, η οποία μετατράπηκε σε χρηματική.

Η απόφαση αυτή αναιρέθηκε εν μέρει ως προς τη διάταξη περί μετατροπής, επειδή το δικάζον δικαστήριο δεν είχε προηγουμένως ερμηνεύσει οίκοθεν τη συνδρομή των προϋποθέσεων αναστολής εκτελέσεως της ποινής φυλακίσεως του κατηγορουμένου και η υπόθεση παραπέμφθηκε κατά τρόπο στο ίδιο δικαστήριο.

Το τελευταίο, όπως προκύπτει από τη νέα απόφασή του, η οποία συμπληρώνει την καταδικαστική απόφαση, αφού απέρριψε κατ' ουσία το αίτημα του κατηγορουμένου να χορηγηθεί αναστολή της ποινής φυλακίσεως που του είχε επιβληθεί, μετέτρεψε αυτήν σε χρηματική ποινή, αλλά με το δεκαπλάσιο του κατωτάτου ορίου μετατροπής του Π.Κ.. Έτσι όμως το δικάζον Εφετείο, εσφαλμένα ερμήνευσε και εφάρμοσε τις ως άνω ουσιαστικές ποινικές διατάξεις και κατά παραδοχή του συναφούς λόγου της αναιρέσεως του κατηγορουμένου, πρέπει να αναιρεθεί η προσβαλλόμενη απόφαση και να παραπεμφθεί και πάλι η υπόθεση για νέα συζήτηση ενώπιον του ίδιου δικαστηρίου.

Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών 3859/2001

Πρόεδρος : Β. Μπάσης

Δικηγόροι : Ν. Νακόπουλος, Ε. Βαγενάς.

Πνευματική ιδιοκτησία. Θεατρικά έργα. Διάκριση ιδέας και μορφής. Πρωτοτυπία.

Αντικείμενο προστασίας με τις διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας μπορεί να είναι και το σενάριο θεατρικού ή κινηματογραφικού έργου. Με τις διατάξεις της πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται η συγκεκριμένη μορφή του έργου και όχι η γενική ιδέα πάνω στην οποία αυτό βασίζεται. Για τη χορήγηση της προστασίας των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, απαιτείται μια ελάχιστη πρωτοτυπία έργου.

Στην υπό κρίση αίτηση, αναφέρει ο αιτών τα ακόλουθα : ότι είναι συγγραφέας θεατρικού έργου και αποκλειστικός δικαιούχος πνευματικής ιδιοκτησίας πάνω σ' αυτό ως δημιουργός του. Ότι το εν λόγω θεατρικό έργο καταχώρησε ως πνευματικό του δημιούργημα με την κατάθεσή του στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος, η οποία του χορήγησε βεβαίωση. Ότι ο καθ' ου, αντέγραψε την κεντρική ιδέα της υπόθεσης και με βάση αυτήν συνέγραψε σενάριο κινηματογραφικής ταινίας που σκηνοθέτησε και συμμετέχει ως ηθοποιός. Ότι με την ενέργειά του αυτή ο καθ' ου προσέλαβε το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας του στο πιο πάνω θεατρικό έργο του.

Ενόψει της προβολής της ταινίας στις κινηματογραφικές αίθουσες, ο αιτών άσκησε την ένδικη αίτηση, με την οποία διατείνεται ότι ο καθ' ου αντέγραψε πιστά την κεντρική ιδέα της υπόθεσης του θεατρικού του έργου. Ο ισχυρισμός αυτός του αιτούντος, πιθανολογείται ουσιαστικά αβάσιμος. Ειδικότερα, προκύπτει ότι δεν παρουσιάζει έντονη πρωτοτυπία ως προς την κεντρική ιδέα με την έννοια ότι αυτή συναντάται σε παρόμοια έργα άλλων δημιουργών. Έτσι η κινηματογραφική ταινία του καθ' ου, δεν αντιγράφει κάποια «ιδέα» ή «περιεχόμενο», που να αποτελεί πρωτότυπο προσωπικό εύρημα του θεατρικού έργου του αιτούντος.

Π. Πρ. Θεσ. 30040/2001

Πρόεδρος : Μ. Ρώμπη

Εισηγήτρια : Α. Στάγκου

Δικηγόροι : Ι. Καχριμάνης, Σ. Ζέζιος

Υποδείγματα χρησιμότητας. Πιστοποιητικά υποδειγμάτων χρησιμότητας. Προϋποθέσεις απονομής και προστασία του σχετικού δικαιώματος. Παράγωγη κτήση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας από νομικά πρόσωπα. Επί σύμβασης εκμετάλλευσης δικαιούχος παραμένει ο δημιουργός. Διακοσμητικά αντικείμενα για τα οποία εκδόθηκαν πιστοποιητικά υποδειγμάτων χρησιμότητας.

Στην προκείμενη περίπτωση ο ενάγων εκθέτει στην αγωγή ότι διατηρεί στη Θεσσαλονίκη ατομική επιχείρηση παραγωγής φωτεινών διακοσμητικών αντικειμένων. Ότι τα παραγόμενα από την επιχείρησή του προϊόντα, τα εξάγει και

στο εξωτερικό. Ότι για το λόγο αυτό κατάθεσε στον Οργανισμό Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας αίτηση για έκδοση πιστοποιητικών υποδειγμάτων χρησιμότητας.

Ότι η εναγόμενη εταιρεία έχει συναφές μ' αυτόν αντικείμενο επιχειρηματικής δραστηριότητας και συγκεκριμένα ασκεί κατά το σκοπό της επιχείρησης αντιπροσωπείας εισαγωγών, εφαρμογών, φωτισμού, καθώς και εμπορία ηλεκτρολογικού υλικού. Ότι η τελευταία για τις γιορτές, διένειμε ένα έντυπο με το οποίο διαφήμιζε γιορτινό διάκοσμο πόλεων και κατοικιών που η ίδια κατασκεύαζε, ο σχεδιασμός των οποίων ήταν πιστή αντιγραφή των δικών του σχεδίων. Ότι μάλιστα αντέγραψε σ' αυτό και φωτογραφίες των σχεδίων του που ήταν καταχωρημένες σε διαφημιστικά έντυπα της επιχείρησής του. Ότι λόγω ακριβώς της πιστής αντιγραφής των σχεδίων αυτών, προκλήθηκε σύγχυση στο καταναλωτικό κοινό.

Τέλος, επικαλείται ότι με τον τρόπο αυτό προσέβαλε αυτή τα πνευματικά δικαιώματα ως δημιουργού και το δικαίωμα αποκλειστικής χρήσης αυτών, αφού εμφάνισε τα σχέδια ως δικό της δημιούργημα.

Από τα εκτιθέμενα παραπάνω πραγματικά περιστατικά της αγωγής, καθίσταται σαφές ότι ο ενάγων επιχειρεί να θεμελιώσει τις αξιώσεις τους στις διατάξεις του ν. 1733/87, καθώς και στις διατάξεις του νόμου περί αθέμιτου ανταγωνισμού.

Όσον αφορά την πρώτη από τις ως άνω βάσεις της αγωγής, αυτή είναι μη νόμιμη καθόσον : τα συγκεκριμένα σχέδια, για τα οποία γίνεται λόγος στην αγωγή, προδήλως δε συνιστούν χρήσιμες τεχνικές συσκευές και γενικότερα τεχνικές δημιουργίες με την προεκτεθείσα έννοια, αφού με βάση όσα εκτίθενται στην αγωγή, δεν επιλύεται με αυτά τεχνικό πρόβλημα, ούτε βελτιώνεται υλικό αντικείμενο, αλλά απλώς αφορούν στην εξωτερική μορφή συγκεκριμένων υλικών αντικειμένων και ως εκ τούτου δεν μπορεί να απονεμηθεί γι' αυτά πιστοποιητικό υποδείγματος χρησιμότητας και να τύχουν γενικά της προστασίας του ν. 1733/87.

Όμως η βάση της αγωγής είναι αόριστη και πρέπει επίσης να απορριφθεί, καθόσον ο ενάγων δεν προσδιορίζει ποια είναι τα ιδιαίτερα εκείνα χαρακτηριστικά των πιο πάνω σχεδίων, τα οποία προσδίδουν σ' αυτά ατομικότητα κατά τη σύνθεση και την υφή τους, ώστε να διακρίνονται από άλλα όμοια και να ανάγονται σε έργα διανοίας άξια προστασίας, αλλά αρκείται απλώς σε προσδιορισμό του αντικειμένου των σχεδίων, των διαστάσεων, των υλικών κατασκευής, τα οποία όλα δεν εμφανίζουν ιδιαιτερότητα, ούτε και ο ενάγων επισημαίνει τέτοια.

Για το ίδιο λόγο είναι και αόριστη και η τρίτη δικαιολογητική αιτία, εκείνη δηλαδή του αθέμιτου ανταγωνισμού, αφού δεν προσδιορίζεται στην αγωγή σε τι έγκειται η ιδιαιτερότητα του σχήματος των προϊόντων του ενάγοντος, υπό το οποίο αυτά εμφανίζονται στην αγορά, σε σχέση με τα άλλα διατιθέμενα στην αγορά αντικείμενα. Κατ' ακολουθία των ανωτέρω, πρέπει να απορριφθεί η ένδικη αγωγή και να καταδικασθεί ο ενάγων στα δικαστικά έξοδα της εναγόμενης.

Πνευματική ιδιοκτησία. Περιεχόμενο δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Εκδοτική σύμβαση. Ο πνευματικός δημιουργός υποχρεούται να μη δημιουργήσει παρεμφερές έργο και να απέχει από κάθε εκμετάλλευση του έργου όμοια προς εκείνη την οποία αφορά η εκδοτική σύμβαση. Απαγόρευση κυκλοφορίας νέου βιβλίου που εξέδωσε ο συγγραφέας του οποίου το κύριο μέρος αποτελεί αυτούσια παράθεση κειμένων του πρώτου βιβλίου. Η παράθεση στο βιβλίο φωτογραφίας ατόμων χωρίς τη συναίνεσή τους αποτελεί παράνομη προσβολή της προσωπικότητάς των και δη του δικαιώματός των επί της ιδίας εικόνας.

Η μεταβίβαση πνευματικής ιδιοκτησίας είναι δυνατή, τόσο εν ζωή, όσο και αιτία θανάτου, ενώ η εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας επιτυγχάνεται είτε με τη μεταβίβαση -ολική ή μερική- του δικαιώματος έναντι αντιπαροχής, είτε με συμβάσεις που έχουν ως περιεχόμενο την εκμετάλλευση, ολική ή μερική, του δικαιώματος. Αναλόγως δε της παρεχόμενης, στον δικαιούχο της πνευματικής ιδιοκτησίας, συμμετοχής στα οικονομικά οφέλη της εκμεταλλεύσεως, οι συμβάσεις είναι δυνατόν να έχουν ποικίλο περιεχόμενο, συνήθως όμως προβλέπουν είτε χρηματικές καταβολές, είτε ποσοστιαία συμμετοχή στις εισπράξεις της εκμεταλλεύσεως του αναλογούντος την εκμετάλλευση.

Ειδικότερα, όσον αφορά την εκδοτική σύμβαση, την σύμβαση δηλαδή με την οποία ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας αναλαμβάνει να παραδώσει το έργο του στον εκδότη, ο οποίος υποχρεούται να πολλαπλασιάσει κατά το συμφωνημένο τρόπο το έργο, να μεριμνήσει για την κατάλληλη διάθεσή του στο κοινό και να καταβάλει στον δικαιούχο τη συμφωνηθείσα αμοιβή.

Κατά τη διάταξη του άρθρου 57 του Α.Κ., όποιος προσβάλλεται παράνομα στην προσωπικότητά του, έχει δικαίωμα να απαιτήσει να αρθεί η προσβολή και να μην επαναληφθεί στο μέλλον. Ουδείς έχει το δικαίωμα δίχως τη συναίνεση του ενδιαφερομένου ούτε να αποτυπώσει την εικόνα του άλλου, ούτε να εκθέσει αυτήν δημόσια, ούτε προφανώς να την καταστήσει αντικείμενο εμπορίας. Όλες οι ανωτέρω πράξεις αποτελούν προσβολή της προσωπικότητας, όπως προσβολή θα αποτελούσε ο εξαναγκασμός του άλλου προς εμφάνιση στο κοινό ή και σε ένα μόνο πρόσωπο.

Εν προκειμένω, με την υπό κρίση αίτηση εκτίθεται ότι η πρώτη των αιτούντων διατηρούσε ατομική επιχείρηση η οποία σύναψε με τον καθ' ου σύμβαση έντυπης έκδοσης, με την οποία ο τελευταίος της μεταβίβασε και εκχώρησε τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας του βιβλίου του το οποίο αυτή ανέλαβε να εκδώσει έναντι της αναφερομένης στην αίτηση συμφωνηθείσας αμοιβής, ενώ ο καθ' ου συμφώνησε ρητά ότι δε δικαιούται να εκδώσει κανένα μέρος του ως άνω βιβλίου δίχως τη συναίνεση του εκδότη.

Περαιτέρω, η τέταρτη και πέμπτος των καθ' ων, εκθέτουν ότι στο νέο βιβλίο του καθ' ου υπάρχει μία φωτογραφία όπου εικονίζεται η τέταρτη των αιτούντων με τον ανήλικο υιό της του οποίου τη γονική μέριμνα ασκεί αυτή και ο πέμπτος των αιτούντων πατέρας του. Έθεσε δε τη φωτογραφία αυτή ο καθ' ου, δίχως την άδεια και συγκατάθεσή των, με την ενέργειά του δε αυτή προσεβλήθη παράνομα η προσωπικότητά του. Επικαλούμενοι δε οι αιτούντες επείγουσα περίπτωση, ζητούν να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα για να απαγορευθεί κυκλοφορία από τον καθ' ου του

ως άνω βιβλίου. Να απειληθεί επίσης χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση εις βάρους του καθ' ου.

Η παράθεση στο εν λόγω βιβλίο και δημοσίευση κατόπιν αυτού της ως άνω φωτογραφίας, συνιστά ενέργεια με την οποία προσβάλλεται παράνομα το δικαίωμα επί της προσωπικότητας αυτών, πρέπει λόγω της προσβολής και της συνεχώς αυξανόμενης βλάβης λόγω της κυκλοφορίας του βιβλίου, να γίνει δεκτή η αίτηση και να διαταχθεί ή άρση της προσβολής και η παράλειψη αυτής στο μέλλον.

Μ. Πρ. Αθ. 1639/2001

Πρόεδρος : Κ. Φλουρή

Δικηγόροι : Α. Αντωνέα, Π. Παπανικολάου, Μ. Ουλή

Πνευματική ιδιοκτησία. Δικαιώματα πνευματικού δημιουργού. Περιεχόμενου περιουσιακού και ηθικού δικαιώματος. Εγκατάσταση από τρίτον ιστοσελίδων στο διαδίκτυο, όπου αναρτήθηκαν χωρίς άδεια της πνευματικής δημιουργού, αποσπάσματα έργων της, βιογραφικό σημείωμα με δυσμενή σχόλια και φωτογραφίες. Δημιουργία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, όπου οι επισκέπτες καλούνται να ασκήσουν κριτική και να παραγγείλουν βιβλία. Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Συντηρητική κατάσχεση των μέσων τέλεσης της προσβολής.

Στην προκείμενη περίπτωση με την ένδικη αίτηση, η αιτούσα εκθέτει ότι είναι συγγραφέας κάποιου διηγήματος. Ότι προσφάτως ο πρώτος των καθ' ων, χρήστης ηλεκτρονικού υπολογιστή, με τη διαμεσολάβηση της δεύτερης των καθ' ων, ως φορέως παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών, εγκατάστησε ιστοσελίδες στο διαδίκτυο, στις οποίες ανάρτησε, χωρίς την προηγούμενη άδειά της αφενός μεν αποσπάσματα του περιεχομένου των ως άνω έργων της και αφετέρου παρουσίαση του βιογραφικού της σημειώματος, δημοσιεύοντας το όνομά της και τη φωτογραφία της, αναφέροντας με προσβλητικό τρόπο στο πρόσωπό της, αμφισβητώντας την αλήθεια των αναφερομένων στο βιογραφικό της σημείωμα στοιχείων δημιουργώντας ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, καλώντας τους επισκέπτες να κάνουν κριτική επί του έργου της, αλλά και να παραγγείλουν είτε κανονικά αντίτυπα βιβλίων, είτε ηλεκτρονικά βιβλία, υποσχόμενος εκπτώσεις. Ότι με τον τρόπο αυτό προσβάλλονται, αφενός μεν τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας επί των ως άνω έργων της, αφετέρου δε, η τιμή της και η επαγγελματική της υπόληψη, καθώς και η προσωπικότητά της.

Επικαλούμενη περαιτέρω η αιτούσα επείγουσα περίπτωση, ζητεί να ληφθούν ασφαλιστικά μέτρα και συγκεκριμένα : Ως προς τον πρώτο των καθ' ων, να διαταχθεί α) η συντηρητική κατάσχεση των ηλεκτρονικών υπολογιστών, συμπεριλαμβανομένων της κεντρικής μονάδας, σκληρού δίσκου, δισκετών, εκτυπωτών, και σαρωτών που βρίσκονται στην κατοχή του β) η απαγόρευση της κάθε μορφής εγγραφής, αναπαραγωγής, παρουσιάσεως στο κοινό, εμπορίας και εν γένει εκμεταλλεύσεως των παραπάνω έργων της, γ) η απαγόρευση της χρησιμοποίησεως και διαθέσεως στο κοινό και εν γένει εκμεταλλεύσεως του ονόματός της, της φωτογραφίας της, στοιχείων της προσωπικής της ζωής, αφενός μεν μέσω του διαδικτύου, αφετέρου δε με οποιοδήποτε άλλο τρόπο ή μέσο, με την απειλή χρηματικής ποινή και προσωπικής κρατήσεως.

Ως προς τη δεύτερη των καθ' ων να διαταχθεί η απαγόρευση και διακοπή με κάθε μέσο της παροχής προσβάσεως του πρώτου των καθ' ων στο δίκτυό της και συνδέσεως αυτού με το διαδίκτυο.

Η αίτηση αρμοδίως και παραδεκτώς φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, κατά την προκειμένη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων και είναι ορισμένη και νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων που αναφέρθηκαν στη νομική σκέψη καθώς και των άρθρων 731,732,947 του Κ. Πολ. Δ..

Εν όψει όλων αυτών συντρέχει, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, επείγουσα περίπτωση προς προστασία των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας της αιτούσας επί των έργων της, αλλά και της προσωπικότητάς της και πρέπει απορριπτόμενης της αιτήσεως ως προς τη δεύτερη των καθ' ων, αφού, έχει ήδη προβεί στη διακοπή της προσβάσεως του πρώτου των καθ' ων στο δίκτυό της και μέσω αυτού στο διαδίκτυο, συμψηφιζομένων μεταξύ των διαδικών αυτών των δικαστικών του εξόδων, λόγω της εύλογης αμφιβολίας της αιτούσας ως προς την έκβαση της δίκης, για να ρυθμιστεί προσωρινά η κατάσταση, να γίνει δεκτή η ένδικη αίτηση ως κατ' ουσία βάσιμη ως προς τον πρώτο των καθ' ων και να απειληθεί κατ' αυτού χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση, για την περίπτωση που θα παραβεί μελλοντικά το διατακτικό της παρούσας απόφασης. Τα δικαστικά έξοδα της αιτούσας, πρέπει να επιβληθούν σε βάρος του καθ' ου, λόγω της ήττας του.

Εφ. Αθ. 4040/2001

Πρόεδρος : Γ. Παπαχατζάκης

Εισηγητής : Ι. Αντωνίου

Δικηγόροι : Μ. Καλλίτση, Ρ. Στέφα

Πνευματική ιδιοκτησία. Η φωτογραφία ως πνευματικό δημιούργημα. Για το ορισμένο της αγωγής προστασίας του δημιουργού απαιτείται η αναγραφή του ακριβούς αντικειμένου κάθε φωτογραφίας και του τρόπου επιλογής και παρουσίας του αντικειμένου, που καθιστούν τη φωτογραφία πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα.

Από τις διατάξεις του άρθρου 216 του Κ. Πολ. Δ., προκύπτει ότι η αγωγή πρέπει να περιέχει, εκτός των άλλων στοιχείων, περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς κατά τρόπο σαφή, με αναφορά στα πραγματικά περιστατικά που προσδιορίζουν το αντικείμενο της διαφοράς και της έννομης σχέσης ή συνέπειας, της οποίας ζητείται η διάγνωση και δικαιολογούν την άσκηση δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται από το νόμο στον ενάγοντα κατά ορισμένου προσώπου, ως εναγόμενου, αλλιώς η αγωγή απορρίπτεται και αυτεπαγγέλτως ως απαράδεκτη.

Στην προκειμένη περίπτωση ο ενάγων εκθέτει στην αγωγή του προς το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών, ότι συμφώνησε με τον πρώτο εναγόμενο να μεταβούν σε διάφορα μέρη της Ελλάδος για να συγκεντρώσουν, ο μεν ενάγων ως φωτογράφος ο δε πρώτος εναγόμενος ως συγγραφέας, τα απαραίτητα στοιχεία για την έκδοση βιβλίου καθώς και ότι το φωτογραφικό υλικό που είχε συγκεντρώσει, το παρέδωσε στον πρώτο εναγόμενο προκειμένου να επιλέξει τις φωτογραφίες που έπρεπε να χρησιμοποιηθούν για την έκδοση του πιο πάνω βιβλίου.

Περαιτέρω, ότι μετά τη συγγραφή των κειμένων και την ολοκλήρωση της απαραίτητης προεργασίας, η δεύτερη εναγόμενη προχώρησε στην εκτύπωση σε δύο εκδόσεις του βιβλίου και στη συνέχεια στις πωλήσεις του, ότι είναι ο πνευματικός δημιουργός όλων των φωτογραφιών που περιέχονται στο βιβλίο και ότι κατά τους

όρους της συμφωνίας του με τον πρώτο εναγόμενο, τα κέρδη από τις πωλήσεις θα μοιράζονται μεταξύ τους σε δύο μέρη.

Επίσης ότι οι εναγόμενοι, μολονότι τους είχε απαγορεύσει τη χρήση του φωτογραφικού υλικού που τους είχε παραδώσει για οποιαδήποτε άλλη χρήση α) χρησιμοποίησαν στο εξώφυλλο δύο βιντεοκασετών μία φωτογραφία του, η οποία είχε χρησιμοποιηθεί και στο εξώφυλλο του βιβλίου που είχε εκδοθεί με τον ίδιο τίτλο και β) διοχέτευσαν στον τύπο και δημοσιεύτηκαν χωρίς την άδειά του ορισμένες φωτογραφίες του.

Ζητεί δε : α) να αναγνωριστεί ότι είναι ο πνευματικός δημιουργός όλων των φωτογραφιών που έχουν χρησιμοποιηθεί για την έκδοση του βιβλίου, β) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να παραλείπουν στο μέλλον κάθε προσβολή της πνευματικής του ιδιοκτησίας στις πιο πάνω φωτογραφίες και να απειληθεί για την περίπτωση μη συμμόρφωσής των χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση και γ) να υποχρεωθούν οι εναγόμενοι να του καταβάλλουν 1) την αμοιβή του ως πνευματικού δημιουργού για τις πωλήσεις του βιβλίου, 2) αποζημίωση για τις δημοσιεύσεις φωτογραφιών του και 3) χρηματική ικανοποίηση, για την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης που υπέστη από την παράνομη και χωρίς την άδειά του χρησιμοποίηση των φωτογραφιών του.

Η αγωγή, σύμφωνα με όσα προεκτίθενται, είναι αόριστη και πρέπει να απορριφθεί. Τούτο διότι, α) δεν προσδιορίζεται κατά τρόπο σαφή, ορισμένο και ευσύνοπτο το περιεχόμενο κάθε φωτογραφίας και β) δεν επικαλείται στοιχεία που χρησιμοποίησε κατά την επιλογή και παρουσίαση του αντικειμένου κάθε φωτογραφίας, τα οποία, αληθή υποτιθέμενα, καθιστούν τις φωτογραφίες αυτές πρωτότυπα πνευματικά δημιουργήματά του. Κατ' ακολουθία πρέπει να απορριφθεί η αγωγή, κατά το μέρος που έγινε δεκτή με την εκκαλούμενη απόφαση, ως νομικά και ουσιαστικά αβάσιμη, και να συμψηφιστεί μεταξύ των διαδίκων η δικαστική τους δαπάνη του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, λόγω εύλογης αμφιβολίας του ενάγοντος για την έκβαση της δίκης.

Πρωτοδικείο Αθηνών 276/2001

Δικαστής : Θ. Τζανάκης

Δικηγόροι : Ι. Σταμούλης, Ι. Χαρακτινιώτης, Σ. Σταματόπουλος, Κ. Γερογιάννης, Π. Θεοδωράτος, Ο. Μενδρινού

Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας – ασφαλιστικά μέτρα. Τα αρχιτεκτονικά έργα ως πνευματικά δημιουργήματα, προστατεύονται με τις διατάξεις της νομοθεσίας για την πνευματική ιδιοκτησία, εφόσον πληρούνται οι γενικές προϋποθέσεις που τάσσει ο νόμος και κυρίως εφόσον υπάρχει το στοιχείο της πρωτοτυπίας. Εξουσίες που παρέχει το ηθικό δικαίωμα στον πνευματικό δημιουργό. Αδτική προστασία για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας του έργου.

Στην προκείμενη περίπτωση οι αιτούσες εκθέτουν στην αίτησή τους, κατ' εκτίμηση του δικογράφου, τα εξής : ότι η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων – Αθήνα 2004» με διακήρυξή της προκήρυξε ανοικτό διαγωνισμό μελέτης ιδεών αντικείμενο του οποίου ήταν η διατύπωση

προτάσεων σχεδίου γενικής διατάξεως του Ολυμπιακού Χωριού σε συνάρτηση με την επίλυση των κτιριολογικών απαιτήσεων ενός προτύπου οικισμού.

Ότι στον παραπάνω ανοικτό διαγωνισμό έλαβαν μέρος σε κοινοπρακτική συνεργασία οι αιτούσες, ασχολούμενες με την κατ' επάγγελμα εκπόνηση χωροταξικών – πολεοδομικών και αρχιτεκτονικών μελετών, και υπέβαλαν μέσα στην προθεσμία που ορίστηκε στη γραμματεία του αγωνοθέτη, τη σχετική μελέτη.

Ότι η μελέτη αυτή κατατάχθηκε στην πρώτη θέση αξιολόγησης από την κριτική επιτροπή του αγωνοθέτη και τους απονεμήθηκε το πρώτο σε κατάταξη από τα τρία ισότιμα βραβεία που όριζε η διακήρυξη.

Ότι ο πρώτος καθ' ου «Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας», έχοντας αναλάβει την εκπόνηση των μελετών του Ολυμπιακού Χωριού με δικές του δαπάνες, προκειμένου να καταρτίσει και υποβάλει για έγκριση την απαιτούμενη πολεοδομική μελέτη, πρότεινε στις αιτούσες και εκείνες αποδέχτηκαν, να προσληφθούν ως τεχνικοί σύμβουλοι, για να παράσχουν τις συμβουλές και την τεχνική υποστήριξη στην εκ μέρους του Ο.Ε.Κ. κατάρτιση της πολεοδομικής μελέτης

Ότι περαιτέρω ο πρώτος καθ' ου υπέβαλε την πολεοδομική μελέτη του οικισμού Ολυμπιακού Χωριού στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υ.Π.Ε.Χ.Ω.Δ.Ε. για έγκριση και ότι η μελέτη αυτή αποτελεί παραμόρφωση αυτής που βραβεύτηκε κατά τα άνω από την κριτική επιτροπή. Ότι ενόψει της υπαίτιας και παράνομης συμπεριφοράς του πρώτου των καθ' ων, προσβλήθηκε το ηθικό δικαίωμα των αιτουσών και ειδικότερα η εξουσία για τη διατήρηση της ακεραιότητας του έργου αυτών, που αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας.

Ενόψει αυτών οι αιτούσες εταιρείες επικαλούμενες επείγουσα περίπτωση, ζητούν : α) ν' απαγορευθεί προσωρινά η αναπαραγωγή και χρήση των παραμορφωμένων σχεδίων της μελέτης των, β) να υποχρεωθούν οι καθ' ων να αποσύρουν την παραποιημένη μελέτη, γ) ν' απαγορευθεί κάθε μελλοντική επέμβαση στο περιεχόμενο της παραπάνω μελέτης και δ) για την περίπτωση παραβίασεως της αποφάσεως που θα εκδοθεί ν' απαγγελθεί κατά του πρώτου καθ' ου χρηματική ποινή και προσωπική κράτηση.

Η αίτηση αυτή, που αρμοδίως εισάγεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων είναι σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν, νόμιμη.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι στην προκείμενη περίπτωση, υφίσταται νομιμοποίηση των αιτουσών ως δικαιούχων ηθικού δικαιώματος, εφόσον επικαλούνται έργο ως προϊόν συλλογικής εργασίας.

Στην προκείμενη περίπτωση, ο πρώτος καθ' ου, δηλαδή ο Ο.Ε.Κ., προσεπικαλεί στη δίκη αυτή που ανοίχτηκε με την αναφερόμενη αίτηση στην Ο.Ε.Ο.Α., φερόμενη ως αναγκαστική ομόδικο, ενόψει του ότι η ένδικη διαφορά, για την οποία ζητείται η λήψη ασφαλιστικών μέτρων, επιδέχεται ενιαία μόνο ρύθμιση. Η προσεπίκληση αυτή, είναι σύμφωνα και με όσα εκτέθηκαν παραπάνω, νόμιμη.

Στη δίκη αυτή, παρενέβησαν προσθέτως υπέρ του Ο.Ε.Κ. και του Γ.Ι. νομίμου εκπροσώπου του Ο.Ε.Κ., επικαλούμενοι έννομο συμφέρον : α) το Ελληνικό Δημόσιο και β) η ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών αγώνων – Αθήνα 2004» και ζητούν την απόρριψη της αιτήσεως. Οι παρεμβάσεις αυτές, είναι σύμφωνα με όσα εκτέθηκαν παραπάνω, νόμιμες.

Ο Ο.Ε.Κ. έχοντας αναλάβει την εκπόνηση των μελετών του Ολυμπιακού Χωριού με δικές του δαπάνες, πρότεινε στις αιτούσες να προσληφθούν ως τεχνικοί σύμβουλοι με το ακόλουθο αντικείμενο εργασιών : α) την παροχή των αναγκαίων διευκρινίσεων και μελετητικών στοιχείων για την τεκμηρίωση από τον Ο.Ε.Κ. των αναγκαίων τροποποιητικών παρεμβάσεων στη μελέτη που υπέβαλαν τα εν λόγω γραφεία στον παραπάνω διαγωνισμό, β) την παροχή της απαραίτητης τεχνικής υποστήριξης για την

τεκμηρίωση των στοιχείων και την αναπροσαρμογή των σχεδίων, γ) τη συνεργασία του αρχιτέκτονα με ομάδα εργασίας που είχε συγκροτήσει με απόλυτη επιλογή του ο εργοδότης και κύριος του έργου.

Ο Ο.Ε.Κ., αξιοποίησε τις ιδέες που είχαν διατυπωθεί από όσους συμμετείχαν στο διαγωνισμό και στη συνέχεια αφού προσαρμοσε αυτές στις απαιτήσεις και προδιαγραφές της Δ.Ο.Ε., εκπόνησε το πολεοδομικό σχέδιο του Ολυμπιακού Χωριού, το οποίο διαφέρει ουσιαστικά από εκείνο που υποβλήθηκε από τις αιτούσες στο διαγωνισμό.

Τέλος, ανεξάρτητα βέβαια από το γεγονός ότι η πολεοδομική μελέτη που εκπονήθηκε, δεν ήταν προϊόν παραμόρφωσης, το δικαστήριο ερμηνεύοντας τους συμβατικούς όρους της διακήρυξης του διαγωνισμού μελέτης για το σχεδιασμό του Ολυμπιακού Χωριού, κρίνει ότι στον εργοδότη – αγωνοθέτη δεν του παραχωρήθηκε μόνο η δυνατότητα αναπαραγωγής των σχεδίων εν όλω ή εν μέρει στη μορφή που παραδόθηκαν, αλλά με τη συναίνεση των αιτουσών μεταβιβάστηκε σ' αυτόν και η εξουσία μετατροπής και προσαρμογής τους. Επομένως, και αν ακόμη γίνει δεκτό ότι η εκπονηθείσα μελέτη του Ο.Ε.Κ. ήταν προϊόν μετατροπής, εν τούτοις σύμφωνα με τη δέουσα ερμηνεία των συμβατικών όρων, δεν υπάρχει προσβολή του ηθικού δικαιώματος των αιτουσών.

Με τα δεδομένα αυτά, η ένδικη αίτηση πρέπει να απορριφθεί από ουσιαστική άποψη. Τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφισθούν λόγω της εύλογης αμφιβολίας των αιτουσών για την έκβαση της δίκης.

Μ. Πρ. Αθ. 9646/2001

Πρόεδρος : Θ. Κατσογιάννης

Δικηγόροι : Γ. Καραζάνος, Γ. Ζάννος, Β. Διγενόπουλος, Ι. Βραδής

Πνευματική ιδιοκτησία. Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης των δικαιωμάτων των δημιουργών έργων του λόγου και εκδοτών εντύπων, έργων εικαστικών τεχνών και φωτογράφων. Εύλογη αμοιβή υπολογιζόμενη επί της αξίας των συσκευών και υλικών φορέων αναπαραγωγής. Δικαίωμα πληροφόρησης των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης από τους οφειλότες. Απειλή χρηματικής ποινής και όχι προσωποκράτησης επί μη συμμόρφωσης του υπόχρεου για την υποβολή της δήλωσης.

Με την υπό κρίση αίτηση οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι συστήθηκαν και λειτουργούν νόμιμα, : για τη διαχείριση και προστασία των περιουσιακών δικαιωμάτων των δημιουργών έργων του λόγου και εκδοτών εντύπων ο πρώτος, των δημιουργών έργων των εικαστικών τεχνών ο δεύτερος και των φωτογράφων ο τρίτος, κατά τις διατάξεις του ν. 2121/93, ως οι μόνοι αντιπροσωπευτικοί οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων των δημιουργών και των φωτογράφων, ότι οι δημιουργοί έργων του λόγου και οι εκδότες των εντύπων, οι δημιουργοί έργων των εικαστικών τεχνών και οι φωτογράφοι, έχουν αναθέσει τη διαχείριση του περιουσιακού δικαιώματος της πνευματικής ιδιοκτησίας επί των έργων τους και του συγγενικού τους δικαιώματος, μεταξύ των οποίων και το δικαίωμα της εύλογης αμοιβής, ότι η πρώτη των καθ' ων η αίτηση εμπορεύεται τεχνικά μέσα

αναπαραγωγής, ότι ο πρώτος των αιτούντων ζήτησε από την πρώτη των καθ' ων αίτηση να καταβάλλει την οφειλόμενη εύλογη αμοιβή, εκείνη όμως αρνήθηκε.

Με το ιστορικό αυτό, ζητεί να υποχρεωθεί η πρώτη των καθ' ων η αίτηση να υποβάλλει στον Οργανισμό Πνευματικής Ιδιοκτησίας, υπεύθυνη δήλωση η οποία θα υπογράφεται από τον, κατά το καταστατικό της, νόμιμο εκπρόσωπο αυτής, δεύτερο των καθ' ων και θα αναφέρει τη συνολική, πραγματική και χωρίς καμία απόκρυψη, αξία των αναφερομένων ειδών, να απειληθεί σε βάρος των καθ' ων χρηματική ποινή και να διαταχθεί προσωπική κράτηση σε βάρος του δευτέρου των καθ' ων σε κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσης των στην απόφαση και να καταδικαστούν οι καθ' ων στα δικαστικά τους έξοδα.

Με το περιεχόμενο αυτό η αίτηση, η οποία αρμοδίως φέρεται ενώπιον του δικαστηρίου τούτου κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, είναι ορισμένη, δεδομένου ότι περιέχει όλα τα στοιχεία που απαιτούνται κατά το νόμο για την πληρότητά της.

Επίσης η αγωγή είναι νόμιμη και στηρίζεται στις διατάξεις του Κ.Πολ.Δ. . Δεν είναι νόμιμο το αίτημα υποβολής της υπεύθυνης δήλωσης για το χρονικό διάστημα πριν από την ισχύ του Ν. 2121/93, δεδομένου ότι η σχετική αξίωση για καταβολή της εύλογης αμοιβής, είναι νόμιμη μόνο από την εφαρμογή του νόμου αυτού και στο εξής, η έναρξη δε της ισχύος του νόμου, προσδιορίζεται από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Δεν είναι επίσης νόμιμο το αίτημα να διαταχθεί προσωπική κράτηση σε βάρος του νομίμου εκπροσώπου της πρώτης των καθ' ων.

Κατά τη συζήτηση της αίτησης, με προφορική δήλωση του πληρεξουσίου δικηγόρου της, δήλωσε ότι παρεμβαίνει προσθέτως υπέρ των καθ' ων, το σωματείο με την επωνυμία «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ – ΣΕΠΕ» και ζητεί για τους λόγους που αναλυτικά εξέθεσε να απορριφθεί η αίτηση, επικαλούμενη ότι η πρώτη των καθ' ων είναι μέλος της, ο δε δεύτερος τούτων πρόεδρος του Διοικητικού της Συμβουλίου και κατά το καταστατικό της, σκοπός αυτής είναι και η προστασία των κάθε φύσης συμφερόντων των επιχειρήσεων μελών της με κάθε νόμιμο και πρόσφορο μέσο.

Με το περιεχόμενο αυτό η πρόσθετη παρέμβαση είναι απορριπτέα ως μη νόμιμη, καθόσον τα επικαλούμενα δε θεμελιώνουν το απαιτούμενο κατά τη διάταξη του άρθρου 80 του Κ. Πολ. Δ. έννομο συμφέρον που απαιτείται ώστε να είναι νόμιμη η παρέμβαση. Ειδικότερα τα αναφερόμενα δε θεμελιώνουν δικό της έννομο συμφέρον για την παρεμβαίνουσα ώστε να ζητεί να αποβεί η δίκη υπέρ των καθ' ων, αφού η έκβασή της δε θίγει τα έννομα συμφερόντά της, ούτε αυτά συνδέονται προς το αποτέλεσμα της δίκης ή επηρεάζονται από αυτό, ώστε να προστατεύονται με την παρέμβαση ή να αποτρέπεται μ' αυτήν δημιουργία νομικής της υποχρέωσης, δεν αρκεί δε η ιδιότητα της πρώτης των καθ' ων ως μέλους της και του δευτέρου τούτων ως πρόεδρος του Δ.Ε. για να καθιδρυθεί έννομο συμφέρον.

Τούτο μάλιστα ενόψει του ότι δεν πρόκειται για επαγγελματικό σωματείο εργαζομένων ή εργοδοτών ώστε να επιτρέπεται να ασκηθεί πρόσθετη παρέμβαση υπέρ μέλους του χωρίς τη συνδρομή έννομου συμφέροντος. Γι' αυτό πρέπει να απορριφθεί η πρόσθετη παρέμβαση να συμψηφιστούν όμως τα δικαστικά έξοδα μεταξύ της προσθέτως παρεμβαίνουσας και των αιτούντων λόγω της εύλογης αμφιβολίας της πρώτης για την έκβαση της δίκης.

Σύμφωνα με τα προαναφερόμενα οι ισχυρισμοί των καθ' ων : α) ότι η αίτηση πρέπει να απορριφθεί γιατί δεν είναι νόμιμη καθόσον δεν αναφέρεται σ' αυτήν, ενόψει του ότι δεν έχει συμπληρωθεί εύλογη αμοιβή, πως είναι δυνατόν να γίνει αναδρομική συμπλήρωση και πως θα αποφευχθεί ο κίνδυνος να ζητηθεί αντίστοιχη

δήλωση και στη συνέχεια καταβολή εύλογης αμοιβής, β) ότι επειδή στην επίδικη περίπτωση πρόκειται για διαζευκτική ενοχή με υπόχρεους τον παραγωγό ή τον εισαγωγέα ή τον έμπορο, η δήλωση επιλογής θα πρέπει, να γίνει σε όλους μαζί, ειδιάλλως δεν ευθύνονται, και ότι συνεπώς αφού στη συγκεκριμένη περίπτωση δεν έγινε τέτοια επιλογή με κοινοποίηση της δήλωσης σε όλους, όλοι οι οφειλέτες είναι προσωρινοί και δεν μπορεί να αξιωθεί από την πρώτη των καθ' ων να καταβάλλει την εύλογη αμοιβή για την οποία δε γνώριζε αν έχει καταστεί οφειλέτης και δεν μπορούσε να την εισπράξει, εφαρμόζοντας το σύστημα της μετακύκλισης της προς το ιδιώτη αγοραστή.

Η πρώτη των καθ' ων, νόμιμος εκπρόσωπος της οποίας είναι ο δεύτερος τούτων, δραστηριοποιούμενη στην εισαγωγική εμπορία και τεχνική υποστήριξη εξοπλισμού γραφείων και καταστημάτων, εισάγει και εμπορεύεται Η/Υ, οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν για ιδιωτική αναπαραγωγή, καθώς επίσης και τμήματα Η/Υ και εκτυπωτές. Τούτο προέκυψε από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν στο ακροατήριο, αφού ο μεν μάρτυρας των αιτούντων κατάθεσε ότι η πρώτη των καθ' ων πωλεί Η/Υ, ο δε μάρτυρας των καθ' ων βεβαίωσε ότι εμπορεύεται μεγάλα υπολογιστικά συστήματα, και ότι κάποια από τα εν λόγω συστήματα, συνδέονται με PC.

Η πρώτη των καθ' ων δεν προσήλθε να υπογράψει τη σύμβαση για την καταβολή της εύλογης αμοιβής, ούτε κατέβαλε την οφειλόμενη εύλογη αμοιβή, αλλά ούτε υπέβαλε τη ζητηθείσα και οφειλόμενη υπεύθυνη δήλωση. Συνεπώς πρέπει να διαταχθεί από το δικαστήριο τούτο η άμεση υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης από την πρώτη αιτούσα με το αντίστοιχο προς τα γενόμενα δεκτά περιεχόμενο, να απειληθεί δε κατ' αυτής χρηματική ποινή.

Ενόψει δε των όσων αναπτύχθηκαν σχετικά με το δικαίωμα των μελών των αιτούντων, η άσκηση του επίδικου δικαιώματος από τους αιτούντες δεν αντιστρατεύεται τις αρχές της καλής πίστης, των χρηστών ηθών και του κοινωνικού και οικονομικού σκοπού για τον οποίο έχει χορηγηθεί και δεν παρίσταται καταχρηστική, πρέπει δε ο αντίθετος ισχυρισμός της πρώτης των καθ' ων να απορριφθεί.

Σύμφωνα με τα παραπάνω, ως προς την πρώτη των καθ' ων πρέπει να γίνει δεκτή κατά ένα μέρος η αίτηση ως βάσιμη από ουσιαστική άποψη, να υποχρεωθεί η καθ' ης στην υποβολή της δηλώσεως, να απειληθεί κατ' αυτής χρηματική ποινή και να καταδικασθεί η πρώτη των καθ' ων να καταβάλλει ένα μέρος από τα δικαστικά έξοδα των αιτούντων, λόγω της μερικής νίκης και ήττας αυτών.

Πρωτοδικείο Αθηνών 3908/2001

Δικαστής : Π. Φιλίππα

Δικηγόροι : Γ. Ζάννος, Δ. Σαραφινός, Μ. Κοκκινάκης, Γ. Βραδής

Πνευματική ιδιοκτησία και συγγενικά δικαιώματα. Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και προστασίας, οι οποίοι λειτουργούν στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 2121/93 για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα, με σκοπό τη διαχείριση και προστασία των πνευματικών συγγενικών δικαιωμάτων των μελών τους. Αίτηση για την καταβολή της αμοιβής του άρθρου 18 του ν. 2121/93, στοιχεία που πρέπει να περιέχει για να είναι ορισμένη.

Στην κρινόμενη αίτηση εκτίθεται ότι οι αιτούντες είναι αστικού μη κερδοσκοπικοί συνεταιρισμοί περιορισμένης ευθύνης και λειτουργούν στο πλαίσιο των διατάξεων του άρθρου 54 του ν. 2121/93 για την πνευματική ιδιοκτησία και τα συγγενικά δικαιώματα με αποκλειστικό σκοπό τη διαχείριση και προστασία των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων των μελών τους. Ότι η πρώτη των καθ' ων εμπορεύεται μεταξύ των άλλων τεχνικά μέσα αναπαραγωγής, φωτοτυπικές συσκευές και Η/Υ. Ότι οι αιτούντες επέλεξαν την πρώτη των καθ' ων με την ιδιότητα της εμπόρου χονδρικής πώλησης, ως οφειλέτη για την καταβολή της αμοιβής του άρθρου 18 και την κάλεσαν να καταβάλλει σ' αυτούς (αιτούντες) την αμοιβή που αναφέρεται στο άρθρο 18 του ν.2121/93. Η πρώτη των καθ' ων δεν κατέβαλλε την οφειλόμενη αμοιβή. Διώκεται δε με την αίτηση να υποχρεωθεί η πρώτη των καθ' ων να υποβάλλει στον οργανισμό πνευματικής ιδιοκτησίας (ΟΠΙ) υπεύθυνη δήλωση με αναφορά α) της συνολικής αξίας χονδρικής πώλησης των φωτοτυπικών συσκευών και β) ότι η ως άνω δηλωθείσα αξία είναι πράγματι η συνολική αξία χωρίς καμία απόκρυψη.

Να απειληθεί χρηματική ποινή κατά των καθ' ων και υπέρ του καθενός από τους αιτούντες οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και να καταδικασθεί σε προσωπική κράτηση του δευτέρου των καθ' ων σε κάθε περίπτωση μη συμμόρφωσής των στην εκδοθησόμενη από το δικαστήριο αυτό απόφαση. Να καταδικασθούν οι καθ' ων στη δικαστική δαπάνη κάθε ενός των αιτούντων οργανισμών.

Με την πρόσθετη υπέρ των καθ' ων παρέμβαση διώκεται ως έχουν έννομο συμφέρον ο προσθέτως παρεμβαίνων ν' απορριφθεί η ένδικη αίτηση και να καταδικασθούν οι αιτούντες στη δικαστική δαπάνη. Η πρόσθετη παρέμβαση αρμόδια παραδεκτά φέρεται για συζήτηση ενώπιον του δικαστηρίου τούτου, είναι νόμιμη ως βασιζόμενη στα άρθρα 80, 81, 82, 84 του Κ. Πολ. Δ. και πρέπει να εξετασθεί.

Με αυτό το ιστορικό και αίτημα η ένδικη αίτηση είναι παντελώς αόριστη και ανεπίδεκτη δικαστικής εκτιμήσεως διότι δεν εκτίθενται σ' αυτή τα απαραίτητα θεμελιωτικά πραγματικά περιστατικά για την παραδοχή της. Ειδικότερα δεν αναφέρονται συγκεκριμένοι δημιουργοί και το περιεχόμενο των συμφωνηθέντων μεταξύ τους για τη μεταβίβαση του δικαιώματος ή των σχετικών εξουσιών προς το σκοπό της διαχείρισης η συγκεκριμένη πληρεξουσιότητα με την οποία έγινε η ανάθεση της διαχείρισης. Επίσης δεν εκτίθενται ο αριθμός και η ταυτότητα των δημιουργών.

Κατ' ακολουθία όλων των προαναφερομένων, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση ως αόριστη, γενομένης δεκτής ως βάσιμης της πρόσθετης παρέμβασης, και να συμψηφιστεί η δικαστική δαπάνη μεταξύ των διαδίκων λόγω εύλογης αμφιβολίας για την έκβαση της δίκης απορριπτόμενων όλων των εναντίον προβαλλομένων ισχυρισμών ως αβάσιμων.

ΕΤΟΣ 2002

Αριθμ. 3445/2002

Δικαστής : Π. Ακασόγλου

Δικηγόροι : Ν. Δούης, Ε. Φωσκόλου, Δ. Κλειδαράς

Πνευματική ιδιοκτησία – προσωρινή ρύθμιση κατάστασης – πρόσθετη παρέμβαση. Αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας υποκείμενο σε προστασία αποτελεί κάθε έργο πνευματικής δημιουργίας, στο οποίο συντελείται πρωτότυπη εργασία από το δημιουργό του προσδίδουσα σ' αυτό ίδια ατομικότητα, ώστε το έργο να εμφανίζει τελείως νέα μορφή. Άξιο προστασίας είναι όχι μόνο η εξωτερική μορφή του έργου, αλλά και όλα τα λοιπά στοιχεία του, τα οποία αποτελούν πρωτότυπες εισφορές του πνευματικού δημιουργού, έστω και αν αναφέρονται στην εσωτερική δομή του έργου. Προϋποθέσεις παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας υπό τη μορφή τη προσωρινής ρύθμισης κατάστασης. Η μορφή αυτή προσωρινής δικαστικής προστασίας παρέχεται επί προσβολής του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας. Εφόσον ο προσθέτως παρεμβαίνων δε ζητεί έννομη προστασία για τον ίδιο, δεν απαιτείται στη δικαστική απόφαση διάταξη για τη πρόσθετη παρέμβαση.

Οι πνευματικού δημιουργοί, με τη δημιουργία του έργου αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία που περιλαμβάνει, ως αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα (περιουσιακό) της εκμεταλλεύσεως του έργου και το δικαίωμα (ηθικό) της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό.

Ο δημιουργός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου, τα δικαιώματα αυτά δε, αποκτώνται πρωτογενώς, χωρίς διατυπώσεις, από τον πραγματικό δικαιούχο του έργου, φυσικό πρόσωπο. Κατά ταύτα, αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας, υποκείμενο σε προστασία, αποτελεί κάθε έργο πνευματικής δημιουργίας, με «δημιουργικό ύψος», δηλαδή στο οποίο συντελείται πρωτότυπη εργασία από το δημιουργό του, προσδίδουσα σ' αυτό ίδια ατομικότητα, ώστε να εμφανίζει νέα όλως μορφή.

Προϋποθέσεις της παροχής προσωρινής δικαστικής προστασίας, είναι η προσβολή αναγνωριζόμενου από το ουσιαστικό δικαιο ιδιωτικού δικαιώματος του αιτούντος τη λήψη του ασφαλιστικού μέτρου και η συνακόλουθη γέννηση της αντίστοιχης ασφαλιστέας αξιώσεως καθώς και η ύπαρξη επείγουσας περιπτώσεως, δηλαδή επείγουσας ανάγκης να ενεργοποιηθεί προσωρινά η έννομη συνέπεια της κύριας διαφοράς.

Η αίτηση παραδεκτός και αρμοδίως, εισάγεται ενώπιον του δικαστηρίου αυτού προς εκδίκαση με την προκείμενη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Είναι δε επαρκώς ορισμένη και σύμφωνα με τα εκτεθέντα, νόμιμη. Η καθ' ης, με προφορική δήλωσή της στο ακροατήριο, που επαναλαμβάνει στο έγγραφο σημείωμά της, ισχυρίζεται ειδικότερα ότι ο αιτών ασκεί καταχρηστικώς το σχετικό δικαίωμά του.

Ο ειδικότερος αυτός ισχυρισμός, είναι αβάσιμος και απορριπτέος διότι αντικείμενο της ένδικης αιτήσεως είναι η εξασφάλιση και όχι η άσκηση του δικαιώματος του αιτούντος, έτσι, δεν τίθεται, θέμα εφαρμογής του άρθρου 281 του Α.Κ., που προϋποθέτει, για την εφαρμογή του, την άσκηση του διαφιλονικούμενου δικαιώματος. Μετά ταύτα, η αίτηση πρέπει να ερευνηθεί περαιτέρω κατ' ουσία.

Από τη δέουσα εκτίμηση των καταθέσεων των μαρτύρων, Γ. (του αιτούντος) και Σ. (της καθ' ης), οι οποίοι εξετάστηκαν κατά νόμο, στο ακροατήριο και από τα έγγραφα που οι διάδικοι προσκομίζουν, πιθανολογήθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά : ο αιτών είναι δημιουργός – συνθέτης του μουσικού έργου “Ε.”, το οποίο έχει κυκλοφορήσει σε υλικούς φορείς ήχου. Το έργο αυτό, ως μουσική

σύνθεση, είναι πρωτότυπη εργασία του αιτούντος. Το συγκεκριμένο τραγούδι, ερμήνευσε για πρώτη φορά ο τραγουδιστής Γ. Π. . Η καθ' ης φωνογραφική εταιρεία, κυκλοφόρησε σε διπλό δίσκο από όλο το μουσικό έργο 'Ε.', μόνο το επίμαχο τραγούδι με άλλον ερμηνευτή, τον Α. Ρ. , διαφορετική ενορχήστρωση ως και διαφορετικούς μουσικούς και όργανα. Ειδικότερα, το ηχογράφησε ζωντανά χωρίς την σχετική άδεια του αιτούντος. Έτσι η καθ' ης, τροποποίησε το έργο του αιτούντος και το παρουσίασε στο κοινό. Γνώριζε δε, η καθ' ης, πως ο αιτών αντιδρά σε τέτοια τροποποίηση και σε τέτοιες συνθήκες παρουσιάσεως στο κοινό του έργου του. Ο αιτών έχει μεταβιβάσει το περιουσιακό του δικαίωμα στο έργο, σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και προστασίας των έργων και των πνευματικών δημιουργών, όμως το ηθικό δικαίωμά του σ' αυτό, που είναι ανεξάρτητο από το περιουσιακό, παραμένει. Η καθ' ης, προσέβαλε το ηθικό δικαίωμα του αιτούντος στο πρωτότυπο μουσικό έργο του και υφίσταται η ασφαλιστέα αξίωσή του.

Συνεπώς, συντρέχουσας και της επείγουσας περίπτωσης, εν προκειμένω, δηλαδή σύμφωνα με τα πιθανολογηθέντα, η ύπαρξη επείγουσας ανάγκης να ενεργοποιηθεί προσωρινά η έννομη συνέπεια της κύρια διαφοράς, πρέπει η αίτηση να γίνει δεκτή και ως κατ' ουσία βάσιμη. Μετά την παραδοχή της αιτήσεως, το δικαστήριο δε θα ασχοληθεί περαιτέρω με την έγκυρη ως άνω πρόσθετη παρέμβαση.

Η δικαστική δαπάνη θα συμψηφιστεί στο σύνολό της μεταξύ των διαδίκων στην αίτηση, λόγω της εύλογης αμοιβολίας της καθ' ης ως προς την έκβαση της δίκης.

Μονομελές Πρωτοδικείο Τρικάλων 578/2002

Πρόεδρος : Γ. Αποστολάκης

Δικηγόροι : Χ. Τσιρογιάννης, Κ. Τσιάρας, Α. Σπυριδωνιός

Πνευματική ιδιοκτησία. Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης. Δικαστικός προσδιορισμός αμοιβής οργανισμών συλλογικής διαχείρισης. Αρνηση παραχώρησης άδειας χρήσης.

Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δε δύναται να αρνηθούν την παραχώρηση άδειας χρήσης πνευματικών δικαιωμάτων, εκτός και αν συντρέχει σπουδαίος λόγος. Σε περίπτωση διαφωνίας ως προς το ύψος των καταβαλλόμενων δικαιωμάτων, το ποσό τους καθορίζεται δικαστικά με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Με την παραπομπή στη διαδικασία αυτή θεσπίζεται γνήσιο ρυθμιστικό ασφαλιστικό μέτρο διαπλαστικού χαρακτήρα με την έννοια του άρθρου 732 του Κ. Πολ. Δ. . Η επίκληση σπουδαίου λόγου δε συνιστά νόμιμη ένσταση στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής. Η τυχόν πρόωγη παράνομη χρήση δεν καταλύει το δικαίωμα για δικαστικό προσδιορισμό εύλογης αμοιβής.

Σύμφωνα με το άρθρο 56 του ν. 2121/93, «οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δεν μπορούν χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος να αρνηθούν την κατάρτιση με τους χρήστες των συμβάσεων που προβλέπονται στην πρώτη περίπτωση της παρ. 1 του προηγούμενου άρθρου. Αν ο χρήστης ισχυρίζεται ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης αξιώνει αμοιβή προφανώς δυσανάλογη προς αυτήν που συνήθως

καταβάλλεται σε παρόμοιες περιπτώσεις, οφείλει να προκαταβάλλει στον οργανισμό ή το ζητούμενο ποσό αμοιβής ή το ποσό που θα έχει ορίσει, ύστερα από αίτηση του χρήστη, ως συνήθως καταβαλλόμενο σε παρόμοιες περιπτώσεις το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οριστικά περί της αμοιβής αποφαιίνεται το αρμόδιο δικαστήριο».

Από τα ανωτέρω συνάγονται το ακόλουθα : α) η κατάρτιση σύμβασης για το χρήστη είναι υποχρεωτική, υπό την έννοια ότι, αν ζητηθεί από το χρήστη η κατάρτιση της, δεν μπορεί να αρνηθεί. Διαφορετικά θα υπήρχε κίνδυνος αυθαίρετων αρνήσεων ή διακρίσεων σε βάρος των διαφόρων επιχειρήσεων.

Κατ' εξαίρεση δικαιολογείται άρνηση του Ο.Σ.Δ., όταν συντρέχει σπουδαίος λόγος, όπως λ.χ. η πασιδήλη αναξιοπιστία του χρήστη ή η επανειλημμένη δυστροπία του να πληρώσει αμοιβή για χρήση παρελθόντων ετών, β) η αμοιβή των δημιουργών μπορεί κατ' αρχήν να ορισθεί ελεύθερα από τον Ο.Σ.Δ. με τη διαδικασία καταρτισμού και δημοσιεύσεως ενός καταλόγου . Αν ο χρήστης έχει την άποψη ότι η αμοιβή που αξιώνει ο οργανισμός είναι προφανώς δυσανάλογη προς αυτήν που καταβάλλεται σε παρόμοιες περιπτώσεις, έχει δικαίωμα ή να προκαταβάλλει το ποσό που αξιώνει ο οργανισμός και να καταρτίσει τη σύμβαση, ζητώντας τον οριστικό καθορισμό της ανάλογης αμοιβής από το αρμόδιο τακτικό δικαστήριο, ή να ζητήσει τον προσωρινό προσδιορισμό της από το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να προκαταβάλλει το ορισθέν ποσό, να προχωρήσει στη σύναψη της σύμβασης και, ή να αποδεχθεί τον προσωρινό προσδιορισμό ή να καταφύγει στο τακτικό δικαστήριο για τον οριστικό καθορισμό.

Η οπωσδήποτε παράνομη – πρόωγη χρήση, εμποδίζει το χρήστη από το δικαίωμα να «νομιμοποιήσει» τη χρήση του εκ των υστέρων είτε καταβάλλοντας όσα ο οργανισμός ζητεί ως αμοιβή είτε προσφεύγοντας στο δικαστήριο για τον προσωρινό ή οριστικό προσδιορισμό της ανάλογης αμοιβής. Μία τέτοια συνέπεια λαμβάνει χαρακτήρα «ποινήs» για το χρήστη, αφού δε θα έχει πλέον άλλη επιλογή : ή θα αποδεχθεί τις υπέρμετρες αξιώσεις αμοιβής του οργανισμού ή δε θα καταρτίσει τη σύμβαση. Τέτοια όμως συνέπεια αποκλεισμού από το συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα για δικαστική προστασία, δεν ορίζεται ευθέως στο νόμο, ούτε συνάγεται από το σκοπό του.

Αντίθετα, η ανωτέρω ορθή ερμηνευτική εκδοχή και το σκοπό του νομοθέτη υπηρετεί για αποτροπή επιβολής από τους οργανισμούς υπέρμετρων αμοιβών και την de facto σχέση των μερών διασώζει, παρέχοντας τη δυνατότητα να νομιμοποιηθεί εκ των υστέρων η σύμβαση με τον καθορισμό της ανάλογης αμοιβής.

Τρ. Εφ. Λαρ. 629/2002

Πρόεδρος : Π. Χάσουλας

Μέλη : Γ. Μπατζαλέξης, Π. Θεοδωρόπουλος

Εισαγγελέας : Δ. Γιαμούζης

Δικηγόροι : Ν. Αλακιάς, Μ. Κατσουλάκης, Ε. Φιλιπποπούλου

Πνευματική ιδιοκτησία, αναπαραγωγή βιβλίων με φωτοτυπικά μέσα, πραγματική και νομική πλάνη.

Επειδή από τις καταθέσεις των μαρτύρων της κατηγορίας και της υπεράσπισης που εξετάσθηκαν στο δικαστήριο τούτο, την ανάγνωση των πρακτικών της πρωτοβάθμιας δίκης καθώς και των εγγράφων που αναφέρονται στα πρακτικά, την απολογία της κατηγορουμένης και την όλη αποδεικτική διαδικασία αποδείχθηκαν τα εξής :

Στο κατάστημά της στο Βόλο, η κατηγορούμενη κατελήφθη από αστυνομικά όργανα να αναπαράγει με τη μέθοδο της φωτοτυπίας και να πωλεί σε τρίτους διάφορα βιβλία χωρίς την έγγραφη συναίνεση των δημιουργών και των εκδοτών τους, όπως τα αναφερόμενα στο διατακτικό, που κατατέθηκαν, τα οποία αναπαρήγαγε, με φωτοτυπικά μηχανήματα που είχε στο πατάρι του καταστήματός της και τα χειρίζονταν δύο υπάλληλοι.

Ενόψει σχετικού ισχυρισμού της κατηγορουμένης πρέπει να λεχθεί ότι το αδίκημα, που αποδίδεται σ' αυτήν, στοιχειοθετείται και όταν η αναπαραγωγή γίνεται από φωτοτυπικό αντίγραφο πρωτοτύπου. Με την αναγνωσθείσα ως άνω εξώδικη δήλωση - διαμαρτυρία του, ο «Σύλλογος βιβλιοπωλών - χαρτοπωλών και εκδοτών Ν. Μαγνησίας», που επέδωσε στην κατηγορουμένη, διαμαρτυρήθηκε για την κατ' εξακολούθηση ολική ή μερική αναπαραγωγή βιβλίων με φωτοτυπικά μέσα από την κατηγορούμενη και ζήτησε να παύσει τέτοιες πράξεις στο μέλλον.

Η δε κατηγορούμενη, με την αναγνωσθείσα εξώδικη απάντηση - δήλωσή της, αρνήθηκε ότι προέβη ποτέ σε τέτοιες πράξεις και δήλωσε ότι τηρεί τους ισχύοντες νόμους και τις περί πνευματικής ιδιοκτησίας διατάξεις του ν. 2121/93. Οι ήδη προβαλλόμενοι, με την απολογία της ισχυρισμοί, ότι ρώτησε δικηγόρους και της είπαν ότι η ως άνω αναπαραγωγή βιβλίων δεν απαγορεύεται και ότι ρώτησε και τους προέδρους των βιβλιοχαρτοπωλών και αυτοί της είπαν ότι κάνουν τα ίδια, δε στηρίζονται σε κανένα αποδεικτικό στοιχείο και δεν κρίνονται πειστικοί. Έτσι, ο ισχυρισμός της περί νομικής και πραγματικής πλάνης, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος. Πρέπει, επομένως, να κηρυχθεί η κατηγορούμενη ένοχη της αποδιδόμενης σ' αυτήν πράξεως.

Συμβ. Εφ. Αθ. 646/2002
Πρόεδρος : Δ. Λοβέρδος
Μέλη : Γ. Πετράκης, Α. Πολυζωγόπουλος
Εισαγγελέας : Σ. Φωτάκης

Πνευματική ιδιοκτησία, πλαστογραφία, κατ' επάγγελμα τέλεση, περαιτέρω ανάκριση.

Δεν αρκεί η δειγματοληπτική αναφορά των μουσικών έργων που έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης χωρίς την απαιτούμενη άδεια, αλλά απαιτείται η πλήρης απαρίθμηση των έργων αυτών και συγκεκριμένα οι τίτλοι των μουσικών έργων, τα ονόματα των ερμηνευτών και εκτελεστών αυτών καθώς και οι επωνυμίες των εταιρειών παραγωγής. Από το συγκεντρωθέν αποδεικτικό υλικό, δεν προκύπτουν όλα τα μουσικά έργα που αποτελούν αντικείμενο της πνευματικής ιδιοκτησίας ούτε προσδιορίζονται λεπτομερώς οι τίτλοι τους.

Για τον λόγο αυτό διατάσσεται περαιτέρω ανάκριση προκειμένου να διευκρινισθούν τα συγκεκριμένα θέματα. Αντίθετη εισαγγελική πρόταση, ως προς το σκέλος της παραπομπής, η οποία θεώρησε επαρκή τα αποδεικτικά στοιχεία σε σχέση με την τέλεση του εγκλήματος της παράβασης του νόμου περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Εν μέρει απαράδεκτη η έφεση για την κατηγορία της πλαστογραφίας, για την οποία ο εκκαλών δεν έχει παραπεμφθεί.

Ειδικότερα παραπέμφθηκαν για να δικαστούν ως υπαίτιοι του ότι : α) στο Αιγάλεω Αττικής, από κοινού ενεργούντες, χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του ν. 2121/93, ενέγραψαν, αναπαρήγαγαν στο πρωτότυπο, έθεσαν σε κυκλοφορία και κατείχαν με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία, έργα που είναι αντικείμενα πνευματικής ιδιοκτησίας, προσέτι δε χωρίς την άδεια του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη και χωρίς την άδεια του παραγωγού υλικού φορέα αναπαρήγαγαν, έθεσαν σε κυκλοφορία, υλικούς φορείς που περιέχουν εγγραφή της ερμηνείας ή της εκτέλεσης. Το όφελος δε που επεδίωξαν και η αντίστοιχη ζημιά που απειλήθηκε από τις ανωτέρω πράξεις είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιπροσθέτως αφ' ενός μεν τελούν κατ' επάγγελμα τις ανωτέρω πράξεις, αφ' ετέρου δε οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγιναν οι πράξεις, μαρτυρούν ότι οι κατηγορούμενοι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων.

Ειδικότερα, στην κατοικία του πρώτου στο Αιγάλεω από κοινού είχαν εγκαταστήσει μηχανήματα εγγραφής δίσκων CD, με τα εξαρτήματα αυτών και είχαν αναπαράγει χωρίς την άδεια των δημιουργών, ψηφιακούς δίσκους Ελληνικού και ξένου ρεπερτορίου και τους οποίους, αφού τύπωσαν τα εξώφυλλα από τα γνήσια CD, κατείχαν προς πώληση.

Όσον αφορά τον δεύτερο κατηγορούμενο, στον ανωτέρω τόπο, αφού προμηθεύτηκε 114 φθηνά ρολόγια χειρός, έθεσε σ' αυτά κατ' απομίμηση το σήμα και το λογότυπο των γνησίων ρολογιών, γεγονός που μπορούσε να προκαλέσει παραπλάνηση του αγοραστικού κοινού. Με την πράξη του δε αυτή σκόπευε να προσπορίσει στον εαυτό του περιουσιακό όφελος με αντίστοιχη βλάβη των τριών αγοραστών των ρολογιών, αλλά και της δικαιούχου εταιρείας του προαναφερόμενου σήματος.

Κατά του παραπάνω βουλεύματος που επιδόθηκε στον πρώτο κατηγορούμενο, ασκήθηκε απ' αυτόν έφεση με την οποία υποστηρίζει ότι το Συμβούλιο Πλημ/κων Αθηνών, από εσφαλμένη εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών που προέκυψαν τον παρέπεμψε στο ακροατήριο για να δικαστεί για την ανωτέρω πράξη, ενώ θα έπρεπε με ορθή αξιολόγηση αυτών να τον απαλλάξει της κατηγορίας.

Στην προκείμενη περίπτωση, ο εκκαλών κατηγορούμενος παραπέμφθηκε μόνο για την πράξη της παράβασης των άρθρων 1, 3, 4, 7, του ν. 2121/93 όχι όμως και για την πράξη της πλαστογραφίας, για την οποία επίσης παραπονείται ότι κακώς παραπέμφθηκε και έτσι θα πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη εν μέρει η υπό κρίση έφεση και κατά το κεφάλαιο που αφορά την πράξη της πλαστογραφίας, αφού ο εκκαλών κατηγορούμενος δεν έχει παραπεμφθεί για την πράξη αυτή. Επειδή περαιτέρω η υπό κρίση έφεση ασκήθηκε εμπροθέσμως, κατά τις νόμιμες διατυπώσεις, από πρόσωπο που δικαιούται σε άσκηση έφεσης και κατά του βουλεύματος που υπόκειται σε έφεση, θα πρέπει να γίνει τυπικά δεκτή κατά τα λοιπά και να ερευνηθεί στην ουσία της.

Στην υπόθεση που κρίνεται από την προανάκριση που ενεργήθηκε και την κύρια ανάκριση που ακολούθησε και μάλιστα από τις καταθέσεις των μαρτύρων που εξετάστηκαν και εκτιμήθηκαν κάθε μία χωριστά και στο σύνολό τους τα συνημμένα στη δικογραφία έγγραφα και την απολογία του κατηγορούμενου προέκυψαν, κατά την κρίση μας τα ακόλουθα κρίσιμα και ουσιώδη πραγματικά περιστατικά : η υπηρεσία του Σ.Δ.Ο.Ε. είχε πληροφορίες ότι στο Αιγάλεω, όπου είναι η κατοικία του εκκαλούντα κατηγορούμενου, γίνεται παράνομη εγγραφή πλαστών CD και έτσι η κατοικία τέθηκε υπό παρακολούθηση.

Οι ανωτέρω ψηφιακοί δίσκοι είναι κλεψίτυπα, αντίγραφα γνησίων, όπως καταθέτει κατηγορηματικά ο Χ. Π., αρμόδιος υπάλληλος της Ένωσης Εταιρειών Παραγωγών Ηχογραφημάτων (ΕΕΠΗ). Με τις ανωτέρω εκτεθείσες ενέργειές τους οι κατηγορούμενοι αναπαρήγαγαν και διέθεταν σε τρίτους πλαστούς ψηφιακούς δίσκους και κασέτες σε μεγάλο αριθμό αντιτύπων, οι οποίοι κατασχέθηκαν στην κατοχή τους και οι οποίοι περιλαμβάνουν διάφορα μουσικά έργα που είναι αντικείμενα πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς την άδεια των δημιουργών τους επιδιώκοντας ιδιαίτερα μεγάλο όφελος.

Πρόκειται δε για κατ' επάγγελμα τέλεση της πράξεως, οι δε κατηγορούμενοι κρίνονται ιδιαίτερα επικίνδυνοι, ενόψει του μεγάλου αριθμού των πλαστών CD και της ιδιαίτερα μεγάλης αξίας των, αλλά και διότι τις ως άνω πράξεις τους τελούσαν με τη χρήση ειδικών μηχανημάτων εγγραφής μουσικών έργων και αναπαραγωγής των υλικών φορέων ήχου, το δε εργαστήριό τους ήταν υπερσύγχρονο με επαγγελματικές προδιαγραφές.

Για τους λόγους αυτούς :

1. Κηρύσσει κατά το μέρος που αφορά την αξιόποινη πράξη της πλαστογραφίας απαράδεκτη την έφεση του εκκαλούντος κατηγορουμένου.
2. Δέχεται κατά τα λοιπά την έφεση τυπικά.
3. Διατάσσει τη διενέργεια περαιτέρω ανάκρισης από τον ίδιο επί της υποθέσεως 3^ο τακτικό ανακριτή, προκειμένου να εξετάσει συμπληρωματικά τους μάρτυρες επί των θεμάτων που αναφέρονται στο σκεπτικό και να διενεργήσει, κατά την κρίση του, οποιαδήποτε άλλη ανακριτική πράξη, που μπορεί να συντελέσει στην πληρέστερη διαλεύκανση της υπόθεσης.

Συμβ. Πλημ. Αθ. 2271/2002

Πρόεδρος : Β. Μπάσης

Μέλη : Ι. Βρεττού, Ι. Λάμπρου – Βελησάρη

Εισαγγελέας : Γ. Σκαρπέτης

Πνευματική ιδιοκτησία, μουσικού ψηφιακοί δίσκοι, συναυτοουργία, δράστης ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας, περιοριστικοί όροι, ανήλικος.

Οι κατηγορούμενοι, ενεργώντας από κοινού, και κατ' επάγγελμα, κατείχαν χωρίς δικαίωμα, με σκοπό να θέσουν σε κυκλοφορία, μεγάλο αριθμό μουσικών ψηφιακών δίσκων, οι οποίοι είχαν αναπαραχθεί παράνομα με αντιγραφή των γνησίων χωρίς την άδεια των δημιουργών των τραγουδιών και των μουσικών εταιρειών. Το όφελος που επιδίωξαν από την παραπάνω πράξη τους, και οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες τελέσθηκε η συγκεκριμένη πράξη, μαρτυρούν ότι είναι ιδιαίτερα επικίνδυνοι για κλοπή πνευματικής ιδιοκτησίας.

Στην προκειμένη περίπτωση, από την κύρια ανάκριση που διενεργήθηκε, από τις ένορκες καταθέσεις των μαρτύρων και όλα τα έγγραφα της δικογραφίας, προκύπτουν επαρκείς ενδείξεις ότι οι κατηγορούμενοι τέλεσαν τις πράξεις της παράβασης του άρθρου 66 του ν. 2121/93, τελεσθείσες από κοινού, γι' αυτό θα πρέπει το Συμβούλιο να αποφανθεί για την παραπομπή α) του κατηγορουμένου Ε.Λ. στο ακροατήριο του Μικτού Ορκωτού Δικαστηρίου Αθηνών και β) της κατηγορουμένης J.S. στο ακροατήριο του μονομελούς δικαστηρίου ανηλίκων Αθηνών προκειμένου να καταδικασθούν για τις παράνομες πράξεις.

Περαιτέρω, κατά τη διάρκεια της κύριας ανάκρισης, επιβλήθηκαν στον κατηγορούμενο Ε.Λ. οι περιοριστικοί όροι : α) της εγγυοδοσίας ποσού Χ και β) της εμφάνισής του ανά 15 μέρες στο Α.Τ. του τόπου κατοικίας του και πρέπει σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 315 του Κ.Πολ.Δ. να αποφανθεί το Συμβούλιο για την περαιτέρω διάρκεια των παραπάνω περιοριστικών όρων, μέχρι την οριστική εκδίκασή της κατά του ανωτέρω κατηγορουμένου κατηγορίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 130 του Κ.Πολ.Δ. όταν ένας από τους συμμετάσχοντες στο έγκλημα είναι ανήλικος, η ποινική δίωξη χωρίζεται ως προς αυτόν, ο οποίος δικάζεται πάντοτε από το αρμόδιο γι' αυτό δικαστήριο ανηλίκων. Έτσι επί των κακουργημάτων η κατά του ανηλίκου συμμετόχου κατηγορία χωρίζεται οπωσδήποτε σε τρόπο ώστε ουδέποτε ο ανήλικος συμμετόχος δύναται να εκδικασθεί από το Μ.Ο.Δ. ή το τριμελές εφετείο κακουργημάτων.

Μον. Πρ. Τρικάλων 1249/2002

Δικαστής : Γ. Αποστολάκης

Δικηγόροι : Δ. Σαμαρτζής, Ι. Μπαμπή, Ν. Νταϊλιάνας

Συγγενικά δικαιώματα των ερμηνευτών καλλιτεχνών και των παραγωγών υλικών φορέων ήχου για την παρουσίαση των φορέων αυτών στο κοινό. Άσκηση των δικαιωμάτων αυτών από τους σχετικούς οργανισμούς συλλογικής διαχείρισεως. Προσωρινός καθορισμός της εύλογης αμοιβής που οφείλουν οι χρήστες και των όρων πληρωμής της.

Όταν οι υλικοί φορείς ήχου – που έχουν νομίμως εγγραφεί – χρησιμοποιούνται για παρουσίαση στο κοινό, όπως στην επίμαχη περίπτωση, οι ερμηνευτές και οι παραγωγοί δικαιούνται σε εύλογη αμοιβή. Οι σχετικές αξιώσεις των, δεν ασκούνται και τα ποσά της αμοιβής δε συμφωνούνται με τους χρήστες ατομικώς από τον κάθε ερμηνευτή και τον κάθε παραγωγό. Το έργο τούτο ανήκει κατά νόμο στους οικείους Ο.Σ.Δ. . Εξάλλου, η εύλογη αυτή αμοιβή επιδιώκεται και ορίζεται ενιαίως για τους ερμηνευτές και τους παραγωγούς. Και τούτο, για να μην αναγκάζονται οι χρήστες να διαπραγματεύονται χωριστά με τους οργανισμούς που εκπροσωπούν τα συμφέροντα της κάθε κατηγορίας ερμηνευτών και της κάθε κατηγορίας παραγωγών.

Ευνόητο είναι, τέλος, ότι οι ανωτέρω αρχές ισχύουν και όταν, λόγω διαφωνίας των χρηστών και των ενδιαφερομένων οργανισμών, το ποσό της αμοιβής και οι όροι πληρωμής της καθορίζονται δικαστικώς.

Η κατανομή της εύλογης αμοιβής γίνεται σε δύο στάδια :

A. Κατά πρώτον, η αμοιβή κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των ερμηνευτών αφενός και των παραγωγών αφετέρου.

B. Εν συνεχεία, το ποσό που ανήκει σε κάθε πλευρά κατανέμεται στα μέλη της από τον οικείο οργανισμό, που φυσικά δικαιούται να παρακρατήσει τα έξοδα διαχείρισεως. Η κατανομή αυτή συντελείται με βάση τις συμφωνίες των ως άνω μελών, οι οποίες περιέχονται στον κανονισμό του αντίστοιχου οργανισμού. Ευνόητο είναι δε, ότι αν σε κάθε πλευρά υπάρχουν περισσότεροι οργανισμοί, η προκειμένη κατανομή προϋποθέτει και συμφωνία των οικείων οργανισμών.

Ενόψει των ανωτέρω κανόνων, δικαίως η παρούσα απόφαση αρνήθηκε να ανταποκριθεί στο αίτημα των ενδιαφερομένων οργανισμών, για κατανομή του ποσού της αμοιβής : την πρώτη κατανομή, μεταξύ των ερμηνευτών αφενός και των παραγωγών αφετέρου, την κάνει ο ίδιος ο νόμος. Η δεύτερη κατανομή, εξάλλου, μεταξύ των μελών της κάθε πλευράς, διέπεται από τον κανονισμό του οικείου οργανισμού και γίνεται από τον ίδιο τον οργανισμό. Το δικαστήριο, κατά συνέπεια, που καλείται να ορίσει την αμοιβή, δεν έχει καμία αρμοδιότητα στο θέμα της κατανομής της.

Στην συγκεκριμένη περίπτωση, οι αιτούντες ισχυρίζονται ότι είναι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης και προστασίας συγγενικών δικαιωμάτων, νόμιμα συνεστημένοι κατά το άρθρο 54 του ν. 2121/93, ο πρώτος για τους μουσικούς, ο δεύτερος για τους τραγουδιστές και ο τρίτος για τους παραγωγούς υλικών φορέων ήχου και εικόνας, έχοντας τις αναφερόμενες στο νόμο αρμοδιότητες διαχείρισης, μεταξύ των οποίων και η είσπραξη και διανομή της εύλογης αμοιβής που προβλέπει το άρθρο 49 για τη χρησιμοποίηση υλικού φορέων ήχου και εικόνας κλπ για παρουσίαση έργων στο κοινό.

Ότι συνέταξαν από κοινού το αναφερόμενο στην αίτηση αμοιβολόγιο, τηρώντας τους νόμιμους όρους δημοσιοποίησης, στη συνέχεια δεν κάλεσαν τους καθ' ων που χρησιμοποιούν δημόσια τέτοιους υλικούς φορείς ήχου να προέλθουν σε συμφωνία για την καταβολή της εύλογης και ενιαίας για όλους αμοιβής, πλην όμως οι καθ' ων

διαφωνούν για το ύψος της εύλογης αμοιβής που οφείλουν να πληρώσουν, παρόλο που στα καταστήματά τους εκπέμπουν δημόσια μουσική από υλικούς φορείς ήχου, χρησιμοποιώντας ρεπερτόριο έργων τόσο ελλήνων καλλιτεχνών όσο και αλλοδαπών.

Περαιτέρω, αναφέρουν ενδεικτικά τα ονόματα μερικών από τους ημεδαπούς δικαιούχους, που τους έχουν αναθέσει τη διαχείριση και προστασία του περιουσιακού τους δικαιώματος. Για τους λόγους αυτούς ζητούν : α) να καθορισθεί από το δικαστήριο η εύλογη ετήσια αμοιβή που ενιαία οφείλεται για τη χρήση αυτή στα ποσά που αναφέρουν για καθένα από τους καθ' ων, β) να επιδικασθούν προσωρινά τα ποσά αυτά και γ) να καθορισθεί ότι από την αμοιβή το 50% δικαιούνται οι μουσικοί και οι τραγουδιστές και το άλλο 50% οι παραγωγοί των υλικών φορέων.

Η υπόθεση εκδικάζεται κατά την ένδικη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, πλην όμως η αίτηση, όπως είναι διατυπωμένη, είναι εντελώς αόριστη και πρέπει να απορριφθεί, κατά τη βάσιμη περί τούτου ένσταση των καθ' ων, διότι :

α) δεν αναφέρεται ποίων συγκεκριμένα ημεδαπών τραγουδιστών, μουσικών και παραγωγών υλικών φορέων ήχου διαχειρίζονται οι αιτούντες το περιουσιακό τους δικαίωμα και για ποία έργα τους, β) δεν αναφέρεται ποίων συγκεκριμένα αλλοδαπών τραγουδιστών, μουσικών και παραγωγών υλικών φορέων ήχου διαχειρίζονται το περιουσιακό τους δικαίωμα και για ποία έργα τους, γ) ποιοι είναι οι αλλοδαποί οργανισμοί συλλογικής προστασίας, στην αρμοδιότητα των οποίων ανήκουν οι αλλοδαποί φορείς των συγγενικών δικαιωμάτων, δ) με βάση ποιες συγκεκριμένα συμβάσεις αμοιβαιότητας οι εν λόγω αλλοδαποί οργανισμοί, έδωσαν πληρεξουσιότητα ή μεταβίβασαν στους αιτούντες ημεδαπούς οργανισμούς τα δικαιώματα που καταπιστευτικά έχουν οι πρώτοι προς το σκοπό διαχείρισής τους στην Ελλάδα και ε) δεν αναφέρουν, έστω δειγματοληπτικά, συγκεκριμένα έργα ημεδαπών και αλλοδαπών φορέων συγγενικών δικαιωμάτων που διαχειρίζονται και έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους καθ' ων. Μόνη η αναφορά στην αίτηση ότι οι χρήστες «χρησιμοποιούν έργα τόσο των καλλιτεχνών – μουσικών και των παραγωγών, αλλά και έργα ξένου ρεπερτορίου, δηλαδή ξένων καλλιτεχνών, τις αμοιβές των οποίων εισπράττουν οι αιτούντες μέσω συμβάσεων αμοιβαιότητας που έχουν συναφθεί μεταξύ τους» δεν αρκεί για την πληρότητα της αίτησης.

Ο ισχυρισμός των καθ' ων ότι συντρέχει και ένας επί πλέον λόγος αοριστίας, συνιστάμενος στην παράλειψη των αιτούντων να επικαλεσθούν επείγουσα περίπτωση ή επικείμενο κίνδυνο που να δικαιολογεί τον προσωρινό καθορισμό της αμοιβής, δεν είναι νόμιμος και πρέπει να απορριφθεί, διότι σύμφωνα και με τις προαναφερόμενες αιτιολογίες ορθότερη είναι η άποψη ότι με τη ρύθμιση του άρθρου 49 δε δημιουργείται διαφορά ασφαλιστικών μέτρων, οπότε θα ήταν αναγκαία η επίκληση της προϋποθέσεως αυτής, αλλά προβλέπεται η λήψη ρυθμιστικού μέτρου της εκούσιας δικαιοδοσίας που απλώς εκδικάζεται κατά νομοθετική παραπομπή με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων.

Περαιτέρω, θα πρέπει να σημειωθεί ότι, αν η αίτηση ήταν ορισμένη, τα δύο τελευταία αιτήματά της θα απορρίπτονταν ως μη νόμιμα για τους εξής λόγους : α) όπως προαναφέρθηκε, η ορθή έννοια του άρθρου 49 περί καθορισμού από το δικαστήριο του ύψους της εύλογης αμοιβής και «των όρων πληρωμής» της, δεν είναι ότι με την αναφορά αυτή καθιερώνεται από διάταξη ουσιαστικού δικαίου ακόμη μία περίπτωση προσωρινής επιδίκασης απαιτήσεως ως ασφαλιστικό μέτρο, αλλά ότι το δικαστήριο προσδιορίζει μαζί με το ύψος της αμοιβής και τους όρους πληρωμής της, δηλαδή αν θα προκαταβληθεί, αν θα καταβάλλεται με δόσεις ή στο τέλος της χρήσης.

Οι όροι αυτοί, σε συνδυασμό με το ύψος της αμοιβής, θα αποτελέσουν το εύλογο μέτρο που καλείται να προσδιορίσει προσωρινά ή οριστικά το δικαστήριο και β) το

δικαστήριο δεν έχει εξουσία κατανομής των ποσοστών που δικαιούται κάθε οργανισμός συλλογικής διαχείρισης από την ενιαία εύλογη αμοιβή του άρθρου 49, διότι σύμφωνα με την 3η παράγραφο αυτού, «οι εισπραττόμενες αμοιβές κατανομούνται εξ ημισείας μεταξύ ερμηνευτών, εκτελεστών καλλιτεχνών και παραγωγών υλικών φορέων. Η κατανομή των εισπραττόμενων αμοιβών, γίνεται κατά τις μεταξύ τους συμφωνίες που περιέχονται στον κανονισμό κάθε Ο.Σ.Δ.». Επομένως, η ζητούμενη κατανομή αποτελεί αντικείμενο εσωτερικής συμφωνίας των αιτούντων οργανισμών.

Σύμφωνα λοιπόν με τα προαναφερόμενα, η αίτηση πρέπει να απορριφθεί ως αόριστη. Η δικαστική δαπάνη πρέπει να συμψηφιστεί μεταξύ των διαδίκων κατά το άρθρο 179 του Κ.Πολ.Δ. λόγω της εύλογης αμφιβολίας των για την έκβαση της δίκης εξ αιτίας της ασάφειας του νόμου και της αντίθετης νομολογίας που υπάρχει για τα κρίσιμα νομικά ζητήματα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την παραπάνω νομολογία που αφορά την πνευματική ιδιοκτησία, προκύπτει ότι καλύπτει σε γενικές γραμμές ένα ευρύ φάσμα δραστηριοτήτων σχετικών με αυτήν όπως π.χ. προστασία προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών, προστασία του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας πάνω σε μουσικές συνθέσεις, κινηματογραφικές ταινίες, έργα προφορικού ή γραπτού λόγου, βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα, καθώς και καταβολής νόμιμων εισφορών για τη χρήση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας από τρίτους.

Επίσης πολλές αποφάσεις αφορούν ζητήματα ηθικού και περιουσιακού περιεχομένου όπως προστασία από ηθική βλάβη ή οικονομική ζημία των εναγόντων, από παράνομες δραστηριότητες των κατηγορουμένων καθώς και θέματα συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων από οργανισμούς πνευματικής ιδιοκτησίας.

Σε ορισμένες εκδικάσεις υποθέσεων όμως, παρατηρούμε πως οι αποφάσεις των δικαστηρίων κρίνονται εσφαλμένες, λόγω λανθασμένης κρίσης του Δικαστηρίου αναφορικά με τη δολιότητα.

Συγκεκριμένα, στην απόφαση με αριθμό 84417/92, η οποία έχει ως θέμα την κλοπή της πνευματικής ιδιοκτησίας πάνω σε μουσική σύνθεση, βλέπουμε πως, ενώ υπήρχε δόλος κατά την τέλεση της πράξης των εν λόγω κατηγορουμένων, παρόλα αυτά το δικαστήριο τους έκρινε αθώους, μη αιτιολογώντας από που προκύπτει ότι δεν υπάρχει δόλος, όταν οι κατηγορούμενοι δεν κατέβαλαν τη νόμιμη εισφορά.

Παρομοίως, στην απόφαση 12162/93, κατά την οποία έχουμε, από ερασιτέχνη αρθρογράφο, αυτούσια αντιγραφή αποσπασμάτων από βιβλίο σε περιοδικό, χωρίς την άδεια του συγγραφέα και χωρίς τη μνεία της πηγής, το δικαστήριο παραδέχτηκε ότι υπάρχει άγνοια του αρθρογράφου για τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας και εν συνεχεία απέρριψε την αίτηση ασφαλιστικών μέτρων που είχε κατατεθεί από τον αιτών. Δηλαδή κατά τη άποψη του δικαστηρίου, οι ερασιτέχνες δικαιολογούνται να αγνοούν τις διατάξεις και για το λόγο αυτό, να μην εμποδίζεται καν η διάπραξη της παράνομιάς των, πράγμα λανθασμένο καθώς είναι γνωστό σε όλους, ότι η λογοκλοπή απαγορεύεται και αντίκειται στα χρηστά ήθη.

Παρόλες τις όποιες εσφαλμένες αποφάσεις, οι οποίες είναι λογικό να υπάρχουν, καθώς η κρίση του δικαστηρίου, μερικές φορές δεν είναι αλάνθαστη, θα λέγαμε πως σε γενικές γραμμές η νομολογία των δικαστηρίων τα τελευταία έτη υποστηρίζει καίρια το θεσμό της πνευματικής ιδιοκτησίας και όλων των δικαιωμάτων που απορρέουν από αυτή. Σε αυτό συμβάλλουν ο ισχύον νόμος (2121/93), που καλύπτει αρκετές από τις αδυναμίες και τις ελλείψεις των προηγούμενων νόμων καθώς και οι Διεθνείς Συμβάσεις και οδηγίες οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του εσωτερικού Ελληνικού δικαίου.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Πνευματική ιδιοκτησία, Διονυσία Καλλίνικου, Αθήνα 2000
- Νομικό Βήμα, τεύχη 40 έως 50
- Ελληνική Δικαιοσύνη, τεύχος 42
- Εμπράγματο Εμπορικό Δίκαιο, ΝΑ' – ΝΒ'
- Δίκαιο Επιχειρήσεων Εταιρειών (Δ.Ε.Ε.), τεύχος 7, 8
- Αρμενόπουλος, τεύχοι 55, 56
- Ποινική Δικαιοσύνη – 2000, 2001, 2002
- Ποινικά Χρονικά
- Επισκόπηση Εμπορικού Δικαίου
- Αρχείο Νομολογίας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Εισαγωγή.....	1
---------------	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Εννοιολογικά γνωρίσματα της πνευματικής ιδιοκτησίας.....	5
--	---

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1. Γενικά.....	7
2.2. Η προστασία της μορφής.....	7
2.3. Η πρωτοτυπία.....	8
2.4. Ενδεικτική απαρίθμηση των έργων.....	9
2.5. Η αξία και ο προορισμός του έργου ως στοιχεία που δεν λαμβάνονται υπόψη για την προστασία.....	11
2.6. Η αρχή της μη προστασίας ορισμένων έργων.....	12
2.7. Έλλειψη διατυπώσεων.....	14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 Γενικά.....	15
3.2 Η εξουσία δημοσίευσης.....	15
3.3 Η εξουσία αναγνώρισης της πατρότητας.....	16
3.4 Η εξουσία περιφρούρησης της ακεραιότητας του έργου.....	16

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑΣ ΔΕΚΑΕΤΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΈΤΟΣ 1992

Αριθμ. 1256/92.....	18
>> 301/92.....	19
>> 433/92.....	20
>> 5104/92.....	21
>> 5235/92.....	23
>> 84417/92.....	24
>> 2/92.....	25

ΈΤΟΣ 1993

Αριθμ. 12162/93.....	29
>> 375/93.....	31
>> 6550/93.....	34

ΈΤΟΣ 1994

Αριθμ. 78/94.....	37
>> 1692/94.....	38
>> 19006/94.....	40

ΈΤΟΣ 1995

Αριθμ. 257/95.....	42
>> Ε 94/11566.....	43
>> 66/95.....	45

Αριθμ. 2439/95.....	47
>> 6345/95.....	50
>> 238/95.....	53
>> 8753/95.....	55
ΕΤΟΣ 1996	
Αριθμ. 23218/96.....	58
>> 2264/96.....	59
>> 11720/96.....	61
>> 18539/96.....	63
>> 1200/96.....	64
>> 9122/96.....	66
>> 24743/96.....	67
ΕΤΟΣ 1997	
Αριθμ. 2219/97.....	69
>> 17170/97.....	70
>> 37/97.....	71
>> 2519/97.....	73
>> 1478/97.....	74
>> 5872/97.....	77
>> 9666/97.....	80
ΕΤΟΣ 1998	
Αριθμ. 114/98.....	85
>> 34165/98.....	86
>> 16568/98.....	87
>> 3318/98.....	88
>> 18201/98.....	91
>> 3340/98.....	93
>> 11923/98.....	94
>> 1624/98.....	97
ΕΤΟΣ 1999	
Αριθμ. 659/99.....	103
>> 6489/99.....	108
>> 606/99.....	109
>> 2159/99.....	110
>> 446/99.....	112
>> 8153/99.....	113
>> 266/99.....	114
ΕΤΟΣ 2000	
Αριθμ. 1366/2000.....	116
>> 410/2000.....	118
>> 7518/2000.....	119
>> 1496/2000.....	121
>> 1475/2000.....	122
>> 8138/2000.....	123
>> 822/2000.....	125
>> 36247/2000.....	126
ΕΤΟΣ 2001	
Αριθμ. 1188/01.....	129
>> 3859/01.....	130
>> 30040/01.....	130

Αριθμ. 1319/01.....	132
>> 1639/01.....	133
>> 4040/01.....	134
>> 276/01.....	135
>> 9646/01.....	137
>> 3908/01.....	140

ΕΤΟΣ 2002

Αριθμ. 3445/02.....	141
>> 578/02.....	142
>> 629/02.....	144
>> 646/02.....	145
>> 2271/02.....	147
>> 1249/02.....	148
Συμπεράσματα.....	151
Βιβλιογραφία.....	152

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- (1) Πλην των υπηρεσιών σιδηροδρομικών μεταφορών, υπαγομένων στην κατηγορία 18
 (2) Πλην των υπηρεσιών φωνητικής τηλεφωνίας, τηλετυπίας, ραδιοτηλεφωνίας, τηλεϊεδοποίησης και των υπηρεσιών μέσω δορυφόρου.
 (3) Πλην των συμβάσεων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών έκδοσης, αγοράς, πώλησης και μεταβίβαση τίτλων ή άλλων χρηματοπιστωτικών μέσων, και των υπηρεσιών που παρέχουν οι κεντρικές τράπεζες.
 (4) Πλην των συμβάσεων υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης εφόσον δεν υπάγονται στις συμβάσεις Ε&Α των οποίων τα αποτελέσματα ανήκουν στην αναθέτουσα αρχή για ίδια χρήση κατά την άσκηση της δραστηριότητάς της στο βαθμό που για την υπηρεσία παρέχεται πλήρης αμοιβή από την αναθέτουσα αρχή.
 (5) Εκτός των υπηρεσιών διαίτησας και συνδιαλλαγής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΒ

Κατηγορία	Υπηρεσίες	Αριθμός αναφοράς CPC
16.	Υπηρεσίες ξενοδοχειακές και εστίασης	64
17.	Υπηρεσίες σιδηροδρομικών μεταφορών	711
18.	Υπηρεσίες πλωτών μεταφορών	72
19.	Υπηρεσίες βοηθητικών μεταφορών και μεταφορών υποστήριξης	74
20.	Νομικές υπηρεσίες	861
21.	Υπηρεσίες εξεύρεσης και τοποθέτησης προσωπικού	872
22.	Υπηρεσίες ερευνών και ασφαλείας (πλην των υπηρεσιών θωρακισμένων αυτοκινήτων)	873 (πλην 87304)
23.	Υπηρεσίες εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης	92
24.	Υπηρεσίες υγείας και κοινωνικής πρόνοιας	93
25.	Υπηρεσίες αναψυχής, πολιτιστικές και αθλητικές	96
26.	Λοιπές υπηρεσίες	

Άρθρο 11

Εναρξη ισχύος

Η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 1, 2 και 4 αρχίζει από 20.11.1992, των δε υπολοίπων από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις αυτών.

Νόμος 2121 της 4/4.3.93. Πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα. (Α' 25).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΤΗΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ

Άρθρο 1

Πνευματική ιδιοκτησία

1. Οι πνευματικοί δημιουργοί, με τη δημιουργία του έργου, αποκτούν πάνω σ' αυτό πνευματική ιδιοκτησία, που περιλαμβάνει, ως

αποκλειστικά και απόλυτα δικαιώματα, το δικαίωμα της εκμετάλλευσης του έργου (περιουσιακό δικαίωμα) και το δικαίωμα της προστασίας του προσωπικού τους δεσμού προς αυτό (ηθικό δικαίωμα).

2. Τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν τις εξουσίες, που προβλέπονται στα άρθρα 3 και 4 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 2

Αντικείμενο του δικαιώματος

1. Ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή ιδίως τα γραπτά ή προφορικά κείμενα, οι μουσικές συνθέσεις, με κείμενο ή χωρίς, τα θεατρικά έργα, με μουσική ή χωρίς, οι χορογραφίες και οι παντομίμες, τα οπτικοακουστικά έργα, τα έργα των εικαστικών τεχνών, στα οποία περιλαμβάνονται τα σχέδια, τα έργα ζωγραφικής και γλυπτικής, τα χαρακτικά έργα και οι λιθογραφίες, τα αρχιτεκτονικά έργα, ο φωτογραφίες, τα έργα των εφαρμοσμένων τεχνών, οι εικονογραφήσεις, οι χάρτες, τα τρισδιάστατα έργα που αναφέρονται στη γεωγρα-

φία, την τοπογραφία, την αρχιτεκτονική ή την επιστήμη.

2. Νοούνται επίσης ως έργα οι μεταφράσεις, οι διασκευές, οι προσαρμογές και οι άλλες μετατροπές έργων ή εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης, καθώς και οι συλλογές έργων ή συλλογές εκφράσεων της λαϊκής παράδοσης ή απλών γεγονότων και στοιχείων, όπως οι εγκυκλοπαίδειες, οι ανθολογίες και οι βάσεις δεδομένων, εφόσον η επιλογή ή η διεύθυνση του περιεχομένου τους είναι πρωτότυπη. Η προστασία των έργων της παρούσας παραγράφου γίνεται με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων στα προϋπάρχοντα έργα, που χρησιμοποιήθηκαν ως αντικείμενο των μετατροπών ή των συλλογών.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 7 του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως έργα λόγου προστατευόμενα κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και το προπαρασκευαστικό υλικό του σχεδιασμού τους. Η προστασία παρέχεται σε κάθε μορφή έκφρασης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή. Οι ιδέες και οι αρχές στις οποίες βασίζεται οποιοδήποτε στοιχείο προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, περιλαμβανομένων και εκείνων στις οποίες βασίζονται τα συστήματα διασύνδεσής του, δεν προστατεύονται κατά τον παρόντα νόμο. Ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή θεωρείται πρωτότυπο εφόσον είναι προσωπικό πνευματικό δημιούργημα του δημιουργού του.

4. Η προστασία του παρόντος νόμου είναι ανεξάρτητη από την αξία και τον προορισμό του έργου, καθώς και από το γεγονός ότι το έργο προστατεύεται ενδεχομένως και από άλλες διατάξεις.

5. Η προστασία του παρόντος νόμου δεν εκτείνεται σε επίσημα κείμενα με τα οποία εκφράζεται η άσκηση πολιτειακής αρμοδιότητας και ιδίως σε νομοθετικά, διοικητικά ή δικαστικά κείμενα, καθώς και στις εκφράσεις της λαϊκής παράδοσης, στις ειδήσεις και στα απλά γεγονότα ή στοιχεία.

Άρθρο 3

Το περιουσιακό δικαίωμα

1. Το περιουσιακό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως την εξουσία να επιτρέπει ή να απαγορεύει: α) την εγγραφή και την αναπαραγωγή του έργου με κάθε μέσο, όπως μηχανικά, φωτοχημικά ή ηλεκτρονικά μέσα· β) τη μετά-

φραση του έργου· γ) τη διασκευή, την προσαρμογή ή άλλες μετατροπές του έργου· δ) τη θέση σε κυκλοφορία του πρωτοτύπου ή αντιτύπων του έργου με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό, καθώς και την επιβολή περιοριστικών όρων στη μεταβίβαση, την εκμίσθωση ή το δημόσιο δανεισμό, ιδίως σε ό,τι αφορά τη χρήση των αντιτύπων· ε) την παρουσίαση του έργου στο κοινό· στ) τη δημόσια εκτέλεση του έργου· ζ) τη μετάδοση ή αναμετάδοση του έργου στο κοινό με τη ραδιοφωνία και την τηλεόραση, με ηλεκτομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παραλλήλως προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων· η) τη εισαγωγή αντιτύπων του έργου, που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού ή εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που το δικαίωμα της εισαγωγής αντιτύπων στην Ελλάδα είχε συμβατικά διατηρηθεί από τη δημιουργό.

2. Δημόσια θεωρείται κάθε χρήση ή εκτέλεση ή παρουσίαση του έργου, που κάνει το έργο προσιτό σε κύκλο προσώπων ευρύτερο από το στενό κύκλο της οικογένειας και το άμεσο κοινωνικό περιβάλλον, ανεξαρτήτως από το αν τα πρόσωπα αυτού του ευρύτερου κύκλου βρίσκονται στον ίδιο ή σε διαφορετικούς χώρους.

Άρθρο 4

Το ηθικό δικαίωμα

1. Το ηθικό δικαίωμα δίνει στο δημιουργό ιδίως τις εξουσίες: α) της απόφασης για το χρόνο, τον τόπο και τον τρόπο κατά τους οποίους το έργο θα γίνει προσιτό στο κοινό (δημοσίευση)· β) της αναγνώρισης της πατρότητάς του πάνω στο έργο και ειδικότερα την εξουσία να απαιτεί, στο μέτρο του δυνατού, τη μνεία του ονόματός του στα αντίτυπα του έργου του και σε κάθε δημόσια χρήση του έργου του ή, αντίθετα, να κρατάει την ανωνυμία του ή να χρησιμοποιεί ψευδώνυμο· γ) της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης, περικοπής ή άλλης τροποποίησης του έργου του, καθώς και κάθε προσβολής του δημιουργού οφειλόμενης στις συνθήκες παρουσίασης του έργου στο κοινό· δ) της προσπέλασης στο έργο του, έστω και αν το περιουσιακό δικαίωμα στο έργο ή η κυριότητα στον υλικό φορέα του έργου ανήκει σε άλλον, οπότε η προσπέλαση πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που προκαλεί τη μι-

κρότερη δυνατή ενόχληση στο δικαιούχο· ε) προκειμένου περί έργων λόγου ή επιστήμης, της υπαναχώρησης από συμβάσεις μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή εκμετάλλευσής του ή άδειας εκμετάλλευσής του εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την προστασία της προσωπικότητά του εξαιτίας μεταβολής στις πεποιθήσεις του ή στις περιστάσεις και με καταβολή αποζημίωσης στον αντισυμβαλλόμενο για τη θετική του ζημία.

2. Στην τελευταία περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου, η υπαναχώρηση ενεργεί μετά την καταβολή της αποζημίωσης. Αν, μετά την υπαναχώρηση, ο δημιουργός αποφασίσει και πάλι να προβεί σε μεταβίβαση ή εκμετάλλευση του έργου ή έργου παραπλήσιου, οφείλει κατά προτεραιότητα να προσφέρει στον παλαιό αντισυμβαλλόμενο τη δυνατότητα να ανακαταρτίσει την παλαιά σύμβαση με όρους όμοιους ή ανάλογους προς εκείνους που ίσχυαν κατά το χρόνο της υπαναχώρησης.

3. Το ηθικό δικαίωμα είναι ανεξάρτητο από το περιουσιακό δικαίωμα και παραμένει στο δημιουργό ακόμα και μετά τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος.

Άρθρο 5

Δικαίωμα παρακολούθησης

1. Σε κάθε μεταπώληση του πρωτοτύπου έργων των εικαστικών τεχνών σε δημόσιο πλειστηριασμό ή από έμπορο έργων τέχνης ή με τη μεσολάβησή του, ο δημιουργός και οι κληρονόμοι του έχουν εξουσία να απαιτήσουν ποσοστό πέντε τοις εκατό στην τιμή πώλησης του έργου. Η εξουσία αυτή δεν μεταβιβάζεται μεταξύ ζώντων.

2. Το ποσό οφείλεται από τον οργανωτή του δημόσιου πλειστηριασμού ή από τον έμπορο έργων τέχνης.

3. Οι οργανωτές δημόσιων πλειστηριασμών και οι έμποροι έργων τέχνης είναι υποχρεωμένοι, εφόσον τους ζητηθεί, να παρέχουν κάθε χρόνο στο Επιμελητήριο Εικαστικών Τεχνών Ελλάδος και στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των δικαιωμάτων σε έργα εικαστικών τεχνών ακριβείς πληροφορίες για τα έργα, που πουλήθηκαν από αυτούς ή με τη μεσολάβησή τους κατά το περασμένο ημερολογιακό έτος και για την τιμή πώλησής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΤΟ ΑΡΧΙΚΟ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 6

Αρχικός δικαιούχος

1. Ο δημιουργός ενός έργου είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου.

2. Τα δικαιώματα αποκτώνται πρωτογενώς χωρίς διατυπώσεις.

Άρθρο 7

Έργα συνεργασίας, συλλογικά και σύνθετα

1. Έργα συνεργασίας θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με την άμεση σύμπραξη δύο ή περισσότερων δημιουργών. Οι δημιουργοί ενός έργου, που είναι προϊόν συνεργασίας, είναι οι αρχικοί συνδικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του έργου. Αν δεν συμφωνήθηκε αλλιώς, το δικαίωμα ανήκει κατά ίσα μέρη στους συνδημιουργούς.

2. Συλλογικά έργα θεωρούνται όσα έχουν δημιουργηθεί με τις αυτοτελείς συμβολές περισσότερων δημιουργών κάτω από την πνευματική διεύθυνση και το συντονισμό ενός φυσικού προσώπου. Το φυσικό αυτό πρόσωπο είναι ο αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί του συλλογικού έργου. Οι δημιουργοί των επιμέρους συμβολών είναι αρχικοί δικαιούχοι του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος επί των συμβολών τους, εφόσον αυτές είναι δεκτικές χωριστής εκμετάλλευσης.

3. Όταν ένα έργο είναι σύνθετο, απαρτιζόμενο από τμήματα που έχουν δημιουργηθεί χωριστά, οι δημιουργοί των τμημάτων αυτών είναι αρχικοί συνδικαιούχοι των δικαιωμάτων επί του σύνθετου έργου και αποκλειστικοί αρχικοί δικαιούχοι των δικαιωμάτων του τμήματος, που δημιούργησε ο καθένας εφόσον αυτό είναι δεκτικό χωριστής εκμετάλλευσης.

Άρθρο 8

Έργα μισθωτών

Επί έργων που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος είναι ο δημιουργός. Αν δεν

υπάρχει αντίθετη συμφωνία, στον εργοδότη μεταβιβάζονται αυτοδικαίως εκείνες μόνο οι εξουσίες από το περoυσιακό δικαίωμα, που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης.

Άρθρο 9

Οπτικοακουστικά έργα

Ως δημιουργός ενός οπτικοακουστικού έργου τεκμαίρεται ο σκηνοθέτης.

Άρθρο 10

Τεκμήρια

1. Τεκμαίρεται ως δημιουργός του έργου το πρόσωπο του οποίου το όνομα εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον τρόπο, που συνήθως χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δημιουργού. Το ίδιο ισχύει και αν εμφανίζεται ψευδώνυμο εφόσον το ψευδώνυμο δεν αφήνει αμφιβολία ως προς την ταυτότητα του προσώπου.

2. Τεκμαίρεται ως δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας σε συλλογικά έργα, σε προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών ή σε οπτικοακουστικά έργα το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, του οποίου το όνομα ή η επωνυμία εμφανίζεται πάνω στον υλικό φορέα του έργου κατά τον τρόπο, που συνήθως χρησιμοποιείται για την ένδειξη του δικαιούχου.

3. Κατά των τεκμηρίων των προηγούμενων παραγράφων επιτρέπεται αντίθετη απόδειξη.

Άρθρο 11

Αρχικοί δικαιούχοι κατά πλάσμα

1. Λογίζεται έναντι των τρίτων ως αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος όποιος δημοσιεύει έργο ανώνυμο ή με ψευδώνυμο. Μετά την εμφάνιση του πραγματικού δημιουργού του έργου, αυτός αποκτά τα παραπάνω δικαιώματα στην κατάσταση όπου βρίσκονται από τις ενέργειες του πλασματικού δικαιούχου.

2. Λογίζεται ως αρχικός δικαιούχος του περιουσιακού και του ηθικού δικαιώματος όποιος κατέχει και δημοσιεύει έργα δημιουργών, που έχουν αποβιώσει και δεν προστατεύονται πλέον κατά τις διατάξεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

3. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων το ηθικό δικαίωμα ανήκει στον κατά πλάσμα δικαιούχο κατά το μέτρο

που δικαιολογείται από την ιδιότητά του αυτή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΗ, ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ, ΑΣΚΗΣΗ

Άρθρο 12

Μεταβίβαση

1. Το περιουσιακό δικαίωμα μπορεί να μεταβιβασθεί μεταξύ ζώντων ή αιτία θανάτου.

2. Το ηθικό δικαίωμα είναι αμεταβίβαστο μεταξύ ζώντων. Μετά το θάνατο του δημιουργού, το ηθικό δικαίωμα περιέρχεται στους κληρονόμους του, που οφείλουν να το ασκούν σύμφωνα με τη θέληση του δημιουργού, εφόσον τέτοια θέληση έχει ρητά εκφρασθεί.

Άρθρο 13

Συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης

1. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να κατάρτιζε συμβάσεις, με τις οποίες αναθέτει στον αντισυμβαλλόμενο και αυτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να ασκήσει εξουσίες, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα (συμβάσεις εκμετάλλευσης).

2. Ο δημιουργός του έργου μπορεί να επιτρέπει σε κάποιον άλλον την άσκηση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό του δικαίωμα (άδειες εκμετάλλευσης).

3. Οι συμβάσεις και οι άδειες εκμετάλλευσης μπορεί να είναι αποκλειστικές ή μη αποκλειστικές. Οι αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια κατ' αποκλεισμό οποιουδήποτε τρίτου. Οι μη αποκλειστικές συμβάσεις και άδειες εκμετάλλευσης παρέχουν στον αντισυμβαλλόμενο το δικαίωμα να ασκεί τις εξουσίες, στις οποίες αναφέρεται η σύμβαση ή η άδεια παράλληλα προς το δημιουργό και άλλους αντισυμβαλλόμενους. Όταν υπάρχει σύμβαση ή άδεια εκμετάλλευσης ο αντισυμβαλλόμενος νομιμοποιείται, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία να ζητεί, στο δικό του όνομα, τη δικαστική προστασία των εξουσιών, που ασκεί από παράνομες προσβολές τρίτων.

4. Σε περίπτωση αμφιβολίας, η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης θεωρούνται μη αποκλειστικές.

5. Η σύμβαση ή η άδεια δεν μπορεί ποτέ να περιλαμβάνει το σύνολο των μελλοντικών έργων του δημιουργού και δεν μπορεί να θεωρη-

θεί ότι αναφέρεται και σε τρόπους εκμετάλλευσης που δεν ήταν γνωστοί κατά το χρόνο της κατάρτισης των σχετικών δικαιιοπρασιών.

6. Τα δικαιώματα εκείνου που αναλαμβάνει την εκμετάλλευση ή που αποκτά τη δυνατότητα εκμετάλλευσης δεν μπορούν να μεταβιβασθούν μεταξύ ζώντων χωρίς τη συναίνεση του δημιουργού.

Άρθρο 14

Τύπος των δικαιιοπρασιών

Δικαιοπραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, την ανάθεση ή την άδεια εκμετάλλευσης και την άσκηση του ηθικού δικαιώματος είναι άκυρες αν δεν καταρτισθούν εγγράφως. Την ακυρότητα μπορεί να επικαλεσθεί μόνο ο πνευματικός δημιουργός.

Άρθρο 15

Έκταση της μεταβίβασης και των συμβάσεων και αδειών εκμετάλλευσης

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος και οι συμβάσεις εκμετάλλευσης ή άδειας εκμετάλλευσης του δικαιώματος αυτού μπορούν να είναι περιορισμένες από την άποψη των εξουσιών, του σκοπού, της διάρκειας, της τοπικής ισχύος και της έκτασης ή των μέσων εκμετάλλευσης.

2. Αν δεν καθορίζεται η διάρκεια της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης και αν κάτι διάφορο δεν προκύπτει από τα συναλλακτικά ήθη, η διάρκεια αυτή θεωρείται ότι περιορίζεται σε πέντε χρόνια.

3. Αν δεν καθορίζεται η τοπική ισχύς της μεταβίβασης ή των συμβάσεων ή της άδειας εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές ισχύουν στη χώρα όπου καταρτίστηκαν.

4. Αν δεν καθορίζεται η έκταση και τα μέσα εκμετάλλευσης για τα οποία γίνεται η μεταβίβαση ή συμφωνείται η εκμετάλλευση ή η άδεια εκμετάλλευσης, θεωρείται ότι αυτές αφορούν την έκταση και τα μέσα, που είναι αναγκαία για την εκπλήρωση του σκοπού της σύμβασης ή της άδειας.

5. Σε κάθε περίπτωση μεταβίβασης του περιουσιακού δικαιώματος ή παροχής αποκλειστικής άδειας εκμετάλλευσης, εκείνος που αποκτά το δικαίωμα ή την άδεια είναι υποχρεωμένος, μέσα σε εύλογο χρόνο, να καταστήσει το έργο προσιτό στο κοινό με τον κατάλληλο τρόπο εκμετάλλευσης.

Άρθρο 16

Συναίνεση του δημιουργού ως άσκηση του ηθικού δικαιώματος.

Η συναίνεση του δημιουργού για πράξεις ή παραλείψεις, που αλλιώς θα αποτελούσαν προσβολή του ηθικού δικαιώματος, αποτελεί τρόπο άσκησης του δικαιώματος αυτού και δεσμεύει το δημιουργό.

Άρθρο 17

Μεταβίβαση του υλικού φορέα

Η μεταβίβαση της κυριότητας του υλικού φορέα, όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, σε πρωτότυπο ή αντίγραφο ή αντίτυπο, δεν επιφέρει μεταβίβαση του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν παρέχει στο νέο κτήτορα εξουσίες εκμετάλλευσης του έργου, εκτός αν εγγράφως έχει συμφωνηθεί το αντίθετο ήδη με τον αρχικό δικαιούχο του περιουσιακού δικαιώματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 18

Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση

1. Με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός έργου, που έχει νομίμως δημοσιευθεί εφόσον η αναπαραγωγή γίνεται για ιδιωτική χρήση ή χρήση στο πλαίσιο μιας επιχείρησης ή μιας υπηρεσίας ή ενός οργανισμού.

2. Η ελευθερία της αναπαραγωγής για ιδιωτική χρήση δεν ισχύει όταν με την αναπαραγωγή εμποδίζεται η κανονική εκμετάλλευση του έργου ή βλάπτονται τα νόμιμα συμφέροντα των δημιουργών και ιδίως: α) όταν αναπαράγεται αρχιτεκτονικό έργο σε μορφή κτιρίου ή άλλης παρεμφερούς κατασκευής· β) όταν αναπαράγεται, με τεχνικά μέσα, έργο των εικαστικών τεχνών, που κυκλοφορεί σε περιορισμένο αριθμό ή η γραφική παράσταση μουσικού έργου.

3. Εάν για την ελεύθερη αναπαραγωγή του έργου χρησιμοποιούνται τεχνικά μέσα, όπως συσκευές εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, μαγνητικές ταινίες ή άλλοι υλικοί φορείς πρόσφοροι για την αναπαραγωγή ήχου

ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, φωτοτυπικά μηχανήματα, χαρτί κατάλληλο για φωτοτυπίες ή ηλεκτρονικοί υπολογιστές, οφείλεται εύλογη αμοιβή στο δημιουργό του έργου και σε δικαιούχους συγγενικών δικαιωμάτων. Η αμοιβή ορίζεται σε 6% της αξίας των συσκευών εγγραφής ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας και των μαγνητικών ταινιών ή άλλων υλικών φορέων, 4% της αξίας των φωτοτυπικών συσκευών και του χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες και 2% της αξίας των ηλεκτρονικών υπολογιστών. Σε κάθε περίπτωση, ο υπολογισμός γίνεται κατά την εισαγωγή ή τη διάθεση από το εργοστάσιο ή τη χονδρική ή λιανική πώληση.

Η αμοιβή καταβάλλεται από τους παραγωγούς ή τους εισαγωγείς ή τους εμπόρους των αντικείμενων αυτών και σημειώνεται στο τιμολόγιο, εισπράττεται δε από οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης, που καλύπτουν εν όλω ή εν μέρει την ενδιαφερόμενη κατηγορία δικαιούχων, οι οποίοι και επιλέγουν τον οφειλέτη. Η αμοιβή που εισπράττεται από την παραγωγή ή την εισαγωγή ή την πώληση φωτοτυπικών μηχανημάτων, χαρτιού κατάλληλου για φωτοτυπίες και ηλεκτρονικών υπολογιστών κατανέμεται εξ ημισείας μεταξύ των πνευματικών δημιουργών και των εκδοτών εντύπων. Η αμοιβή που εισπράττεται από την παραγωγή ή την εισαγωγή ή την πώληση συσκευών εγγραφής και υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας κατανέμεται κατά 55% στους πνευματικούς δημιουργούς, 25% στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και 20% στους παραγωγούς γραμμένων μαγνητικών ταινιών ή άλλων γραμμένων υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας. Οι αναγκαίες λεπτομέρειες της καταβολής και της διανομής στις διάφορες κατηγορίες ή υποκατηγορίες της ίδιας κατηγορίας δικαιούχων μπορεί να οριστούν με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

Άρθρο 19

Παράθεση αποσπασμάτων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παράθεση σύντομων αποσπασμάτων από έργο άλλου νομίμως δημοσιευμένου για την υποστήριξη της γνώμης εκείνου που παραθέτει ή την κριτική της γνώμης του άλλου, εφόσον η παράθεση των αποσπασμάτων αυτών είναι σύμφωνη προς τα

χρηστά ήθη και η έκταση των αποσπασμάτων δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό. Η παράθεση του αποσπάσματος πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 20

Σχολικά βιβλία και ανθολογίες

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή σε εκπαιδευτικά βιβλία, που χρησιμοποιούνται ως βιβλία διδασκαλίας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση εγκεκριμένα από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ή από άλλο αρμόδιο υπουργείο κατά το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα, έργων του λόγου ενός ή περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικτό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

2. Μετά το θάνατο του δημιουργού, επιτρέπεται χωρίς την άδεια των δικαιούχων του και χωρίς αμοιβή η αναπαραγωγή σε ανθολογίες έργων του λόγου περισσότερων συγγραφέων νομίμως δημοσιευμένων, που αποτελούν μικρό τμήμα της συνολικής δημιουργίας του καθενός από αυτούς.

3. Η αναπαραγωγή, όπως ορίζεται στις προηγούμενες παραγράφους, δεν πρέπει να εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου από το οποίο παίρνονται τα κείμενα και πρέπει να συνοδεύεται από την ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 21

Αναπαραγωγή για διδασκαλία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή άρθρων νομίμως δημοσιευμένων σε εφημερίδα ή σε περιοδικό, σύντομων αποσπασμάτων έργου ή τμημάτων σύντομου έργου ή έργου των εικαστικών τεχνών νομίμως δημοσιευμένου, εφόσον γίνεται αποκλειστικά για τη διδασκαλία ή τις εξετάσεις σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό, είναι σύμφωνη με τα χρηστά ήθη και δεν εμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση. Η αναπαραγωγή πρέπει να συνοδεύεται από την

ένδειξη της πηγής και των ονομάτων του δημιουργού και του εκδότη, εφόσον τα ονόματα αυτά εμφανίζονται στην πηγή.

Άρθρο 22

Αναπαραγωγή από βιβλιοθήκες και αρχεία

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή ενός πρόσθετου αντιτύπου από μη κερδοσκοπικές βιβλιοθήκες ή αρχεία, που έχουν αντίτυπο του έργου στη μόνιμη συλλογή τους, προκειμένου να διατηρήσουν το αντίτυπο αυτό ή να το μεταβιβάσουν σε άλλη, μη κερδοσκοπική, βιβλιοθήκη ή αρχείο. Η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο αν είναι αδύνατη η προμήθεια ενός τέτοιου αντιτύπου από την αγορά σε σύντομο χρόνο και με εύλογους όρους.

Άρθρο 23

Αναπαραγωγή κινηματογραφικών έργων

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Κινηματογραφίας, η αναπαραγωγή κινηματογραφικής ταινίας με το σκοπό της διατήρησής της στο Εθνικό Κινηματογραφικό Αρχείο, όταν ο δικαιούχος της πνευματικής ιδιοκτησίας αρνιέται καταχρηστικά να την επιτρέψει και εφόσον πρόκειται για έργο ιδιαίτερης καλλιτεχνικής αξίας.

Άρθρο 24

Αναπαραγωγή για σκοπούς δικαστικούς ή διοικητικούς

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η αναπαραγωγή έργου για να χρησιμοποιηθεί σε δικαστική ή διοικητική διαδικασία, στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό.

Άρθρο 25

Χρήση για λόγους ενημέρωσης

1. Επιτρέπεται χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή στο μέτρο που δικαιολογείται από τον επιδιωκόμενο σκοπό: α) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό, για λόγους περιγραφής επίκαιρων γεγονότων με μέσα μαζικής επικοινωνίας έργων, που βλέπονται ή ακούγονται κατά τη διάρκεια ενός τέ-

τοιου γεγονότος· β) η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό με μέσα μαζικής επικοινωνίας προς το σκοπό της ενημέρωσης επί επίκαιρων γεγονότων πολιτικών λόγων, προσφωνήσεων, κηρυγμάτων, δικανικών αγορεύσεων ή άλλων έργων παρόμοιας φύσης, καθώς και περιλήψεων ή αποσπασμάτων από διαλέξεις, εφόσον τα έργα αυτά παρουσιάζονται δημόσια.

2. Η αναπαραγωγή και η διάδοση στο κοινό πρέπει, όταν αυτό είναι δυνατό, να συνοδεύονται από την ένδειξη της πηγής και του ονόματος του δημιουργού.

Άρθρο 26

Χρήση εικόνων με έργα σε δημόσιους χώρους

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η περιστασιακή αναπαραγωγή και διάδοση με μέσα μαζικής επικοινωνίας εικόνων με έργα αρχιτεκτονικής, εικαστικών τεχνών, φωτογραφίας ή εφαρμοσμένων τεχνών, που βρίσκονται μόνιμως σε δημόσιο χώρο.

Άρθρο 27

Δημόσια παράσταση ή εκτέλεση σε ειδικές περιστάσεις

Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η δημόσια παράσταση ή εκτέλεση έργου: α) σε περίπτωση επίσημων τελετών, στο μέτρο που δικαιολογείται από τη φύση αυτών των τελετών· β) στο πλαίσιο της δραστηριότητας εκπαιδευτικών ιδρυμάτων από το προσωπικό και τους μαθητές ή σπουδαστές του ιδρύματος εφόσον το κοινό απαρτίζεται αποκλειστικά από αυτούς ή από τους γονείς των μαθητών ή σπουδαστών ή όσους έχουν την επιμέλεια αυτών ή όσους συνδέονται άμεσα με τις δραστηριότητες του ιδρύματος.

Άρθρο 28

Έκθεση και αναπαραγωγή εικαστικών έργων

1. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο κοινό έργων των εικαστικών τεχνών μέσα σε μουσεία, που έχουν την κυριότητα του υλικού φορέα όπου έχει ενσωματωθεί το έργο, ή στο πλαίσιο εκθέσεων, που οργανώνονται σε μουσεία.

2. Επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς αμοιβή, η παρουσίαση στο

κοινό και η αναπαραγωγή σε καταλόγους έργου των εικαστικών τεχνών στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πώλησης του έργου.

3. Στις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων, η αναπαραγωγή επιτρέπεται μόνο εφόσον δεν παρεμποδίζει την κανονική εκμετάλλευση του έργου και δεν βλάπτει τα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 29

Η διάρκεια γενικώς

1. Η πνευματική ιδιοκτησία διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και εβδομήντα χρόνια μετά το θάνατό του, που υπολογίζονται από το τέλος του έτους θανάτου.

2. Μετά τη λήξη της προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, το Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Πολιτισμού, μπορεί να ασκεί τις εξουσίες αναγνώρισης της πατρότητας του δημιουργού και τις εξουσίες προστασίας της ακεραιότητας του έργου που απορρέουν από το ηθικό δικαίωμα κατά το άρθρο 4 παρ. 1 περ. β' και γ' του παρόντος νόμου.

Άρθρο 30

Έργα συνεργασίας

Η πνευματική ιδιοκτησία σε έργα, που είναι προϊόν συνεργασίας, διαρκεί όσο η ζωή του τελευταίου επιζώντος δημιουργού και εβδομήντα χρόνια μετά το θάνατό του, που υπολογίζονται από το τέλος του έτους του θανάτου.

Άρθρο 31

Ειδική έναρξη της διάρκειας

1. Η πνευματική ιδιοκτησία σε έργα που δημοσιεύτηκαν ανώνυμα ή ψευδώνυμα διαρκεί επί εβδομήντα χρόνια από το τέλος του έτους όπου το έργο δημοσιεύτηκε νομίμως για πρώτη φορά εκτός εάν, πριν από την πάροδο αυτής της χρονικής περιόδου, ο δημιουργός έκανε γνωστή την ταυτότητά του, οπότε εφαρμόζονται οι γενικοί κανόνες.

2. Η πνευματική ιδιοκτησία σε έργα, που δημοσιεύτηκαν μετά το θάνατο των δημιουργών τους από τρίτους κατόχους, διαρκεί επί εβδομήντα χρόνια από το τέλος του έτους, όπου το έργο δημοσιεύτηκε για πρώτη φορά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ

ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΔΕΙΕΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

Άρθρο 32

Ποσοστιαία αμοιβή

1. Η αμοιβή, που οφείλει να καταβάλλει ο αντισημβαλλόμενος στο δημιουργό για δικαιопραξίες που αφορούν τη μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή εξουσιών από αυτό, την ανάθεση άδεια εκμετάλλευσης, συμφωνείται υποχρεωτικά σε ορισμένο ποσοστό, το ύψος του οποίου καθορίζεται ελεύθερα μεταξύ των μερών. Βάσει για τον υπολογισμό του ποσοστού είναι όλα ανεξαιρέτως τα ακαθάριστα έσοδα ή τα έξοδα ή τα συνδυασμένα ακαθάριστα έσοδα και έξοδα, που πραγματοποιούνται από τη δραστηριότητα του αντισημβαλλομένου και προέρχονται από την εκμετάλλευση, του έργου. Κατ' εξαίρεση, η αμοιβή μπορεί να υπολογίζεται σε ορισμένο ποσό στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) η βάση υπολογισμού της ποσοστιαίας αμοιβής είναι πρακτικά αδύνατο να προσδιορισθεί ή ελλείπουν τα μέσα ελέγχου για την εφαρμογή του ποσοστού· β) τα έξοδα που απαιτούνται για τον υπολογισμό και τον έλεγχο είναι δυσανάλογα με την αμοιβή που πρόκειται να εισπράχθει· γ) η φύση ή οι συνθήκες της εκμετάλλευσης καθιστούν αδύνατη την εφαρμογή του ποσοστού, ιδίως όταν η συμβολή του δημιουργού δεν αποτελεί ουσιώδες στοιχείο του συνόλου του πνευματικού δημιουργήματος ή όταν η χρήση του έργου έχει δευτερεύοντα χαρακτήρα σε σχέση με το αντικείμενο της εκμετάλλευσης.

2. Η υποχρεωτική συμφωνία της αμοιβής σε ποσοστό, που προβλέπεται στην προηγούμενη παράγραφο, εφαρμόζεται σε όλες τις περιπτώσεις, εφόσον δεν υπάρχει ειδικότερη διάταξη στον παρόντα νόμο, και δεν αφορά τα έργα που δημιουργήθηκαν από μισθωτούς σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας, τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών και κάθε είδους διαφήμιση.

Άρθρο 33

Ρυθμίσεις για τη σύμβαση έντυπης έκδοσης και δικαιώματα μεταφραστή

1. Η αμοιβή, που οφείλει να καταβάλει ο εκδότης έντυπης έκδοσης στο δημιουργό για

την αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία του έργου ή αντιτύπων αυτού, συμφωνείται σε ορισμένο ποσοστό επί της λιανικής τιμής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων. Όταν η σύμβαση έντυπης έκδοσης αφορά λογοτεχνικό έργο όπως διήγημα, νουβέλα, μυθιστόρημα, ποίημα, δοκίμιο, κριτικό δοκίμιο, θεατρικό έργο, ταξιδιωτικό έργο, βιογραφία, που εκδίδεται στην πρωτότυπη του γλώσσα με τη μορφή βιβλίου, εξαιρουμένων των βιβλίων τσέπης, η αμοιβή που οφείλει να καταβάλλει ο εκδότης στο δημιουργό μετά την πώληση των χιλίων (1.000) αντιτύπων δεν μπορεί να είναι μικρότερη από το 10% επί της τιμής λιανικής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων.

2. Κατ' εξαίρεση της προηγούμενης παραγράφου η αμοιβή του δημιουργού μπορεί να συμφωνηθεί σε ορισμένο ποσό στις εξής περιπτώσεις: α) συλλογικά έργα· β) εγκυκλοπαίδειες, λεξικά, ανθολογίες έργων τρίτων· γ) σχολικά βιβλία και βοηθήματα· δ) λευκώματα, ημερολόγια, ατζέντες, πρακτικοί οδηγοί, έντυπα παιχνίδια και εκπαιδευτικό υλικό όπως χάρτες, άτλαντες· ε) πρόλογοι, σχολιασμοί, εισαγωγές, παρουσιάσεις· στ) εικονογραφήσεις και φωτογραφικό υλικό έντυπων εκδόσεων· ζ) μη λογοτεχνικά εικονογραφημένα παιδικά βιβλία· η) πολυτελείς εκδόσεις περιορισμένου αριθμού εντύπων· θ) περιοδικά, εφημερίδες.

3. Εάν υπάρχουν περισσότεροι δημιουργοί, και η μεταξύ τους σχέση δεν έχει ρυθμιστεί διαφορετικά, η ποσοστιαία αμοιβή κατανέμεται σε αυτούς ανάλογα με την έκταση της συμβολής του καθενός. Σε περίπτωση που ένας ή περισσότεροι δημιουργοί δεν προστατεύονται κατά τις διατάξεις των νόμων περί πνευματικής ιδιοκτησίας, οι προστατευόμενοι δημιουργοί παίρνουν το ποσοστό αμοιβής που συμφωνήθηκε ή αυτό το οποίο θα έπαιρναν κατά την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, αν προστατεύονταν όλοι οι δημιουργοί.

4. Σε περίπτωση εκμίσθωσης ή δανεισμού αντιτύπων από τρίτων, η αμοιβή για την παροχή της αναγκαίας άδειας κατανέμεται σε ίσα μέρη ανάμεσα στο δημιουργό και τον εκδότη.

5. Στις περιπτώσεις που αμοιβή του δημιουργού καθορίζεται σε ποσοστό επί της λιανικής πώλησης, όλα τα αντίτυπα του έργου πρέπει να φέρουν την υπογραφή του συγγραφέα, εκτός αν συμφωνηθεί άλλος τρόπος ελέγχου. Με προεδρικό διάταγμα, που θα εκδοθεί εντός εξαμήνου από της ισχύος του παρόντος νόμου, ύστερα από πρόταση του

Υπουργού Πολιτισμού και έπειτα από ακρόασεις των ενδιαφερόμενων επαγγελματικών κλάδων, θα καθορισθεί άλλος τρόπος ελέγχου του αριθμού των πωλούμενων αντιτύπων.

6. Η αμοιβή που οφείλει να καταβάλλει ο εκδότης έντυπης έκδοσης στο μεταφραστή ενός έργου για τη μετάφραση, την αναπαραγωγή και θέση σε κυκλοφορία του έργου, συμφωνείται σε ορισμένο ποσοστό επί της τιμής λιανικής πώλησης όλων των πωλούμενων αντιτύπων. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 4 και 5 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως.

7. Το όνομα του μεταφραστή αναφέρεται υποχρεωτικά και με εμφανή τρόπο στη σελίδα του κύριου τίτλου του βιβλίου. Μετά από συμφωνία με τον εκδότη, το όνομα του μεταφραστή μπορεί να αναφέρεται και στο εξώφυλλο του βιβλίου.

Άρθρο 34

Ρυθμίσεις για τη σύμβαση οπτικοακουστικής παραγωγής

1. Στη σύμβαση για τη δημιουργία οπτικοακουστικού έργου ανάμεσα στον παραγωγό και τον πνευματικό δημιουργό πρέπει να ορίζονται οι συγκεκριμένες εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα που μεταβιβάζονται στον παραγωγό. Στην αντίθετη περίπτωση, η σύμβαση επιφέρει μεταβίβαση στον παραγωγό εκείνων των εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα, που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου, σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασης. Το οπτικοακουστικό έργο θεωρείται περατωμένο όταν εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό το πρότυπο παραγωγής αντιτύπων προς εκμετάλλευση. Για κάθε παραμόρφωση, περικοπή ή άλλη τροποποίηση της οριστικής μορφής του οπτικοακουστικού έργου, όπως έχει εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό, απαιτείται προηγούμενη άδεια αυτού. Το ηθικό δικαίωμα των δημιουργών των επί μέρους συμβολών δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνο σε σχέση με την οριστική μορφή του οπτικοακουστικού έργου, όπως έχει εγκριθεί από τον πνευματικό δημιουργό.

2. Στη σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τους δημιουργούς των επί μέρους συμβολών, που ενσωματώθηκαν σε οπτικοακουστικό έργο, πρέπει να ορίζονται οι συγκεκριμένες εξουσίες από το περιουσιακό δικαίωμα, που μεταβιβάζονται στον παραγωγό. Στην αντίθετη

περίπτωση, η σύμβαση ανάμεσα στον παραγωγό και τους δημιουργούς των επί μέρους συμβολών, εκτός των μουσικοσυνθετών και των στιχουργών, επιφέρει μεταβίβαση στον παραγωγό εκείνων των εξουσιών, που είναι αναγκαίες για την εκμετάλλευση του οπτικο-ακουστικού έργου σύμφωνα με το σκοπό της σύμβασης. Το περιουσιακό δικαίωμα σε σχέση με άλλες χρήσεις των συμβολών παραμένει στους δημιουργούς, εφόσον οι συμβολές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν ανεξάρτητα από το οπτικοακουστικό έργο.

3. Ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί το δικαίωμα χωριστής αμοιβής για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης του οπτικοακουστικού έργου. Η αμοιβή αυτή καθορίζεται σε ορισμένο ποσοστό, το ύψος του οποίου συμφωνείται στη σχετική σύμβαση. Βάση για τον υπολογισμό του ποσοστού είναι όλα ανεξαιρέτως τα ακαθάριστα έσοδα ή τα έξοδα ή τα συνδυασμένα ακαθάριστα έσοδα και έξοδα, που πραγματοποιούνται από την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου. Ο παραγωγός του οπτικοακουστικού έργου υποχρεούται μία φορά το χρόνο να παρέχει εγγράφως στον πνευματικό δημιουργό κάθε πληροφορία, που αφορά την εκμετάλλευση του οπτικοακουστικού έργου, επιδεικνύοντάς του όλα τα σχετικά έγγραφα. Από τη ρύθμιση της παρούσας παραγράφου εξαιρούνται οι διαφημιστικές ταινίες μικρού μήκους.

4. Στην περίπτωση εκμίσθωσης υλικών φορέων εικόνας ή ήχου και εικόνας πάνω στους οποίους έχει εγγραφεί οπτικοακουστικό έργο, ο πνευματικός δημιουργός διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για την εκμίσθωση. Η ρύθμιση εφαρμόζεται και στην περίπτωση εκμίσθωσης υλικών φορέων ήχου.

Άρθρο 35

Ρυθμίσεις για τη ραδιοφωνική και τηλεοπτική μετάδοση

1. Εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, σε περίπτωση επανάληψης της μετάδοσης ενός έργου από το ραδιόφωνο ή την τηλεόραση δεν χρειάζεται άλλη συναίνεση του δημιουργού πέρα από την αρχική, ο ραδιοτηλεοπτικός όμως οργανισμός υποχρεούται να καταβάλει πρόσθετη αμοιβή στο δημιουργό που ορίζεται για την πρώτη επανάληψη σε ποσοστό τουλάχιστον 50% του ποσού που αρχικά συμφωνήθηκε και για κάθε επόμενη σε ποσοστό 20%. Η διάταξη του προηγούμενου εδα-

φίου δεν ισχύει στις σχέσεις των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης με τους χρήστες που ρυθμίζονται στο άρθρο 56 του παρόντος νόμου.

2. Η σύμβαση ραδιοφωνικής ή τηλεοπτικής μετάδοσης, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, δεν δίνει στον αντισυμβαλλόμενο ραδιοτηλεοπτικό οργανισμό την εξουσία να επιτρέψει σε τρίτους τη μετάδοση ή αναμετάδοση του έργου στο κοινό με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παραλλήλως προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρων.

3. Μετάδοση έργου μέσω δορυφόρου, όταν η εκπομπή μπορεί να ληφθεί στην Ελλάδα ή σε ουσιώδες μέρος της χώρας, είναι νόμιμη μόνο εφόσον ο ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός από τον οποίο εκπορεύεται η ανοδική δέσμη έχει αποκτήσει την εξουσία ή έχει λάβει την άδεια για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση στην Ελλάδα.

Άρθρο 36

Αμοιβή για θεατρική παράσταση

1. Τα συγγραφικά δικαιώματα των θεατρικών συγγραφέων καθορίζονται σε ποσοστό επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

2. Τα ελάχιστα όρια των ποσοστών αυτών καθορίζονται σε 22% για τα κρατικά θέατρα και σε 10% για τα ιδιωτικά θέατρα, συνολικά για ολόκληρο το πρόγραμμα μιας παράστασης με έργα πρωτότυπα ή με μεταφράσεις ή διασκευές κλασικών έργων, αρχαίων ή νεότερων. Το ελάχιστο όριο ορίζεται σε 5% για τη μετάφραση έργων του σύγχρονου διεθνούς δραματολογίου. Αν στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται έργα περισσότερων συγγραφέων, η αμοιβή κατανέμεται μεταξύ τους ανάλογα με τη χρονική διάρκεια του έργου του καθενός.

Άρθρο 37

Εκτέλεση μουσικής σε κινηματογράφους

Το ελάχιστο όριο της αμοιβής των δημιουργών για την εκτέλεση μουσικών συνθέσεων με στίχους ή χωρίς, περιλαμβανομένων σε κινηματογραφικές ταινίες, σε αίθουσες ή χώρους κινηματογράφων είναι 1% επί των ακαθάριστων εισπράξεων μετά την αφαίρεση του φόρου δημοσίων θεαμάτων.

Άρθρο 38

Δικαιώματα φωτογράφων

1. Η μεταβίβαση του περιουσιακού δικαιώματος ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, που αφορούν δημοσίευση φωτογραφίας σε εφημερίδα ή περιοδικό ή άλλο μέσο μαζικής ενημέρωσης, καλύπτει, εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, τη δημοσίευση της φωτογραφίας στη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή το συγκεκριμένο μέσο μαζικής ενημέρωσης, στο οποίο αναφερόταν η μεταβίβαση ή η σύμβαση και η άδεια εκμετάλλευσης, καθώς και τη διατήρησή της στο αρχείο τους. Για κάθε δημοσίευση μετά την πρώτη, οφείλεται το μισό της τρέχουσας αμοιβής. Η δημοσίευση φωτογραφίας από αρχείο εφημερίδας ή περιοδικού ή άλλου μέσου μαζικής ενημέρωσης, που έχει μεταβιβασθεί δεν επιτρέπεται χωρίς την αναφορά του τίτλου της εφημερίδας ή του περιοδικού ή του ονόματος του μέσου μαζικής ενημέρωσης, αρχικά με νόμιμο τρόπο η φωτογραφία.

2. Εφόσον για τη δημοσίευση της φωτογραφίας παραχωρείται το πρωτότυπο της φωτογραφικής αποτύπωσης, η παραχώρηση αυτή, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, αφορά μόνο τη χρήση του πρωτοτύπου που πρέπει να επιστρέφεται στο φωτογράφο μετά την πραγματοποίηση της χρήσης για την πρώτη δημοσίευση.

3. Ο φωτογράφος διατηρεί το δικαίωμα αναζήτησης και επιστροφής των φωτογραφιών του, που δεν έχουν δημοσιευθεί, σε οποιοδήποτε χρονικό διάστημα μετά την παρέλευση τριμήνου από τη σύμβαση ή την άδεια εκμετάλλευσης προς τη συγκεκριμένη εφημερίδα ή το συγκεκριμένο περιοδικό ή άλλο μέσο μαζικής ενημέρωσης.

4. Σε κάθε δημοσίευση φωτογραφίας, πρέπει να αναφέρεται το όνομα του φωτογράφου. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση μεταβίβασης αρχείου εφημερίδας ή περιοδικού ή άλλου μέσου μαζικής ενημέρωσης.

5. Ο ιδιοκτήτης εφημερίδας ή περιοδικού δεν μπορεί να εκδίδει βιβλία ή λευκώματα και να πραγματοποιεί εκθέσεις χρησιμοποιώντας ως υλικό φωτογραφίες του μισθωτή φωτογράφου χωρίς την άδειά του. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση δανεισμού.

Άρθρο 39

Ακυρότητα αντίθετων συμφωνιών

Συμφωνίες, που προβλέπουν ρυθμίσεις διαφορετικές ή ύψος αμοιβών χαμηλότερο από τα καθοριζόμενα με τα προηγούμενα άρθρα του παρόντος κεφαλαίου, είναι, εφόσον δεν ορίζεται άλλως στο νόμο, άκυρες κατά το μέτρο που περιέχουν ρήτρες δυσμενέστερες για τους δημιουργούς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ

Άρθρο 40

Έργα μισθωτών

Το περιουσιακό δικαίωμα σε πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή, που δημιουργήθηκε από μισθωτό σε εκτέλεση σύμβασης εργασίας ή σύμφωνα με τις οδηγίες του εργοδότη του, μεταβιβάζεται αυτοδικαίως στον εργοδότη, εκτός αν υπάρχει αντίθετη συμφωνία.

Άρθρο 41

Εξάντληση δικαιώματος

Η πρώτη πώληση αντιγράφου ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή μέσα στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα από το δημιουργό ή με τη συγκατάθεσή του εξαντλεί το δικαίωμα διάθεσης του αντιτύπου αυτού μέσα στην Κοινότητα με εξαίρεση του δικαιώματος ελέγχου των μεταγενέστερων εκμισθώσεων του προγράμματος ή ενός αντιγράφου του.

Άρθρο 42

Περιορισμοί

1. Εφόσον δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία, επιτρέπεται, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η αναπαραγωγή, η μετάφραση, η προσαρμογή, η διασκευή ή οποιαδήποτε άλλη μετατροπή ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, όταν οι πράξεις αυτές είναι αναγκαίες για την κατά προορισμό χρησιμοποίηση του προγράμματος, συμπεριλαμβανομένης και της διόρθωσης σφαλμάτων, από το πρόσωπο που το απέκτησε νομίμως.

2. Δεν εμπίπτει στον περιορισμό της προηγούμενης παραγράφου και χρειάζεται άδεια του δημιουργού η αναπαραγωγή που ει-

ση αναγκαία για τη φόρτωση, την εμφάνιση στην οθόνη, την εκτέλεση, τη μεταβίβαση ή την αποθήκευση του προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή.

3. Ο νόμιμος χρήστης ενός προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή δεν μπορεί να επιδοιστεί συμβατικά να παραγάγει, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, ένα εφεδρικό αντίγραφο του προγράμματος στο μέτρο που αυτό είναι απαραίτητο για τη χρήση.

4. Επιτρέπεται στο νόμιμο χρήστη αντιγράφου προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η παρακολούθηση, η μελέτη ή η δοκιμή της λειτουργίας του προγράμματος προκειμένου να εντοπισθούν οι λάτρες και αρχές που αποτελούν τη βάση οποιουδήποτε στοιχείου του προγράμματος, εάν οι ενέργειες αυτές γίνονται κατά τη διάρκεια πράξης που αποτελεί νόμιμη χρήση του προγράμματος. Αντίθετη συμφωνία δεν επιτρέπεται.

5. Αναπαραγωγή για ιδιωτική χρήση πέραν από τις περιπτώσεις των δύο προηγούμενων παραγράφων του παρόντος άρθρου δεν επιτρέπεται.

Άρθρο 43

Αποσυμπίληση

1. Επιτρέπεται στο νόμιμο χρήστη αντιγράφου προγράμματος, χωρίς την άδεια του δημιουργού και χωρίς πληρωμή αμοιβής, η ενέργεια των πράξεων, που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 42, εφόσον είναι απαραίτητη προκειμένου να ληφθούν οι αναγκαίες πληροφορίες για τη διαλειτουργικότητα ενός ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή με άλλα προγράμματα, εφόσον οι αναγκαίες για τη διαλειτουργικότητα πληροφορίες δεν ήταν ήδη ευκόλως και ταχέως προσιτές στο νόμιμο χρήστη και εφόσον οι πράξεις περιορίζονται στα μέρη του αρχικού προγράμματος, που είναι απαραίτητα για τη διαλειτουργικότητα αυτή).

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου δεν επιτρέπουν, οι πληροφορίες που ληφθήσαν κατ' εφαρμογή τους: α) να χρησιμοποιηθούν για σκοπούς άλλους εκτός από την επίτευξη της διαλειτουργικότητας του ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος· β) να ανακοινωθούν σε άλλα πρόσωπα εκτός

από τις περιπτώσεις όπου αυτό απαιτείται για τη διαλειτουργικότητα του ανεξάρτητα δημιουργηθέντος προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή· γ) να χρησιμοποιηθούν για την επεξεργασία, την παραγωγή ή την εμπορία προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή, του οποίου η έκφραση είναι κατά βάση όμοια προς το αρχικό πρόγραμμα ή για οποιαδήποτε άλλη πράξη που προσβάλλει την πνευματική ιδιοκτησία του δημιουργού.

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν μπορούν να ερμηνευθούν έτσι ώστε να επιτρέπεται η εφαρμογή τους κατά τρόπο που θα έβλαπτε την κανονική εκμετάλλευση του προγράμματος του ηλεκτρονικού υπολογιστή ή θα προκαλούσε αδικαιολόγητη βλάβη στα νόμιμα συμφέροντα του δημιουργού του.

Άρθρο 44

Διάρκεια της προστασίας

Το δικαίωμα του δημιουργού προγράμματος ηλεκτρονικού υπολογιστή διαρκεί όσο η ζωή του δημιουργού και πενήντα χρόνια μετά το θάνατό του που υπολογίζονται από το τέλος του έτους όπου πέθανε ο δημιουργός.

Άρθρο 45

Ισχύς άλλων διατάξεων και συμφωνιών

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θίγουν άλλες νομικές διατάξεις, που αφορούν ιδίως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τα σήματα, τον αθέμιτο ανταγωνισμό, το εμπορικό απόρρητο, την προστασία των ημιαγωγών προϊόντων ή το δίκαιο των συμβάσεων.

2. Συμφωνίες αντίθετες προς τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 42 και προς το άρθρο 43 είναι άκυρες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

ΣΥΓΓΕΝΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Άρθρο 46

Άδεια από ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

1. Ως ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες θεωρούνται τα πρόσωπα που ερμηνεύουν ή εκτελούν με οποιονδήποτε τρόπο έργα του πνεύματος όπως οι ηθοποιοί, οι μουσικοί, οι τραγουδιστές, οι χορωδοί, οι χορευτές, οι καλλιτέχνες κουκλοθέατρου, θεάτρου σκιών, θεάματος ποικιλιών (βαριετέ) ή ιπποδρόμου

(τοί

χνε

απε

ερμ

ήχε

άμε

της

θέ-

τη

το

δι

τρ

ρι

σ

ε

ς

τ

λ

ι

(τσιρκου).

2. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν: α) την εγγραφή της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους σε υλικό φορέα ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας· β) την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή της εγγραφής της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους καθώς και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή· γ) με ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, καθώς και την παρουσίαση στο κοινό του υλικού φορέα με την παράνομη εγγραφή· δ) τη ραδιοηλεκτρονική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, της ζωντανής ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, εκτός αν η μετάδοση αυτή αποτελεί αναμετάδοση νόμιμης ερμηνείας ή εκτέλεσής τους, που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοηλεκτρονική μετάδοση.

3. Η άδεια που απαιτείται για την ενέργεια των πράξεων της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, αν δεν υπάρχει αντίθετη συμφωνία στην οποία να ορίζονται συγκεκριμένα οι πράξεις για τις οποίες δίνεται η άδεια, θεωρείται ότι έχει δοθεί, όταν ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης συνδέεται μ' εκείνον που επιχειρεί αυτές τις πράξεις με σύμβαση εργασίας, που έχει ως σκοπό την ενέργεια αυτών των συγκεκριμένων πράξεων.

Ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί πάντοτε το δικαίωμα αμοιβής για την ενέργεια καθεμιάς από τις πράξεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου σε κάθε τρόπο εκμετάλλευσης της ερμηνείας ή εκτέλεσής του. Ειδικότερα, ο ερμηνευτής ή εκτελεστής καλλιτέχνης διατηρεί το δικαίωμα εύλογης αμοιβής για την εκμίσθωση, χωρίς να μπορεί να παραιτηθεί από αυτό, εάν έχει δώσει σε παραγωγό υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας άδεια για την εκμίσθωση του υλικού φορέα με την εγγραφή της ερμηνείας του.

4. Σε περίπτωση ερμηνείας ή εκτέλεσης από σύνολο, οι μετέχοντες σε αυτό ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες ορίζουν με πλειοψηφία και εγγράφως έναν αντιπρόσωπό τους για την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου. Αυτή η αντιπροσώπευση δεν αφορά το διευθυντή της ορχήστρας ή της

χορωδίας, του σολίστ, τους πρωταγωνιστές και το σκηνοθέτη. Αν δεν έχει ορισθεί αντιπρόσωπος σύμφωνα με το εδάφιο α' της παρούσας παραγράφου, η άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου γίνεται από το διευθυντή του συνόλου.

5. Απαγορεύεται η μεταβίβαση εν ζωή των δικαιωμάτων που προβλέπονται στη δεύτερη παράγραφο του παρόντος άρθρου, καθώς και η παραιτήση από αυτά. Είναι δυνατή η ανάθεση της διαχείρισης και προστασίας των δικαιωμάτων αυτών σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 47

Άδεια από παραγωγούς υλικών φορέων

1. Οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό των φορέων που έχουν παραγάγει. Έχουν επίσης το δικαίωμα να απαγορεύουν την εισαγωγή υλικών φορέων που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς τη συναίνεσή τους ή, εφόσον πρόκειται για εισαγωγή από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, που το δικαίωμα της εισαγωγής τους είχε συμβατικά διατηρηθεί από τον παραγωγό.

2. Ως παραγωγός υλικού φορέα ήχου νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή σειράς ήχων μόνο. Ως παραγωγός υλικού φορέα εικόνας ή ήχου και εικόνας νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο με πρωτοβουλία και ευθύνη του οποίου πραγματοποιείται η πρώτη εγγραφή σειράς εικόνων με ή χωρίς ήχο.

Άρθρο 48

Άδεια από ραδιοηλεκτρονικούς οργανισμούς

1. Οι ραδιοηλεκτρονικοί οργανισμοί έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν: α) την αναμετάδοση των εκπομπών τους με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, β) την παρουσίαση στο κοινό των εκπομπών τους σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο, γ) την εγγραφή των εκπομπών τους σε

υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, είτε οι εκπομπές αυτές μεταδίδονται ενουρμάτως είτε ασουρμάτως, συμπεριλαμβανόμενης της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, δ) την άμεση ή έμμεση αναπαραγωγή της εγγραφής των εκπομπών τους, καθώς και τη θέση σε κυκλοφορία με μεταβίβαση της κυριότητας, με εκμίσθωση ή με δημόσιο δανεισμό του υλικού φορέα με την εγγραφή των εκπομπών τους.

2. Οι ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί δεν έχουν το δικαίωμα που προβλέπεται στο εδάφιο γ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όταν αναμεταδίδουν απλώς μέσω καλωδίου εκπομπές ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.

Άρθρο 49

Δικαίωμα εύλογης αμοιβής

1. Όταν υλικός φορέας ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας που έχει νόμιμα εγγραφεί χρησιμοποιείται για ραδιοτηλεοπτική μετάδοση με οποιονδήποτε τρόπο, όπως ηλεκτρομαγνητικά κύματα, δορυφόροι, καλώδια, ή για παρουσίαση στο κοινό, ο χρήστης οφείλει εύλογη και ενιαία αμοιβή στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, των οποίων η ερμηνεία ή η εκτέλεση έχει εγγραφεί στον υλικό φορέα, και στους παραγωγούς των υλικών αυτών φορέων. Η αμοιβή αυτή καταβάλλεται υποχρεωτικά σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης των σχετικών δικαιωμάτων. Οι οργανισμοί αυτοί υποχρεούνται να διαπραγματεύονται, να συμφωνούν τις αμοιβές, να προβάλλουν τις σχετικές αξιώσεις για την καταβολή και να εισπράττουν τις σχετικές αμοιβές από τους χρήστες. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των χρηστών και των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, το ύψος της εύλογης αμοιβής και οι όροι της πληρωμής καθορίζονται από το μονομελές πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οριστικά περί της αμοιβής αποφάινεται το αρμόδιο δικαστήριο.

2. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών που προβλέπεται από την πρώτη παράγραφο του παρόντος άρθρου είναι ανεκχώρητο, με την επιφύλαξη της υποχρεωτικής ανάθεσης της εισπραξης και διαχείρισης στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

3. Οι εισπράττόμενες αμοιβές κατανέμονται εξ ημισείας μεταξύ ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και παραγωγών των υλικών φορέων. Η κατανομή των εισπράττόμενων αμοιβών μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και μεταξύ των παραγωγών γίνεται κατά τις μεταξύ τους συμφωνίες που περιέχονται στον κανονισμό του κάθε οργανισμού συλλογικής διαχείρισης.

4. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν δικαίωμα εύλογης αμοιβής για τη ραδιοτηλεοπτική αναμετάδοση της ερμηνείας ή εκτέλεσής τους που μεταδίδεται ραδιοτηλεοπτικά. Το δικαίωμα εύλογης αμοιβής που προβλέπεται από την παρούσα παράγραφο είναι ανεκχώρητο και είναι δυνατή μόνο η ανάθεση της εισπραξης και διαχείρισης στους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

Άρθρο 50

Ηθικό δικαίωμα

1. Οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες έχουν καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους το δικαίωμα αναγνώρισης και προβολής της πατρότητάς τους πάνω στην ερμηνεία ή την εκτέλεσή τους και το δικαίωμα της απαγόρευσης κάθε παραμόρφωσης της ερμηνείας ή της εκτέλεσης αυτής.

2. Μετά το θάνατο του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη το δικαίωμα αυτό περιέχεται στους κληρονόμους του.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 12 παράγραφος 2 και του άρθρου 16 εφαρμόζονται αναλόγως και στο ηθικό δικαίωμα των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών.

Άρθρο 51

Δικαιώματα εκδοτών

Εκδότες εντύπων έχουν το δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν την αναπαραγωγή, με φωτοτυπικές, ηλεκτρονικές ή όποιες άλλες μεθόδους, για σκοπούς εκμετάλλευσης, της στοιχειοθεσίας και της σελιδοποίησης των έργων που έχουν εκδώσει.

Άρθρο 52

Τύπος άδειας, περιορισμοί και διάρκεια δικαιωμάτων

Τα δικαιώματα που προβλέπονται στα άρθρα 46 έως 51 διέπονται από τους ακόλου-

θους κανόνες: α) οι δικαιπραξίες, που αφορούν τα δικαιώματα αυτά, ισχύουν μόνο εφόσον έγιναν γραπτώς· β) οι περιορισμοί, που προβλέπονται για το περιουσιακό δικαίωμα της πνευματικής ιδιοκτησίας, ισχύουν αναλόγως και γι' αυτά· γ) η διάρκεια των δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, που προβλέπονται από τα άρθρα 46 και 49 του παρόντος νόμου, ορίζεται σε πενήντα χρόνια από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η ερμηνεία ή η εκτέλεση, αλλά δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τη διάρκεια της ζωής του καλλιτέχνη· δ) η διάρκεια των δικαιωμάτων των παραγωγών υλικών φορέων, των ραδιοηλεκτρονικών οργανισμών και των εκδοτών που προβλέπονται στα άρθρα 47 έως 49 και 51 του παρόντος νόμου ορίζεται σε πενήντα χρόνια από το τέλος του έτους κατά το οποίο έγινε η αρχική παραγωγή του υλικού φορέα ή η πρώτη ραδιοηλεκτρονική εκπομπή ή η τελευταία έκδοση του έργου.

Άρθρο 53

Προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας

Η προστασία, που προβλέπεται από τα άρθρα 46 έως 52 του παρόντος νόμου, αφήνει ακέραιη και δεν επηρεάζει κατά κανένα τρόπο την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας. Καμία από τις διατάξεις που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά τρόπο που θίγει την προστασία αυτή. Εάν οι ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, οι παραγωγοί υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας, οι ραδιοηλεκτρονικοί οργανισμοί και οι εκδότες εντύπων έχουν αποκτήσει, εκτός από το συγγενικό δικαίωμα και δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας στο έργο, το δικαίωμα αυτό και το συγγενικό δικαίωμα υπάρχουν παράλληλα και παρέχουν τις εξουσίες που απορρέουν από το κάθε δικαίωμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΑΤΟ

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ

Άρθρο 54

Ανάθεση διαχείρισης

1. Οι δημιουργοί μπορούν να αναθέτουν σε οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης και προστασίας, που έχουν αποκλειστικά αυτόν το σκοπό, τη διαχείριση ή την προστασία ή τη διαχείριση και την προστασία του περιουσιακού

τους δικαιώματος ή εξουσιών που απορρέουν από αυτό. Το ίδιο ισχύει και για τους δωρεοδόχους των δημιουργών, καθώς και για τους καθολικούς ή αιτία θανάτου διαδόχους, όπως επίσης και για το ίδρυμα που συνιστά ο δημιουργός. Οι οργανισμοί αυτοί λειτουργούν με οποιαδήποτε εταιρική μορφή. Αν λειτουργούν με τη μορφή ανώνυμης εταιρείας, τότε οι μετοχές της εταιρείας αυτής, είναι υποχρεωτικώς ονομαστικές στο σύνολό τους. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 2 έως 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988. Η κοινοποίηση που προβλέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 24 του ν. 1746/1988 γίνεται μόνο προς το Υπουργείο Πολιτισμού. Οι παραπάνω οργανισμοί μπορούν επίσης να λειτουργήσουν και ως αστικοί συνεταιρισμοί κατά το ν. 1667/1986. Στην τελευταία περίπτωση α) όπου στο ν. 1667/1986 αναφέρεται, με οποιαδήποτε αρμοδιότητα, το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας τις αρμοδιότητές του αναλαμβάνει το Υπουργείο Πολιτισμού· β) οι συνεταιρισμοί αυτοί μπορούν να ιδρυθούν και να λειτουργήσουν σε πανελλήνια βάση κατ' εξαίρεση της αρχής της τοπικότητας· γ) στους συνεταιρισμούς μπορούν επίσης να μετέχουν ως μέλη και νομικά πρόσωπα· δ) τα θέματα των συνεταιρισμών μερίδων μπορούν να ρυθμιστούν κατ' άλλο τρόπο, από εκείνο που προβλέπει ο ν. 1667/1986, με προεδρικό διάταγμα που θα εκδοθεί μετά από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

2. Προκειμένου για δευτερεύουσα σύγχρονη, ακέραιη και αμετάβλητη μετάδοση ραδιοηλεκτρονικών προγραμμάτων μέσω καλωδίων ή άλλων υλικών αγωγών, η συλλογική διαχείριση της σχετικής εξουσίας των δημιουργών είναι υποχρεωτική.

3. Η ανάθεση μπορεί να γίνεται είτε με μεταβίβαση του δικαιώματος ή των σχετικών εξουσιών προς το σκοπό της διαχείρισης ή της προστασίας είτε με παροχή σχετικής πληρεξουσιότητας. Η ανάθεση γίνεται εγγράφως και κάθε φορά για ορισμένο χρόνο που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος από τρία χρόνια. Η ανάθεση αφορά όλα τα έργα του δημιουργού που είναι κατάλληλα για την εκμετάλλευση με την εξουσία στην οποία αναφέρεται η ανάθεση ή ορισμένα από αυτά. Σε περίπτωση αμφιβολίας τεκμαίρεται ότι η ανάθεση αφορά όλα τα έργα, συμπεριλαμβανομένων και των μελλοντικών έργων για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερο από τρία χρόνια.

4. Κάθε οργανισμός, που έχει ή πρόκειται

να αναλάβει τη συλλογική διαχείριση ή προστασία των εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα των δημιουργών, υποχρεούται, πριν αρχίσει τη λειτουργία του, να καταθέσει στο Υπουργείο Πολιτισμού σχετική δήλωση συνοδευόμενη από τον Κανονισμό που συντάσσεται από τον οργανισμό και πρέπει πάντως να περιέχει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) το ύψος του Κεφαλαίου του οργανισμού· β) το Καταστατικό ή το εταιρικό σύμφωνο αν πρόκειται για εταιρεία· γ) τον υπεύθυνο εκπρόσωπο του οργανισμού, όπως επίσης και τα πρόσωπα που διοικούν τον οργανισμό, τα οποία πρέπει να μην έχουν καταδικαστεί για κακούργημα ή για πλημμέλημα κατά της ιδιοκτησίας ή της περιουσίας και να παρέχουν τα σχέγγυα επαγγελματικού ήθους· δ) τον αριθμό των δημιουργών, που έχουν αναθέσει στον οργανισμό τη διαχείριση εξουσιών, που απορρέουν από το περιουσιακό τους δικαίωμα· ε) τη διάρκεια της ανάθεσης· ζ) το χρόνο, τις αρχές και τον τρόπο διανομής των αμοιβών στους δικαιούχους και η) το ύψος των εξόδων διαχείρισης, όπως επίσης και κάθε στοιχείο που είναι απαραίτητο για να εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα και η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας του οργανισμού. Το Υπουργείο Πολιτισμού ελέγχει τη δήλωση και τον Κανονισμό του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης και, εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος νόμου, χορηγεί την έγκριση για τη λειτουργία του οργανισμού αυτού. Κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων του Κανονισμού πρέπει να ανακοινώνεται στο Υπουργείο Πολιτισμού και να εγκρίνεται από αυτό. Σε αντίθετη περίπτωση εξακολουθεί να ισχύει ο αρχικός Κανονισμός του οργανισμού συλλογικής διαχείρισης, όπως είχε εγκριθεί από το Υπουργείο κατά την έναρξη λειτουργίας του Οργανισμού.

5. Το Υπουργείο Πολιτισμού ελέγχει την τήρηση των διατάξεων του παρόντος νόμου και του Κανονισμού κατά τη λειτουργία του οργανισμού, ο οποίος έχει την υποχρέωση να θέτει στη διάθεση των οργάνων του Υπουργείου τα βιβλία του και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο για την αποτελεσματική άσκηση του ελέγχου αυτού. Οι οργανισμοί υπόκεινται στον έλεγχο των ορκωτών λογιστών ανεξάρτητα από τη νομική τους μορφή, εκτός αν πρόκειται για οργανισμούς μη κερδοσκοπικούς.

6. Σε περίπτωση διαπίστωσης σοβαρής παράβασης ή επανειλημμένων παραβάσεων του νόμου ή του Κανονισμού, παρά τη σχετική

προειδοποίηση του Υπουργού Πολιτισμού, επιφυλασσομένων των διατάξεων για άλλες κυρώσεις, ο Υπουργός Πολιτισμού μπορεί να επιβάλλει στον οργανισμό που διέπραξε την παράβαση διοικητικό πρόστιμο 500.000 έως 10.000.000 δραχμών. Τα όργανα ελέγχου που θα διαπιστώνουν τις παραβάσεις, η διαδικασία επιβολής του προστίμου ύστερα από ακρόαση του ενδιαφερομένου, καθώς και τυχόν αναπροσαρμογή των παραπάνω ποσών θα καθορισθούν με προεδρικά διατάγματα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού.

7. Όπου στις διατάξεις του παρόντος νόμου χρησιμοποιείται ο όρος "Κανονισμός", εννοείται ο Κανονισμός της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 55

Αρμοδιότητες των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας έχουν τις ακόλουθες αρμοδιότητες: α) να καταρτίζουν συμβάσεις με τους χρήστες για τους όρους εκμετάλλευσης των έργων, καθώς και για την οφειλόμενη αμοιβή· β) να εξασφαλίζουν στους δημιουργούς ποσοστιαία αμοιβή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ. 1 του παρόντος νόμου· γ) να εισπράττουν την αμοιβή και να κατανέμουν μεταξύ των δημιουργών τα εισπραττόμενα ποσά· δ) να εισπράττουν την αμοιβή που προβλέπεται από το άρθρο 18 παρ. 3 του παρόντος νόμου και να τη διανέμουν μεταξύ των δημιουργών· ε) να προβαίνουν, σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, σε κάθε διοικητική ή δικαστική ή εξώδικη ενέργεια για τη νόμιμη προστασία των δικαιωμάτων των δημιουργών ή των δικαιοδόχων τους και ιδίως να υποβάλλουν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων, να εγείρουν αγωγές, να ασκούν ένδικα μέσα να υποβάλλουν μηνύσεις και εγκλήσεις, να παρίστανται ως πολιτικώς ενάγοντες, να ζητούν την απαγόρευση πράξεων που προσβάλλουν το δικαίωμα ως προς τις εξουσίες που τους έχουν ανατεθεί και να ζητούν την κατάσχεση παρανόμων αντιτύπων κατά το άρθρο 64 του παρόντος νόμου· στ) να λαμβάνουν από τους χρήστες κάθε πληροφορία αναγκαία για τον καθορισμό, την είσπραξη και κατανομή των εισπραττόμενων ποσών· ζ) να ενεργούν, με σύμπραξη της δημόσιας αρχής ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 64 του παρόντος νόμου τους αναγκαίους ελέγχους σε καταστήματα

πώλησης ή ενοκίασης ή δανεισμού αντιτύπων ή δημόσιας εκτέλεσης των έργων που προστατεύουν για να διαπιστώνουν αν οι πράξεις αυτές δεν προσβάλλουν τα δικαιώματα των δημιουργών. Η ιδρυτική πράξη του οργανισμού μπορεί να περιορίζει τις αρμοδιότητές του σε μερικές μόνο από τις αναφερόμενες παραπάνω.

2. Τεκμαίρεται ότι οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας έχουν την αρμοδιότητα διαχείρισης ή προστασίας όλων των έργων ή όλων των πνευματικών δημιουργών για τα οποία δηλώνουν εγγράφως ότι έχουν μεταβιβάσει σ' αυτούς οι σχετικές εξουσίες ή ότι καλύπτονται από την πληρεξουσιότητα. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας μπορούν να ενεργούν πάντα, δικαστικώς ή εξωδικασ, στο δικό τους όνομα είτε η αρμοδιότητά τους στηρίζεται σε μεταβίβαση της εξουσίας είτε στηρίζεται σε πληρεξουσιότητα, νομιμοποιούνται δε πάντως στην άσκηση όλων των δικαιωμάτων του δημιουργού που έχουν μεταβιβαστεί σ' αυτούς ή που καλύπτονται από την πληρεξουσιότητα.

3. Για τη δικαστική επιδίωξη της προστασίας των έργων και των δημιουργών που προστατεύονται από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας αρκεί η δειγματοληπτική αναφορά των έργων που έγιναν αντικείμενο εκμετάλλευσης χωρίς την απαιτούμενη άδεια και δεν απαιτείται η πλήρης απαρίθμηση των έργων αυτών.

4. Αν αμφισβητηθεί από το δικαιούχο ότι ορισμένο έργο, που περιεχόταν στη δήλωση της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου και στη σύμβαση που καταρτίστηκε με το χρήστη με βάση τη δήλωση αυτή, ανήκε στην αρμοδιότητα του οργανισμού, ο οργανισμός οφείλει να συντρέξει με κάθε τρόπο τον αντισυμβαλλόμενο του χρήστη και ιδίως να παρέμβει στη σχετική δίκη. Αν αποδειχθεί ότι το έργο δεν ανήκε στην αρμοδιότητα του οργανισμού, ο οργανισμός εκτός από τις ποινικές ευθύνες οφείλει να αποζημιώσει τον αντισυμβαλλόμενο και η σχετική αγωγή εκδικάζεται κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών.

Άρθρο 56

Σχέσεις με τους χρήστες

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης προκειμένου οι χρήστες να έχουν την ευχέρεια της χρήσης των έργων του ρεπερτορίου τους αξιώνουν από αυτούς ποσοστιαία αμοιβή

κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παράγραφος 1 του παρόντος νόμου. Οι εξαιρέσεις από την ποσοστιαία αμοιβή που προβλέπονται στο άρθρο 32 παράγραφος 2 του παρόντος νόμου δεν εφαρμόζονται στην περίπτωση αυτή.

2. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης δεν μπορούν χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος να αρνηθούν την κατάρτιση με τους χρήστες των συμβάσεων που προβλέπονται στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου 1 του προηγούμενου άρθρου. Αν ο χρήστης ισχυρίζεται ότι ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης αξιώνει αμοιβή προφανώς δυσανάλογη προς αυτήν που συνήθως καταβάλλεται σε παρόμοιες περιπτώσεις οφείλει, πριν από οποιαδήποτε χρήση, να προκαταβάλει στον οργανισμό ή το ζητούμενο ποσό αμοιβής ή το ποσό που θα έχει ορίσει, ύστερα από αίτηση του χρήστη, ως συνήθως καταβαλλόμενο σε παρόμοιες περιπτώσεις το Μονομελές Πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Οριστικά περί της αμοιβής αποφαιίνεται το αρμόδιο δικαστήριο.

3. Οργανώσεις αντιπροσωπευτικές των χρηστών και οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης μπορούν να συμφωνήσουν εγγράφως, και πριν ανακύψει διαφωνία, τον ορισμό ενός προσώπου, καθοριζομένου ονομαστικώς ή βάσει ιδιότητας, ως διαιτητή για τον καθορισμό του ποσού της αμοιβής που οφείλει να καταβάλει ο χρήστης. Ο διαιτητής μπορεί να διατάξει την προκαταβολή ποσού μέχρις ότου ορίσει το οριστικό ύψος της οφειλόμενης αμοιβής. Ο διαιτητής που έχει έτσι οριστεί είναι αποκλειστικά αρμόδιος για την επίλυση της διαφωνίας και η απόφασή του είναι εκτελεστή. Διαιτητή μπορεί να έχει ορίσει και ο Υπουργός Πολιτισμού, οπότε η προσφυγή σ' αυτόν για την επίλυση της διαφωνίας εξαρτάται από τη θέληση των μερών που διαφωνούν. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης καταρτίζουν κατάλογο με τις αμοιβές που απαιτούν από τους χρήστες (αμοιβολόγιο), ο οποίος πρέπει να γνωστοποιείται προς το κοινό με δημοσίευσή τους σε τρεις εφημερίδες, από τις οποίες η μία πρέπει να είναι οικονομική. Κατά την κατάρτιση και εφαρμογή των αμοιβολογίων τους, οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης οφείλουν να ενεργούν χωρίς αυθαιρεσία και να μην προβαίνουν σε καταχρηστικές διακρίσεις.

4. Για την πραγματοποίηση των κατά την παράγραφο 1 περίπτωση α', β', γ' και δ' του προηγούμενου άρθρου διανομών, οι χρήστες

οφείλουν να παραδίσουν στον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, χωρίς καμιά καθυστέρηση, καταλόγους των έργων των οποίων αντίτυπα παράγουν ή πωλούν ή εκμισθώνουν ή δανείζουν καθώς και των έργων που εκτελούν δημόσια με μνεία του ακριβούς αριθμού των αντιτύπων που παρήχθησαν ή διατέθηκαν καθώς και της συχνότητας των δημόσιων εκτελέσεων.

Άρθρο 57

Σχέσεις με τους δημιουργούς

1. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας δεν μπορούν, χωρίς να συντρέχει σπουδαίος λόγος, να αρνηθούν σε ορισμένο δημιουργό την ανάληψη της διαχείρισης ή προστασίας εξουσιών που απορρέουν από το περιουσιακό τους δικαίωμα και είναι αντικείμενο της διαχείρισης του οργανισμού.

2. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας οφείλουν να ενημερώνουν μια φορά το χρόνο τους δημιουργούς που τους έχουν αναθέσει τη διαχείριση ή την προστασία εξουσιών από το περιουσιακό δικαίωμα προκειμένου αυτοί να διατυπώνουν τις απόψεις τους για τους γενικούς κανόνες καθορισμού του ύψους της αμοιβής, τις μεθόδους είσπραξης και διανομής των αμοιβών, καθώς και για άλλα θέματα σχετικά με τη διαχείριση και την προστασία. Οι οργανισμοί οφείλουν να συνεκτιμούν τις απόψεις αυτές κατά την επεξεργασία των τρόπων διαχείρισης και προστασίας.

3. Οι δημιουργοί που έχουν αναθέσει τη διαχείριση ή προστασία των δικαιωμάτων τους σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας και τα σωματεία που τους εκπροσωπούν έχουν το δικαίωμα να τηρούνται ενήμεροι για όλες τις δραστηριότητες του οργανισμού.

4. Οι δημιουργοί που έχουν αναθέσει σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας τη διαχείριση ή την προστασία του συνόλου των έργων τους οφείλουν να ενημερώνουν γραπτώς τον οργανισμό για τα έργα που έχουν δημοσιεύσει με όποιον τρόπο και να τους ενημερώνουν για τα νέα έργα τους που δημοσιεύονται μετά την ανάθεση της διαχείρισης στον οργανισμό.

5. Η διανομή στους δημιουργούς γίνεται το βραδύτερο κάθε χρόνο και κατ' αναλογία, όσο αυτό είναι δυνατόν, προς την πραγματική χρησιμοποίηση των έργων τους, βάσει κανονισμού διανομής, ο οποίος καταρτίζεται από

τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης.

6. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης οφείλουν να καθορίζουν κατά τρόπο γενικό για όλους τους δημιουργούς ορισμένης κατηγορίας και για κάθε τρόπο εκμετάλλευσης, το ποσοστό επί των εισπράξεων των οργανισμών που θα παρακρατείται από αυτούς για την κάλυψη των εξόδων διαχείρισης. Το ποσοστό αυτό γνωστοποιείται στους δημιουργούς πριν από τη μεταβίβαση των εξουσιών ή την παροχή της σχετικής πληρεξουσιότητας και δεν μπορεί να αυξηθεί χωρίς τη συναίνεση των δημιουργών παρά ύστερα από ειδοποίηση ενός χρόνου.

7. Εφόσον υπάρχει σπουδαίος λόγος κάθε δημιουργός και ο οργανισμός συλλογικής διαχείρισης ή προστασίας μπορούν να καταγγείλουν την ανάθεση της διαχείρισης και της προστασίας των εξουσιών που απορρέουν από το περιουσιακό δικαίωμα. Η καταγγελία ενεργεί στο τέλος του ημερολογιακού έτους κατά το οποίο έγινε, εφόσον από την καταγγελία μέχρι το τέλος του έτους μεσολαβεί διάστημα τουλάχιστον τριών μηνών, άλλως στο τέλος του επόμενου ημερολογιακού έτους.

Άρθρο 58

Εφαρμογή στα συγγενικά δικαιώματα

Οι διατάξεις των άρθρων 54 έως 57 του παρόντος νόμου εφαρμόζονται αναλόγως στη διαχείριση και την προστασία των συγγενικών δικαιωμάτων που ρυθμίζονται από το προηγούμενο κεφάλαιο του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ

ΜΕΤΡΑ ΠΡΟΛΗΨΗΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ

Άρθρο 59

Επιβολή και τήρηση προδιαγραφών

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να καθοριστούν προδιαγραφές για τις συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργων έτσι ώστε να εμποδίζετε ή να περιορίζεται η χρησιμοποίηση των συσκευών ή του άλλου υλικού για πράξεις που προσβάλλουν την κανονική εκμετάλλευση της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων.

Άρθρο 60

Επιβολή χρήσης συστημάτων ελέγχου

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να επιβληθεί η χρήση συσκευών ή συστημάτων που επιτρέπουν τον προσδιορισμό των αναπαραγόμενων ή χρησιμοποιούμενων έργων και την έκταση ή τη συχνότητα της αναπαραγωγής ή της χρήσης, εφόσον δεν βλάπτονται αδικαιολογήτως τα νόμιμα συμφέροντα των χρηστών.

Άρθρο 61

Ένδειξη ελέγχου

Με προεδρικά διατάγματα, εκδιδόμενα ύστερα από πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού, μπορεί να προβλεφθεί ότι η κυκλοφορία υλικών φορέων ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας επιτρέπεται μόνο εφόσον φέρουν επικολημένο στο περικάλυμμα ή σε άλλο εμφανές σημείο ειδικό επίσημα ή ταινία ελέγχου ή άλλη αναγνωριστική ένδειξη οποιουδήποτε τύπου που παρέχεται από τον κατά περίπτωση αρμόδιο οργανισμό συλλογικής διαχείρισης και πιστοποιεί ότι η διάθεση στο εμπόριο ή η κατ' άλλον τρόπο κυκλοφορία του υλικού φορέα δεν αποτελεί προσβολή του δικαιώματος του δημιουργού.

Άρθρο 62

Απαγόρευση αποκωδικοποίησης

Απαγορεύεται χωρίς την άδεια του ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού που μεταδίδει, με ηλεκτρομαγνητικά κύματα ή με καλώδια ή με άλλους υλικούς αγωγούς ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο, παράλληλα προς την επιφάνεια της γης ή μέσω δορυφόρου προγράμματα κωδικοποιημένα, η διάθεση, η χρήση και η κατοχή με σκοπό χρήσης ή διάθεσης συσκευών αποκωδικοποίησης.

Άρθρο 63

Παρεμπόδιση της προσβολής ή της εξακολούθησής της

1. Σε κάθε περίπτωση όπου επίκειται η τέλεση πράξης προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας όπως όταν, χωρίς να υπάρχει η απαιτούμενη άδεια του δημιουργού, πρόκειται να γίνει δημόσια εκτέλεση θεατρικού ή κινηματογραφικού ή μουσικού έργου, η κατά τόπον

αρμόδια αστυνομική αρχή οφείλει να απαγορεύει την πράξη αυτή ύστερα από αίτηση του δημιουργού ή των δικαιοδόχων του. Η εισαγγελική αρχή, εφόσον της ζητηθεί, οφείλει να δώσει σχετική εντολή στην αστυνομική αρχή. Το ίδιο ισχύει και όταν η δημόσια εκτέλεση άρχισε μεν με άδεια του δημιουργού, αλλά η καταβολή της οφειλόμενης αμοιβής καθυστερεί περισσότερο από δύο μέρες.

2. Προκειμένου να χορηγηθεί η κατά το νόμο απαιτούμενη αστυνομική άδεια για τη χρήση μουσικών οργάνων ή για την καταλληλότητα του χώρου ή όποια άλλη άδεια σχετική με χώρο όπου πρόκειται να εκτελεσθούν δημόσια μουσικές συνθέσεις ή άλλα έργα των οποίων η διαχείριση έχει ανατεθεί σε οργανισμό συλλογικής διαχείρισης, απαιτείται η πρόσαγωγή έγγραφης άδειας δημόσιας εκτέλεσης χορηγούμενης από τον οργανισμό συλλογικής διαχείρισης της εξουσίας δημόσιας εκτέλεσης.

3. Με ασφαλιστικά μέτρα που διατάσσονται από το Μονομελές Πρωτοδικείο εφόσον πιθανολογείται σχετικός κίνδυνος, απαγορεύεται η τέλεση πράξεων που θα αποτελούσαν προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας, χωρίς να είναι αναγκαίος ο ειδικός προσδιορισμός των συγκεκριμένων έργων.

4. Οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση προσβολής των δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων που προβλέπονται από τα άρθρα 46, 47 και 48 του παρόντος νόμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΝΔΕΚΑΤΟ

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Άρθρο 64

Κατάσχεση

Εφόσον πιθανολογείται προσβολή της πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου, το Μονομελές Πρωτοδικείο διατάσσει ως ασφαλιστικό μέτρο τη συντηρητική κατάσχεση των αντικειμένων που κατέχονται από τον καθ' ου και αποτελούν μέσο τέλεσης ή προϊόν ή απόδειξη της προσβολής. Αντί για συντηρητική κατάσχεση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αναλυτική απογραφή των αντικειμένων αυτών περιλαμβανόμενης και της φωτογράφησής τους. Στις παραπάνω περιπτώσεις εφαρμόζεται υποχρεωτικώς το άρθρο 687 παράγραφος 1

του Κ.Πολ.Δ. και χορηγείται υποχρεωτικώς προσωρινή διαταγή κατά το άρθρο 691 παράγραφος 2 του Κ.Πολ.Δ.

Άρθρο 65

Αστικές κυρώσεις

1. Σε κάθε περίπτωση προσβολής της πνευματικής ιδιοκτησίας ή του συγγενικού δικαιώματος ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει την αναγνώριση του δικαιώματός του, την άρση της προσβολής και την παράλειψή της στο μέλλον.

2. Όποιος υπαιτίως προσέβαλε την πνευματική ιδιοκτησία ή τα συγγενικά δικαιώματα άλλου υποχρεούται σε αποζημίωση και ικανοποίηση της ηθικής βλάβης. Η αποζημίωση δε μπορεί να είναι κατώτερη από το διπλάσιο της αμοιβής που συνήθως ή κατά νόμο καταβάλλεται για το είδος της εκμετάλλευσης που έκανε χωρίς την άδεια ο υπόχρεος.

3. Αντί για αποζημίωση και χωρίς να απαιτείται υπαιτιότητα του υποχρέου ο δημιουργός ή ο δικαιούχος του συγγενικού δικαιώματος μπορεί να αξιώσει είτε την καταβολή του ποσού κατά το οποίο ο υπόχρεος έγινε πλουσιότερος από την εκμετάλλευση του έργου ή του αντικειμένου συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενης στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου χωρίς άδεια του δημιουργού ή του δικαιούχου είτε την καταβολή του κέρδους που ο υπόχρεος αποκόμισε από την εκμετάλλευση αυτή.

4. Το δικαστήριο καταδικάζοντας σε παράλειψη πράξης απειλεί για κάθε παράβαση χρηματική ποινή τριακοσίων χιλιάδων έως ενός εκατομμυρίου δραχμών υπέρ του δημιουργού ή του δικαιούχου συγγενικού δικαιώματος προβλεπόμενου στα άρθρα 46 έως 48 και 51 του παρόντος νόμου καθώς και προσωπική κράτηση έως ένα έτος. Το ίδιο ισχύει και όταν η καταδίκη γίνεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Κατά τα λοιπά ισχύει το άρθρο 947 του Κ.Πολ.Δ.

Άρθρο 66

Ποινικές κυρώσεις

1. Όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο πολυμερών διεθνών συμβάσεων για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας εγγράφει, ανα-

παράγει στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή διασκευή, θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία, χρησιμοποιεί κατά παράβαση περιοριστικών όρων, παρουσιάζει στο κοινό, εκτελεί δημόσια, μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά κατά οποιονδήποτε τρόπο και γενικά εκμεταλλεύεται έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας ή εισάγει αντίτυπα ή οργανώνει δημόσια εκτέλεση τέτοιου έργου ή προσβάλλει το δικαίωμα του πνευματικού δημιουργού να αποφασίζει για την παρουσίαση του έργου στο κοινό και να το παρουσιάζει αναλλοίωτο χωρίς προσθήκες ή περικοπές, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 1 έως 5 εκατομμυρίων δραχμών.

2. Με την ίδια ποινή τιμωρείται όποιος κατά παράβαση των διατάξεων του παρόντος νόμου ή διατάξεων των κυρωμένων με νόμο διεθνών συμβάσεων για την προστασία συγγενικών δικαιωμάτων: α) εγγράφει σε υλικό φορέα ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή μεταδίδει ραδιοτηλεοπτικά με οποιονδήποτε τρόπο ή παρουσιάζει στο κοινό ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση χωρίς την άδεια του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη· β) αναμεταδίδει με οποιονδήποτε τρόπο ή εγγράφει ή παρουσιάζει στο κοινό σε χώρους όπου η είσοδος επιτρέπεται με εισιτήριο ραδιοτηλεοπτική εκπομπή χωρίς την άδεια του οργανισμού ραδιοτηλεόρασης· γ) χωρίς την άδεια του ερμηνευτή ή εκτελεστή καλλιτέχνη και χωρίς την άδεια του παραγωγού υλικού φορέα αναπαράγει ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό τη θέση σε κυκλοφορία υλικούς φορείς που περιέχουν εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης· δ) παρουσιάζει στο κοινό τη ζωντανή ερμηνεία ή εκτέλεση που γίνεται με οποιονδήποτε τρόπο, εκτός από ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, χωρίς την άδεια του εκτελεστή ή ερμηνευτή καλλιτέχνης ε) αναπαράγει, θέτει σε κυκλοφορία ή χρησιμοποιεί κατά οποιονδήποτε τρόπο την εγγραφή της εκπομπής χωρίς την άδεια των δικαιούχων ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών· στ) εισάγει υλικούς φορείς που παρήχθησαν στο εξωτερικό χωρίς την άδεια του παραγωγού ή εισάγει υλικούς φορείς με άδεια που απέκλειε την εισαγωγή στην Ελλάδα. Στις περιπτώσεις των εδαφίων δ', ε' και στ' ο δράστης τιμωρείται και εάν όφειλε να γνωρίζει την έλλειψη της άδειας.

3. Αν το όφελος που επιδιώχθηκε ή η ζημία που απειλήθηκε από τις πράξεις των παρ. 1 και 2 είναι ιδιαίτερα μεγάλα, επιβάλλεται φυ-

λάκιση τουλάχιστο δύο ετών και χρηματική ποινή 2 έως 10 εκατομμυρίων δραχμών. Αν ο υπαίτιος τελεί τις παραπάνω πράξεις κατ' επάγγελμα ή αν οι περιστάσεις κάτω από τις οποίες έγινε η πράξη μαρτυρούν ότι ο υπαίτιος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή των συγγενικών δικαιωμάτων, επιβάλλεται κάθειρξη μέχρι 10 ετών και χρηματική ποινή 5 έως 20 εκατομμυρίων δραχμών, καθώς και αφαίρεση της άδειας λειτουργίας της επιχείρησης στα πλαίσια της οποίας εκτελέσθηκε η πράξη. Θεωρείται ότι η πράξη έχει τελεσθεί κατ' επάγγελμα και όταν ο δράστης έχει καταδικασθεί για αδικήματα του παρόντος άρθρου ή για παράβαση των διατάξεων περί πνευματικής ιδιοκτησίας που ίσχυαν πριν απ' αυτό με αμετάκλητη απόφαση σε ποινή στερητικής της ελευθερίας.

4. Με την ποινή της παρ. 1 τιμωρείται όποιος:

α) χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συστήματα ή μέσα που έχουν ως μοναδικό σκοπό να διευκολύνουν τη χωρίς άδεια αφαίρεση ή εξουδετέρωση τεχνικού συστήματος που προστατεύει ένα πρόγραμμα ηλεκτρονικού υπολογιστή· β) κατασκευάζει ή εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία συσκευές ή άλλο υλικό αναπαραγωγής έργου που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 59 του παρόντος νόμου· γ) κατασκευάζει, εισάγει ή χρησιμοποιεί ή θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία αντικείμενα ή ενεργεί πράξεις που μπορούν να ματαιώσουν το αποτέλεσμα των παραπάνω προδιαγραφών· δ) αναπαράγει ή χρησιμοποιεί έργα χωρίς χρησιμοποίηση των συσκευών ή χωρίς εφαρμογή των συστημάτων που θα έχουν καθοριστεί κατά το άρθρο 60 του παρόντος νόμου· ε) θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό να θέσει σε κυκλοφορία υλικούς φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας χωρίς το ειδικό επίσημα ή την ταινία ελέγχου που θα έχει προβλεφθεί κατά το άρθρο 61 του παρόντος νόμου.

5. Σε περίπτωση μετατροπής της στερητικής της ελευθερίας ποινής το ποσό της μετατροπής ορίζεται στο δεκαπλάσιο των ορίων του ποσού της μετατροπής που προβλέπονται κάθε φορά στον Ποινικό Κώδικα.

6. Αν συντρέχουν ελαφρυντικές περιστά-

σεις, η χρηματική ποινή δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το ήμισυ του ελάχιστου ορίου που προβλέπεται κατά περίπτωση στον παρόντα νόμο.

7. Σε κάθε περίπτωση το δικαστήριο μπορεί να διατάξει δημοσίευση περίληψης της καταδικαστικής απόφασης με δαπάνη εκείνου που καταδικάστηκε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΩΔΕΚΑΤΟ

ΤΕΛΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 67

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Η πνευματική ιδιοκτησία στα δημοσιευμένα έργα διέπεται από το δίκαιο του κράτους όπου το έργο έγινε για πρώτη φορά νομίμως προσιτό στο κοινό. Η πνευματική ιδιοκτησία στα αδημοσίευτα έργα διέπεται από το δίκαιο της ιθαγένειας του δημιουργού τους.

2. Τα συγγενικά δικαιώματα διέπονται από το δίκαιο του κράτους όπου πραγματοποιήθηκε η ερμηνεία ή η εκτέλεση ή όπου παρήχθησαν οι υλικοί φορείς ήχου ή εικόνας ή ήχου και εικόνας ή από όπου έγινε η ραδιοτηλεοπτική εκπομπή ή όπου έγινε η έντυπη έκδοση.

3. Σε κάθε περίπτωση διέπεται από το κατά τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου εφαρμοστέο δίκαιο ο καθορισμός του υποκειμένου του δικαιώματος, το αντικείμενό του, το περιεχόμενό του, η διάρκειά του και οι περιορισμοί πλην των τυχόν προβλεπόμενων από το δίκαιο αυτό μη εκουσίων αδειών εκμετάλλευσης. Η ένδικη προστασία διέπεται από το δίκαιο της χώρας όπου ζητείται η προστασία.

4. Οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται εφόσον δεν ορίζουν άλλως διεθνείς συμβάσεις κυρωμένες από την Ελλάδα. Προκειμένου για κράτη που δεν συνδέονται με την Ελλάδα με διεθνείς συμβάσεις για την προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας ή ορισμένου αντικείμενου της ή ορισμένου συγγενικού δικαιώματος, οι προηγούμενες παράγραφοι εφαρμόζονται εφόσον το κράτος του οποίου το δίκαιο πρέπει να εφαρμοστεί παρέχει ανάλογη προστασία ανάλογη προστασία στην πνευματική ιδιοκτησία σε έργα που έγιναν στην Ελλάδα για πρώτη φορά προσιτά στο κοινό ή σε συγγενικά δικαιώματα που απορρέουν από πράξεις που πραγματοποιήθηκαν στην Ελλάδα.

Άρθρο 68

Μη αναδρομικότητα του νόμου

1. Έργα των οποίων έχει λήξει η διάρκεια της προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου παραμένουν εκτός προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας.

2. Η προστασία που προβλέπεται από τα άρθρα 2 παράγραφος 3 και 40 έως 53 παρέχεται από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου σε προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών που δημιουργήθηκαν ή σε συγγενικά δικαιώματα από πράξεις που έγιναν στο παρελθόν.

3. Συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου διέπονται από το προγενέστερο δικαίο για ένα χρόνο από την έναρξη ισχύος του νόμου.

Άρθρο 69

Σύσταση Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με έδρα την Αθήνα και επωνυμία "Οργανισμός Πνευματικής Ιδιοκτησίας" (Ο.Π.Ι.) που εποπτεύεται από το Υπουργείο Πολιτισμού, με σκοπό την προστασία των πνευματικών δημιουργών και δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, την εποπτεία των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, την εφαρμογή του παρόντος νόμου και των συναφών διεθνών συμβάσεων, τη νομοπαρασκευαστική εργασία σε θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και γενικά την εκπροσώπηση της Ελλάδας σε όλους τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, καθώς και στα Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Ο Ο.Π.Ι. μπορεί επίσης να διοργανώνει κάθε είδους σεμινάρια με σκοπό την επιμόρφωση και ενημέρωση των δικαστών, δικηγόρων, διοικητικών υπαλλήλων, δημιουργών, δικαιούχων συγγενικών δικαιωμάτων, φοιτητών και σπουδαστών για θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων. Ο Ο.Π.Ι. σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να έχει ως σκοπό τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου.

2. Ο Ο.Π.Ι. επιχορηγείται από ποσοστό όχι ανώτερο του 5% των ακαθάριστων εισπράξεων των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, το ακριβές ύψος και ο τρόπος καταβολής του

οποίου καθορίζονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Πολιτισμού. Επιχορηγείται επίσης από διεθνείς οργανισμούς, από Όργανα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, από δωρεές, κληροδοτήματα και κάθε άλλη επιχορήγηση από τρίτους όπως επίσης και από τα έσοδα που προκύπτουν από παροχή υπηρεσιών. Ο Ο.Π.Ι. για την έναρξη λειτουργίας του επιχορηγείται εφάπαξ με ειδική χρηματοδότηση από τον κρατικό προϋπολογισμό του ΥΠ.ΠΟ. ύψους είκοσι εκατομμυρίων (20.000.000) δραχμών.

3. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Πολιτισμού, Προεδρίας της Κυβέρνησης και Οικονομικών καθορίζονται το αντικείμενο και οι ειδικότερες αρμοδιότητες του Οργανισμού στο πλαίσιο του σκοπού του, ο τρόπος και η διαδικασία ασκήσεως των αρμοδιοτήτων αυτών, τα της διοίκησης και ελέγχου διαχείρισης του Οργανισμού, τα του προσωπικού και της οργάνωσής του, τα ποσά των αμοιβών για την παροχή υπηρεσιών που μπορεί εκάστοτε να αναπροσαρμόζεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και γενικά ο τρόπος επιλογής του αναγκαίου για τη στελέχωση Οργανισμού επιστημονικού, διοικητικού και βοηθητικού προσωπικού, η μισθοδοσία αυτού, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

Άρθρο 70

Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν

1. Οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που λειτουργούν κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου υποχρεούνται, μέσα σε δώδεκα μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, να υποβάλλουν στο Υπουργείο Πολιτισμού την κατά το άρθρο αυτό δήλωση συνοδευόμενη από το σχετικό Κανονισμό και γενικά να προβούν στις αναγκαίες ενέργειες για την προσαρμογή στις διατάξεις του παρόντος νόμου.

2. Σωματεία δημιουργών που κατά τη δημοσίευση του παρόντος νόμου έχουν διαχειριστική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 5 του ν. 4301/1929 και 43 του ν. 1597/1986 μπορούν να συνεχίσουν τη δραστηριότητα αυτή για εικοσιτέσσερις ακόμη μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου.

Άρθρο 71

Εφαρμογή Κοινοτικών Οδηγιών

1. Τα άρθρα 2 παρ. 3 και 40 έως 45 του παρόντος νόμου αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 14ης Μαΐου 1991 για τη νομική προστασία των προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών.

2. Τα άρθρα 3 παρ. 1, περίπτωση δ', 9, 34, 46, 47, 48, 49, 52 και 53 αποτελούν εφαρμογή της Οδηγίας 92/100/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων της 19ης Νοεμβρίου 1992 σχετικά με το δικαίωμα εκμίσθωσης, το δικαίωμα δανεισμού και ορισμένα δικαιώματα συγγενικά προς την πνευματική ιδιοκτησία στον τομέα των προϊόντων της διανοσίας.

Άρθρο 72

Κατάργηση διατάξεων και ρύθμιση άλλων θεμάτων

1. Από την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου καταργείται κάθε διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται με το νόμο αυτόν. Ειδικότερα καταργούνται οι νόμοι ΓΥΠΓ/1909 και 2387/1920, το ν.δ. 12/15 Ιουνίου 1926, οι νόμοι 4186/1929, 4301/1929 και 4489/1930, το άρθρο 2 παρ. 1 του ν.δ. 619/1941, το ν.δ. 2179/1943, οι νόμοι 763/1943, 1136/1944 και 56/1944, το άρθρο 12 του ν. 3188/1955, το ν.δ. 4264/1962, το άρθρο 4 του ν. 1064/1980, τα άρθρα 5 και 10 έως 22 του ν. 1075/1980, το άρθρο 19 του ν. 1348/1983 και τα άρθρα 3, 40, 43 και 46 του ν. 1597/1986.

2. Διατηρείται σε ισχύ ο ν. 988/1943.

3. Οι οργανισμοί συλλογικής διαχείρισης που προβλέπονται και λειτουργούν σύμφωνα με τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου έχουν το δικαίωμα να διοργανώνουν συνέδρια, που αφορούν θέματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων και να συμμετέχουν σε αυτά. Τα άρθρα 54 έως 58 του παρόντος νόμου δεν περιορίζουν τη σύναψη συμβάσεων αμοιβαιότητας μεταξύ των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης της ημεδαπής και των αντίστοιχων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης της αλλοδαπής.

4. Μέχρι την 1η Ιουλίου 1994 δεν εφαρμόζονται οι παράγραφοι 1, 2 και 3 του άρθρου 49, όταν υλικός φορέας ήχου χρησιμοποιείται για παρουσίαση στο κοινό σε καφενεία ή εστιατό-

ρια που βρίσκονται σε δήμους ή κοινότητες κάτω από 5.000 κατοίκους.

5. Το άρθρο 38 παράγραφος 4 εδάφιο α' του παρόντος νόμου εφαρμόζεται για τη δημοσίευση οποιασδήποτε φωτογραφίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΚΑΤΟ ΤΡΙΤΟ

ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 73

Το άρθρο 75 του ν. 1958/1991 αντικαθίσταται ως εξής:

"1. Από την ποδοσφαιρική περίοδο 1993-1994 οι Π.Α.Ε. και τα αθλητικά σωματεία που έχουν δικαίωμα συμμετοχής σε πρωταθλήματα επαγγελματικού ποδοσφαίρου Α', Β' και Γ' εθνικής κατηγορίας, οφείλουν να διαθέτουν κατά κυριότητα ή χρήση γήπεδο με χλοοτάπητα απαγορευόμενης της διεξαγωγής αγώνων των ως άνω πρωταθλημάτων σε γήπεδα χωρίς χλοοτάπητα.

2. Σε περίπτωση που οι προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου δεν πληρούνται, η Ε.Π.Α.Ε. υποχρεούται από της ποδοσφαιρικής περιόδου 1993-1994 και εφεξής, να ορίζει με απόφασή της γήπεδο με χλοοτάπητα για τη διεξαγωγή των αγώνων της Π.Α.Ε. ή του αθλητικού σωματείου εντός του νομού που εδρεύει η Π.Α.Ε. ή το αθλητικό σωματείο, ή εν ελλείψει τέτοιου γηπέδου σε όμορο νομό άλλως στον πλησιέστερο, το οποίο αποτελεί υποχρεωτικά αγωνιστική έδρα του στερούμενου των προϋποθέσεων της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, Π.Α.Ε. ή αθλητικού σωματείου.

3. Από της δημοσίευσής του παρόντος και μέχρι του τέλους της αγωνιστικής ποδοσφαιρικής περιόδου 1992-1993 Π.Α.Ε. ή αθλητικά σωματεία που έχουν δικαίωμα συμμετοχής στα πρωταθλήματα Β' και Γ' εθνικής κατηγορίας και δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, αγωνίζονται σε γήπεδα χωρίς χλοοτάπητα που ορίζονται από την Ε.Π.Α.Ε. υπό την προϋπόθεση ότι στο νομό στον οποίο διοικητικά υπάγονται δεν υπάρχει γήπεδο με χλοοτάπητα.

4. Το κύρος της συμμετοχής και των αγώνων των ομάδων των Π.Α.Ε. ή αθλητικών σωματείων για τα πρωταθλήματα του επαγγελματικού ποδοσφαίρου της Β' και Γ' εθνικής κατηγορίας, της ποδοσφαιρικής περιόδου 1992-1993 δεν επηρεάζεται από την έλλειψη γηπέδου με χλοοτάπητα.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται για το ποδοσφαιρικό πρωτάθλημα της Α' εθνικής κατηγορίας, δεδομένου ότι όλοι οι αγώνες του πρωταθλήματος αυτού διεξάγονται υποχρεωτικά σε γήπεδο με χλοοτάπητα".

Άρθρο 74

Δεν είναι ασυμβίβαστες προς το δικηγορικό λειτουργήμα, και δεν συνεπάγονται έκπτωση ή διαγραφή από τα μητρώα του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου, οι ιδιότητες του διευθύνοντος συμβούλου, του γενικού διευθυντή, του διαχειριστή, του προέδρου ή του αντιπροέδρου των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 75

Ίδρυση Οργανισμού Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997

1. Ιδρύεται νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (ν.π.ι.δ.) με την επωνυμία "Οργανισμός Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης - Θεσσαλονίκη 1997" και με έδρα τη Θεσσαλονίκη. Ο ιδρύομενος Οργανισμός έχει τη μορφή Ανώνυμης Εταιρείας και διέπεται από τις διατάξεις του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 "Περί ανώνυμων εταιρειών", όπως ισχύει κάθε φορά, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από τις διατάξεις αυτού του άρθρου και του διατάγματος της παραγράφου 6 του ίδιου άρθρου.

2. Το μετοχικό κεφάλαιο του Οργανισμού εκφράζεται με μία μετοχή που ανήκει στο Ελληνικό Δημόσιο.

3. Σκοπός του ιδρυόμενου Οργανισμού που λειτουργεί χάριν του δημόσιου συμφέροντος σύμφωνα με τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, είναι η προετοιμασία της πόλης της Θεσσαλονίκης, που έχει οριστεί ως πολιτιστική Πρωτεύουσα της Ευρώπης για το έτος 1997, η κατασκευή των αναγκαίων έργων υποδομής και η οργάνωση των σχετικών πολιτιστικών εκδηλώσεων.

4. Ο Οργανισμός τελεί από την εποπτεία αντιπροέδρου της Κυβέρνησης ή Υπουργού, που ορίζεται με απόφαση του Πρωθυπουργού.

5. Όργανα διοίκησης του Οργανισμού είναι το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος. Το Δ.Σ. διορίζεται με απόφαση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, είναι επταμελές και αποτελείται από: α)

το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, ως Πρόεδρο, β) τον Πρόεδρο του Δημοτικού Συμβουλίου Θεσσαλονίκης, γ) τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού του Δήμου Θεσσαλονίκης, δ) δύο (2) Δημοτικούς Συμβούλους ή εκπροσώπους των ομάδων της μειοψηφίας στο Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Θεσσαλονίκης, ε) το Δήμαρχο της μείζονος Θεσσαλονίκης, που ορίζουν οι Δήμαρχοι του Πολεοδομικού συγκροτήματος της Θεσσαλονίκης με απόφασή τους, η οποία εκδίδεται με ευθύνη της Τ.Ε.Δ.Κ. Θεσσαλονίκης, στ) έναν πτυχιούχο ανώτατης σχολής, ειδικό σε οικονομικά ή τεχνικά εμπορικά θέματα προτεινόμενα από το Δήμαρχο Θεσσαλονίκης, στον οποίο ανατίθενται τα καθήκοντα του Διευθύνοντος Συμβούλου του Οργανισμού.

6. Με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης μετά από εισήγηση του Δ.Σ. του Οργανισμού και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καταρτίζεται το Καταστατικό του Οργανισμού, με το οποίο καθορίζονται η θητεία των μελών του Δ.Σ., οι αρμοδιότητες των οργάνων διοίκησης και του Διευθύνοντος Συμβούλου, η νόμιμη εκπροσώπηση, ο τρόπος λειτουργίας και διαχείρισης του Οργανισμού, οι πόροι του, εκτός των αναγραφόμενων στην επόμενη παράγραφο, η διάθεση των τυχόν καθαρών κερδών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την οργάνωση και λειτουργία του.

7. Για την εκπλήρωση του σκοπού του ο Οργανισμός χρηματοδοτείται κάθε έτος από τον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων. Μέσα σε ένα μήνα από την έκδοση του διατάγματος της προηγούμενης παραγράφου θα καταβληθεί από τον παραπάνω προϋπολογισμό το ποσό των πεντακοσίων εκατομμυρίων (500.000.000) δραχμών.

8. Ο ετήσιος έλεγχος της διαχείρισης των οικονομικών του Οργανισμού ενεργείται σύμφωνα με τα ισχύοντα περί οικονομικού ελέγχου των ν.π.ι.δ. δημόσιου συμφέροντος και διατάξεων που ισχύουν κάθε φορά για τις Ανώνυμες Εταιρείες.

9. Ο Οργανισμός διαλύεται με διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του εποπτεύοντος τον Οργανισμό μέλους της Κυβέρνησης και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, όχι ενωρίτερα από την 31.12.1997. Μετά τη διάλυση ο Οργανισμός εξακολουθεί να υπάρχει και να συναλλάσσεται μόνο για τις ανάγκες της εκκαθάρισης, η διάρκεια της οποίας δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα

(12) μήνες. Η τύχη του προσωπικού και ο τρόπος διάθεσης της κινητής και ακίνητης περιουσίας του διαλυθέντος Οργανισμού καθορίζεται με διατάγματα, που εκδίδονται σύμφωνα με την πρώτη περίοδο αυτής της παραγράφου.

Άρθρο 76

Κύρωση Συμβάσεως

Κυρούται και αποκτά ισχύ νόμου η από 1 Φεβρουαρίου 1993 μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και των εδρευόντων αντιστοίχως σε Θεσσαλονίκη και Αθήνα σωματείων με τις επωνυμίες "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" και "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ" καταρτισθείσα σύμβαση "Σύσταση Κοινωφελούς Οργανισμού", η οποία έχει ως ακολούθως:

ΑΡΙΘΜΟΣ - 10.836 -

ΣΥΣΤΑΣΙΣ ΚΟΙΝΩΦΕΛΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ

Στην Αθήνα σήμερα στις μία (1) του μηνός Φεβρουαρίου του έτους χίλια εννιακόσια εννήντα τρία (1993) ημέρα Δευτέρα, στο εδώ και επί της οδού Καραγεώργη Σερβίας αριθμ. 10 κείμενο Υπουργείο των Οικονομικών, στον 3ο όροφο, στο γραφείο του κ. Υφυπουργού, όπου αφού κλήθηκα προσήλθα για την υπογραφή του παρόντος, σ' εμένα τη Συμβολαιογράφο Αθηνών ΣΤΥΛΙΑΝΗ συζ. Σωτηρίου ΧΑΝΤΖΙΑΡΑ το γένος Παντελή ΛΕΛΗ, με έδρα την Αθήνα, οδός Ακαδημίας αριθμ. 84, εμφανίστηκαν οι μη από το Νόμο εξαιρούμενοι, αφενός οι:

1) ΜΙΧΑΗΛ ΓΑΛΕΝΙΑΝΟΣ του Εμμανουήλ και της Ολυμπίας Υφυπουργός Οικονομικών, κάτοικος Κηφισιάς Αττικής, οδός Κουντουριώτου αριθ. 17, κάτοχος του υπ' αριθμ. Γ-001422/21-9-81 δελτίου ταυτότητας της Δ.Χ. Ηρακλείου Κρήτης.

2) ΘΕΟΔΩΡΑ χήρα Παύλου ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ, το γένος Κωνσταντίνου και Μαρίας ΜΗΤΣΟΤΑΚΗ, Υπουργός Πολιτισμού, κάτοικος Αθηνών, οδός Αραβαντινού αριθμ. 1, κάτοχος του υπ' αριθμόν Ν-032302/18-2-1985 δελτίου ταυτότητας του Γ. Α.Τ. Αθηνών, οι οποίοι ενεργούν στο παρόν, ως νόμιμοι εκπρόσωποι και δια λογαριασμό του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ και αφετέρου οι:

1) ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΒΕΛΛΙΔΟΥ του Ιωάννου και της Άννης Εριφύλης, εκδότης εφημερίδων, κάτοικος Θεσσαλονίκης, οδός Τσιμισκή αριθμός 77, κάτοχος του υπ' αριθμόν Θ-

282623/20-3-1962 δελτίου ταυτότητας του Π.Α. Κηφισιάς, ενεργούσα στο παρόν ως εκπρόσωπος του εις την Θεσσαλονίκη εδρευόντος Σωματείου υπό την επωνυμίαν "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ", συσταθέντος δια του από 10-9-91 πρακτικού, που ενεκρίθη με την υπ' αριθμ. 1152/91 απόφαση του Πολ. Πρωτ/κείου Θεσ/κης και καταχωρήθηκε στα οικεία βιβλία του Πρωτ/κείου Θεσ/κης με αυξ. αριθμ. 4903/91 και δυνάμει ειδικής εντολής δοθείσης σ' αυτή δυνάμει της υπ' αριθμ. 14-19/1/93 αποφάσεως του Διοικ. Συμβουλίου του εν λόγω Σωματείου, αντίγραφο του οποίου προσαρτάται στο παρόν, και

2) ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΑΜΠΡΑΚΗΣ του Δημητρίου και της Έλζας, εκδότης εφημερίδων, κάτοικος Αθηνών, οδός Χρήστου Λαδά (Εδουάρδου Λω) αριθμ. 3, κάτοχος του υπ' αριθμ. Μ-154944/28-6-84 δελτίου ταυτότητας του Γ. Παρ. Ασφ. Αθηνών, ενεργών στο παρόν, ως εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου του εις την Αθήνα εδρευόντος σωματείου υπό την επωνυμία "ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ", του εν λόγω Σωματείου αναγνωρισθέντος με την υπ' αριθμ. 12668/53 απόφαση του Πολ.Πρωτ.Αθηνών, που τροποποιήθηκε με τις υπ' αριθμ. 11528/59 και 1460/72 αποφάσεις του ιδίου Δικαστηρίου και καταχωρήθηκε στα οικεία βιβλία του Πρ. Αθηνών με αριθμ. Μ-2051/30-6-72 και δυνάμει εντολής δοθείσης εις αυτόν υπό του Διοικητικού Συμβουλίου του εν λόγω Σωματείου δι' αποφάσεώς του, ληφθείσης κατά την υπ' αριθμ. 182 συνεδρίαση αυτού της 14-1-1993, αντίγραφον του οποίου προσαρτάται στο παρόν.

Οι εδώ, ως άνω εμφανισθέντες και υπό τας ιδιότητες που παρίστανται, κατά τα ανωτέρω, εζήτησαν τη σύνταξη του παρόντος και δήλωσαν, συνομολόγησαν και συναποδέχτηκαν τ' ακόλουθα:

Δυνάμει της υπ' αριθμόν 29/30-9-92 αποφάσεως του Δ.Σ. της Κτηματικής Εταιρείας του Δημοσίου μετεβίβασθησαν κατά χρήση εις τον "ΣΥΛΛΟΓΟΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ" υπό της ΚΕΔ δύο τμήματα του Β.Κ. 2.527 δημοσίου ακινήτου εκτάσεως μ.τ. 12.269, και 5.727 τ.μ. δηλαδή συνολικής εκτάσεως μ.τ. 17.996, κείμενα επί του παραλιακού χώρου, πλησίον του Ποσειδώνιου Αθλητικού Κέντρου Θεσσαλονίκης, επί τω σκοπώ ανεγέρσεως εν αυτώ Μεγάρου Μουσικής, καταλλήλου δια την τέλεση συμφωνικών συναυλιών, παραστάσεων μπαλέτου και αξιο-